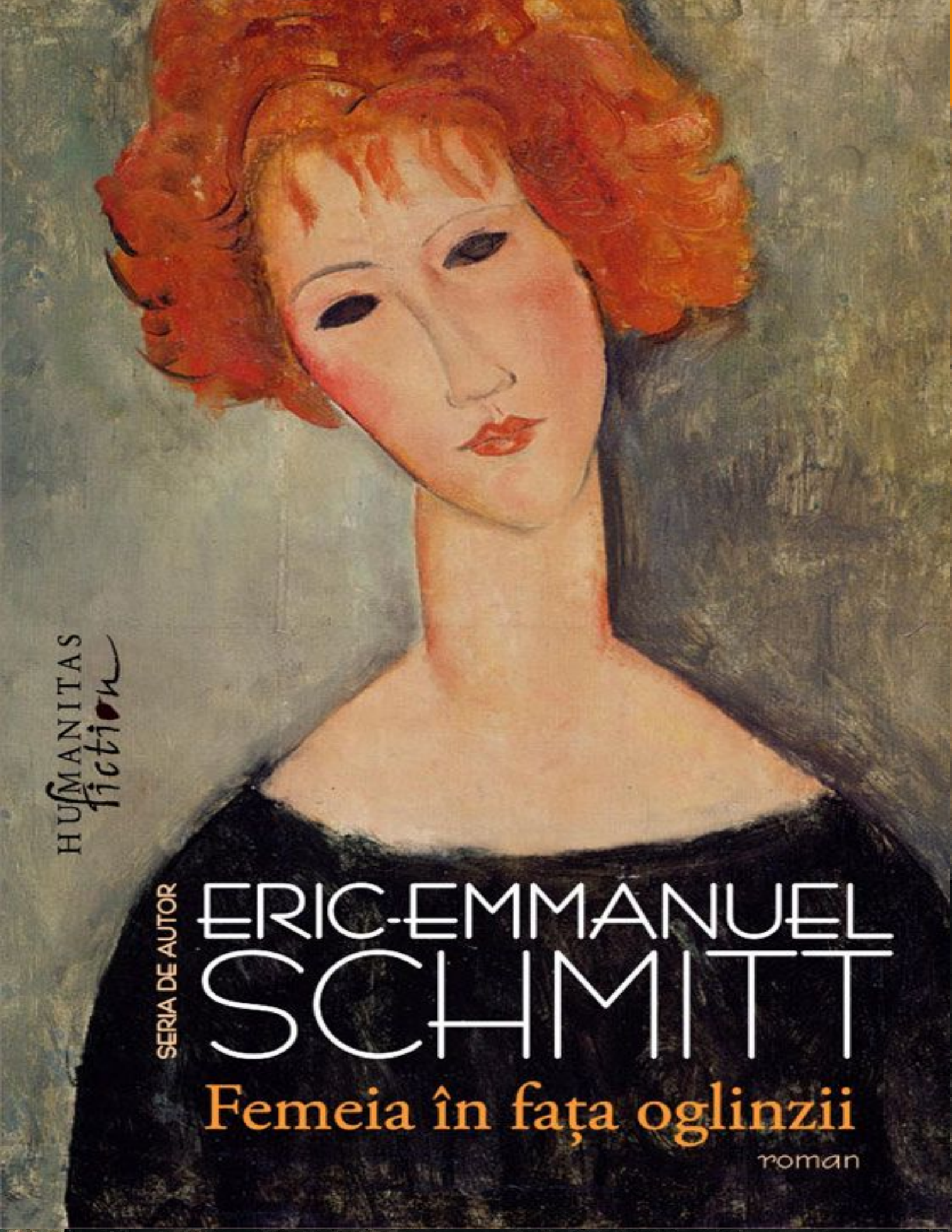

HUMANITAS fiction

SERIA DE AUTOR

ERIC-EMMANUEL SCHMITT

Femeia în fața oglinzii

roman

ERIC-EMMANUEL SCHMITT
LA FEMME AU MIROIR
© Éditions Albin Michel – Paris 2011
All rights reserved.

Ilustrația de pe copertă: Amedeo Modigliani, *Tête rouge*

© Humanitas Fiction, 2015, pentru prezenta versiune românească (ediția print)
© Humanitas Fiction, 2015 (ediția digitală)

ISBN: 978-606-779-000-9 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Femeia în fața oglinzii

Traducere din franceză de
DANIEL NICOLESCU

1

— Mă simt diferită, şopti ea.

Nimeni nu-i lua în seamă vorbele. În timp ce matroanele roiau în jurul său, una aranjându-i vreun voal, alta vreo cosiță, iar cealaltă vreo panglică, câtă vreme cusătoreasa îi scurta juponul şi văduva arpentorului îi potrivea nişte pantofiori brodați, tânăra, nemişcată, avea impresia că se preschimbă într-un obiect, un obiect atrăgător, îndeajuns de seducător ca să stârnească atenția vecinelor, dar, cu toate astea, un simplu obiect.

Anne contemplă raza de soare care, țâşnind prin fereastra uriaşă, străbătea pieziş încăperea. Zâmbi. Mansarda, căreia acest şuvoi auriu îi sfâşia penumbra, părea un desiş de pădure în faptul dimineții, în care ferigile erau înlocuite de coşurile cu rufe, iar căprioarele – de femei. În ciuda sporovăielilor nesfârşite, Anne asculta cum tăcerea pluteşte prin cameră, o tăcere ciudată, senină, deasă, care venea de departe, aducând veşti în zarva iscată de cumetre. Anne întoarse capul, nădăjduind ca vreuna dintre femei să o fi auzit, dar nu întâlni nici o privire; condamnată să le îndure atențiile, se îndoi că rostise cu adevărat aceste vorbe: „Mă simt diferită“.

Ce-ar mai fi putut adăuga? Urma să se căsătorească de îndată şi, cu toate acestea, încă de când se trezise, nu se gândea decât la primăvara care dezghioca florile. Natura o atrăgea mai mult decât mirele ei. Anne ghicea că fericirea se ascundea undeva afară, îndărătul unui copac, precum un iepure; îi zărea vârful boticului, îi simțea prezența, imboldul, neliniştea… Simțea în toate mădularele nevoia să alerge, să se rostogolească prin iarbă, să îmbrățişeze trunchiurile, să inspire adânc aerul presărat cu polen. Pentru ea, marele eveniment al acelei clipe era proaspăta zi de azi, strălucitoare, generoasă – iar nu nunta ei. Ceea ce i se întâmpla – însoțirea cu Philippe – se dovedea neînsemnat pe lângă această splendoare – aprilie care dă vigoare câmpiilor şi pădurilor, forța proaspătă care înviorează cucii, primulele, ciulinii. Năzuia să fugă din această cazemată unde aveau loc pregătirile nupțiale, să scape din mâinile care o împodobeau şi să se zvârle, goală, în râul din apropiere. În colțul opus ferestrei, pe varul denivelat, fasciculul de lumină agățase dantela perdelei. Anne n-ar fi cutezat vreodată să tulbure această rază fascinantă. Da, chiar dacă i s-ar fi dat de ştire că arde casa, ar fi rămas încremenită pe acel taburet.

Se înfioră.

— Ce zici? o întrebă verişoara ei, Ida.

— Nimic.

— Îți zboară gândul la el, nu-i aşa?

Anne îşi plecă fruntea.

Cum viitoarea mireasă îi confirma bănuielile, Ida izbucni într-un râs strident, doldora de gânduri deşucheate. În ultimele săptămâni, se străduia să-şi țină în frâu gelozia, dar nu izbutea decât s-o transforme în zeflemea deşănțată.

— Anne se şi vede în brațele lui Philippe al ei! trâmbiță ea cu voce chinuită către public. Noaptea nunții va fi încinsă. N-aş vrea să fiu, astă-seară, în locul saltelei lor.

Femeile mormăiră, unele ca să-i dea dreptate lui Anne, altele ca să înfiereze neruşinarea Idei.

Deodată se deschise uşa.

Maiestuoase, teatrale, mătuşa şi bunica lui Anne pătrunseră înăuntru.

— O să afli, în sfârşit, copilă, ce urmează să vadă soțul tău, spuseră ele în cor.

De parcă ar fi extras un pumnal dintre cutele rochiilor negre, văduvele scoaseră la iveală două cutii din fildeş sculptat pe care le întredeschiseră cu grijă: fiecare sipet ascundea câte o oglindă cu ramă de argint. Dezvăluirea a fost însoţită de exclamaţii de surpriză, pentru că doamnele de faţă au socotit că asistă la un spectacol ieşit din comun: oglinzile nu făceau parte din viaţa lor de zi cu zi şi dacă, în mod excepţional, aveau cumva vreuna, era doar o oglindă de cositor, din metal lustruit, bombat, care răsfrângea imagini cețoase, deformate, mohorâte; or aceste oglinzi de sticlă înfăţişau realitatea cu trăsături limpezi şi în culori vii.

Chiuituri de încântare.

Cele două femei primiră complimentele cu ochii închişi, apoi, fără întârziere, îşi împliniră misiunea. Tuşa Godelième se propti în faţa lui Anne, bunica Franciska îndărătul cefei ei, fiecare ţinându-şi trudnic unealta, ca pe un scut. Solemne, conştiente de importanţa lor, au prins să-i explice fetei modul de folosinţă:

— În oglinda din faţă o vei vedea pe cea dindărăt. Aşa încât te vei putea zări din faţă sau din profil. Dă-ne o mână de ajutor, ca să ne aşezăm cum se cuvine.

Ida se apropie, pizmaşă.

— Unde le-aţi găsit?

— Ni le-a împrumutat contesa.

Toate aplaudară dibăcia acelui gest: doar o doamnă nobilă se putea bucura de asemenea comori, pentru că negustorii ambulanţi nu propuneau astfel de lucruşoare oamenilor din popor, mult prea săraci.

Anne aruncă o privire înăuntrul ramei rotunde, îşi cercetă trăsăturile neliniştite, preţui meşteşugitele împletituri ale părului său blond ridicat într-o coafură rafinată, văzu cu uimire cât de lung îi e gâtul şi cât de micuţe urechile. Cu toate acestea, trăia o senzaţie ciudată: chiar dacă nu zărea nimic neplăcut în oglindă, nici nu găsea ceva familiar, contempla o străină. Chipul său inversat, văzut din faţă, dintr-o parte sau de la spate, putea la fel de bine să fie al ei sau al alteia, nu-i semăna deloc.

— Eşti mulţumită?

— Vai, da! Mulţumesc.

Anne nu făcuse decât să răspundă bunăvoinţei mătuşii sale; prea puţin vanitoasă, uitase deja de experienţa oglinzii.

— Îţi dai seama ce noroc pe capul tău? chirăi bunica Franciska.

— O, cum să nu, protestă Anne, ferice de mine că vă am alături.

— Nţţ, mă refeream la Philippe. În zilele noastre, bărbaţii aproape c-au dispărut.

Vecinele încuviinţară din cap, grave. Rar mai găseai bărbaţi prin Bruges. Oraşul nu cunoscuse nicicând o asemenea penurie… Bărbaţi, ioc! Câţi să mai fi rămas? Un voinic la două muieri? Poate chiar unul la trei. Flandra, biata de ea, era răvăşită de un fenomen misterios: foame mare de mădular bărbătesc. În nordul Europei, populaţia masculină se împuţinase îngrijorător. Multe femei se văzuseră silite să trăiască singure sau, în comun, la mănăstire; unele renunţau să mai aibă copii; cele mai vânjoase deprindeau îndeletnicirile lui Hercule, fierăria sau tâmplaria, astfel încât să nu ducă lipsă de nimic.

Desluşind o mustrare în tonul prietenei sale, marchitanca o ţintui sever cu privirea.

— Aşa a vrut Domnul!

Bunica Franciska tresări, temându-se că va fi acuzată de blasfemie. Aşa încât se corectă:

— Desigur, Dumnezeu e cel care ne-a trimis această încercare! El i-a chemat pe bărbaţi în cruciade. Iar ei mor în numele Domnului, războindu-se cu necredincioşii. Cel de Sus îi îneacă în mare, îi pierde pe

drumuri, în adâncul codrilor. Dumnezeu îi omoară cu munca. Şi tot El îi cheamă înaintea noastră. Dumnezeu ne osândeşte să mucezim fără ei.

Anne pricepu că bunica Franciska îl ura pe Dumnezeu; dând glas mai degrabă spaimei decât adoraţiei, Îl descria ca pe un tâlhar, ca pe un călău, ca pe un ucigaş. Iar lui Anne nu i se părea că Dumnezeu ar fi aşa ceva, şi nici că s-ar băga în toate acele locuri unde îl vedea străbuna ei.

— Tu, micuța mea Anne, continuă văduva, vei duce o viață ca pe vremuri: un bărbat numai al tău, copii cu nemiluita. Ferice de tine. Ca să nu mai spun că Philippe al tău e şi chipeş… Nu-i aşa, suratelor?

Încuviinţară chicotind, unele stânjenite, altele aţâţate pentru că trebuiau să se pronunțe despre un asemenea subiect. Philippe, în vârstă de şaisprezece ani, era un flăcău flamand vânjos, bine legat, cu picioare lungi, mijloc subțire, lat în spate, cu piele albă şi păr zulufat.

Tuşa Godelième răcni:

— Ştiaţi că logodnicul stă-n faţa casei şi-şi pândeşte aleasa?

— Ei, nu?

— Ştie c-o dichisim şi fierbe. Apă care dă-n clocot! Dacă s-ar muri de nerăbdare, cred c-ar fi mort.

Anne se apropie de fereastră, căreia îi deschiseseră rama cu hârtie unsă ca să pătrundă primăvara; cu băgare de seamă, nu care cumva să frângă raza de lumină, se aplecă într-o latură şi-l zări pe caldarâmul lucios pe Philippe, cu chip vesel, stând la taclale cu prietenii săi veniţi de la Bruges la Saint-André, satul unde şedea bunica Franciska, la o leghe depărtare de marele oraş. Da, aruncând un ochi când şi când la ultimul etaj al clădirii, o aştepta, plin de ardoare şi voioşie.

Asta îi încălzi inima. Nu mai era loc de îndoială!

Anne locuia la Bruges doar de un an. Înainte, nu cunoscuse decât o fermă izolată, în nord, sub norii apăsători, în mijlocul unor şesuri monotone, puturoase, umede; trăise acolo împreună cu mătuşa şi verişoarele ei, singura sa familie, căci maică-sa murise în chinurile facerii, fără să dezvăluie cine e tatăl copilului. Câtă vreme unchiul ei a condus ferma, n-a plecat de-acolo; la moartea lui, mătuşa Godelième a hotărât să se întoarcă la Bruges, unde locuiau fraţii săi. Nu departe, mama acesteia, Franciska, îşi petrecea zilele de pe urmă la Saint-André.

Dacă pentru Godelième Bruges însemnase o liniştitoare întoarcere la origini, pentru Anne, Ida, Hadewijch şi Benedicta – cele trei verişoare ale ei – , mutarea a însemnat mult: se preschimbaseră din ţărănci în orăşence; şi din fetiţe, în fete.

Ida, cea mai mare, hotărâtă să-şi lege degrabă soarta de un bărbat, i-a abordat pe băieţii din preajmă cu un zel şi o îndrăzneală aproape bărbăteşti, care s-au întors împotriva ei. Aşa încât Philippe, curtat în dugheana de pantofi unde lucra, după ce a răspuns la ocheadele Idei, a purces la cucerirea Annei, i-a oferit în fiece dimineaţă câte o floare, dezvăluindu-i Idei că-i slujise drept proptea ca să ajungă la verişoara ei.

Confruntată cu acest tertip – banal, până la urmă –, Ida s-a ales cu mai multă supărare decât Anne cu satisfacţie. Aceasta din urmă nu privea oamenii cu aceiaşi ochi ca suratele sale: în timp ce domnişoarele desluşeau în calfa de cizmar un splendid voinic, Anne zărea un copil mare, cățărat pe nişte picioare lungi şi care era surprins de acest nou trup care se izbea de tocurile uşilor. O înduioşa. Descoperea în el tot soiul de trăsături femeieşti – părul, gura gingaşă, tenul palid. Îndărătul vocii lui groase, auzea, în vârful unei inflexiuni, în ezitările emoției, ecourile vocii ascuţite a puştiului de pe vremuri. Când mergeau împreună la piață, contempla în el un peisaj uman unduitor, nestatornic, care se preschimba. De-asta se simțea în primul atrasă de Philippe, ea, care era pasionată de felul cum creşte o plantă.

— Vrei să mă faci fericit?

Cândva, Philippe îi pusese această întrebare. Îmbujorându-se, ea răspunse de îndată, cu sinceritate:

— Da, desigur!

— Fericit, fericit? insistă el.

— Da.

— Atunci fii nevasta mea!

Asta nu o încânta la fel de mult: hei, şi el? Iată că gândea precum verişoară-sa, precum toţi oamenii ăia care o plictiseau. De unde şi până unde regula asta? În mod spontan, porni negocierea:

— Nu crezi că te-aş putea face fericit fără să ne căsătorim?

Se dădu în lături, suspicios.

— Să fii tu genul ăla de fată?

— Ce vrei să spui?

Uneori, băieţii aveau reacţii de neînţeles… Ce spusese atât de scandalos? De ce se încrunta când o privea?

După un răstimp, zâmbi, uşurat să constate că propunerea Annei nu ascundea nimic necuviincios. Continuă:

— Aş vrea să mă căsătoresc cu tine.

— De ce?

— Orice bărbat are nevoie de o femeie.

— De ce m-ai ales pe mine?

— Pentru că-mi placi.

— De ce anume?

— Eşti cea mai frumoasă şi…

— Şi?

— Eşti cea mai frumoasă!

— Aşa, şi?

— Eşti cea mai frumoasă!

Cum îl descusese fără pic de cochetărie, complimentul nu-i trezi nici o urmă de trufie. Întorcându-se la mătuşa ei, se întrebă doar: „E îndeajuns să fiu frumoasă? El, chipeş – eu, frumoasă“.

A doua zi, îl rugă să-şi limpezească gândul:

— De ce eu şi cu tine?

— Eu şi cu tine, la cum arătăm, o să facem nişte copii straşnici! exclamă el.

Ei bine, Philippe îi confirma temerile! Avea un limbaj de crescător de vite, de fermier care-şi duce la montă cele mai frumoase animale ca să se înmulţească. Prin urmare, tot aşa stăteau lucrurile şi cu dragostea între oameni? Nimic în plus? Dacă ar fi avut o mamă cu care să vorbească toate lucrurile astea…

Să se înmulţească? Iată de ce femeile din jurul ei dădeau dovadă de atâta neastâmpăr. Până şi neîmblânzita Ida?

Gânditoare, Anne nu a răspuns acestei cereri în căsătorie. Focosul Philippe a citit această tăcere ca pe o încuviinţare.

Tulburat, începu să vestească însoţirea lor, împărtăşind tuturor norocul care a dat peste el.

Pe stradă, Anne a fost felicitată, iar ea, uluită, nu s-a dezis. Au complimentat-o apoi verişoarele ei, inclusiv Ida, bucuroasă că fermecătoarea ei rubedenie va dispărea de pe piaţa rivalelor. În fine, tuşa Godelièvе a aplaudat triumfătoare, cu ochii în lacrimi, mulţumită că şi-a împlinit datoria – aceea de a o

conduce la altar pe fiica regretatei sale surori. Ca să nu dezamăgească acest suflet milostiv, Anne, prinsă în cursă, s-a ferecat în tăcere.

Aşa încât, în lipsa unei dezminţiri, neînţelegerea a luat culorile unui adevăr: Anne avea să-l ia pe Philippe de bărbat.

Pe zi ce trecea, i se părea şi mai ciudat ca apropiaţii săi să dea dovadă de un asemenea entuziasm. Convinsă că-i scăpase un amănunt esenţial, îl lăsă pe Philippe să prindă curaj, s-o sărute, s-o înghesuie.

— N-o să mă iubeşti decât pe mine, numai şi numai pe mine!

— Cu neputinţă, Philippe. Mai iubesc şi pe altcineva.

— Poftim?

— Pe mătuşa şi pe verişoarele mele, pe bunica Franciska.

— Vreun alt băiat?

— Nu. Dar cunosc destul de puţini, n-am prea avut prilejul.

Atunci când îi oferea aceste lămuriri, o privea bănuitor, plin de neîncredere; apoi, pentru că-i înfrunta privirea fără să clipească, ajungea să izbucnească în râs.

— Mă duci de nas şi eu mă las! Vai, răutăcioasa de ea, cât mă sperie… Şmecheră mai eşti! Ştii să te descurci cu bărbaţii, îi îndârjeşti, îi faci să se topească şi mai tare, nu-i laşi să stea decât cu gândul la tine.

Nepricepând ce vrea să spună, Anne o lăsa baltă, cu atât mai mult cu cât, cuprins de patimă, se lipea tot de ea, cu ochi strălucitori şi buze tremurânde; iar ei îi plăcea să se moaie în braţele lui, îi preţuia pielea, mirosul, vigoarea trupului încordat; lipită de el, ameţită, îşi îndepărta îndoielile.

În mansardă se lungi o umbră. Atmosfera camerei se schimbase.

Anne tresări: Ida tocmai sfărâmase raza de lumină.

Viitoarea mireasă simţi o durere în pântec, ca şi cum, cu o lovitură de pumn, verişoara i-ar fi deschis măruntaiele. Îi strigă pe un ton mustrător:

— Vai, nu, Ida, nu!

Verişoara se opri în loc, mirată, în defensivă, gata să-şi scoată ghearele, neştiind că fustele sale sfâşiau raza de soare.

— Ce e? Ce-am făcut?

Anne oftă, bănuind că nu va izbuti vreodată să-i explice că destrămase o comoară neprețuită, o curată capodoperă pe care astrul, începând din zori, o construise în încăpere. Biata Ida! Necioplita şi mărginita Ida care, cu uriaşul şi neruşinatul ei fund, distrugea un monument de frumusețe fără ca măcar să-şi dea seama.

Anne se hotărî să mintă:

— Ida, de ce nu profiţi de cele două oglinzi? Vino în locul meu!

Apoi, adresându-se mătuşii şi bunicii sale:

— Aş fi încântată dacă şi verişoarele mele ar trage folos de pe urma acestui favor.

La început descumpănită, Ida se dădu de partea Annei şi le rugă pe cele două femei. Acestea strâmbară din nas, apoi, mişcate de simplitatea cordială a lui Anne, încuviinţară.

Hadewijch, mezina, se repezi pe taburet.

— Eu, eu!

Ida avu o pornire de răutate, încercând să-şi împiedice sora să i-o ia înainte, dar şi-o struni, conştientă fiind că trebuie să-şi păstreze demnitatea de întâi născută. De ciudă, se îndreptă spre fereastră.

Anne era scârbită: Ida continua să frângă raza, fără să bage de seamă că-i urca pe piept şi pe chip. N-o simțea. Ce grosolănie!

Dând cu ochii de Philippe în stradă, Ida zâmbi. O clipă mai târziu, se posomorî.

— E dezamăgit. Pe tine te caută, nu pe mine.

Cu trăsături crispate şi ochi goi, Ida înghiți în sec, amărâtă. Aplecată spre ea, simțindu-i fizic povara suferinței, Anne întinse mâna în direcția verişoarei sale şi-i strecură:

— Ți l-aş fi lăsat…

— Poftim?

Ida tresări, convinsă că n-a priceput bine.

— Ți l-aş lăsa liniştită pe Philippe.

— Aha?

— Dacă n-ar fi îndrăgostit de mine.

Anne credea că a spus ceva drăguț.

Se auzi o lovitură de palmă.

— Cutră! şuieră Ida.

Anne, pentru că simțise dintr-odată că i se încălzeşte obrazul, îşi dădu seama că ea era cea care primise lovitura: Ida tăbărâse pe ea.

Discuțiile se întrerupseră, femeile se întoarseră.

— Mucoaso, eşti sigură că n-o să mă vrea nici un bărbat? O să-ți arăt că te-nşeli. O să vezi tu, zeci de bărbați o să tabere pe mine! Sute!

— E îndeajuns unul singur, o corectă Anne cu blândețe.

Îi arse a doua palmă.

— Ploşniță! O ții langa! Eşti convinsă că n-o să am parte de nici unul! Netrebnico! Otravă ce eşti!

Interveni tuşa Godelième:

— Ida, potoleşte-te!

— Anne m-a adus la capătul răbdărilor, mamă. Zice că sunt urâtă şi respingătoare!

— Nicidecum. Anne a spus doar ceea ce gândesc şi eu: un bărbat îți va fi de-ajuns, nu-i nevoie să ademeneşti nici zece, nici o mie.

Ida o măsură pe maică-sa din cap până-n picioare, vrând parcă să-i spună: „nu mai da din clanță, că tot degeaba“. Godelième ridică nasul şi porunci:

— Cere-i iertare lui Anne!

— În veci de veci n-o să-i cer!

— Ida!

Drept răspuns, fata, stacojie de furie, cu venele gâtului umflate, zbieră:

— Mai bine crăp!

Încredințându-i oglinda văduvei arpentorului, Godelième se năpusti spre fiică-sa. Ida se feri; neînfricată, străbătu încăperea, o alungă pe mezină de pe scaun şi le comandă femeilor:

— Acum e rândul meu.

Ocolind o luptă pe care risca s-o piardă, Godelième le ceru prietenelor ei să dea ascultare supărăcioasei. Apoi se apropie de nepoată.

— Cred că e geloasă pe tine, Anne. Nădăjduia să se mărite prima.

— Ştiu. O iert.

Mătuşa o sărută.

— Ah, dacă Ida ar fi avut firea ta…

— Se va potoli când va obține ce-şi doreşte. Într-o bună zi, va scăpa de mânie.

— Bine-ar fi să ai dreptate! zise Godelième mângâind tâmpla nepoatei sale. Oricum, sunt tristă şi fericită pentru tine. Tristă pentru că o să te văd mai rar. Fericită pentru că ai găsit un băiat de treabă.

Când auzea cum vocea blândă a mătuşii Godelième îi schițează destinul, Anne prindea curaj şi înceta să-şi mai pună întrebări. Liniştită, îşi scoase fața în aerul proaspăt.

Pe marginea acoperişului se lăsă un fluture. Aripile, galbene ca lămâia în interior, verzi spre exterior, pulsau, ca o respirație. Venită să se spele, crezând că e singură, fără să ştie că e supravegheată, gâza îşi frecă trompa cu picioruşele din față. Uluită, Anne avea impresia că animalul atrăgea în solzii lui aurii întreaga lumină din aer, concentrând-o asupra-i, ferecând-o în el. Strălucea, făcând cenuşiu totul în jur.

— Ce frumos e! spuse Godelième străbătută de un fior.

— Nu-i aşa? şopti Anne, în culmea fericirii pentru că putea împărtăşi acea emoție cu mătuşa ei.

— Uimitor, confirmă Godelième.

— Da, aş sta ceasuri în şir să-l privesc.

Godelième ridică din umeri.

— Păi, Anne, asta vei şi face de-acum încolo. E dreptul tău. Ba chiar datoria ta.

Anne se întoarse spre mătuşa sa, nedumerită. Aceasta insistă:

— Vei fi a lui, dar şi el va fi al tău.

Anne surâse. Cum? Ea va aparține unui fluture… care, la rându-i, îi va aparține? Ce şiretlic nemaivăzut i se sugera? Hotărât lucru, era cea mai bună veste a zilei. Mătuşa îi vorbea ca o adevărată zână din poveşti. Chipul tinerei, măcinat de nerăbdare, se lumină.

Godelième, înduioşată, îşi lunecă degetele peste obrajii nepoatei sale.

— Cât poți să-l iubeşti! exclamă ea.

Întorcându-se spre exterior, arătă spre o siluetă din depărtare.

— Adevărul e că-i şade bine pălăria.

Tulburată, Anne urmări privirea mătuşii şi îşi dădu seama că se uita la Philippe, care purta un acoperământ de pâslă cu o pană. Se cutremură.

„Nu sunt normală“, se gândi ea. Totul e anapoda! Prin fereastra care îngăduia privelişte a două ființe, Philippe şi un fluture, logodnica se oprise asupra fluturelui, iar mătuşa asupra logodnicului.

În cameră se auzi un urlet:

— Cum? Ce-i cu pata asta?

Aşezată pe taburet, Ida se albise de furie arătând cu degetul spre oglinda ce-i stătea în față.

Temându-se de o criză de nervi, bunica Franciska trase oglinda îndărăt.

— Nu-i nimic. Ți s-a părut că vezi ceva. Nu-i nimic.

— Atunci nu lua oglinda.

Tremurând, bunica aduse la loc oglinda.

Ida îşi studie semnul violaceu de pe ceafă pe care i-l ştia toată lumea, dar de care ea n-avea habar.

— O! Ce scârbos! Oribil!

Ida țâşni de pe scaun, turbată de furie.

Bunica Franciska scăpă obiectul din mână.

O izbitură pe duşumea.

Un zgomot de sticlă.

O tăcere încremenită.

Oglinda era țăndări. Rama de argint rămăsese intactă, însă înăuntru nu mai erau decât cioburi risipite, care, tulburate, răsfrângeau în dezordine detalii întâmplătoare din cameră.

Franciska gemu.

Godelième se repezi:

— Doamne, ce-o să spună contesa?

Femeile se adunară în jurul cioburilor de parcă ar fi stat la priveghi. Ida îşi muşca buzele, şovăitoare, neştiind pentru care dezastru să jelească: zgaiba de pe ceafă sau oglinda sfărâmată.

Chibzuiră în surdină, cu o voce stinsă, gâfâind, convinse că nobila doamnă le aude deja:

— Trebuie să găsim pe cineva care s-o repare.

— Unde? Aici, la Saint-André, nimeni nu…

— Cred că ştiu. La Bruges, e un pictor care…

— Nu fiţi neghioabe: în primul rând se cade să mărturisesc adevărul.

— Fie că-l spui, fie că nu, trebuie să cumperi o oglindă nouă.

— Doamne Dumnezeule, dar cum?

— O să plătesc, declară Franciska, s-a-ntâmplat la mine şi eu am scăpat-o din mână.

— Pentru că te-a repezit Ida…

— O să plătesc, îndrugă bătrâna.

— Eu nu, replică Ida.

— Şi cu ce bani? mormăi Godelième.

După ce înşirară soluţiile, clopotul pântecos al cătunului bătu, amintindu-le că Anne avea să se căsătorească în curând.

Godelième ridică fruntea.

— Anne?

Cum tânăra nu răspundea, Godelième tresări.

— Anne, vino-ncoa!

Femeile, în păr, inspectară chiţimia de sub scară, apoi etajul: mireasa lipsea.

— S-a dus să-şi vadă drăguțul, hotărî bunica Franciska.

Godelième ridică o pereche de încălțări.

— Fără saboți?

Văduva arpentorului arătă spre cadoul său de lângă taburet.

— Şi fără pantofiorii brodați pe care i-am împrumutat?

Ida se năpusti spre fereastră.

— Jos, Philippe încă o aşteaptă.

— Şi-atunci unde să fie?

Numele lui Anne răsună prin toată casa bunicii, în timp ce femeile colindau încăperile.

La parter, când a deschis uşa din dos, care dădea spre câmp, Godelième descoperi nişte urme subțiri de picioare goale în tina jilavă, care se pierdeau acolo unde iarba începea să acopere întinderea până în pădure.

— Nu se poate! A fugit?

Depărtate, păstrând doar amprentele degetelor, urmele arătau că Anne profitase de pățania cu oglinda ca să treacă pragul şi să fugă, sprintenă, printre şesuri, până în pădure, unde dispăruse.

2

Lacul Maggiore, 20 aprilie 1904

Dragă Gretchen,

Nu, draga mea, nu te-nşeli, chiar Hanna ta e cea care-ţi scrie. Iar dacă priveşti portretele anexate scrisorii mele, lângă tânărul radios care pozează ca un prinţ, vei zări sub pălăriile extravagante o scundacă afişând un surâs stânjenit: tot eu sunt. Da, poţi să pufneşti. Cum, râzi deja? Bine faci, arăt stupid. Asta e! Franz are două defecte pe care mi le-a ascuns la vremea logodnei noastre: e topit după pălării şi colecţionează suveniruri. Concluzia? Când mergem la modiste, mă transformă în colivie de păsări, în coş cu fructe, în vază cu flori, într-o greblă în care s-au agăţat panglici sau chiar în coadă de păun; apoi, încântat, mă duce la fotograf ca să-mi imortalizeze ridicolul.

Ca să te împopoţonezi cu o astfel de pleaşcă, trebuie să fii o femeie mai urâtă decât mine – precum mătuşa noastră Augusta, al cărei nas coroiat are de câştigat când stă sub o streaşină –, sau, dimpotrivă, mult mai frumoasă – aşa cum eşti tu. Dar Franz iubeşte atât de mult pălăriile, încât nu bagă de seamă că pălăriile nu mă iubesc deloc.

O contesă italiană căreia îi povesteam această dramă, la Bergamo, m-a corectat cu severitate, precizând:

— Vă subapreciaţi, copila mea. Franz vă idolatrizează până într-atât încât a omis să ia notă că pălăriile nu vă vin bine.

Mărturisesc că judecata ei m-a tulburat. În ultima vreme, totul mă constrânge, mă insultă, mă deranjează; mă confrunt cu un exces de situaţii inedite…

Că veni vorba, o să mă-ntrebi, cum e luna noastră de miere?

Presupun că ar trebui să răspund „idilică“. Franz e impresionant, tandru, prevenitor, mărinimos, ne distrăm de minune şi, la şase luni după ce am plecat din Viena, tot străbatem Italia înşirând oraşe sublime, peisaje magice, biserici tulburătoare. Să nu uităm că, de câteva secole încoace, peninsula a făcut totul ca să-i seducă pe tinerii căsătoriţi: muzee doldora de capodopere, hoteluri cu camere răcoroase, bucătărie delicioasă, îngheţate fine, soare desfătător care te pofteşte la siestă, servitori care-i răsfaţă pe amanţi cu un ochi complice.

Într-un cuvânt, luna mea de miere e impecabilă. Sunt eu însă făcută pentru luni de miere?

Da, ai citit bine, dragă Gretchen, cea care scrie aceste pagini nu mai ştie ce să creadă. Mi-e teamă că sunt diferită. Cumplit de diferită. De ce oare nu mă pot mulţumi cu ceva care pe alta ar entuziasma-o?

Voi încerca să-ţi explic ce mi se-ntâmplă şi, între timp, poate voi pricepe şi eu.

Copilăria mea a durat foarte mult. În vreme ce tu, iubita mea verişoară, deja căsătorită, creşteai trei copii, eu continuam să rămân o puştoaică, nu-mi ridicam poalele decât ca să alerg pe câmpii sau ca să trec râurile; departe de mine ideea să mă împlinesc ca femeie; dacă întâlneam vreun băiat, nu mă străbătea nici o curiozitate.

Asta era pentru mine fericirea…

Tot auzind că nu mă pot desăvârşi ca femeie decât în braţele unui bărbat şi, apoi, când voi scuipa bebeluşi din pântec, am ajuns, sastisită să îndur ocări, să-mi creez un rol. Am devenit snoaba înţepată care nu acceptă decât o legătură cu un bărbat din înalta societate.

Soarta, ironică, mi-a dat ascultare. Deşi închipuisem această comedie doar ca să mă protejez, ca să refuz pretendenţi, atitudinea asta mi-a fost de folos: mi-a îngăduit să aştept şi, apoi, să-l întâlnesc pe Franz von Waldberg.

Îţi mai aduci aminte de nemaipomenitele bricege ale armatei, la Geneva, care, în afară de cuţit, aveau şi un deschizător de conserve, o şurubelniţă şi o sulă?

Toţi domnii erau înnebuniţi după ele. Ei bine, ăsta e Franz! Nu e un bărbat, ci un briceag elveţian. Are toate calităţile, e decorativ, bogat, inteligent, sensibil, plin de noblețe, curtenitor. Pe scurt, o partidă de nerefuzat.

M-am căsătorit oare cu el din orgoliu?

Mi-e teamă că adevărul e şi mai trist. Nu m-am căsătorit cu el decât din calcul. Atenţie, n-a fost o manevră de intrigantă care se ridică întinzându-se, nici un raţionament de ambiţioasă, nu, doar un calcul de femeie disperată: când mi-a cerut mâna, am socotit că, dacă nu mă împlinesc cu unul ca el, atunci nu voi mai reuşi în veci. L-am luat de bărbat ca şi cum aş fi testat un remediu.

Remediu împotriva cui? Împotriva mea.

Nu reuşesc să fiu femeia pe care o pretinde epoca noastră. Mă chinui să par interesată de subiectele favorite ale sexului nostru: bărbaţii, copiii, bijuteriile, moda, căminul, bucătăria şi… neînsemnata mea persoană. Pentru că feminitatea porunceşte să-ţi faci un cult al propriei persoane, al feţei, al greutăţii corporale, al părului şi al aparenţei. Cochetăria mi-e străină, mă îmbrac ca dracu', nesocotesc cosmeticalele şi mă hrănesc pe sponci. În fotografiile pe care le colecţionează Franz, când mă văd înzorzonată ca un as de pică, îmi reproşez că n-am reuşit să fiu şi mai grotescă, pentru că aşa, cel puţin, ar fi fost chiar amuzant.

Mă crezi? În fiece dimineaţă, mă deghizez în doamnă. Toate jupoanele, corsetele, şireturile alea, kilometrii ăia de panglici şi de pânzeturi cu care mă înhăiburez mi se par nepotriviţi, nişte haine de împrumut. Nu, fii pe pace, nu visez să mă preschimb în bărbat. Sunt doar o fetiţă rătăcită în ţara femeilor, constrânsă să se prefacă adult, şi care trăieşte în impostură.

Ei, şi cum a fost noaptea nunţii? o să mă descoşi tu. Cu astfel de porniri, te puteai aştepta la orice din partea mea…

Experienţa a decurs bine. Franz a fost satisfăcut. Cum m-am informat amănunţit asupra a ceea ce urma să se întâmple, am avut impresia că urmez un curs de gimnastică, că îndeplinesc în cadrul unor lucrări practice figurile studiate, că mă străduiesc să execut gesturile cuvenite şi să le primesc pe ale lui, chiar dacă unele dintre ele mi-au făcut rău. A doua zi dimineaţa, fremătam de mulţumire: trecusem examenul.

Problema e că, ulterior, n-am reuşit să depăşesc acest sentiment de mândrie. Cu toate astea Franz îmi place, pielea lui este fină, corpul îi răspândeşte un miros suav, goliciunea lui nu prea mă şochează. La modul intelectual, apreciez nesaţul care-l împinge spre mine, ochii aceia umezi, buzele care doresc să mă devoreze, fiorul care-i străbate membrele, respiraţia din ce în ce mai grea, mai iute, febra aceea care-l face să mă tăvălească zilnic în pat, câteodată de mai multe ori; dorinţa lui mă fascinează fără să mă deranjeze; şi, în plus, e măgulitoare.

Eu însă nu nutresc aceeaşi pasiune.

Nu mă îmbie niciodată un elan identic spre el.

Mă ofer lui Franz din amabilitate, din altruism, din delicatețe, pentru că am hotărât să-l satisfac pe cât îmi va sta în putinţă. Îmi fac datoria ca o menajeră. Nici motivată de natură, nici chinuită de pofte, nu cunosc cine ştie ce plăcere, cu excepţia mulţumirii de a fi fost generoasă şi a emoţiei de a-l vedea pe voinicul acesta ghiftuit adormind pe umărul meu.

E normal, oare, Gretchen a mea? Copilăria ne-a făcut destul de intime încât să-mi pot îngădui această întrebare stânjenitoare. Fiindcă, dragă verişoară, mă precezi doar cu zece ani pe acest pământ, însă mi-o iei cu mult înainte în privința înțelepciunii. Tu şi Werner trăiţi un asemenea dezechilibru? Asta să fie oare condiția femeii, să ispitească fără să fie ispitită?

De-acum într-o săptămână mă întorc la Viena, unde se va fi isprăvit amenajarea viitorului nostru cămin. Scrie-mi acolo, draga mea Gretchen. De bună seamă, aş prefera să vin la tine, la Innsbruck, ca să ne petrecem nişte timp împreună, dar trebuie, mai întâi, să fac pe stăpâna casei, să completez mobilierul, să aleg florile, să mă impun în fața slujitorilor împărțind câteva porunci arbitrare care să-mi întărească autoritatea. Şi să înfrunt vizitele familiei soțului… Desigur, primul lucru la care se vor holba aceşti aristocraţi va fi pântecul meu, ca să afle dacă m-am întors din acest costisitor periplu cu un moştenitor la sertar. Burtica mea este însă plată, mai netedă decât înaintea nunții, ba chiar scobită, câtă vreme toate drumurile, toate călătoriile şi exercițiile noastre din cameră i-au diminuat amploarea. La hotel, odată ce se sfârşeşte prânzul, de îndată ce Franz fumează în tovărăşia bărbaților, urc în camera noastră, mă dezbrac în fața oglinzii şi mă cercetez minuțios: nimic care să iasă în evidență. Parcă văd feţele mâhnite ale părinților, unchilor şi mătuşilor Waldberg. Ține seama că au dreptate: sunt o femeie dezamăgitoare.

Subscriu la judecata lor.

Nu mă uita, dragă Gretchen, şi răspunde-mi, mai ales dacă mă crezi prostănacă. Te sărut. Transmite-i toate cele bune lui Werner. Iar fiilor tăi nu le spune încă nimic, le voi aduce nişte măşti de la Veneția. Pe curând,

A ta, Hanna

3

Când a zărit-o printre cei ce dansau, Anny îşi zise: „Cine-o fi paraşuta asta?“ Cu machiajul răvăşit de transpiraţie, cu trupul încopciat într-o bustieră din lycra şi cu o scamă de pânză în jurul feselor, în chip de fustă, fata i s-a părut o paraşută din acelea care se închiriază cu ora. Başca ieftină! Da, la început Anny n-a văzut, deasupra coapselor goale strălucind de paiete, dincolo de cizmele cu tocuri uriaşe care sileau fesele să iasă în evidenţă, decât pe una dintre panaramele cărora ziarele gratuite le propun portretul la pagina „Dame de companie“. Însă, din cauza amărâtului ei de vecin care se credea regele ringului de dans, Anny a alunecat, a dat din braţe ca o morişcă, a căzut în faţă şi s-a echilibrat în ultima clipă; luând-se după mişcările simetrice pe care le executa piţipoanca din faţa ei, îşi dădu seama că e vorba despre ea însăşi reflectată în oglindă.

În clipa în care s-a recunoscut, a slobozit un nechezat.

Chestie care a amuzat-o la culme.

În condiţii normale, n-ar fi dat niciodată dovadă de atâta umor, însă cantitatea de alcool şi de antidepresive pe care o înghiţise o făcea să râdă din te miri ce. Adresă un gest complice dublurii sale, care i-l întoarse, se arcui şi continuă, veselă, să se zbânţuie frenetic.

Difuzoarele produceau un vacarm compact, confuz, asurzitor. Erau atât de puternice, încât noctambulii îndurau o întreagă răbufnire de sunete, de inflexiuni şi de ritmuri, precum nişte înotători striviţi de valurile unei furtuni. De altfel, veniseră să se descarce, nu să guste muzica. Nu ascultau piesele cu urechea, le percepeau cu picioarele, cu pieptul, cu inima lor zbuciumată, care pompa sângele în acord cu başii. Anny se uită ţintă la sfera din tavan. Cât îi plăcea acest soare al nopţilor sale! Un soare cu toane. Un soare exploziv. Un soare rotindu-se cu iuţeală. Deşi era cea dintâi care să jure că nu există nimic mai naşpa decât aceste globuri de sticlă ale căror nenumărate faţete răsfrângeau lumina proiectoarelor, nu frecventa decât localurile unde exista aşa ceva. Aici, la Red & Blue, pe Sunset Boulevard, unde devenise deja de-a locului, adora bila cu pricina, cea mai feerică, cea mai uriaşă, cea care, străpungând întunericul ca să-şi zvârle săgeţile colorate, nimerea de la cele mai mari distanţe oamenii şi zidurile. Sub ea, Anny era în stare să danseze ore în şir. „O să vină oare?“ Cuprinsă de emoţie, se opri din agitaţie, uimită de ceea ce i se petrece în minte: aştepta pe cineva. Ea, Anny, cea mai puţin sentimentală fată din California, tânjea după cineva… Nemaipomenit… Total nemaivăzut! De când îl întâlnise pe David pe platouri, socotea că există la Los Angeles un tip care merita să fie aşteptat, pândit, dorit. Ce schimbare… Părăsi ringul, ducându-se la barul cu lumină albastră, ca de acvariu.

— Hei, Anny, întrebă barmanul, tot în top?

— În vârf de top, nonstop!

Nici unul din ei nu credea cu adevărat în ce spusese: angajatului i se rupea de viaţa lui Anny, limitându-se să se adreseze profesionist unui star; iar Anny ştia prea bine că nu era nici în vârf de formă, nici în vârf de carieră. Ci doar în vârful pantofilor personali.

— Gin tonic?

— M-ai citit, eşti tare: parcă m-ai fi văzut fără ţoale!

În replică la vorba ei de duh, barmanul îi făcu cu ochiul în *timing*-ul potrivit, în mod apăsat, ca un actoraş de sitcom.

— Ce-o fi sperând dobitocul ăsta? mormăi Anny, în timp ce individul o servea cu gesturi exagerat de largi. Să-l prezint vreunui producător ca să obţină un rol? Pulifrici de-ăştia ca el sunt cu miile în L.A.! Nu mai poţi să comanzi nimic în restaurant, la bar sau la hotel, că ospătarul se şi crede viitorul Brad Pitt! În afară de mine, care sunt actriţă, toţi vor să devină actori.

Zâmbi: într-adevăr, nu râvnise la o asemenea carieră! Începuse să lucreze în branşă de la cinci ani, prin diverse reclame, apoi jucase otova, în lungmetraje, până când *Tati, ţi-am şutit maşina*, o comedie pentru marele public, bătuse recordurile de încasări în vara lui 2005 şi o catapultase pe firmament. Anny Lee, păpuşica adorată a americanilor! De fapt, se conformase, înfruntase, îndurase, dar n-avusese vreme să dorească ceea ce i s-a întâmplat.

Cu paharul în faţă, Anny îşi zise că, dacă va apărea David, se cuvenea să-l scutească de priveliştea unei beţive; apoi, cum acest scrupul i se păruse o formă de virtute, dădu pe gât băutura fără remuşcări.

Barmanul se uită lung.

— Încă unul?

— De ce nu?

Chiar dacă dusese, probabil, de cel puţin o mie de ori această conversaţie, avea senzaţia că improvizează, că e briliantă, că rostogoleşte, ca niciodată, replici scânteietoare. De altfel, nu zărea oare în ochiul barmanului un licăr de amuzament?

Dar dacă licărul avea alt înţeles?

„Hait! Mi-oi fi tras-o cu el?“

Îl privi insistent. Chiar că nu mai ţinea minte. Latinoul ăsta i se părea familiar… De ce oare? Pentru că-l întâlnea pe-aici sau pentru că se coţăiseră?

Când individul s-a îndepărtat, Anny a băgat de seamă că jeanşii îi scoteau în evidenţă fundul. „Cu siguranţă. Cu siguranţă mi-am pus-o cu el.“ Râse. „De ce-ar lucra într-un bar de noapte, dacă nu ca să se culce cu nişte fete ca lumea? Se ştie, nu-i aşa, că tipii le preferă oricărui bacşiş.“

Realiză că îşi amintea atât de puţin din activităţile ei, încât se străduia să gândească precum un ofiţer de poliţie ca să poată stabili dacă era plauzibil să şi-o fi tras-o cu un angajat de la Red & Blue; brusc, amnezia personală i se păru haioasă.

„Am făcut atât de multe lucruri, încât nu le mai pot ţine minte. La doar douăzeci de ani, am colecţionat o mie de vieţi.“

Privi sfera faţetată.

„Acum însă va fi altfel. Cu David, nimic nu se va mai repeta. Pentru că, de data asta, e vorba de dragoste. El va întrupa marea poveste care le va şterge pe cele dinainte; alea mâloase, jalnice, lipsite de viitor.“

Suspină.

La început, sub semnul extazului.

Apoi al angoasei. Va fi oare în stare? Va avea curajul să-l în-tâmpine?

Fu cuprinsă de panică. În câteva clipe, începu să tremure, să transpire. Prelingându-se de pe taburet, se pironi pe tocuri şi, legănându-se, se îndreptă spre toaletă.

„Trebuie să-mi revin. Repede! Altfel n-o să fiu în stare nici să-i spun «Bună seara» lui David.“

Pe la jumătatea scării care ducea spre subsol, începu să se simtă mai bine; părăsea hărmălaia şi pătrundea înăuntrul unei lumi care nu-i păstra decât reminiscenţele, nişte ecouri surde prin ziduri. Părăsind ringul violent, zgomotos şi neîndurător, se adâncea în fundaţia vătuită, intimă a discotecii, şi

descoperea o atmosferă diferită, un labirint de pereți, de coridoare, de umezeală, de mirosuri de trupuri, de penumbră.

Acolo, în lumina roşie care simplifica chipurile, desluşi feţele obişnuite, Bob, Robbie, Tom, Priscilla, Drew, Scott, Ted, Lance… Se propti în faţa lui Buddy, un tip cu piele albă, dar înţolit şi coafat ca un negru, cu pantaloni lălâi, cămaşă pestriţă şi dreaduri:

— Buddy, mi-ai pregătit ceva dulce?

— Da, drăguţă. Bezele.

— Perfect.

— Cât îmi dai?

Scoase o bancnotă din *string*.

— O sută de dolari.

El îi întinse un plic.

— Poftim.

Fără să-i mulţumească, pentru că ştia că o păcălise, luă pachețelul de cocaină şi se duse să se închidă în toaleta pentru femei.

Din gentuţa minusculă care-i spânzura de mâna stângă, atârnată de lănţişorul auriu, scoase o oglindă, un pai, împrăştie praful, îl aspiră.

— Ah!

Acum David putea să se arate, va avea energia să-l întâmpine: uf, tocmai îşi salvase viitoarea aventură.

Străbătând culoarul, socoti: se culcase cu aproape toţi tipii care se aflau acolo, sprijiniți de zid şi cu telefonul mobil în mână. Înviorată, Anny le zâmbi în trecere. Îi răspunseră mai puţin de jumătate. În sinea ei, se indignă: „Nici măcar bună seara după ce ne-am tras-o! Ce viermi…“ Nici unul nu rămăsese cu ea. Nici unul nu se luptase ca s-o câştige. De ce?

Se împiedică de un obstacol la nivelul solului – o fată care dădea la boboci – şi se agăţă de primul obiect solid la îndemână. Era Tom, un brunet cu barbă de trei zile, foarte îngrijit în genul natural-neîngrijit, care se dădea profesor de meditație, un pretext ca să-şi înmulțească relațiile feminine. Anny îi sporise colecţia preț de o noapte sau două.

— Hei, Tom, ai apărut la ţanc. Ia zi-mi, sunt bună?

Fluieră, de parcă ar fi trebuit să rezolve o problemă de matematică.

— Anny, nu-ți complica viaţa!

— Cum adică?

— Eşti la-ndemână.

Tom îşi frecă obrajii: dezlegase o ecuație grea.

Ea insistă:

— Ce notă?

— Medie.

— Fără plus?

— Medie mi se pare corect.

— Nici bine, nici rău. De ce nu-mi dai mai mult?

— Pentru că nici măcar nu-ți place, putoare.

Rostise vorbele cu emfază. Văzându-i expresia nedumerită, continuă:

— Te porți ca o zdreanță, dar nu eşti aşa. O dai în dreapta şi-n stânga, dar nu eşti moartă după sex. Nici după al tău, nici după al gagiilor. Ți-a intrat în obicei şi-atât.

— În obicei?

— Obiceiul să ți-o tragi. Obiceiul să nu refuzi niciodată. Ceea ce nu te transformă într-o bunăciune.

— Băi bulangiule! Nu ți-a trecut prin cap că tu eşti ăla mediu, dacă nu chiar nul?

— Păi, fără să mă laud, mi s-a zis altceva…

Pentru el, discuția era încheiată, aşa că se îndepărtă. Anny îşi muşcă buzele: ştia că Tom avea în ochii fetelor reputație de armăsar, ba chiar ăsta era motivul pentru care îl agățase.

„Cu David, trebuie să amețesc măslina. Trebuie să rezist. Să nu mă las!“

Iată singura concluzie pe care a tras-o din această dispută.

Nu-i venea să se întoarcă în ring, temându-se ca energia căpătată prin drog să nu se epuizeze prin dans. Nu era oare mai bine să se gândească la ce avea să-i spună lui David?

Hotărâtă să se poarte altfel decât în celelalte zile – sau nopți – s-a îndreptat către bar şi, preț de un ceas, a stat liniştită pe scaun, repetându-şi „să nu ți-o tragi astă-seară, să nu ți-o tragi în prima zi, nici în a doua, nici în a treia“. Convinsă că a căpătat o nouă virtute, bău gin după gin, din ce în ce mai înfierbântată.

Aşa încât, atunci când David s-a ivit în fața ei, era atât de plină de alcool, încât n-a fost în stare decât să izbucnească în râs.

— Vai, David, e incredibil. Tocmai ce mă gândeam la tine, când, puf: ai apărut! Cred că am un har, nişte talente vrăjitoreşti de care habar nu aveam.

— Ba cred, mai degrabă, că mi-ai dat întâlnire aici.

Hăhăi, ca şi cum David ar fi rostit o frază nespus de spirituală.

— Stai jos şi bea!

— La urma-urmei, de ce nu?

— David, eşti haios…

— Vii des aici?

Amintindu-şi încă de proiectul ei – să nu pară că se lasă uşor –, răspunse cu îndrăzneală:

— Nu, a doua oară.

El încuviință din cap.

— Unde te duci de obicei?

— Stau acasă. N-am fost niciodată o petrecăreață. Îți cam pierzi vremea în locuri ca astea, nu? Şi, de altfel, ce-aş căuta pe-aici?

— Tipi?

— Am destule ocazii să mă-ntâlnesc cu tipi, eşti o bună dovadă, îi strecură ea, răutăcioasă.

— Droguri?

— Hmm? Nu prea…

— Alcool?

— M-ai prins!

Deşi beată, era îndeajuns de lucidă să nu ascundă că băuse. El rezumă, făcând ochii mici:

— Prin urmare, nu prea ieşi în oraş?

— Ies rar.

Surâse, lămurit.

— Ziarele scriu altceva.

Se referea la revistele care, încă de pe vremea când Anny avea cincisprezece ani, îi etalau depravarea, înfăţişând-o pilită la uşa câte unui club, relatând o arestare pentru deţinere de substanţe interzise, făcând pomelnicul tipilor care-o lăsaseră baltă, pentru că nu fuseseră în stare să ţină isonul acestei petrecăreţe neobosite.

Fu scuturată de un râs răguşit.

— Nu fi bleg, David. Chiar dacă eşti nou în meserie, te-ai prins: între filmări, trebuie să alimentez cancanurile. Dar nimic nu-i adevărat. Regie. Reportajele astea unde îmi joc rolul au fost ticluite de Johanna, agentul meu de presă: e musai să se vorbească despre mine.

— Te desfiinţează…

— Da, dar vorbesc despre mine! exclamă ea, cuprinsă de iritare că nu e crezută, câtă vreme se credea convingătoare. Dacă aş fi făcut la şaisprezece ani un doctorat în fizică aplicată, sau aş fi administrat injecţii în spitale pentru leproşi sau dacă aş fi început greva foamei ca să fie canonizat Barack Obama, nici un trust nu m-ar fi băgat în seamă, nici o cititoare nu s-ar fi identificat cu mine, nici un cititor nu s-ar fi holbat la cracii mei! Să mă vorbească de bine… Rahat! N-ar fi ţinut în veci.

Se lăsase luată de val. El nu părea însă descumpănit; dimpotrivă, se amuza peste poate.

— Adevărata Anny, reluă ea pe un ton plângăcios, se ascunde, se păzeşte. Nimeni n-o cunoaşte. Singurul care o s-o descopere va fi bărbatul care o va iubi. Va fi unicul, primul şi cel de pe urmă.

Îi dădură lacrimile, îşi acoperi faţa cu mâinile şi se aplecă înainte. În timp ce făcea asta, avu o senzaţie de „deja trăit“; îşi dădu seama că tocmai recitase o scenă din *Fata de la barul de-alături*, o melodramă pe care o interpretase în faţa camerelor de filmat la vârsta de şaisprezece ani. Se opri de îndată. Evident, *Fata de la barul de-alături* fusese un fiasco; cine-i putea garanta că David nu-l văzuse? Dacă se prindea că reciclează replici? Mai mult, nişte cronicari declaraseră, la vremea respectivă, că plânsul şi văicărelile nu i se prea potriveau; nici măcar ei nu-i plăcuse cum dă pe ecran, aşa, cu ochii roşii şi cu nasul umflat.

Îşi şterse lacrimile şi râânji.

— Hai, că te-am avut. Ţin de multă vreme în debara numărul cu fata de treabă, beată şi cu inima rănită.

— Cât pe ce să te cred.

Calm, se aplecă spre ea fără să lunece de pe scaun – Anny, incapabilă de o asemenea performanţă, îi admiră echilibrul. Băutorul de apă îşi plimbă buzele cărnoase pe gâtul ei, urcă spre ureche, îi ronţăi lobul urechii, apoi murmură învăluitor:

— Te doresc.

Chibzui, tulburată, cu gândul la ultima ei hotărâre de a spune nu.

— Vino, îi zise, luându-l de mână.

O urmă, crezând că îl duce într-un colţişor ferit. Însă la capătul unei scări de metal nesfârşite, o apucară pe o pasarelă de unde se vedea întreaga sală, pe un culoar zăbrelit pe care îl foloseau electricienii şi tehnicienii de sunet.

— Ce căutăm aici?

— David, hai să interpretăm un film din anii ’50. Ştii tu, un playboy la smoking care întâlneşte o femeie în rochie de lamé.

— Ai văzut cât de lungă ţi-e rochia? zise el arătând spre panglica care-i strângea fesele. A intrat la apă.

— Hai, fii un pic romantic, te rog. Nu le prea ai cu romantismul, David, nu-i aşa?

El oftă şi îşi se încruntă.

— Ai impresia că mi-ai dat întâlnire într-un loc romantic?

Ridicând din umeri, Anny arătă cu degetul uriaşul depozit transformat în club.

— Spaţiul ăsta e ce vrei tu să fie. Nu-i nevoie decât de imaginaţie. Uite cablul ăsta, de pildă.

— Aşa…

— Ei bine, dacă am chef, e o liană. Iar discoteca e o junglă.

— Aha, încuviinţă el, cu o expresie ipocrită. Eu Tarzan, tu Jane. Hai să mai renunţăm la nişte detalii.

Se apropie de ea, îndrăzneţ, îi ridică bluza şi îi dezgoli pântecul pe care îşi lipi palmele fierbinţi. Tremură, gata să sară pe el, dar se strădui să-şi respecte jurămintele de castitate.

— Vezi? zise ea stăpânită de extaz, îndepărtându-se de el şi trăgându-şi textila peste buric.

Într-o clipită, încălecă peste barieră, prinse cablul care spânzura de coloană, se agăţă… şi se zvârli în gol, slobozind strigătul omului-maimuţă:

— Ah… hi-ho-hi-ha… ah, ah, ah, ah!

Sprintenă, aeriană, plutea peste pistă, descătuşată de orice temere. Se elibera de tot, de trecut, de propria-i slăbiciune, de ea însăşi. Se simţea vitează. Cu siguranţă, David avea s-o admire.

Cum legănarea era din ce în ce mai amplă, atinse sfera multifaţetată. Urlă de entuziasm. Alarmate de zgomot şi de umbra mişcătoare, pivirile se ridicară. Trupurile îşi încetiniră zbânţuirea. Fiecare se întreba ce caută acolo sus fata aia cu cizme, atârnată de frânghie. O nouă atracţie?

Muzica se opri. Liniştea îi cufundă pe clienţi în stupoare.

Auziră exclamaţiile euforice ale lui Anny, care comenta isteric fiecare du-te-vino: pricepură atunci că nu era vorba despre un spectacol, ci despre excentricitatea periculoasă a unei femei bete.

În mod limpede – pentru toată lumea, cu excepţia lui Anny – oscilaţiile aveau s-o izbească în curând de plafonieră.

— Repede, chemaţi pompierii, zbieră barmanul.

Anny îi făcu semn, agitându-şi mâna către ring:

— Cucu!

Acrobaţia provocă o zguduitură în cablu, grăbind ciocnirea. Văzând că se apropie de sfera pe care o venera, Anny strigă, precum o mamă care-şi regăseşte odrasla adorată:

— O, bila mea, draga mea sferă dragă!

Apoi se izbi de ea, chiui, dând drumul la cablu, ca un câştigător la rodeo, şi o prinse în braţe.

Publicul îşi ţinu respiraţia. Sfera scrîşni, păru că se zbate şi apoi, dintr-odată, se smulse din tavan şi ateriză pe planşeu, târând-o în cădere pe Anny.

Din fericire, dansatorii se dăduseră la o parte.

Bila se strivi pe ring.

Celor dintâi salvatori care dădură buzna li se păru – după imperceptibilele convulsii ale trupului însoţite de horcăieli – că muribunda, întinsă pe spate, gemea de durere: apropiindu-se, băgară însă de seamă că Anny, înconjurată de ţăndările oglinzilor, continua să râdă, dezarticulată.

4

De îndată ce a ajuns la marginea pădurii, Anne nu a mai şovăit.

Să meargă.

Să meargă fără răgaz.

Să alerge, acolo unde arborii se răreau. Să sară peste pâraie. Să ocolească fermele. Să se pitească atunci când vreun zgomot omenesc întrerupea cântul păsărelelor. Să se oprească printre tufişuri. Să-şi ţină răsuflarea. Să nu tresalte la ţopăitul iepurilor sau al veveriţelor. Să se ferească de năvala mistreţilor. Să aştepte plecarea braconierului. Să reia goana, încrezătoare în natura terenului, pentru că ochii ei n-aveau vreme să vadă unde pune picioarele.

Pe măsură ce alerga, mânată mai degrabă de instinct decât de chibzuinţă, trupul îi devenea mai uşor, picioarele îi pluteau, fără să mai atingă pământul. Frunzele şi ramurile nu i se mai împotriveau atât, se mistuiau, îi mângâiau chipul. Când trecea, urzicile o cruţau.

Fără oboseală ori teamă, fata înainta, încredinţată că pădurea îi devenea complice. Câte ceasuri să fi durat această rătăcire? Cu neputinţă de aflat, cu atât mai mult cu cât Anne dovedea o vlagă crescândă. Pe măsură ce se îndepărta de Bruges, fiecare pas o elibera şi se simţea învăluită de linişte.

Ce noroc pe ea!

Spargerea oglinzii îi arătase că însoţirea ei cu Philippe nu va avea loc. Fiindcă încăperea nupţială se fărâmiţase în cioburi de sticlă şi pentru că imaginea logodnicei se făcuse ţăndări, Anne scăpase de ghinion.

Ce uşurare atunci când, coborând grăbită scara de brad, n-a dat-o de gol nici un scârţâit! Iar această uşurare s-a adeverit de îndată ce a trecut pragul uşii, a tras în piept aerul şesurilor de lângă Saint-André şi a simţit glodul clipocindu-i voios sub degetele de la picioare.

Toată ziua fugise de pericol.

Acum că se întuneca, Anne se opri în preajma unui pârâu, îşi cufundă mâinile, coatele în apa proaspătă, îşi răcori muşchii încinşi şi bău preţ de mai multe minute.

Ce să mănânce?

Foamea nu o dovedise deocamdată, avea să se hrănească mâine. Piuitul piţigoilor încetă.

Soarele scăpătase.

Cerul, golit de albastru, încremenise într-un cenuşiu mohorât. Din străfundul pădurii se înălţă cârâitul unui porumbel singuratic.

Anne fu străbătută de un fior.

Pe măsură ce lumina se împuţina, fagii îşi subţiau şi mai mult colonadele. Frigul devenea muşcător.

Zări un stejar maiestuos care îndepărtase de el celelalte trunchiuri. Ademenind-o să se apropie, îi oferea covorul său de muşchi în chip de saltea, rădăcinile drept pernă şi ramurile sale răsfirate precum vălurile unui leagăn regal.

Se târî spre el şi, cu gâtul sucit, îl contemplă.

Ce personalitate putea să aibă! Degaja o vigoare care inspira respect. Deşi tăcut, stejarul îi vorbea. Cu siguranţă nu era un copac oarecare! Acolo se ridica un copac puternic, hipnotic, un copac care străbătuse veacurile, un copac care aduna miriade de experienţe.

Îşi putea oare îngădui să-l atingă? Vântul îi cutreieră frunzişul, făcându-l să se clatine; şuierul produs semăna cu o încuviinţare. Anne îşi sprijini prin urmare palma de scoarţa lui.

Fu copleşită de o imensă bucurie. O forţă caldă mijea din rărunchii lui noduroşi, pătrunzându-i prin piele, scurgându-i-se în trup. „Te pot învăţa sumedenie de lucruri“, spunea arborele. Anne încuviinţă din cap. Arborele continuă: „Astă-seară voi începe cu virtuţile imobilităţii. Stai nemişcată!“

Şi-atunci, Anne, liniştită, îşi strecură trupul în el, se gândi să rostească o rugăciune, nu înşiră decât primele trei cuvinte, adormi.

În zori, nu s-a simţit deloc stânjenită că s-a trezit într-un peisaj neobişnuit: pădurile necunoscute sunt întotdeauna mai familiare decât casele noi.

O parte din dimineaţă s-a frământat. Ce-o să hotărască? O să meargă înainte? De ce să înainteze? Avea să dea peste un oraş, peste un sat, peste un port. Să se întoarcă la mătuşă-sa? Dacă s-ar întoarce, la ce bun ar mai fi evadat? Oricum, scopul său nu fusese să-l refuze pe Philippe, plecase să găsească ceva… Ce anume? Habar n-avea.

De pe urma acestor cugetări, rod al numeroaselor plimbări de-a lungul râului, s-a impus o evidenţă: o să rămână aici. Poate că avea să întâlnească ceea ce căuta…

Zbuciumată, febrilă, se duse spre arbore şi îl strânse în braţe. Cum liniştea acestuia o învăluia, încetă să-şi mai pună întrebări, mărginindu-se să-i repete trunchiului că avea să rămână acolo.

În ziua aceea, plecă să descopere natura, fericită că-i poate dedica un timp pe care nicicând nu i-l putuse acorda, nici în fosta ei viaţă de ţărancă, nici în recenta ei existenţă citadină.

Se cufundă în pădurea fremătătoare, printre şuvoaiele de umbră şi şuvoaiele de lumină. Nişte mingi îmblănite şi săltăreţe – iepurii – o zbugheau. Din loc în loc, iarba se iţea fragedă şi atât de proaspătă, încât lui Anne nu-i venea s-o calce în picioare. Sub ferigile bătrâne, cafenii, lătăreţe, se iveau tinerele lor surate palide, ridicându-şi degeţelele chircite. Deasupra, se crăpau mugurii, rămurişul se învârtoşa, crengile se împodobeau.

Un vânt uşor se strecură printre copaci; frunzele şi florile, ca un noian de aripi, au părut că năzuiesc să se umfle, să se înalţe, să se desprindă; pădurea visa să zboare. Precum o corabie legată cu parâme de chei, dorea ca respiraţia vântului s-o ducă spre tării.

Anne simţea că universul e locuit de o energie lentă, stăruitoare. Primăvara era biruitoare, măturând rămurelele moarte, îngropând frunzele uscate; umplea arborii cu sevă şi făcea plantele fragede. Când respira aceste efluvii, Anne era cuprinsă de beţie.

Pe măsură ce hăţişurile se îndeseau, iar codrul devenea mai înalt, Anne prindea să se trezească… O tânjire… O tânjire către ce? Greu de lămurit… O tânjire către ceva înalt, esenţial; da, şi ea, dimpreună cu natura, se scutura de amorţeala iernii, devenea totuna cu păsările care îşi agitau aripile.

Anne deschidea ochii spre o altfel de lume decât cea a oamenilor. O lume adevărată. În timp ce oraşul sufoca pământul sub caldarâmul său, îl strivea sub clădiri, pădurea îl lăsa să înflorească. În timp ce oraşul reteza trunchiurile ca să-şi sprijine acoperişurile, întemniţând aerul între zidurile sale, pădurea descătuşa orice formă de viaţă. Aici, Anne vibra în miezul unui acord miraculos, cu atât mai uimitor cu cât nu-i pricepea alcătuirea: prin nişte legături trainice, vraja pădurii o încremenea, o captiva, o încânta.

În două rânduri tresări.

În două rânduri, i se păru că vede o umbră trecând în zare. Lipită de pământ, aşteptă. Dar nimic…

Să fi fost vreo ciută?

Se hrănea anevoie. În lipsă de fructe coapte, se hotărî să pască iarbă, să roadă scoarța copacilor. Ajunsă la râul care şerpuia printre plopi şi pâlcuri stufoase de răchită precum un filon în pământul negru, bău îndelung, ca să-şi ostoiască ghiorțăielile din burtă.

Muştele bâzâiau pe sub sălcii, ademenite de mâțişori… Aerul dansa, se ondula, se înfiora.

Apoi se lăsă brusc înserarea, cu un cer de aramă şi luciri orbitoare, ale căror ecouri daurite se răsfrângeau din nor în nor.

Noaptea, se întoarse la stejar. De-abia avu timp să zărească stelele pe bolta scânteietoare, că şi adormi, sleită.

Dimineață, o pâine zdravănă trona pe una dintre rădăcini.

Crezu că i-a fost oferită de către arbore. Îi mulțumi ocrotitorului ei pentru acest dar care o ferea de grija hranei, îngăduindu-i să-şi dedice ziua explorărilor – avea atâtea de descoperit! –, apoi îi ronți coaja, păstrând miezul pentru cină. Cutreieră pădurea în lung şi-n lat, atentă la sunetele care o străbăteau: scheunatul vulpilor mergând după pradă, şfichiuitul câte unei cozi prin desişuri, foşnetul vreunei şopârle, orăcăitul fluierat al brotăceilor, tropăitul zorit al puilor de căprioară. Îşi ridică fruntea, încercând să descopere pe unde se ascundeau păsările, fiindcă rămurişul răsuna de trilurile vesele din vremea cuibăritului. O ghionoaie izbea trunchiurile cu ciocul. Coțofenele gălăgioase se stropşeau una la alta. Un cuc îngâna răguşit şi, pe măsură ce Anne venea mai aproape, el se îndepărta, gemând în zare.

Amuzată, îşi aminti că, în ajun, socotise că pădurea e mută. De fapt, era răzbită de o vibrație continuă, de o tulburare neîncetată. Nu, nu auzea liniştea, ci muzica armonioasă a naturii care trăieşte, care străpunge, care creşte. Lăstărişurile şi copacii bătrâni trăiau, în spațiul unei singure zile, o existență bogată. Între foşnet de aripi şi trosnet de rămurele, se strecura ecoul animalelor tainice, sfârâitul plantelor, susurul pârâului, poznele vântului… Aceste zgomote conlucrau la liniştea generală, nu tulburau nicicum izvorul cristalin al seninătății sale: iepurele uimit, saltul veveriței erau întâmpinate şi absorbite de tăcere, aşa cum un covor de muşchi vegetal înghite acele de pin.

Când se lăsă noaptea, Anne fugi spre stejarul ei, mâncă şi se prăbuşi în somn.

La trezire, un alt codru de pâine trona lângă ea.

Şi tot aşa în zilele ce au venit…

Cu cât minunea se repeta, cu atât o intriga mai puțin.

Raritatea creează miracolul; repetiția îl diminuează: Anne privi acest tain zilnic ca pe o ofrandă a darnicei păduri şi nu-şi mai puse întrebări.

Să lăsase în voia soartei. Trăia cu te miri ce. Îi dăduse uitării pe oameni. Uneori, simțea nevoia să rămână goală, aşa cum venise pe lume, dar vântul, răcoarea muşcătoare a aerului o împiedicau să-şi părăsească hainele.

Seară de seară revenea sub umărul patern al copacului, şi se ghemuia acolo ca să-şi afle somnul.

— De aici vin. Aici mă întorc.

Pădurea îi devenea mamă, iar copacul cel falnic – tată. Anne îşi recăpăta inocența din clipa naşterii, dinainte ca inima să-i fie otrăvită de griji: contemplația îi umplea sufletul de recunoştință.

Şi, în fiece zori de zi, o aştepta o altă pâine.

O dată sau de două ori, desigur, ar fi vrut să stea de veghe, dar cădea în picoteală fără să vrea. Şi, pentru că tot se culca cu această întrebare în minte – de unde provine hrana? –, visele îi ofereau răspunsuri năzdrăvane: i-o aducea un pitic roşu, sau un uriaş îmbrăcat în negru, ori un cal alb cu un corn de aur strălucitor în frunte.

Apoi, zorii o luau prin surprindere, prelingându-şi lumina lor blândă peste pâine; Anne o primea, o frângea, o mesteca plină de recunoştinţă; apoi nu se mai ocupa decât de pădure.

În trei rânduri s-a simţit privită. Chiar dacă mii de sălbăticiuni din vizuini, dindărătul hăţişurilor, din mijlocul tufişurilor, o supravegheau, Anne deslușea în acest caz o altfel de atenţie. Era spionată de un seamăn. Iar această impresie i se păru groaznică. Când, a treia oară, această neplăcută teamă i se strecură pe sub piele, zări în depărtare o jivină. Un cerb semeț, neclintit, cu privire strălucitoare, cu grumaz lat, piept alburiu şi blana aburindă de cât galopase, o pironea cu privirea. Coarnele sale rămuroase îi poleiau splendoarea cu un aer silvestru; părea fratele mobil al stejarului.

Dispăru în grabă.

Tulburată, Anne se întoarse în refugiu şi se lungi sub crengile musculoase. Din vârf, o pândea o veveriță, agățată de scoarță. O pizmui că locuieşte în sânul acelui trunchi multicentenar.

Din rămuriş se cernea o lumină fluidă şi verde.

Mai sus, un erete, cu aripile nemişcate, plutea în crucea cerului, pândind puii din cuiburi.

Clipi…

— Iat-o!

În după-amiaza aceea, Anne, toropită, cu urechea lipită de pătura de muşchi, nu auzise că vine cineva.

— E aici! repetă vocea.

Ida, încotoşmănată în şaluri, o cerceta pe verişoara ei întinsă pe jos, acoperită cu o rochie jegoasă şi sfâşiată. Pupilele îi licăreau cu o bucurie vrăjmaşă.

— Ia te uită!

Se întoarse către silueta care o însoţea. Retezând tulpinile cu un baston, apăru Philippe.

Anne, stânjenită de parcă ar fi fost surprinsă goală la baie, se ghemui, arătându-i băiatului un trup închis, compact.

— Ştiam eu că n-a plecat, spuse Ida, victorioasă. Ştiam că se ascunde.

În sinea ei, Anne o corectă: „Nu, nu mă ascund, am plecat pur şi simplu“, dar păstră această precizare pentru sine.

Logodnicul ei şi Ida o priveau.

Perspectiva de a purta cu el o discuţie lămuritoare o uşura pe Anne.

— Mă bucur să te văd.

— De ce-ai fugit?

— Nu vreau să te rănesc nicicum.

— De ce?

— Te-am mâhnit, fără îndoială, sau te-am jignit…

— De ce?

Anne privi veverița care, cu lăbuţele agățate de furca unei crăci, asista, cu un ochi rotund şi negru, la această scenă.

— Nu trebuie să te iau de bărbat.

— N-ai chef?

— Ba da.

— Şi-atunci?

— Nu îndeajuns.

Philippe primi această reticenţă ca pe un pumn în stomac. Ida a fost cea care s-a indignat în locul lui:

— Ce coşmar! „N-are îndeajuns chef“ să-l ia de bărbat… Da’ cine se crede domnişorica? Ar trebui să intri-n pământ de ruşine că faci pe mofturoasa cu Philippe.

— Da, mi-e ruşine.

Anne răspunse cu o asemenea sinceritate, încât Ida trebui să-şi curme noianul de ocări.

Philippe se apropie şi întrebă, palid, încordat:

— De ce?

Ea îşi plecă fruntea.

El urlă:

— De ce?

Ochii fetei se umplură de lacrimi. O durea că îl supusese unui asemenea chin.

— Nu ştiu. Dar n-are legătură cu tine, Philippe, n-ai nici o vină.

Ca să vezi consolare: îşi dădea seama că Anne nu dă doi bani pe el. Înaintă, căzu în genunchi, îi apucă mâinile. Deşi umilit, insista. Voia ca Anne să cedeze. Oare pentru că o idolatriza? Sau pentru că era stânjenit de eşec? Nimeni n-ar fi putut să ghicească dacă încăpățânarea lui venea din iubire sau din orgoliu.

— Atunci, dacă nu ştii, mărită-te cu mine! O să afli ce şi cum.

Îndărătul lui, Ida îşi muşca buzele de furie văzându-i îndârjirea, câtă vreme jurase sus şi tare că nu e cale de-ntors!

— Ah, bărbaţii, mormăi ea. Când mă gândesc că tocmai despre fete se spune că-s ca fulgul dus de vânt…

Anne îi explică lui Philippe ce era de neînțeles:

— Renunţ la căsătorie. Asta e. Nu asta-i soarta mea. N-am motive, dar ştiu că nu trebuie. Îmi pare rău…

— Nu sunt de nasul tău, aşa-i?

— Eşti de nasul oricărei femei.

Spunând asta, Anne îşi pironise privirea într-a lui. Philippe o crezu. Ea continuă:

— Eşti prea bun pentru mine!

— Cu asta sunt de acord, se băgă Ida. Philippe, tu chiar nu-ţi dai seama cum arată fosta ta logodnică? O îngălată! Nu s-a spălat de la plecare, doarme pe jos… Probabil că molfăie rădăcini. O scroafă e mai brează. Ai vrea să ai copii cu aşa ceva?

— Nu!

Bătea în retragere. Dintr-odată, părea că o urăşte pe Anne. I se stinsese ultimul licăr de speranță.

— Ce facem? se schimonosi Ida.

— Ce-am hotărât azi-dimineață! răspunse Philippe.

Clipiră din ochi, încântaţi, complici.

Anne desluşea o înțelegere tacită din care era exclusă: sporovăiau în faţa ei de parcă nu i-ar fi auzit. Să se fi preschimbat într-un animal?

Scoțând o funie din desagă, Phillipe se năpusti asupra logodnicei sale, urmat de Ida. O legară fulgerător, Philippe înnodându-i articulațiile, iar Ida strângându-le, bucuroasă că îşi schingiuieşte verişoara.

Anne, rănită, nu se împotrivi.

De ce nu se revolta? De fapt, încă de la naştere, ceilalţi făcuseră ce-au vrut cu ea, iar ea se lăsase.

În timp ce isprăveau s-o lege fedeleş, Anne zări un pericol pe care călăii săi nu-l observau: un uriaş care se apropia.

Enorm, cu o haină groasă de lână neagră, venea spre ei în grabă, hotărât. Oricum formidabil prin dimensiuni, ceea ce-l făcea şi mai neobişnuit era felul în care înainta în tăcere, fără să trosnească vreo surcea sau să strivească covorul de frunze. Străpungea desişurile ca o corabie care despică apele.

Neştiind ce se întâmplă în spatele ei, Ida îşi comentă victoria arătând spre Anne cea legată fedeleş:

— Ia priveşte-o, Philippe, nu s-a zbătut nici cât o râmă. O nătângă! Da, o săracă cu duhul. Nici măcar nu ştie de ce-a plecat şi de ce zace pe-aici. Ori vorbeşti cu ea, ori cu o capră e totuna!

Necunoscutul îşi trânti mâna imensă pe umărul Idei.

Femeia urlă, deopotrivă surprinsă şi îngrozită. Când se întoarse, Necunoscutul o ţintui cu privirea: părea că avea să sacrifice o orătanie, sucindu-i gâtul, rupându-i oasele.

Cu o mişcare bruscă, Ida se feri şi se dădu înapoi gâfâind.

Philippe, uluit şi el, dar mai ales înspăimântat, pricepu că trebuie să-şi ia un rol protector. Aşa că-şi umflă pieptul şi gângăvi:

— Dar… cine sunteţi?

Necunoscutul îi scăpă o scatoalcă, zvârlindu-l într-un tufiş.

Philippe se puse pe picioare, îşi recuperă pălăria şi o tuli. Zbierând „Aşteaptă-mă, aşteaptă-mă“, Ida îl urmă cât putea de iute.

Anne zăcea la pământ, legată cobză, în faţa necunoscutului cu chip descărnat, rece, aspru, acoperit de o cagulă.

Ridică o poală a hainei, scoase un pumnal şi îl flutură deasu-pra ei.

5

Viena, 25 mai 1904

Gretchen a mea,

Întoarcerea asta la Viena mi-a fost fatală.

În timpul călătoriei noastre de nuntă, pe când ne plimbam din oraş în oraş, eu şi Franz nu frecventam lumea vreme îndelungată; dacă, din întâmplare, ne simţeam bine în compania vreunui cuplu, relaţiile noastre se dovedeau cu atât mai puternice cu cât se ştiau efemere.

Când am păşit în Viena, m-am trezit sechestrată. Locuiesc într-un acvariu.

Desigur, acvariul meu e fastuos: cine n-ar visa să locuiască pe Linzerstrasse, să aibă relaţii în societatea aristocratică, s-o ducă din bal în serbare, să asculte într-o seară *Lucia di Lamermoor* la Operă şi a doua zi *Liliacul* la Theater an der Wien, apoi să cineze la Sacher?

Cu toate că pereţii de sticlă lasă să se vadă orizontul dimprejur, nu pot să trec dincolo de ei, mă izbesc de ei, condamnată să îndur aceleaşi persoane, peştii închişi aici laolaltă cu mine.

În zadar caut o ieşire, nu izbutesc să mă izolez, mă învârt în cerc.

O să-mi spui că sunt văicăreli de copil răsfăţat.

Copil, cu siguranţă.

Răsfăţat, aşijderea.

Cu toate astea, te rog să înţelegi: o parte din mine suferă. Am sentimentul că sunt o greşeală. O desăvârşită eroare. De fapt nu sunt bună de nimic, nu mă ridic nici la nivelul a ceea ce îmi oferă viaţa, nici la acela al aşteptărilor ei faţă de mine.

Acvariul de care îţi pomeneam e plin de femei, vreo zece, care au hotărât să se ocupe de mine; sunt încercuită de solicitudinea şi de bunele lor intenţii.

Să-ţi explic.

De-abia sosisem în casa noastră – s-ar cuveni mai degrabă să zic palatul nostru, într-atât de multe splendori desfăşoară încăperile şi grădinile sale – că au şi început să defileze femeile von Waldberg. Previzibil, ochii le erau aţintiţi spre pântecul meu. Erau chinuite de o întrebare: aveam oare să mă întorc gravidă din luna de miere? Nu era nevoie să fii un mare obstetrician pentru ca, doar văzându-mi trupul, să-ţi dai seama că nu; cu toate acestea, fiind pline de speranţă, m-au întrebat:

— Prin urmare, Hanna, v-aţi întors la Viena cu un mic moştenitor?

— Nu, nu încă. Dar vă rog să credeţi că eu şi Franz am descoperit modul de folosire acolo, în Italia, şi că ne străduim pătimaş.

Au surâs, satisfăcute că micuţul nostru cuplu îşi împlineşte datoria lui de micuţ cuplu.

Nu poţi însă scăpa de asemenea fiinţe cu doar două fraze! S-au întors la luptă. Aceşti paznici ai familiei, aceste clocitoare de moştenitori în rafală exersează de secole, se aflau aici când Viena avea ziduri de pază, se aflau aici când Viena încă nu le avea, se aflau aici înainte chiar ca Viena să existe; de fapt, ele au construit Viena şi tot ce seamănă cu o familie, cu o dinastie, cu o comunitate, cu un oraş, cu o ţară, cu un imperiu. Ca să şi consolideze puterea, au grijă se reproducă mai întâi ele, din mamă-n fiică, din mătuşă în nepoată, din soră în verişoară, din vecină în vecină. Dacă ai trimite un regiment de amazoane antinatalitate împotriva lor, l-ar opri în loc, într-atât sunt de unite. Pe scurt, după o săptămână

de armistiţiu, mama lui Franz, care m-a intimidat mereu, a instrumentat o anchetă: soţul ei a fost însărcinat să poarte o conversaţie ca-ntre bărbaţi cu fiu-său – Franz mi-a povestit asta râzând – ca să afle dacă se petrecea ceva în patul nostru, dacă acel ceva se desfăşura cum trebuie şi dacă se întâmpla des. Deşi răspunsul oferit de Franz fusese pozitiv – dar bărbaţii sunt bănuiţi că înfloresc relatările despre aceste lucruri intime –, soacra mea a vrut să verifice informaţiile descosându-mă pe mine. Având isteţimea să prevadă că nu mă voi da nicicând pe mâna ei, a trimis-o iute pe soră-sa Viviane, zisă Vivi, destrăbălata clanului, cea care colecţionează amorezi în văzul tuturor, inclusiv al bărbatului ei, atins de gută. Cu toate că nimeni nu o aprobă şi că toată lumea o invidiază, Vivi scapă de oprobriu pentru că şi-a adus în pat doi amanţi bine situaţi, unul în guvern, celălalt la Curte, deci foarte folositori familiei.

Tuşa Vivi are vorba şi comportamentul atât de slobode, încât creează, în doar câteva minute, o atmosferă familiară, de abandon euforic. M-a invitat în grădina ei, plină de flori de liliac, să luăm un ceai împreună şi m-a înveselit cu nişte poveşti la fel de savuroase ca tartinele ei.

Apoi, pentru că barierele pudorii fuseseră înlăturate, îmi zise:

— Prin urmare, apetisantul meu nepot te face fericită?

— O, da!

— Mă refer, desigur, la aşternut… E un amant cu vlagă?

— Da.

— În mod regulat?

— Da.

— Excesiv?

— Uneori.

— He-he, cu-atât mai bine. Te invidiez, Hanna, alături de toate domnişoarele din Viena! Ai pus mâna pe unul dintre cei mai arătoşi tineri. Şi dumneata?

— Eu? Ce anume?

— Te repezi la el?

— N-am cum, e mereu înaintea mea.

— După ce îţi serveşte atâtea delicii, mai ceri?

— Aşa ar trebui?

Mă măsura, căzută pe gânduri îndărătul unui surâs.

— Îngăduie-mi să ghicesc, micuţa mea Hanna: dacă nu iei niciodată iniţiativa în hârjonelile voastre înseamnă că încă n-ai descoperit clipa magică. Nu-i aşa?

— Clipa…?

— Clipa magică! Momentul acela când trupul explodează de plăcere, când te transformi într-un strigăt de desfătare. Pricepi la ce anume fac aluzie?

M-am posomorât, străduindu-mă să isprăvesc ceaşca de ceai, ceea ce, fără să vreau, constituia deja un răspuns.

Vivi îmi apucă mâna cu blândeţe.

— E firesc, draga mea.

— Credeţi?

— Sunt sigură.

— Ar trebui să nu te mai cramponezi, să te laşi dusă de val, să te gândeşti doar la persoana, la senzaţiile şi la fericirea dumitale… Cele mai multe şanse să rămâi gravidă le ai în timpul orgasmului.

— Da?

— E ştiut. În timpul clipei magice, în femeie se deschide totul, deci şi făgaşul care permite seminței bărbăteşti să ajungă în locul cuvenit. Dacă te crispezi, izolezi ovulul.

— Nimeni nu mi-a suflat o vorbă despre asta.

— Ei bine.

— Vreți să insinuați că soacra mea, mătuşa Adelaïde, baroana Karolus, doamna van Tieck şi-au zămislit moştenitorii în această stare?

Le alesesem intenționat pe cele mai severe matroane din anturajul nostru. Iritată, Vivi m-a privit ca pe o musculiță care i s-a aşezat pe fursec. Mi-am agravat cazul adăugând:

— Şi copiii născuți din violuri? Pretindeți, mătuşă Vivi, că victimele violențelor s-au abandonat cu voluptate călăului lor?

— Iubita mea nepoată, în această privință nu suntem toate făcute la fel. Omenirea se împarte în două tabere: cele care puiesc şi îndrăgostitele. Iepuroaicele n-au nevoie să juiseze, organismul lor, predispus la fertilitate, nu aşteaptă decât momentul prielnic. Îndrăgostitele, în schimb, cu o arhitectură mai subtilă – eu sau dumneata –, au nevoie de extaz, de fiori, de cutremure ca să aibă acces la această misie anevoioasă, fecundarea. Gândeşte-te bine la asta, Hanna, ia aminte la sfaturile mătuşii Vivi, profită de ele seducându-ți soțul şi veți fi în curând părinți.

Vivi, în ciuda comportamentului ei liber şi aparențelor lipsite de prejudecăți, argumenta exact ca restul lumii: cei patru copii pe care îi cadorisise contelui înainte să-l înşele – sper că înainte – se dovedeau a fi mândria ei, onoarea ei, meritul ei de femelă, paşaportul său de moralitate. Ce departe mă simt de toate astea… Voi întâlni oare o femeie față de care să nu mă simt diferită?

Probabil că mătuşa Vivi a povestit conversația noastră şi s-a făcut cu remediul propus, fiindcă, a doua zi, au început vizitele; şi au tot curs fără încetare preț de douăsprezece zile. Doamnele familiei luau câte un ceai cu mine şi mă aprovizionau cu mărturisiri; îmi ofereau sfaturi cu un aer nonşalant, de parcă, din extravaganță, cuvintele le ieşiseră din greşeală pe gură, deşi veniseră special ca să mi le rostească:

— Îmi sileam soțul să rămână în mine după… ştii ce. Din punctul acesta de vedere, draga mea, natura a avut mai multă grijă de animale decât de biata noastră stirpe omenească. Iată canidele, bunăoară: odată ce a zvârlit sămânța, câinele nu mai poate ieşi din cățea pentru că… chestia lui continuă să se umfle şi blochează orificiul. În momentul acela e groaznic pentru brava cățeluşă – am auzit-o pe Ketty a mea urlând de durere – dar, după cinci minute, totul e-n regulă.

— Când soțul meu se retrăgea, rămâneam în pat şi nu mă mai mişcam timp de două ceasuri! Stam pe spate. Lipindu-mi şalele şi bazinul de saltea. Cât trebuia să ajungă… unde se cădea să ajungă! Nu m-ai fi scos din aşternut decât s-ar fi pornit vreun incendiu. Rezultatul: şase copii superbi.

— Ai încercat cu țelină? Cu pătrunjel? Încă de când eram logodită, am pornit o cură de țelină şi pătrunjel, ca să-mi înlesnească gestația. Surorile mele mă luau peste picior, iar mezina, când mă întâlnea, începea să mugească, sub pretextul că păşteam cât o vacă… Ridicam din umeri şi aveam dreptate: patru copii în timpul primilor cinci ani de căsnicie. Mai bine nici că se putea. Dar spune-le asta surorilor mele… De fapt, dragă Hanna, pătrunjelul trebuie să fie sălbatic, cere pătrunjel sălbatic şi lasă-l deoparte pe cel arăbesc. Iar de la țelină, doar lujerul, desigur!

— Luna!… Femeia înmugureşte când e lună plină. Precum pădurile! Precum câmpiile! Precum stridiile! De pomană năduşeşti în anumite seri. Trebuie să privilegiezi această ocazie. De ce-am fi noi mai puțin influențabile decât mările sau oceanele, care sunt guvernate de lună? Câtă aroganță! Doamnele de azi se cred mai presus decât luna? Haida-de! Uite, îți ofer un calendar lunar. Poate-poate… A, îl ştii? Dar îl şi consulți?

— Cu toate că nu e treaba mea, Hanna, mi-am permis să-ți ofer nişte ambră. Sălbaticii din America sau din Siberia o folosesc în alte scopuri decât cele cosmetice. Desigur, sunt catolică, aşa încât nu pot să ader la asemenea superstiţii. Totuşi, mama mi-a dat ambră în ajunul căsătoriei, apoi eu le-am dat fetelor mele şi tuturor ne-a mers bine! Te rog să primeşti acest dar, m-aş simți copleşită. Uite, e simplu, o atingi şi o miroşi seara înainte de culcare.

E oare nevoie, Gretchen a mea, să-ți spun mai multe?

În curând, Franz se va întoarce de la club, o să luăm masa în doi şi o să mă dorească. Închipuieşte-ți ce pregătire de luptă e-n țeasta mea: am mai multe misiuni de îndeplinit decât un general care-şi aruncă armata în luptă! S-ar cuveni să înghit supă de pătrunjel, să diger țelină gratinată, să verific fazele lunii, să pipăi ambră pe furiş, să-l silesc pe Franz să adoarmă peste mine fără s-o scoată şi apoi, când se va fi retras, să rămân două ore cu fundul lipit de saltea. Vai, uitasem: între aceste acrobaţii la mare înălțime, ar trebui să nu mă mai înfrânez, să nu mă gândesc decât la mine şi să încerc să ating extazul!

Concluzia? Năzuiesc să-mi iau tălpăşița. Deşi îl ador pe Franz, aproape că doresc să-l evit. Nu ştiam că, atunci când ne-am căsătorit, m-am căsătorit şi cu toate femeile astea din jurul lui, care conspiră să mă facă la fel ca ele, şi care mă vor tot hărțui dacă nu le intru în voie. Da, nu ştiam că, însoțindu-mă cu Franz, aveam să îmbrățişez o condiție de care mi-e silă.

Te strâng la piept, Gretchen a mea, şi dau fuga să plâng în salonul de muzică, înainte să sosească Franz acasă.

A ta, Hanna

6

În acel centru medical din Beverly Hills, soarele decupa două jaluzele, cea adevărată, atârnată de fereastră şi umbra ei de pe perete.

Când îşi recăpătă cunoştinţa, amorţită de calmantele care o legănau de dimineaţă până seara, Anny se cramponă de aceste două elemente. Cu trupul anesteziat şi mintea confuză, se agăţa de lumină ca de singura substanţă solidă, tangibilă din univers; concentrându-se, devenea ea însăşi una dintre particulele ce dansau în raza de aur care străbătea încăperea, legând jaluzeaua materială de jaluzeaua proiectată. În ce parte se oprea cel mai adesea? Ca femeie de cinema, avea tendinţa să prefere reflectarea în detrimentul realităţii.

Un infirmier blond se apropie în mai multe rânduri. De fiecare dată când se apleca asupra ei, Anny îi vorbea; dar, de fiecare dată, se petrecea o ciudăţenie care o împiedica. Când deschidea gura, slujbaşul pierea; da, de îndată ce i se adresa, dispărea. Cu toate acestea, scamatoria nu părea intenţionată, chipul tânărului neexprimând nici imoralitate, nici răutate; când reapărea, se arăta prevenitor, privind-o cu dorinţa limpede de a-i fi de folos. Însă de îndată ce Anny schiţa prima vorbă, totul se surpa.

La început, se crezu victimă a unei realităţi instabile, cu atât mai mult cu cât trăia senzaţia unei prăbuşiri… Apoi bănui că timpul îi juca o farsă, dislocându-se fără s-o anunţe. În cele din urmă, îşi dădu seama că, de îndată ce-l aborda pe infirmier, se trezea într-o cameră pustie; trase concluzia – îndrituită de astă dată – că se cufunda din nou în somn.

După două zile, reuşi să poarte o conversaţie:

— Unde mă aflu?

— Încântat să stau de vorbă cu dumneata, Anny. Mă numesc Ethan.

— Mhh…

— Stai în camera 23. Clinica Linden. Hollywood.

— Ce-am păţit?

— Câteva contuzii. Nu e grav. O să te înzdrăveneşti. Te doare ceva?

— Nu.

— Prin urmare, dozele sunt potrivite.

— Ce doze?

— De morfină.

Din străfundul meningelor, unde stătea dosită, îi ieşi la suprafaţă o amintire – cea a tatălui ei, cu o revistă ştiinţifică în mâini şi declarând că morfina făcea parte dintre drogurile periculoase, fiindcă, odată ce o absorbeai, nu mai puteai trăi fără ea.

În orele care au urmat, atunci când conştiinţa îi era trează, s-a gândit din nou la asta, a ridicat vocea, s-a ostenit, s-a rătăcit, a recidivat şi, demoralizată, s-a hotărât să nu ia în seamă avertismentul patern. Doar dependenţa era specialitatea ei!

Deja dependentă de alcool, de iarbă, de cocaină, urma să adauge şi morfina! Ce mai conta? Acum cel puţin putea să depună mărturie că nu era din vina ei. „Da, onorată instanţă, medicii mi-au injectat otrava asta: pretinzând că mă îngrijesc, m-au condamnat să-mi bag în venă. Ar trebui să-i băgaţi în puşcărie, onorată instanţă, sau să-i condamnaţi la muncă în interesul comunităţii. Pe ei, nu pe mine!“

În mai multe rânduri, între reprizele de somn, joacă această scenă în fața unui tribunal imaginar şi îşi interpretă cu delectare rolul de nevinovată.

Într-o dimineață, doctorul Sinead, marele şef al clinicii, pătrunse în rezervă. Îndărătul lui, nişte proaspeți absolvenți se îngrămădeau, plini de satisfacție, mândri că-l însoțesc pe chirurg şi considerându-se eminenți doar pentru că se aflau în trena lui.

— Cum se simte păpuşica adorată a americanilor?

Anny a fost cât pe ce să izbucnească în râs: profesorul Sinead vorbea pe nas precum o bătrână actriță pe care Anny o adula şi care era supranumită Geanta Vuitton, într-atât îi fusese fața de cusută şi recusută.

— Deci cum ne simțim?

Şi dicția era ca a Genții Vuitton, dintr-un motiv identic: gura sa fusese remodelată, liftată şi apoi umflată.

Anny îl examină pe doctorul Sinead.

Trupul său, martirizat prin diete, gârbovit de ani, atârna în toate punctele care nu suferiseră un lifting: gâtul, urechile, coşul pieptului, antebrațele, încheieturile mâinilor. În celelalte locuri, pielea obosită purta stigmatele încordărilor la care o supuseseră tăieturile, torsiunile şi cusăturile. După atâtea intervenții estetice, fața lui Sinead nu arăta vitalitatea unei ființe juvenile, ci fragilitatea unui accidentat.

— Anny, sunteți în stare să ne dați un răspuns?

Ce voce oribilă… metalică, lipsită de timbru… În plus, acea elocință cu paraziți: vocalele erau lipsite de claritate, în vreme ce consoanele se sufocau. Din pricina chirurgiei estetice care îi amorțise buzele, atunci când le schimbase poziția, doctorul Sinead articula dindărătul unei măşti.

— Anny? Anny, vă rog!

Anny îşi dădu seama că trebuie să renunțe la vise şi să se întoarcă în realitate. Ştiind de la Ethan ce reprezenta doctorul Sinead pentru Los Angeles, şi-a venit în fire ca să-i iasă audiția.

— Gata. Iată-mă! M-am întors…

— În sfârşit! Am putea să vă vedem rănile?

— Simțiți-vă ca acasă!

Anny se dezveli, la fel de curioasă ca şi asistenții slugarnici care ascultau explicațiile lui Sinead, pentru că nu avea ştiință despre ce pățise. Picioarele, brațele, coastele, vânătăile, leziunile, fracturile, arsurile, totul a fost etalat şi comentat. Din discursul lui Sinead reieşea că Anny avusese mult noroc că scăpase atât de ieftin după o asemenea căzătură.

— Există un Dumnezeu al artiştilor, domnişoară Lee.

— Credeți? La Hollywood nu există decât un singur Dumnezeu şi ăla e dolarul!

În fața unei asemenea glumițe de rahat, râse politicos.

— Veți fi în stare să mai slujiți acest zeu, domnişoară Lee, şi să vă întoarceți curând pe platourile de filmare.

Credea că îi dă o veste bună. Dar, de fapt, o anunța că, de când cu căderea în gol, abandonase lungmetrajul la care lucra. O cuprinse angoasa: dacă se opriseră filmările? Cât o s-o coste? Sau, mai rău: îi găsiseră o înlocuitoare?

Întoarsă pe dos, aruncă o strâmbătură de adio echipei medicale care se îndepărta. Îi crescuse pulsul, iar membrele i se umpluseră de transpirație.

— Johanna! Johanna!

Instinctiv, îşi chema agentul de presă. Bineînțeles, nu era acolo şi nimeni nu-i auzea zbieretele. Asta e! Izbi în saltea, ciocăni în zid, încercă să spargă ghipsul, suspendat de un scripete, care o imobiliza, urlând

din toți rărunchii:

— Johanna!

Ethan arătă o față îngrijorată.

— Anny, ce se-ntâmplă? Te doare ceva?

Zărind acel chip blond care radia bunătate, Anny nu ezită nici o clipă:

— Da, mă doare rău.

— Unde anume?

Enumeră, cu un rictus convingător, acele locuri pe care i le examinase doctorul Sinead, apoi conchise cu un horcăit:

— Te rog, ajută-mă!

— Păi eu… eu…

— Omoară-mă!

— Nu.

— Bagă-mă în comă indusă, e insuportabil…

— Anny, calmează-te. O să-ți măresc doza de morfină.

Atingându-şi scopul, Anny a fost cât pe ce să-şi întrerupă comedia; din fericire, îşi reprimă veselia, continuând să bocească.

— Au! N-o să scap…

— Ba da… Sedativul îşi va face efectul.

— Ba nu. Mi-e prea rău. O să mor.

— Nu exagera. Va fi bine.

— O să crăp! Vreau să-mi văd agentul…

— Hai, lasă-mă să potrivesc doza…

— Să-mi vină agentul!

Degeaba s-a ocupat Ethan de ea, Anny a gemut până când infirmierul şi-a notat numărul de telefon al agentului şi i-a promis că o s-o contacteze ca să-i vină la căpătâi.

După aceea, s-a lăsat în mrejele analgezicului, afundându-se cu delicii în toropeala lui anesteziantă…

A doua zi, Johanna Fisher, supranumită Rechinul, îmbrăcată cu un taior mulat, de culoarea antracitului, stătea aşezată lângă pat. Celebrul ei zâmbet plin de dinți era afişat în josul chipului tencuit cu fond de ten.

— Ei bine, sufleţel, să ştii că ne-ai îngrijorat! Mă rog, se pare că o să te-nzdrăveneşti. De trei zile încoace, am fost informată ceas de ceas. Că veni vorba, ai primit florile de la mine? Dacă nu-ți plac, biroul o să-ți trimită altele, să ştii. Liliac, trandafiri, bujori, irişi, ce pofteşti. Bun, hai să nu pierdem timpul, o să-ți rezum situația. Presa a aflat de pățania ta, excelent. Clienții din club ți-au făcut poze cu telefoanele, când erai pe jos; din fericire, s-au dovedit atât de mediocre, încât redacțiile le-au publicat în timbru, scoțând de la naftalină clişee mari şi fermecătoare cu tine. Misiune reuşită! Un zvon de nota zece! Presa – tipărită, televiziune, radio, Internet – a comentat cu atât mai abundent cu cât nimeni nu ştie ce şi cum. Rezultatul e cunoscut – te-ai prăbuşit pe ringul de dans de la Red & Blue –, nu însă şi cauza. Chiar dacă a fost avansată ipoteza unui accident, toată lumea are îndoieli. Vechea poveste: un accident nu intrigă pe nimeni; ba, mai mult, stârneşte groază. Oamenii devin interesați atunci când o cădere în gol se dovedeşte o consecință a unei stări de spirit. Un gest adică, nu un pas greşit! Orice detaliu care ar putea putea provoca identificarea… disperare, strigăt de ajutor, sinucidere.

— Sau entuziasmul! Eram bucuroasă…

— Erai beată.

— Chiar mă distram…

— Gura!

— Johanna, aş…

— David mi-a povestit că ai avut impresia că te-agăţi de-o liană şi că te hâţâni de la pasarelă până în junglă. L-am convins să tacă – o să mai vorbim pe tema asta – pentru că toate aceste detalii sunt lipsite de interes.

— E adevărul adevărat.

— Adevărul nu-nseamnă nimic! Nouă ne trebuie o poveste. O poveste ca lumea.

— Poate. Eu voiam însă să-ţi mărturisesc ce s-a întâmplat cu adevărat…

— Anny, publicul te adoră pentru poveştile pe care i le spui. Nu pentru ceea ce eşti.

Johanna ridicase vocea. Anny se cufundă, ruşinată, între perne. Agentul o mustră din nou:

— Eşti o vedetă, pentru Dumnezeu, nu un cetăţean oarecare. Aşa că, te rog, joacă-ţi rolul, profită, ia banu', câştigă glorie şi nu mai veni să mi te plângi că vrei să fii cinstită şi să semeni cu amărâţii care dau bani pe bilet ca să te vadă! Contează doar zvonurile, ipotezele contradictorii, articolele care-şi răspund în buclă, misterul de nepătruns, ziariştii care riscă ipoteze noi, foştii prieteni care depun mărturie, internauţii care mai adaugă sare şi piper. Doar zumzetul vinde. Dacă-l faci să amuţească – fie din onestitate, fie printr-o minciună frumoasă –, masacrezi evenimentul, îi anulezi beneficiile.

Graţie acestui ton ameninţător, Anny simţi că se linişteşte: vocea şi raţionamentele Johannei o eliberau.

Subjugată de această autoritate, înceta să mai şovăie; privindu-se prin acei ochi, îşi accepta soarta.

Nici că se putea oglindă mai bună decât Johanna Fisher. Încă din copilărie – exact după *Tati, ţi-am şutit maşina*, primul ei hit –, Johanna Fisher o călăuzea pe Anny prin labirintul vieţii profesionale, ajutând-o să evite rătăcirile şi fundăturile obişnuite, menţinând-o pe largul bulevard hollywoodian. De-a lungul anilor, îi furnizase reperele, regulile, imperativele, obiectivele care nu-i fuseseră stabilite de către familie. De alfel, care familie?… Orfană, născută din părinţi necunoscuţi, Anny ştia că trăise alături de alţi necunoscuţi, Paul şi Janet Lee. Lipsită de iluzii, nu acordase nici un strop de legitimitate acelor indivizi pe care, prin jocurile hazardului, îi numea mamă şi tată. Pe cei doi Lee, al căror nume îl purta, îi îngăduia cu bunăvoinţă, ca pe o fatalitate, aşa cum îţi tratezi partenerii recurenţi dintr-un sitcom. Hotărâse să-i iubească, în primul rând ca să-şi uşureze viaţa – ura conflictele – şi apoi pentru că firea ei o îndemna să se arate amabilă, Anny manifestând o sinceră cordialitate faţă de toţi semenii săi. Oricine o vedea pe copilă schimbând pupături cu maică-sa sau râzând în hohote cu tatăl ei putea confirma că fetiţa era legată de părinţii ei adoptivi prin nişte trainice relaţii de tandreţe. În cazul lui Anny însă, era vorba despre o pornire spontană, exagerată doar cât să evite problemele.

În schimbul afecţiunii cu care îi înconjura, Anny îşi câştigase o oarecare libertate, emanciparea şi apoi independenţa. Foarte timpuriu, la vârsta de şaisprezece ani, i-a părăsit pe cei doi Lee şi şi-a petrecut timpul după pofta inimii, muncind, ieşind în oraş, flirtând, trăgând la măsea sau drogându-se.

Johanna Fisher şi echipa ei ştiau prea bine de viciile vedetei lor; totuşi, nu făceau nimic ca s-o aducă pe drumul drept, pentru că toate aceste slăbiciuni o făceau pe Anny lesne de manipulat. Aşa încât Johanna nu i-a sugerat niciodată clientei sale să renunţe la alcool sau la cocaină, să încerce un sevraj. Câtă vreme excesele nu aveau să-i marcheze chipul, iar regizorii nu aveau să se plângă, o va lăsa să se poarte cum voia. Cu atât mai mult cu cât asta îi interesa pe redactorii de ştiri mondene şi pe paparazzi.

— Nu vrei veşti despre film?

— Tocmai mă pregăteam să te-ntreb, Johanna.

— Filmările au fost întrerupte, dar studioul e încântat. Cei de la finanţe au considerat foarte eficient, din unghi publicitar, faptul că sute de ziare au vorbit despre prăbuşirea ta, au menţionat titlul, numele regizorului, distribuţia. Ca investiţie promoţională, asta înseamnă plus-valoare de două milioane de dolari. Fără să cheltuiască un cent. Sunt în al nouălea cer. Abia aşteaptă să te întorci. Fiindcă, de îndată ce o să fii iar pe platouri, evenimentul va fi preluat de reporteri. OK?

— Ok!

— Doctorii au prescris două săptămâni, nu? Oricum, merge pentru gros-planuri şi pentru planuri medii… Pentru planurile generale, când te vezi în picioare, fie vom folosi o dublură, fie voi obţine să modifice calendarul de lucru şi să aibă răbdare. Totuşi, să nu ne facem iluzii, Anny: trebuie să te întorci repede la treabă, fiindcă altfel producătorii o să te înlocuiască fără să stea pe gânduri. Datorită ţie şi „accidentului“ tău, filmul lor se bucură de o considerabilă notorietate şi de o vizibilitate profitabilă; n-o să-l abandoneze. Prin urmare e mai bine să vorbească despre revenirea ta decât despre starleta care te-ar înlocui.

— Ar fi în stare de aşa ceva?

— Nimeni nu e indispensabil, draga mea.

— Eu aşa credeam.

— Glumeşti?

— Artistul e unic. Nu poţi să înlocuieşti un Picasso cu un Matisse.

— Cine-a pomenit de artă, inimioară? Faci filme la Hollywood. În plus, când un producător are suficient de mulţi bani ca să-şi ia un Picasso, va putea cu uşurinţă să-şi ia un Matisse.

Johanna Fisher se ridică, iritată că s-a văzut nevoită să filozofeze. Orice explicaţie i se părea pierdere de vreme şi de bani. Cu atât mai mult cu cât era vorba despre nişte lucruri evidente.

Oarecum împăcată, Anny se străduia să-şi joace rolul de convalescentă. Trupul său tânăr îşi revenea mai repede decât prevăzuse doctorul Sinead, până într-atât încât kinetoterapeuţii clinicii au ţinut să se împăuneze cu asta.

Doar Ethan, infirmierul, contabiliza ceasurile de rătăcire care împovărau şederea lui Anny, privirile sale panicate dimineaţa, spaimele ei nocturne, angoasele fulgerătoare care o făceau să vocifereze, să-şi considere durerile insuportabile, să ceară o doză suplimentară de morfină. Îi remarcase dispoziţia spre subterfugii, arta de a eluda investigaţia printr-o piruetă, tăcerile care îi copleşeau răspunsurile, harul de a rămâne constant în domeniul vagului; şi se necăjea văzând surâsul de eliberare care invada frumosul chip al lui Anny atunci când, după o injecţie, devenea inconştientă.

Într-o seară, nu s-a mai putut împiedica s-o întrebe:

— Cum o să te descurci după ieşirea din spital?

— Poftim?

— Cum o să-ţi procuri doza de morfină când n-o să mai fiu aici?

Îl privi ţintă, cu asprime:

— Există medici pe lumea asta.

— Întâmplător, unii mai sunt şi oneşti.

— Pe ăştia o să-i evit.

— Hmm…

— Până şi un om cinstit are nevoie de bani.

Ethan clătină din cap.

— De ce nu profiți de faptul că te afli aici ca să te tratezi?

Înțelegând la ce boală se referă, îşi ridică bărbia, impertinentă.

— A, da? Ce pui la cale? Credeam că ai grijă de mine.

— Aşa e, îngrijim rănile. Nu şi dependența.

Izbucni într-un râs căznit.

— Dependențele mele! Câtă naivitate! Chiar înghiți pe nemestecate tot ce se povesteşte-n presă? Citeşti toate fițuicile alea?

— Citesc rezultatele analizelor. Când ai sosit aici, aveai alcool în sânge, trigliceride de bețiv, precum şi diverse urme de droguri, destul de greu de identificat, de altfel, pentru că erau impure.

Anny îşi muşcă buzele şi, tăcut, îşi blestemă dealerul. „Ticălosul de Buddy! Ştiam că-mi vinde gunoaie, că-şi măsluieşte marfa. Dacă dau de el, îl omor.“

Ethan perseveră, energic:

— Ai grijă de tine, Anny. Înghiți tot soiul de otrăvuri ca să mergi mai departe, ca să-ți ignori problemele, ca să depăşeşti ziua de azi. Opreşte-te puțin. Gândeşte-te. Vezi unde te afli.

— Ce program! Prefer să mă arunc imediat pe fereastră

— Ți-e frică să te gândeşti. Când trebuie să reflectezi, intri în panică.

— Asta-i acum! Mă faci şi imbecilă!

— Anny, de îndată ce te proiectezi în viitor, urli, mă chemi să-ți dau fiola cu ceață. Preferi să te droghezi decât să-ți înfrunți spaimele.

— Păi…

— Fugi de viața interioară. Să examinezi, să faci distincție, să te îndoieşti înseamnă pentru tine o indispoziție căreia trebuie să-i găseşti un remediu.

Uluită de pertinența diagnosticului, Anny îşi curmă protestele.

Cu tandrețe, Ethan se aplecă spre ea şi o întrebă:

— De ce?

Dorind să-i răspundă, dar fiind incapabilă s-o facă, Anny fu cuprinsă de o criză de plâns care dură toată noaptea.

Două zile mai târziu, Johanna, spaima Hollywoodului, răspunse convocării lui Anny şi se duse la camera 23, înzestrată cu un coş de fructe confiate, care îi fuseseră livrate din Franța.

— Poftim, iubito, dulciurile tale preferate, dacă tot ai norocul să te-ndopi cu zaharicale fără să pui un gram pe tine. Eu, doar uitându-mă la ele, am şi luat trei kile.

Anny nu se încurcă în politețuri:

— Johanna, trebuie să mă ocup de mine.

Johanna se aşează, picior peste picior, aşteptându-se la nişte exigențe legate de cosmetică sau de coafură.

— Sunt numai urechi, draga mea.

— Nu mai pot continua aşa.

— Dacă spui tu… Bun, cine-i vinovat? Priscilla sau John-John?

Anny holbă nişte ochi înecați de furie, la auzul numelor machieuzei şi hair-stylist-ului ei.

— Nu, Johanna, despre mine vorbeam.

— Şi eu.

— Nu, despre mine cea dinăuntru.

— Aha, am priceput.

Johanna respiră, uşurată.

— Vrei un *coach*, nu? Să ştii că vestea pică bine: nu mai târziu de ieri, mi-a fost lăudat cel care se ocupă de micuța Vilma. Un argentinian. Îți dai seama? Gâsca aia care nu prindea decât roluri de mâna a doua pe Disney Channel tocmai a primit un Golden Globe şi o nominalizare la Oscaruri, fără ca lumea din branşă să priceapă de ce. Ei bine, eu dețin exclusivitatea: a avut un *coach*. Argentinianul! Îți dai seama că i-am luat coordonatele! Mai mult, se pare că e croit ca un zeu. Carlos… Ba nu, Diego… Stai o clipă că mi-am notat în telefon.

— Las-o baltă! Nu era vorba de un *coach*, ci de viața mea.

— Poftim?

— Sunt nefericită.

Johanna rămase cu gura căscată. După ea, era culmea indecenței să spui aşa ceva: Anny proferase o obscenitate.

— Trebuie să schimb ceva în viața mea, reluă Anny.

Johanna scutură din cap ca să alunge ceea ce auzise, apoi se strădui, în mare silă, să prelungească această pălăvrăgeală sâcâitoare.

— Ce anume?

— Nu mai merge aşa. Sunt nefericită!

Johanna oftă, coborându-şi pleoapele. Era peste puterile ei să mai răspundă.

Anny chibzui îndelung.

— Sunt veselă, într-adevăr, dar nu sunt fericită. Ceilalți mă consideră o fată haioasă, o petrecăreață fără complexe, dar toată vânzoleala asta nu face decât să mă ascundă pe mine, cea adevărată. Un machiaj. De obicei, oamenii care se dau cu fond de ten au de ascuns o piele nasoală.

Johanna înghiți în sec. Cine se credea Anny asta? De unde atâta răutate? Nimeni nu îndrăznise vreodată să evoce cei trei milimetri de cremă opacizantă cu care se ungea în fiecare dimineață… Aşa încât, ca să schimbe subiectul, continuă conversația:

— Ce-ți lipseşte? Un copil?

— E prea devreme.

— Un soț?

— Nu ştiu. Poate… Cred că tristețea mea are legătură cu dragostea. Simt nevoia să iubesc, să iubesc mai mult, să iubesc cu adevărat. Am impresia că n-am izbutit până acum.

Johanna zâmbi. Ajunseseră pe un teren pe care-l domina. Avea să-şi recapete influența asupra lui Anny.

— Ciudat că spui asta… Există un bărbat care se află în aceeaşi stare ca tine. Dar din cauza ta.

— Cine?

— David…

— David?

— David Brown. Unul dintre partenerii tăi. Cel pe care-ai vrut să-l impresionezi în seara aceea jucându-vă de-a Tarzan şi Jane în clubul de noapte. De când eşti în spital, îmi telefonează zilnic să mă întrebe dacă poate trece să te vadă.

Amănuntul o mişcă pe Anny. Johanna îşi împinse pionul:

— Desigur, l-am refuzat. În primul rând pentru că nu ştiam dacă te încântă ideea.

— Da. În orice caz, mă încântă că am aflat.

Anny îşi aminti de discuţia pe care o purtase cu Ethan. Infirmierul să arătase mirat că nici unul dintre prietenii sau amanţii ei nu îi făcuseră vreo vizită; pe moment, născocise o scuză, dar, odată ce-a rămas singură, îşi blestemase aşa-zişii apropiaţi şi se înduioşase de propria-i soartă. De-acum, avea o justificare: Johanna şi agenţia ei stătuseră de pază, interzicând accesul în camera de la clinică. Inclusiv celor care insistau. Ce sentiment de satisfacţie!

— David… şopti ea, desfătându-se cu acest nume pe buzele întredeschise.

— Da, David. În al doilea rând, pentru că nu este cel pe care mi-l doresc pentru tine, draga mea.

Fraza o zgudui ca un electroşoc. Anny se ridică în capul oaselor, indignată.

— Poftim?

— Nu, insistă Johanna. Dacă tot e să trăieşti o poveste serioasă, o poveste care să se încheie cu o căsătorie, măcar să fie cu cineva de nivelul tău. Mă rog, un actor cel puţin echivalent, din punctul de vedere al carierei. Nu există temeiuri pentru care legătura să fie mai avantajoasă pentru unul decât pentru celălalt. Două vedete. Gen Brad Pitt şi Angelina Jolie. O relaţie de felul ăsta… David Brown, oricât de atrăgător ar fi, de seducător, de talentat, de bine crescut, oricât de mult ar plăcea fetelor, n-are loc pe lista mea. Nici în top cinci. Nici în top zece. E departe…

— Îţi dai seama că e absolut scandalos ce spui?

Anny ridicase vocea. Ochii îi azvârleau fulgere. Tânăra se lansă într-o lungă diatribă, în care îşi acuză agentul de imixtiune, în care pretinse dreptul de a-şi alege iubitul, în care îl ridică în slăvi pe David, pe care îl descrise ca pe o victimă a tăvălugului hollywoodian. Pe scurt, se înflăcăra atât de tare luându-i apărarea, încât exasperarea ei căpăta, din clipă în clipă mai mult, nuanţele unei adevărate pasiuni pentru tânărul debutant.

Îndărătul unei măşti ofensate, Johanna trăia un sentiment de satisfacţie, precum o pisică bucuroasă că şoarecele e prins la colţ, acolo unde nu există scăpare. Expertă în manipulare, vituperase cu bună ştiinţă împotriva lui David, astfel încât actriţa să reacţioneze. Manevra funcţionase mai bine decât în visele ei. După o jumătate de oră de furtună, Anny, încăpăţânată, îşi băgase în cap că-l adoră pe David şi că tânărul avea să-i ofere soluţia pentru neliniştea ei actuală.

Mimând reticenţa, Johanna promise, pe picior de plecare, că îl va autoriza să treacă pe la clinică.

Anny străbătu noaptea şi ziua următoare într-o stare de exaltare. Îl anunţă pe Ethan că în curând va fi vizitată de iubitul ei; prevenitoare, îi lăudă meritele, frumuseţea, inteligenţa, geniul şi apoi ajunse la pasiunea lor reciprocă. Hărăzită cu o imaginaţie vie şi cu un temperament năvalnic, ajunsese să se convingă că viaţa ei se va schimba, că va căpăta un ţel graţie lui David.

Spre orele trei, în joia aceea, kinetoterapeuţii au sosit ca s-o reeduce şi, pentru prima oară, Anny a reuşit să meargă fără să cadă, fără să se agaţe sau să şovăie. Chiar dacă specialiştii s-au felicitat pentru rezultat, ea a pus acest progres mai degrabă pe seama dragostei.

La ora cinci s-a întors în pat, ruptă de atâta efort. Strecurându-se sub aşternut, se întrebă dacă cumva avea să joace o scenetă cu lacrimi ca să obţină morfină.

În clipa aceea, intră în cameră un intrus îmbrăcat în halat. Anny scoase un strigăt.

Alarmat de zgomot, Ethan răsări îndărătul vizitatorului.

— Ce se-ntâmplă, Anny?

Arătă spre individ cu teamă:

— Scoate-l de-aici.

— Credeam că…

— Afară cu el! Ajutor!
Omul se apropie, ridicând buchetul de flori ascuns la spate, şi se aşeză în genunchi.
— Hai, Anny, lasă glumele…
Atunci pricepu că e vorba de David Brown.
Nu doar că nu-l recunoscuse, dar îi şi uitase trăsăturile.

7

Omul în negru se sluji de pumnal ca să taie frânghiile cu care era legată Anne. Împrejur, pădurea, scăpată de cei doi nepoftiți, Ida şi Philippe, încetă să-şi mai țină răsuflarea şi începu să zumzăie în ritmul propriei vieți; după zborul câtorva vrăbii, porumbeii uguiră din nou, iar poienele dădură uitării violența la care fuseseră martore.

Când colosul o ajută să se pună pe picioare, Anne îi întrezări, sub gluga fâlfâitoare, nasul lung ca o seceră. Străbătută de un fior, murmură:

— Vă recunosc.

Prins cu treaba – eliberarea tinerei, fără să-i pricinuiască răni –, uriaşul nu răspunse.

Ea stărui, încercând în zadar să-i prindă privirea:

— Da, v-am întâlnit într-un vis. Îmi aduceați o pâine.

— Atunci să ştii că nu visai. Noapte de noapte, ți-am adus provizii.

Precum o piatră pătrunzând în apă, vocea lui gravă, monotonă, răsuna împăciuitor printre copaci.

Anne încetă să se mai teamă de el.

După ce desfăcu ultimul nod, se aşeză în scorbura căptuşită cu muşchi a stejarului, în timp ce ea îşi freca încheieturile mâinilor şi picioarelor, ca să şi le dezmorțească. După o prelungă tăcere, o întrebă:

— Nu mă întrebi de ce?

Anne îşi arcui sprâncenele. Nu, n-avea chef să afle. Dacă o hrănise, înseamnă că aşa avusese chef. Nu era nimic uimitor în faptul că o ajutase. Poate că, pur şi simplu, era generos. Întrebi oare soarele de ce răspândeşte căldură? Întrebarea asta – de ce? – nu prea avea legătură cu universul lui Anne, mai cu seamă după această aventură în care, preocupată de creşterea unei mlădițe sau de notele luminii, devenise contemplativă, atentă la orice, absentă față de ea însăşi.

Înțelegând că aşteaptă o reacție din partea ei, izbucni:

— Ce legătură aveți cu cerbul?

— Care cerb?

— Cerbul care mă privea, cerbul care mă păndea. De trei ori m-au străbătut fiori, într-atât de tare îl auzeam gândind.

— Poate că eu eram cerbul?

Anne încuviință din cap: n-avea nici o îndoială. Apoi continuă:

— Şi copacul?

Arăta spre gazda înfrunzită care-i adăpostea.

— Vă vorbeşte?

Se încruntă, cumpăni, apoi trase concluzia:

— Da.

Surâse, încântată.

— E interesant, nu?

— Cât se poate. Datorită lui şi semenilor săi poposesc adesea prin pădure.

Dintr-odată, Anne şi necunoscutul se simțiră apropiați; ca să se poată bucura de asta, se cufundară în tăcere vreme îndelungată.

Râul curgea susurând cristalin, vioi, subțiindu-se până la hotarele tăcerii. În acest început de după-amiază, încremenite de lumina aurie, sunetele nu mai aveau obârşie, pluteau agale deasupra aerului cald.

Ceea ce o încânta pe Anne nu era faptul că necunoscutul îi salvase viața, cât acela că vocea lui era cea pe care copacul ar fi folosit-o dacă ar fi avut un limbaj uman. Necunoscutul scoase din taşcă o pâine, un borcan cu miere şi îşi încropiră o masă. După ce îşi mestecară mâncarea, se întinseră pe patul de muşchi şi Necunoscutul o îndemnă pe Anne să se spovedească.

Îşi povesti copilăria, îşi descrise familia, logodna, fuga: se exprima cu uşurință, de parcă pauza de cuvinte i-ar fi fluidizat rostirea.

Atunci când îl asculta, i se părea că necunoscutul devenea fascinant: prindea din zbor mai mult decât frazele: cu zâmbetele lui neaşteptate, cu clipirile lui din ochi nepotrivite, puteai ghici că, îndărătul cuvintelor, citea alte gânduri, cele care se păstrau în umbră, cele care îi scăpau lui Anne.

— Ce simți pentru Philippe ăsta?

— Sunt pregătită să-l iubesc.

— Şi totuşi?

— Îl prețuiesc, dar nu-i pot suferi dragostea. M-a legat fedeleş, nu?

— Vrea să te posede. Ca pe un obiect. De altfel, te-a cumpărat, nu-i aşa?

— De la cine?

— De la tine însăți.

Anne suspină.

— Simt că trebuie să plec spre alte zări… mai departe spre dragoste… Dar fără el! Sunt neroadă?

— Nicidecum.

O privi binevoitor.

— Ce-ai de gând să faci de acum înainte?

Anne ridică din umeri.

— E limpede! O să vă ascult sfaturile. De-asta vă aflați aici, nu?

Uriaşul roşi, îşi plecă fruntea şi murmură:

— „Cel ce vine după mine este mai puternic decât mine, Lui nu sunt vrednic să-I duc încălțămintea.“[1]

1. Matei 3:11. (N. tr.)

Speriată de un trosnet, Anne tresări.

— O, priviți acolo pe ramură…

Oricum tulburat, Necunoscutul se simți de-a dreptul cutremurat de imaginea porumbelului pe care i-o arăta. Se îmbujoră, cu buzele tremurând înăbuşi câteva fraze, căută un punct pe bolta cerească, îngădui lacrimilor să-i scalde pleoapele, apoi se culcă pe burtă, cu fața la pământ şi brațele în cruce.

— Mulțumesc!

Cu cine vorbea oare?

Privirea ei se plimba de la pasăre la omul prosternat. Zburătoarea din copac comunica oare vreo idee de seamă? Bănui că Necunoscutul, mai vârstnic decât ea, mai instruit, mai înțelept, primise un mesaj care ei îi scăpa.

Deodată, porumbelul, de parcă şi-ar fi încheiat predica, îşi luă zborul.

Necunoscutul se ridică şi mormăi:

— Hai, la drum, trebuie să ajungem la Bruges.

În timpul călătoriei vorbiră puțin, mergând cu paşi mari; pentru că gândul lor era să se apropie cât mai mult, înainte să fie opriți de întuneric.

Bărbatul cunoştea bine pădurea. Fără şerpuiri, cu o nuia de alun în mână, îşi croia drum printre ferigi. Urechile le erau încinse de cântul păsărilor, de la grangurul galant, pițigoii autoritari şi mierla deznădăjduită până la stăncuțele arțăgoase.

Apucând-o pe un drum bătătorit, străbătură şesuri întinse, unele cultivate, altele pârloagă. După codrul stufos, Anne socoti că acest peisaj e monoton; dezamăgită, îşi îndreptă ochii în zare, preferând să scruteze invizibilul, în locul acelor căruțe obeze, acelor câini rahitici, acelor țărani deşelați.

În cele din urmă, sub un cer care se întuneca, Bruges îşi vesti prezența prin clopotnița semeață, turnul acela paralelipipedic care jubila de la înălțimea celor optzeci de metri, o minune arhitecturală care tocmai fusese isprăvită, mândrie a oraşului, semnul prosperității sale. Văzându-l, Anne se înfioră şi îl opri pe necunoscut.

— Sunteți sigur? N-am putea să ne mai petrecem o noapte în aer liber?

— N-ai dormi cum se cuvine. Ai fi îngrijorată pentru ziua de mâine.

Anne îşi plecă fruntea, năucită.

— Doar n-o să mă zvârliți în brațele lui Philippe!

— În nici un caz.

— Şi-atunci unde mergem?

— La ai tăi. Vreau să le vorbesc despre viitorul tău.

Anne se împotrivi:

— Nimeni n-o să mă înțeleagă.

— De ce?

— Pentru că sunt diferită.

Ce voia să spună prin cuvântul ăsta? Nici ea n-ar fi putut explica. Prin „diferită“, desemna hăul pe care-l simțea între bucuriile ei şi ale altora, singurătatea care o încerca atunci când oamenii povesteau ce le place, reținerile de a-şi da frâu liber unor gânduri pe care nimeni nu i le putea desluşi. Anne nu ştia să se slujească de moneda limbajului şi a ideilor, care circula printre semenii săi: nici un cuvânt nu avea acelaşi înțeles pentru ea ca pentru interlocutorii ei. În familie sau în societate, se simțea exclusă.

Necunoscutul îi dădu dreptate:

— Aşa e, eşti diferită. Trebuie să fii mândră de asta.

Îşi reluară drumul. Îmbărbătată de aceste vorbe, Anne vedea totul cu alți ochi. Prin urmare, putea fi mulțumită de sine?

Clopotele din turn băturâ.

Trecură de postul de pază. Anne îi arătă necunoscutului labirintul ce trebuia urmat ca să ajungă la mătuşa Godeliève, care nu locuia nici pe malul canalelor, nici în Piața Mare, unde casele costau prea mult, fiind accesibile doar celor căpătuiți – postăvari, bancheri, negustori de frunte –, ci mai încolo, dincolo de străzile meşteşugarilor şi ale precupeților, la ieşirea dintr-o încâlceală de ulițe, într-un cartier al plebei, proptit de meterezele oraşului.

Se lăsa întunericul. Licărul auriu al lumânărilor tremura înăuntrul clădirilor mai chivernisite; la orăşenii de rând, se înroşeau vetrele. Pâlcuri de ştrengari gălăgioşi şi murdari se ciorovăiau şi râdeau.

Anne bătu la uşa unei case din cărămidă. Zărind-o pe tânără, tuşa Godeliève, durdulie şi cumsecade, îşi lăsă inima să vorbească, se repezi afară şi o luă în brațe.

— Draga mea… mi-a fost aşa de teamă pentru tine… Vai, ce uşurare! Nu-mi venea să cred ce-mi spune Ida, că ai înnebunit, că ai bătut-o, ai muşcat-o, că te-ncăpăţânai să rămâi acolo în codru. Mi-a mai zis şi că te însoţea un bărbat, un monstru, un uriaş…

În clipa aceea, necunoscutul ţâşni din beznă şi i se prezentă lui Godelième, care tresări.

— Cine…

— E prietenul meu, o lămuri Anne.

— Prietenul tău? Cine sunteţi, domnule?

Necunoscutul îşi scoase gluga. O claie de păr blond, aspru, se ridică vâlvoi, după ce stătuse strânsă ore în şir sub acoperământul de lână neagră.

— Sunt călugărul Braindor[2].

2. În franceză, pronunţia numelui este aceeaşi cu a expresiei „Brin d'or" – *Fir de aur*. (N. tr.)

Făcu o plecăciune.

Atunci, în plină noapte, apariţia acestui nume – Braindor – laolaltă cu cea a unei coame cu străluciri daurite le-a uluit atât pe Godelième, cât şi pe Anne. De când îşi descoperise capul, Necunoscutul părea mult mai tânăr şi mai puţin înfricoşător; desigur, era tot uriaş, dar, lipsit de aureola de mister, era asemenea celorlalţi zdrahoni flamanzi pe care îi întâlneai la Bruges.

— Călugăr?

Bărbatul cotrobăi cu mâna dreaptă prin sutană şi scoase un crucifix.

Godelième încuviinţă, încântată de întorsătura pe care o luaseră evenimentele. Braindor simţi nevoia să o liniştească:

— Am însoţit-o pe nepoata dumneavoastră până aici ca să vorbim despre ce i se întâmplă.

— Atunci poftiţi înăuntru, părinte, dacă-mi acceptaţi ospitalitatea.

Godelième îi conduse la masa cea lungă de lemn, apoi pregăti nişte jumări din ouă.

Cele două tinere verişoare, Hadewijch şi Benedicta, coborâră de la etaj, la început sfioase, apoi, după ce uriaşul le surâse, mai cutezătoare; şi o îmbrăţişară pe Anne cu bucurie. Retrasă, îmbufnată, Ida stătea de-o parte a vetrei, în penumbră, arătând un egal dispreţ verişoarei sale şi Necunoscutului.

După ce se îndestulară, Braindor împinse blidul gol, îşi isprăvi pocalul, îşi frecă palmele de masă.

— Şi-acum să vorbim despre Anne.

— Vă ascult, părinte, exclamă Godelième, aşezându-se în faţa lui.

— Vă amintiţi că Domnul nostru Isus Cristos a zăbovit patruzeci de zile în pustie?

Le privi în ochi, pe rând, pe fiecare dintre femei; ele clipiră în semn că, da, cunoşteau Sfânta Scriptură. Continuă:

— În răgazul acestui popas în singurătate, totul s-a schimbat. La plecare, Domnul nostru, care nu propovăduise niciodată până atunci, a prins a glăsui şi şi-a început misiunea străbătând ţinutul, provocând convertiri, adunând învăţăcei în jurul său şi al minunilor sale. Exilul a marcat o graniţă în existenţa lui: a avut o viaţă înainte de pustie şi o alta după pustie. Nisipul şi stâncile ni l-au oferit pe Isus Cristos, pe care-l slăvim de secole.

— Fără tăgadă, murmură tuşa Godelième, nedesluşind unde bătea monahul.

— Domnul nostru ne arată dezlegarea. Uneori trebuie să te rătăceşti, ca să te regăseşti mai bine.

O arătă cu degetul pe Anne.

— Această fată a trăit încercarea pustiei: în inima pădurii, şi-a căutat adevărul.

— Adevărul? se miră mătuşa Godelième, care nu pricepea o iotă.

Ida se smulse din umbră ca să-l înfrunte pe Braindor:

— Dacă-i aşa, să ne spună care-i adevărul ei!

Privirile se îndreptară spre Anne.

Cu ochi miraţi, fata căută ce era de mărturisit, deschise gura, renunţă, o luă de la capăt, nădăjdui, oftă, scoase un geamăt, apoi îşi pironi privirea în pământ, disperată.

Ida triumfă:

— Poftim, ăsta-i adevărul ei: nimic!

— Încă nu ştie să-l rostească, răspunse Braindor, domol.

— Anne e nătângă! zbieră Ida. Săracă cu duhul! Până acum, nimeni nu mă lua în seamă, pentru că se credea că sunt geloasă. Pe cine să fiu geloasă, mă rog?

Apoi îl mustră grosolan pe călugăr:

— Doar tu, cerşetorule, îi mai iei apărarea!

Braindor se ridică, ceea ce îl făcu pe dată ameninţător, şi se încruntă.

— Purtarea ei vă arată calea. Socotiţi că e rătăcită, câtă vreme ea vă călăuzeşte. A înţeles mai multe decât puteţi bănui.

Se întoarse către Godelième.

— Şi-acum, sora mea, aş vrea să i se îngăduie să se împlinească, să nu mai fie împiedicată în vocaţia ei, să nu i se mai interzică să iubească în felul în care iubeşte. Rogu-vă, lăsaţi-i dragostea să se îndrepte într-acolo unde trebuie să se îndrepte.

Femeile nu pricepeau o boabă din predica lui. Până la urmă, Godelième îngăimă:

— Ce vreţi să spuneţi?

— Doamne-Dumnezeule! tună Braindor. E limpede că această copilă e hărăzită Celui de Sus.

Gurile se rotunjiră a mirare.

Chemarea lui Anne să fie Dumnezeu? Nimănui nu-i trecuse prin cap aşa ceva.

Nici măcar ei.

8

Viena, 2 iunie 1905

Dragă Gretchen,

Ți-am pomenit despre colecţia mea? Am început-o, din întâmplare, în Italia: apoi m-a absorbit până într-atât încât a trebuit să mai cumpăr încă trei valize ca s-o depozitez în timpul călătoriei noastre; iar de când ne-am instalat la Viena, a pus complet stăpânire pe mine.

Îmi cer scuze, mă rătăcesc fără să-ți precizez despre ce e vorba de fapt… Sunt înnebunită după sulfide şi millefiori[3]! Adică sferele acelea de sticlă care închid în apa lor solidă toporaşi, margarete, câmpii, fluturi, chipuri… Le caut, le urmăresc, le negociez, le cumpăr, vai!, cred că aş fi în stare şi să le fur.

3. Miniaturi de porțelan, înfățișând inițial subiecte clasice, prinse apoi în sticlă. Procedeul cameelor de tip *sulfide* a fost creat în Boemia, spre sfârşitul secolului al XVIII-lea, şi perfecționat apoi în Franța. *Millefiori*, nume dat obiectelor de sticlă în interiorul cărora se poate vedea un fel de mozaic reprezentând flori. (N. tr.)

Mobilierul meu stă să se prăbuşească sub piese Bigaglia, Baccarat, Saint-Louis, Clichy. În budoarul meu, unde le adun, sunt expuse pe rafturi. Naive, vesele, feciorelnice, inocente, îşi reverberează culorile intense, rotunjimea de glob, fundalul lor care aminteşte de nişte acadele. Ştrengăriţele astea seduc pe toată lumea, până şi lumina pe care o atrag şi o păstrează în sânul lor, aidoma unor pânze de păianjen care ar captura curcubeie.

Contemplarea lor mă cufundă în reverie. Când mi se plimbă ochii peste aceste flori incoruptibile, atunci când privirea mea mângâie aceste picături de aer preschimbate – acolo, înlăuntrul sferelor de cristal – în perle eterne de rouă, imaginaţia mea îşi ia zborul… Nu doar că nu cunosc nimic mai somptuos, dar nici un obiect nu mi-a comunicat vreodată atâtea idei şi sentimente.

Piesele acestea miraculoase m-au făcut să devin colecţionară. Înainte, n-aveam nici cea mai mică pornire spre o astfel de manie. A fost nevoie de acel licăr de dragoste la prima vedere pe care l-am trăit vizitând un atelier din Murano…

Când aduc piese noi acasă, am impresia că le adun de pe drumuri, că le ofer un adăpost, dar şi că le eliberez – pentru că pe frumoasele mele amuţite le plac pentru ceea ce sunt –, că le scutesc de rostul lor domestic de prespapieruri, de stative pentru cărţi, de accesorii pentru scări. Aici, redevin opere de artă.

De ce îți scriu toate astea? Voiam să-ți prezint picăturile de bucurie care-mi împânzesc viața.

Pe dinafară, viața mea rămâne ciudată. Sau felul în care o locuiesc se dovedeşte din ce în ce mai straniu.

Am totul ca să fiu fericită; nu sunt deloc.

Cu toate astea, mă străduiesc… Zi de zi îmi amintesc că sunt norocită, iubită, dorită, adăpostită într-un palat, prezentată înaltei societăţi din Viena; ceas de ceas mă străduiesc să admit că sunt bine-sănătoasă, că am mai mult decât îmi trebuie, că întâlnesc persoane simpatice, că, în această capitală imperială, mi-ar fi de ajuns să merg la Operă, la concerte, la teatru, în muzee, ca să întâlnesc toate izbânzile spritului uman. Noapte de noapte, scrutez în amănunţime trupul adormit al soţului meu, repetându-mi că nouă austriece din zece mi-ar fura locul. Însă, în ciuda acestor cugetări, în ciuda bunelor mele intenţii, dau greş. Înțeleg care-i fericirea mea, dar nu o simt.

Răul îmi dă târcoale…

Măcar de l-aş putea preciza…

De ce mă scol dimineaţa? În afara colecţiei mele, nimic din ziua ce urmează nu mă ispiteşte. Cu toate acestea, dârză, îmbrac uniforma, îmi repet rolul, îmi revăd replicile, îmi aranjez intrările şi ieşirile din scenă, mă pregătesc pentru comedia care a devenit viaţa mea. Poate că tânjesc după un miracol… Care anume? Să încetez să mă văd acţionând. Să nu mai fiu nici actriţa, nici spectatoarea propriei persoane. Să încetez să mă mai judec, să mă critic, să-mi percep impostura. Şi, în cele din urmă, precum un cub de zahăr în apă, să mă cufund în realitate şi să mă dizolv în ea.

Deocamdată mă prefac bine, jocul meu nu are hibe. Sub mimica şi elocinţa mea, nimeni nu-mi ghiceşte frământările. Ieri-seară, Franz mi-a strigat, entuziast:

— Sunt mândru de tine!

Mândru de mine? Nu ştiu dacă declaraţia lui m-a încurajat sau m-a descumpănit şi mai tare… Pe de-o parte, mă simţeam uşurată că-l mulţumesc pe acest om încântător, pe de alta, suferam că soţul meu, cel cu care îmi împart zilele şi nopţile, cel care, teoretic, este cel mai intim apropiat al meu, nu îmi desluşeşte chinurile.

Ce să deduc din asta?

Că ar trebui să-mi continui înşelătoria până la a uita că interpretez un rol? Uneori, mă gândesc că mătuşa Vivi, soacra mea, toate aceste femei care mă înconjoară au izbutit: reacţiile lor, logice, previzibile, aparţin personajului pe care-l joacă, personaj în care ele cred, personaj pe care nu-l părăsesc nicicând.

Sau să pun punct? Să mă caut pe mine însămi? Să descopăr ceea ce contează cu adevărat?

Când scriu aceste cuvinte, mă cuprinde teama. Da, să plec, dar pentru ce să plec? Să mă caut pe mine însămi, de acord, dar dacă nu mă voi găsi? Dacă nu voi descoperi nimic? Să abandonez totul şi să mă reped la o întâlnire himerică unde nu m-a poftit nimeni, ce nebunie… Chiar în clipa asta, simt nevoia să mă reped la Franz, să mă arunc în braţele lui vânjoase şi să-i poruncesc: „Strânge-mă!“, aşa cum fac adesea. El adoră crizele astea, râde în hohote, pentru că are sentimentul că-mi exprim afecţiunea… fără să presupună că-mi manifest mai ales spaima.

Prin urmare, Franz nu se mai satură de mine. Tânărul conte von Waldberg e încântat că sunt plăcută de prietenii lui şi că fruntea societăţii vieneze mă întâmpină cu atâta căldură. Uneori îmi aduce la cunoştinţă câte ceva din ploaia de complimente: „E irezistibilă, atât de încântătoare, de exactă în aprecieri, cu inimă generoasă, un diamant, prietene, ai pus mâna pe un diamant!“

Cum să nu fii uimit: de îndată ce sosesc undeva, oamenii nu mai au astâmpăr. Dacă, la început, puteam bănui că funcţiona atracţia noului, de-acum fenomenul împlineşte mai mult de-un an şi se amplifică. Din ce în ce mai multă lume mi se strânge în jur şi îşi dispută compania mea.

— Incredibil! exclamă Franz. Până şi cea mai cochetă femeie atrage mai puţin decât tine. Femei şi bărbaţi, tineri sau bătrâni, toţi sunt topiţi după tine.

Atunci când, la întoarcerea de la un bal, Franz îmi relatează cuceririle, nu e uimit, ci jubilează. Îndeobşte îmi furişează un sărut pe gât şi adaugă:

— Te rog să ţii seamă că îi înţeleg.

Apoi buzele lui proaspete urcă spre buzele mele.

— Şi-mi amintesc ce mare noroc am avut că am fost ales de fermecătoarea Hanna…

Apoi lasă storurile caleştii.

— …asta în cazul – improbabil – în care aş fi uitat.

Îți imaginezi care e urmarea acestei discuții… Fie se petrece acasă, fie, dacă ne aflăm destul de departe de casă, direct în trăsură. Cum e nebun după mine, Franz îmi interpretează succesul prin filtrul propriei pasiuni: muritorii nutresc, când e vorba despre mine, un ecou a ceea ce el însuşi simte.

Bietul Franz! Dac-ar şti care e temeiul măruntului meu succes… Când sunt întrebată „Ce mai faceți?“, răspund cu elan: „Dar dumneavoastră?“ Considerându-mă prea neînsemnată ca să mă dezvălui, prefer să mă arăt interesată de ceilalți. Nimeni nu-şi dă seama că mă eschivez, replica mea promptă pare o informație pozitivă; din acea clipă, interlocutorul meu, eliberat, poate să pedaleze pe subiectul lui favorit: el însuşi. Nici o oprelişte! Îmi istoriseşte bucuriile şi amărăciunile, se împăunează tot atât de mult pe cât se lamentează, glumeşte, se bate cu pumnii în piept, boceşte, îmi trânteşte păreri impertinente, îşi răcoreşte inima, mestecă, otova, regrete şi remuşcări, îşi mărturiseşte speranțele, mă ghiftuieşte cu parapoane şi dileme, nu stă să aleagă, iar eu accept totul. O rafală făcută din cuvinte. Mă bucur de o excelentă reputație datorită felului în care ştiu să rămân o simplă ureche. Neavând nimic de spus, mă delectez ascultând; un pisălog căruia îi pute gura mă incită mai mult decât neînsemnata mea persoană. Aşa încât îți dai seama cu ce viteză se repede lumea spre mine când pătrund într-un salon.

De fapt, isprava mea decurge dintr-o scamatorie: sunt un preot care nu judecă oamenii! Printre aurituri şi plante verzi, stau într-un confesional improvizat. Mai plăcută privirii decât majoritatea preoților, dar şi mai îngăduitoare, mă abțin, în plus, să prescriu penitențe.

„Vai, ce încântătoare e doamna von Waldberg, ce minune! Ați pus mâna pe perla perlelor, dragul meu Franz.“

Nu îşi dau seama că întreaga mea conversație nu valorează decât prin tăcerile ei, şi nici că farmecul meu rezidă doar în răbdare.

„E nespus de prietenoasă.“

Prietenoasă pentru că mă detest. Sociabilitatea mea e secretată de un profund dezgust față de mine însămi.

Strălucirea mea se întemeiază pe o neînțelegere: cum nu exist şi cum toată lumea îmi pare mai vie decât mine, mă las invadată de ceilalți. Uite, aproape cred că m-aş fi putut face romancieră, dacă aş fi primit harul de a-mi preschimba nefericirea în cuvinte.

O, Gretchen, văd cum îți încrunți sprâncenele, ghicesc pe fruntea ta nişte cute mustrătoare: îmi dezaprobi cugetările, le condamni.

Ai dreptate.

Cum? Ce-mi reproşezi? Ce-am scris până acum nu-i decât o amăgire? Ascund adevărul?

Bravo, privirea ta m-a despicat – precum scalpelul unui chirurg.

Da, flecăresc. Aşa e, îmi disimulez ruşinea, autentica mea ruşine, singura.

Aşa că hai să încetăm cu şmecheriile: tot n-am rămas însărcinată.

Sunt furioasă la culme. Acum câteva luni, dacă-ți aminteşti, puțin îmi păsa, foloseam o distanțare ironică, ba chiar îmi îngăduiam să mă îndoiesc că stă scris în destinul meu să am copii. Acum, a devenit esențial, dacă e să mă uit la graba din ochii lui Franz şi, mai ales, la faptul că nu izbutesc.

Neputința mea mă scoate din minți! Sunt clipe când nu ştiu dacă vreau să rămân gravidă ca să am copii, sau ca să şterg afrontul acestui eşec.

Nu contează, oricum simt că dezamăgesc aşteptările celorlalți.

Mătuşa Vivi, desfrânata de lux, s-a întors să mă descoasă, învăluindu-mă în efluviile amețitoare ale parfumului său.

— Deci, draga mea, clipa magică?

— Sunt aproape, mătuşă Vivi, cât pe ce…

Nasul i s-a lungit a dezamăgire, arătând că faţa ei nu e făcută pentru un asemenea sentiment.

După Vivi, toate femelele familiei au venit să verifice dacă le aplicam reţeta. De pomană le-am asigurat de seriozitatea şi de supunerea mea, fiindcă, luându-se după pântecul meu plat, au tras concluzia că mint sau că sunt un caz disperat. Pe scurt, m-am preschimbat în ochii lor, din porumbiţă albă, în muiere vinovată.

De curând, am consultat în taină un doctor, ca să aflu dacă nu cumva trupul îmi suferea de vreo anomalie, făcându-l sterp. Răspunsul medicului a fost cât se poate clar:

— Doamnă, sunteţi perfect aptă să faceţi copii.

Aşa că doctorul Teitelman a cerut ca Franz să fie examinat la cabinet. Am rămas cu gura căscată.

— Franz?

— Da. Dacă problema nu vi se datorează, probabil că vine de la el.

Chiar dacă raţionamentul lui avea logică, m-a descumpănit. Desigur, nu i-am suflat o vorbă lui Franz. Şi nu o voi face vreodată. Ar fi odios. Bietul Franz…

Sunt convinsă că eu sunt problema, am această convingere intimă. Mă ştiu marcată de o meteahnă originară. Dintotdeauna m-am simţit diferită. Acum doar descopăr motivele.

Franz…

Dacă cineva e responsabil, ba nu, mai rău, vinovat, aceea sunt eu! Îmi voi proteja soţul până la ultima suflare, îmi voi asuma sterilitatea noastră. Iar dacă într-o bună zi va sugera că are nevoie de o familie, îmi voi ceda locul unui pântec mai fertil.

Bunul meu Franz… mare greşeală a făcut punând ochii pe mine.

Întoarsă de la vizita medicală, în faţa oglinzii, mi-am măsurat trupul gol, slab, osos, inutil, ochii înroşiţi, nasul umflat de plâns. Reflexia îmi restituia trista mea realitate: nu sunt decât o amărâtă care prosperă de pe urma unei confuzii şi care profită fără jenă de un gentleman.

În seara aceea, am avut noroc că mi-a ciocănit în uşă camerista, pentru că, atunci când am auzit bătăile, privirile mi se lipiseră de un pumnal agăţat de perete…

Şi apoi, din fericire, a doua zi aveam o întâlnire la Müller Tatăl şi Fiul pentru o sulfidă: asta mi-a curmat definitiv gestul fatal.

Muzeul meu mă izbăveşte. Fără răgaz, parcurg kilometri întregi cu trăsura, sau chiar pe jos, din dugheană în dugheană, din negustor mărginit în escroc avizat. Dacă sunt întrebată ceva despre globurile mele, devin inepuizabilă, nimeni nu mă poate opri, şi-mi cade tare greu să mă întorc la subiectele obişnuite. Mi se întâmplă adesea ca, aşezându-mi capul pe pernă, ultimul meu gând să se îndrepte către o millefiori zărită după-amiaza în vreun colţ de vitrină, şi ca, dimineaţa, să mă trezesc tot cu această imagine. Nimic nu-mi provoacă atâta nerăbdare, atâtea furnicături în picioare, atâtea bătăi de inimă, ca descinderea la un anticariat. Deşi pasiunea mea nu e clandestină, îi ascund, anvergura şi violenţa: cu toate că e trăită la lumina zilei, această obsesie se împodobeşte cu deliciile unei legături adulterine.

De fapt prefer millefiori sulfidelor. Care-i deosebirea? Sulfidele înfăţişează, în camee, personalităţi prinse sub sticlă, în vreme ce millefiori, mai pestriţe, cu culori aprinse, propun flori sub cristal, flori solitare, buchete, flori ca un covor de primăvară.

Fii pe pace, Gretchen a mea, te scutesc de detalii. Când spui totul, provoci sastiseală. Aşa că nu te voi persecuta cu un curs despre obiectele cultului meu, ştiind, din experienţă, cât de plicticoşi sunt colecţionarii.

O, Gretchen a mea, ce ghinion pe tine să ai o verişoară atât de jalnică, o verişoară care, pe deasupra, te mai şi asasinează cu spovedaniile ei.

Hanna

P.S. Gretchen! Uită degrabă ce-ai citit!

Pentru că am tot întârziat s-o trimit la poştă, acum nu mai are relevanţă. Azi, doctorul Teitelman mi-a confirmat ceea ce sugerau recenta rotunjire a pântecului meu şi faptul că nu mi-a mai venit ciclul: sunt însărcinată!

Această veste minunată anulează toate tânguirile mele precedente. Franz a plâns de bucurie când l-am anunţat; adineaori mi s-a smuls din braţe şi s-a dus s-o înştiinţeze pe mama lui.

Iar eu am ajuns cea mai fericită femeie din lume.

9

În oglinda încadrată cu becuri albe în care verifica munca fetelor de la machiaj, se desena în sfârşit un chip. De când porii i se închiseseră graţie unui ser, Anny nu se mai simţea evanescentă; fiindcă o cremă îi colora pielea, se considera protejată; cel mai mărunt adaos de blush o întărea; orice linie de creion dermatograf îi conferea densitate; fiecare urmă de pensulă o închega.

Anny nu se liniştea decât după ce era pictată, machiajul aducându-i dezinvoltura şi consistenţa care-i lipseau. Atunci când, la începutul şedinţei, se aşeza, cu chipul nearanjat, în faţa oglinzii, avea impresia că-i lipseşte figura, nu vedea decât o ciornă, o schiţă fără trăsături notabile, lipsită de emoţii, precum nisipul neted de pe plajă după ce se retrage valul. Din fericire, armata de specialiste ataca acest neant, se lupta şi îi fabrica lui Anny un cap conturat, expresiv, capabil să spună o poveste sau să impresioneze pelicula.

— Ce flori frumoase! Niciodată n-am văzut atâtea laolaltă.

Plină de admiraţie, machieuza-şefă arăta spre buchetele care se îngrămădeau în cabină.

— Nu se poate spune că prietenii nu vă adoră! Vă sărbătoresc întoarcerea.

Anny îi adresă un zâmbet scurt. Cum poate fi cineva atât de naiv? Florile alea nu-i fuseseră aduse de nici un prieten, ci doar de oamenii din branşă, de producători, distribuitori, agenţi, regizori. De altfel, avea oare vreun prieten?

Cineva bătu la uşă.

Costumierul pătrunse înăuntru, escortat de trei ajutoare.

De afară, se auziră zgomotele de pe platou: şoferii jucând cărţi, un asistent ocărându-şi sub-asistentul, inginerul ridicând vocea pentru ca muncitorii lui să se mişte mai iute. Cu siguranţă, se întâmpla destul de rar să se strige pe un platou de filmare, fiindcă echipele comunicau prin căşti şi microfoane. Totuşi, unii din ei, printre care Bob, acest tehnician-şef celebru, nu izbuteau să-şi păstreze căştile pe cap, din cauza năduşelii provocate de soarele californian; prin urmare, recurgeau la metodele clasice, zbierând ordine.

După ce costumierul închise uşa, în cabina vedetei se reinstală o linişte demnă, bogată.

Anny îl văzu pe Ethan printre cei de la echipa de costume.

— Vai, ce surpriză…

Se întoarse, încântată, dar infirmierul de la clinica Cedars dispăru; omul din locul lui se dovedi un croitor care, deşi înalt şi blond, semăna doar foarte vag cu Ethan. Dezamăgită, îngăimă o scuză.

În timpul celor trei secunde în care îşi manifestase entuziasmul, lunganul băgă de seamă că şefului nu-i plăcuse că vedeta salutase un angajat; glonţul îi trecuse pe lângă tâmplă. Era sigur că Anny se înşelase.

În pragul unei crize de nervi – starea lui obişnuită –, costumierul-şef se propti în faţa lui Anny şi o apostrofă cu voce severă:

— Anny, stabilisem că personajul tău avea mâneci scurte, nu? Sibyl e genul cu mâneci scurte. Nu mi-o imaginez cu mâneci lungi. Ăsta-i acum, Sibyl cu mâneci lungi, e ridicol! Cu mâneci scurte, da! Ăsta-i conceptul, aşa am gândit linia. Bun, şi-atunci ce tot pomeneşte regizorul ăsta isteric de mâneci lungi?

Anny pufni şi apoi întinse mâinile spre el.

— Pentru că nu face un reportaj despre o accidentată.

Costumierul descoperi numeroasele crestături pe care le provocaseră cioburile în pielea lui Anny.

— Vai, draga mea, ce grozăvie!

Privind în amănunțime brațele, îşi ținea gura căscată şi ochii larg deschişi, avea sprâncenele chinuite. Gemu:

— Te mai doare?

— Nu mă mai…

Anny îşi închipuia că un astfel de răspuns va înlătura grimasa de groază. Ea rămânea însă întipărită; de fapt, costumierului puțin îi păsa dacă Anny suferea sau nu, fixa epiderma aceea ciumpăvită cu o consternare pur estetică.

După un minut, scutură din cap, îşi interpelă ajutoarele:

— Mâneci lungi, rosti el cu o voce lugubră.

Apoi, aruncând un ochi exigent spre Anny, o ținu pe-a lui:

— Dar nu-mi convine.

— Îmi pare rău.

— Conceptul meu pică!

Iritată, Anny îi răspunse:

— Îți înțeleg suferința. Auzi, o să-ți strecor oleacă de morfină, dacă mi-o mai fi rămas vreo doză. Şi o să ți-l împrumut şi pe infirmierul meu.

Şeful costumier o scrută, şovăitor; obişnuit să se exprime prin hiperbole, nu prea pricepea ironia. Oare Anny se lamenta sau îşi bătea joc de el? Singurul lucru limpede era tonul actriței: îşi trântise fraza în felul în care se mormăie un „Valea, că-ți rup fața!“.

Făcu stânga-mprejur, şoptind cu aerul unui condamnat care înaintează spre scaunul electric:

— Mă-ntorc cu mânecile lungi.

Anny se roti pe scaun şi, în oglindă, îl văzu îndepărtându-se pe blondul care i-l evoca pe Ethan.

„Ce-o fi făcând? se gândi ea. De cine o fi având grijă? Nici măcar nu i-am mulțumit la plecarea din clinică. De ce oare? A, da, avea zi liberă. Cred că ar trebui să-i trimit nişte flori. Sau să-l invit la filmări, l-ar amuza.“

Nu era în stare să-şi precizeze sentimentele, dar simțea pornirea vagă de a-l avea în preajmă.

Johanna Fisher urcă treptele rulotei şi, fără să bată la uşă, îi spuse lui Anny:

— Când ai chef, draga mea…

De fapt, rostea un ordin. Anny zâmbi, spunându-şi că s-ar cuveni să preia acest efect într-un rol: rostirea unor cuvinte politicoase pe un ton criminal.

— Aşteaptă, Johanna, îmi trag mânecile lungi.

Machieuzele, asemenea unor terapeuți care împărtăşesc un teribil secret medical, dădură buzna s-o ajute să-şi ascundă antebrațele.

Între timp, Johanna îi anunța pe paparazzi că vor putea intra în curând.

— Poftim?! exclamă Anny. Aici, în rulotă?

— Da, printre flori.

Anny pricepu atunci de ce încăperea stătea să se prăbuşească sub atâtea buchete. Poate că donatorii fuseseră informați că, agățându-şi moț cartea de vizită, cadoul lor avea să fie pozat…

Hoarda invadă vehiculul. Fiecare fotograf striga „Anny!“ ca să-i atragă privirile. Se îmbrânceau şi erau atât de mulți încât declanşatoarele aparatelor emiteau un sfârâit ca de friptură, în vreme ce flash-urile, dezlănțuite, ştergeau preț de câteva clipe orice urmă de culoare. În dezlănțuirea de zgomote, te-ai fi putut crede în mijlocul unui uragan. Cu toate că era pudrată şi fardată, Anny se aşeză din nou în fotoliu, prefăcându-se că se lasă pe mâinile machieuzelor; după aceea îl primi pe regizor cu care mimă o discuție

artistică pe marginea scenariului; mirosi apoi trandafirii şi orhideele, afişând un surâs încântat; în cele din urmă, păru că citeşte mesajele care însoțeau jerbele – cele pe care i le întindea Johanna, care avea o listă de priorități.

La un semn al acesteia, reporterii o tuliră, la fel de repede cum apăruseră. Liniştea, apăsătoare, urmă vacarmului.

Anny se întinse, sfârşită. O astfel de şedinţă o secătuia de parcă declanşatoarele i-ar fi sorbit sângele picătură cu picătură; atacul unor vampiri ar fi lăsat-o într-o stare identică. Populațiile care refuzau să fie fotografiate trăiau acelaşi tip de nelinişte: în momentul în care ni se capturează imaginea, ni se răpeşte o parte din noi înşine. Anny fusese jefuită. Tipii ăia nu doar o tâlhăriseră, dar o şi măcelăriseră, o dezmembraseră, o ciopârțiseră în mii de bucăți. Acum avea nevoie să se retragă şi să-şi revină.

— Odihneşte-te, conchise Johanna, ai răgaz suficient. Dublura ta pentru reglarea luminilor pregăteşte platoul, iar dublura pentru cascadorii te va înlocui în scenele cu urmăriri.

Agenta şi machieuzele dispărură. Anny oftă:

— Dublură pentru lumini, dublură pentru cascadorii. N-aş putea avea şi o dublură pentru viață?

Tolănită pe un pat, cu o pernă sub cap, deschise scenariul, memoră dialogurile din scena acelei zile. Odată ce învață frazele pe dinafară cu o exactitate aproape mecanică, se imagină în decor, în fața partenerilor, străduindu-se să înțeleagă ce-ar simți personajul ei; îşi hotărî astfel intențiile de joc şi ritmul. Când totul îi păru limpede, se încumetă – nemişcată, țintuită pe patul de puf de gâscă – să interpreteze situația şi cuvintele. Pe platou nu avea să-şi adauge decât trupul, acum n-avea rost să se ostenească; păstra surprizele pentru clipa când avea să fie filmată.

Un râcâit la uşă… Anny îngâimă ceva care putea fi la fel de bine interpretat ca un „da“ sau ca un „nu“.

David intră, legănându-se de pe un picior pe altul.

— Cum te simți?

Cu mâinile pe jumătate vârâte în buzunare, uşor clătinându-se, se încrunta, în pofida unor ochi de câine bătut, şi îşi muşca buzele. Anny a fost cât pe ce să-i zvârle în față că seamănă cu un cocker; s-a stăpânit însă în ultima clipă, când şi-a dat seama că, atunci când mima timiditatea, se inspira din James Dean.

— Ai filmări azi, David?

— Nu, am venit doar să te văd.

— Ce drăguț…

Dacă nu era filmat, de ce purta hainele astea noi-nouțe?

— Voiam să mă asigur că micuța mea n-a căzut în depresie.

„Ce depresie? Am cincisprezece ani în meseria asta.“

Pe măsură ce se apropia de ea, Anny constata că – aşa, cu părul dat cu gel, cu ochii rimelați, genele alungite şi sprâncenele pieptănate – David îşi petrecuse cel puțin un ceas la machiaj.

— Chiar te-ai dat peste cap! De ce azi?

— Sunt naşpa?

— Deloc. Eram pur şi simplu mirată.

— Johanna a sugerat o eventuală şedinţă de fotografii…

Nu insistă mai mult. Văzând străfulgerarea întunecată din ochii lui Anny, îşi dădu seama că pricepuse.

Prin urmare, Johanna, dorind ca ziarele să înceapă să clevetească despre noul cuplu, încerca să profite de prezența fotografilor.

— Nu ți-a pomenit nimic?

— Nu, n-a îndrăznit. Şi-o să-ți explic de ce i-aş fi zis nu. E prea curând.

— Totuşi, suntem împreună de multă vreme…

— Da, de două săptămâni.

— Şi stăm sub acelaşi acoperiş! Nu-i nici o minciună.

În gând, Anny făcu o corectură: „Stai la mine“, dar păstră asta pentru sine. Ar fi fost o meschinărie să trâmbiţeze că-l adăpostea pe David pentru că prefera să stea în viloiul ei dotat cu piscină decât în apartamentul tânărului.

Simţind că începe să fie arţăgoasă, se apropie de ea şi, în faţa oglinzii, o cuprinse pe după umeri.

— N-are importanţă. Cum vrei tu. Doar tu contezi.

Şi-i risipi nişte sărutări la baza gâtului.

Anny zâmbi. David era perfect. N-o rănea niciodată, se gândea mereu la ea – la confortul ei, la binele ei – înainte să facă sau să spună ceva, ştia să se estompeze.

Se miorlăi:

— David, astăzi m-am întors şi-atât: pentru presă nu trebuie mai mult. În curând o să ne spunem şi povestea de dragoste.

— Nu vreau să-ţi stric întoarcerea pe platouri!

O voce interioară îi şopti lui Anny: în capul lui, îşi strică intrarea în scenă.

David continuă cu un ton suav:

— Avem tot timpul. Te rog să mă crezi că n-o să încetez să te iubesc după o săptămână.

Vocea interioară comentă: „Ai grijă: se preface mărinimos, dar nu-ţi dă decât o săptămână“.

Anny îşi blestemă vocea interioară, atât de cinică, se învinovăţi că nutreşte astfel de gânduri şi, ca să se facă iertată, se lăsă în voia mângâierilor lui David.

Se frecară alene unul de altul, cu chirăieli de căţelandru, când deocheat, când tandru, având grijă să nu-şi compromită machiajul.

După ce se despărţiră, Anny nu putu să reprime o nouă intervenţie a vocii obraznice. „Ce tare chestia asta cu clişeele! Şi-a folosit tot capitalul de seducţie.“

Convinsă de pertinenţa observaţiei, Anny o reinterpretă cu voce tare:

— David, niciodată nu m-ai aţâţat în halul ăsta.

David nu-i rămase dator:

— Nici eu nu te-am văzut vreodată atât de sexy.

— Hai, lasă-mă! De obicei nu-ţi par suficient de atrăgătoare?

De ce-l lua oare la mişto? De ce făcea o scenă de menaj? Se acoperea de ridicol. Era zadarnic! Cu toate astea, o furie interioară nu-i dădea pace.

— Ce tot spui, Anny? Îmi placi mult mai tare fără smacuri şi pudre. Crede-mă, îmi savurez şansa: te văd aşa cum n-o să te vadă nici un fan.

Anny înghiţi un nod. Hotărât lucru, David friza perfecţiunea, dezamorsa fiecare bombă.

De aici să i se fi tras iritarea surdă care nu-i dădea pace? David se purta atât de frumos, încât o făcea adesea să se simtă prost. Simţea în atitudinea lui un exces de zel: reflecta. Replicile şi gesturile nu erau executate după un calcul. Lui Anny cea spontană, asta i se părea neobişnuit şi, în funcţie de stare, când încântător, când neliniştitor. „E ca Necuratul, lucid, sforar“, se indignă ea. Doar după un minut, se îngrozi: „Dar şi Dumnezeu, dacă există, controlează totul“. Cine era David? Dumnezeu sau Diavolul? Înger sau demon?

Cu o mişcare a arătătorului, sugeră că trebuie să-şi revadă o scenă. David dispăru de parcă l-ar fi concediat cu cea mai desăvârşită politeţe.

În clipele în care ținuse ușa întredeschisă, Anny îl zări din nou pe Ethan în depărtare. Tocmai se pregătea să i se adreseze, când bărbatul se întoarse, arătând un chip necunoscut.

„Incredibil, sosiile lui Ethan mișună pe-aici."

Se cufundă din nou în lectura scenariului, își dădu seama că îl ştia de-a fir a păr; împăcată, își lăsă gândurile să zburde.

David o năucea. Cu toate dezmierdările lui, cu frazele lui măgulitoare, o silea să vibreze ca o femeie îndrăgostită; or, ea se cam îndoia că e aşa ceva, pur şi simplu urma logica situației.

După năvălirea lui David la clinică – în ziua aceea când, nerecunoscându-l, urlase – o năpădise jena: David şi Ethan puteau – pe bună dreptate – să o considere o drogată cu creierii varză. Ca să facă uitată gafa, se culcase cu David. N-a fost dezagreabil nici pentru el, nici pentru ea; prin urmare, ca nişte actori care continuă o improvizație izbutită, au devenit pasionali. De îndată ce Anny a părăsit clinica, David a depozitat la ea patru cutii cu lucruri personale şi s-a instalat acolo. Johanna Fisher a acceptat principiul acestei legături, apoi părinții celor doi au fost invitați într-o duminică dimineață la un brunch.

Uite-aşa! Din afară, părea o idilă. Dinăuntru… De la o oră la alta, Anny era sinceră sau Anny juca un rol. Uneori convinsă, alteori ezitantă, avea impresia că îndură povara unei constrângeri; înainta precum un tren, gonind cu viteză mare, dar legată de şine. Unde avea să ajungă? Exista vreo gară la capătul călătoriei? Sau avea să deraieze, ca de obicei? Pentru că, uneori, ea se străduia să flirteze, îl bănuia pe David că procedează la fel. Atât doar că lui îi reuşea mult mai bine, era imposibil să-l prindă în flagrant delict de teatralitate. Care să fie concluzia: era un mincinos mai bun, sau un îndrăgostit autentic?

— Domnişoara Lee este rugată să vină pe platou! Domnişoara Lee, vă rog!

Ciocănind la uşa rulotei, cel de-al patrulea asistent de regie o scoase din această dilemă.

Înzestrată cu o energie surprinzătoare, Anny se duse pe platoul de filmare, își salută din ochi partenerii şi, după un schimb de cuvinte cu Zac, regizorul, începu filmarea.

Juca. În sfârşit juca un rol. Acum respira liniştită. Aici era fericită. Şi tot aici înceta să-şi pună întrebări.

Deținea, fără doar şi poate, harul de a deveni altcineva.

Își cuceri colegii şi tehnicienii. Toți simțiră cum îi trec fiorii. Nu, Anny nu reprezenta doar un fenomen mediatic, şi nici o toană a publicului: se dovedea o mare actriță.

Pe seară, o limuzină o duse la ea acasă, acolo unde David, plecat cu toate buchetele, trăgea de fiare.

Cu toate că drumul prin Los Angeles a durat mai mult de două ceasuri, Anny, mulțumită de sine, frântă de oboseală, şi-a umplut timpul amintindu-şi momentele cele mai intense ale jocului de scenă.

La căderea nopții, şoferul o lăsă în fața vilei.

Lângă poartă, ghemuit, cu o carte pe genunchi, Ethan citea captivat.

Infirmierul cel zvelt nu semăna cu nimeni altcineva. Curiozitatea care-l făcea să se aplece asupra paginilor ar fi putut întinde un arc. Nici măcar cartea lui n-avea nimic din aspectul standard de bestseller vândut prin stratageme de marketing: fină, cu o copertă lipsită de culori atrăgătoare, avea un aer elitist.

Se pironi în fața lui, privind țintă spre capul blond, băgat printre pagini.

Îi era teamă să nu se înşele, aşa cum tot făcuse începând de azi-dimineață, dar Ethan își ridică brusc fruntea, îi surâse, iar Anny îi recunoscu chipul blând, uscățiv şi radios.

Şopti:

— Azi m-am gândit la tine.

Ethan închise cartea. Precum un şarpe care se ridică din coş, își desfăşură, elastic, corpul de lungan. Când ajunse la nivelul ei, o atinse uşor cu capul, apoi continuă să se înalțe, până încremeni la doi metri

deasupra asfaltului. De aici, o străpunse cu privirea lui iscoditoare şi-i spuse:

— Te-am aşteptat toată ziua.

10

Spre surprinderea generală – pentru că, îndeobşte, se arăta mai degrabă îngăduitoare decât autoritară –, mătuşa Godeliève se dovedi de neclintit: Anne va rămâne acasă.

Desigur, căsătoria cu Philippe va fi anulată, iar tânăra se va întoarce la treburile fireşti – tors, brodat, gătit, croitorie –, va da uitării această păţanie, îl va părăsi pe călugărul Braindor, îşi va veni în fire. În curând, se va vedea cu un alt băiat din Bruges, cu care se va căsători. Cam ăsta era planul.

— I-am promis mamei tale, Anne! I-am jurat printre lacrimi că, dacă vei trăi, te voi creşte ca pe copilul meu. Misiunea mea nu se va încheia decât odată ce te vei fi aşezat la casa ta.

Evocarea acestor clipe din viaţa mamei sale o făcu pe Anne să se chircească, copleşită de suferinţă. Oare mama ei ar mai fi murit dacă n-ar fi trebuit să o aducă pe lume? Nu, în timpul celor nouă luni de sarcină, nu hrănise doar un făt, ci şi propria moarte. Cine oare, în răstimpul naşterii aceleia anevoioase, alesese salvarea copilului? Cine, dintre felcerul chemat în ajutor şi propria ei mamă, hotărâse să spintece pântecul pentru eliberarea pruncului? O femeie care ar fi acceptat acel măcel – cezariana – ştia că avea să agonizeze în orele sau în zilele următoare… Anne se îngrozea la gândul că existenţa ei era urmarea unui sacrificiu. Sau, şi mai rău, consecinţa unei abnegaţii zadarnice. Merita ea oare această renunţare? Confuză, jalnică, obidită, Anne nu profita nicicum de această viaţă pe care mama ei o considerase atât de preţioasă. Ce risipă…

Măcinată de vinovăţie, Anne a încuviinţat. Cu atât mai mult cu cât Braindor, deşi îi pledase cauza, nu insistase peste măsură, făcând-o astfel să se simtă jignită: de ce nu se străduise s-o înduplece pe mătuşa Godeliève? Mărinimoasa matroană îi respecta prea mult pe Dumnezeu şi pe sfinţii lui pentru ca monahul să nu aibă un ascendent asupra ei.

Atunci când Braindor a renunţat, după ce negociase preţ de trei zile plecarea lui Anne la mânăstire, nu a părut să regrete şi a sărutat-o pe frunte.

— Pe curând, Anne.

— Unde vă duceţi?

— Unde m-or duce paşii.

— O să vă mai văd vreodată?

— Cu siguranţă. Ca şi mătuşa dumitale, dar din alt punct de vedere, mă simt răspunzător pentru destinul tău.

— Adică?

— Vei vedea mai târziu.

— Când o să vă întoarceţi?

— Când o să fii pregătită.

În loc să se simtă rănită, Anne fu cuprinsă de mirare. Pentru ce anume nu era încă pregătită?

— Anne, nu m-ai sprijinit deloc în faţa mătuşii tale: nici o clipă n-ai arătat ce-ţi doreşti.

Braindor avea dreptate. Îşi dădea seama, o dată în plus, cât de pasivă se dovedea în orice fel de împrejurare. Într-atât de pasivă, încât nici nu-şi simţea pasivitatea.

— Braindor, de ce oare mă las atât de lesne dominată?

— Pentru că eşti făcută să asculţi – ceea ce e minunat –, dar n-ai descoperit încă de cine anume să asculţi.

Îşi trase gluga pe cap, îşi puse bocceaua pe umăr şi se îndepărtă pe stradă, fără să mai privească înapoi.

Viaţa îşi reluă cursul.

Deşi locuiau sub acelaşi acoperiş, Ida îşi nesocotea verişoara, reuşind să ia masa împreună şi să participe la conversaţii fără să-i adreseze o vorbă sau să-i arunce vreo privire. Invizibilă, mută – aşa era Anne pentru Ida, dându-i cât se poate de bine de înţeles: „Eşti nedorită, neroado, cară-te, pentru că oricum nu mai eşti aici“.

Atunci când Anne ieşea împreună cu mătuşă-sa să cumpere peşte, citea, în privirile mustrătoare care o măsurau, că megieşii îi luau partea lui Philippe: băieţii dădeau din cap suspinând, fetele râNjeau, femeile îşi muşcau buzele, bătrânii se holbau la ea ca la un câine atins de jigodie. Anne îşi pleca fruntea, smerită, continuându-şi drumul. Nu le reproşa nimic, recunoştea că, plecând, îşi rănise familia, logodnicul, apropiaţii – pentru care căsătoria, urmată de o viaţă monotonă şi trudnică, reprezenta o fericită împlinire. Escapada ei le călcase în picioare convingerile, iar pe bârfitori îi înţelegea mai bine decât se înţelegea pe sine însăşi.

La ea în cameră, atunci când nu vorbea cu Hadewijch şi cu Benedicta, singurele care nu-şi schimbaseră atitudinea faţă de ea, se străduia să-şi ţină promisiunea pe care i-o smulsese Braindor: studierea Bibliei. Scosese din cufărul mătuşii singura carte din casă, legată în lemn uns cu ulei de in, apoi, admirând într-o doară o piatră semipreţioasă incrustată în copertă, gândise că ar fi fost de folos s-o descifreze. În vremurile acelea, o creştină adevărată asculta Biblia fără s-o mai şi citească. Slujba de liturghie era îndeajuns.

Uimită de grosimea cărţii, Anne încercă să se familiarizeze cu ea deschizând-o la întâmplare – apoi hotărî, că avea s-o citească de la început. Cuvintele săreau din pagină şi o ademeneau, precum nişte destrăbălate care, de sub un pridvor, întind câte o mână ca să-şi înhaţe clientul. Nabucodonosor, Salmanasar, Gomora, Habacuc, Baruc, Sodoma, Leviatanul, Olofern… Ce harababură! Numele ciudate, uneori castaniu aurii, alteori de un roşu aprins, o zăpăceau, o tulburau, o puneau pe gânduri. Adesea, pescuia câte un titlu – „Miriam lovită de lepră“, „Securea pierdută“ – şi-şi închipuia urmarea; alteori, ceda ispitei şi se lăsa dusă de aventură; pe măsură ce înainta, însă, belşugul de grozăvii, de crime, de şiretlicuri, de războaie, de cazne, de execuţii, de pruncucideri, de incesturi o strivea.

Îmbujorată, închidea cartea, scandalizată, sufocată, neliniştită că ar putea fi surprinsă învârtind asemenea gânduri. Cum puteau oare preoţii şi măicuţele, cu feţele lor blajine, să se nutrească cu astfel de episoade sângeroase? Ce lucru esenţial vedeau ei, iar ei îi scăpa? În locul unei istorii sfinte, răsfoia un pomelnic de mârşăvii. Cu siguranţă, pricepea anapoda! Cum orice formă de spiritualitate şi de sublim îi rămânea inaccesibilă, îşi făcea reproşuri şi aproape că se simţea vinovată pentru violenţele biblice. Profeţiile lui Isaia, cu precădere, o năuceau.

Noian de balauri, de satiri, de hiene, de pisici sălbatice, de haine sfâşiate, de păduri doborâte, de oraşe năruite, de morţi care se ridică atunci când colcăie viermii! Acest Dumnezeu furtunos o îngrozea, era un părinte cumplit care dojenea, pedepsea, răzbuna, pretindea jertfe, distrugea oraşe şi trimitea potopuri, precum un tâlhar violent ascuns în codrul cerului. De fapt, era bine că Braindor nu izbutise s-o ia la mânăstire: Anne se temea de Dumnezeu şi nu izbutea să-L iubească.

Zi după zi, Vechiul Testament o teroriza şi mai tare. Departe de a-i însenina visele, îi oferea coşmaruri în stare de veghe. De când începuse să-l citească, se zvârcolea pe scaun, în loc să contemple lumina, traiectoria norilor, felul în care câte o gărgăriţă îşi dichisea aripile. În loc să experimenteze vidul, acea

lâncezeală pe care o domesticise încă din copilărie şi pe care o regăsise, înzecită, în timpul şederii sale în pădure, Anne îşi administra năvala imaginilor, povara monştrilor, a peripeţiilor, a accidentelor dramatice sau a tragediilor venite din senin.

Tânjea după nepăsarea dinainte, după moleşeală, după zilele nesfârşite în care nu făcea nimic, în care se pierdea în contemplare, deprinzând tăcerea. Spre deosebire de clipa de faţă, i se părea încântătoare această plictiseală, când durata îşi domolea cursul făcându-te să-i simţi densitatea, când timpul lăsa să i se întrevadă infinitul dindărăt, subţiindu-şi ţesătura şi arătându-ne eternitatea. Deopotrivă dezamăgită şi atrasă de Biblie, Anne trase concluzia că n-avea nici o aplecare pentru viaţa spirituală sau pentru o existenţă monahală. Aidoma celorlalţi, Braindor se înşelase în privinţa ei.

Care-i va fi soarta de-acum înainte?

Dar va avea oare vreo soartă? Sau avea să aştepte la nesfârşit o evidenţă care nu se va arăta?

— Lupii! S-au întors lupii!

Vestea a fost adusă de străjerul pedestru şi a făcut înconjurul oraşului Bruges într-un singur ceas.

Un prunc fusese înhăţat de lângă un staul… În timp ce se uşura la marginea unui câmp, o femeie fusese atacată. Se zvonea şi că au dispărut doi copii… Nişte ciobani auziseră, seara, mârâitul ucigaşilor cu colţi ca pumnalele.

Preţ de câteva zile, în Bruges nu se auzi decât zumzetul acestei veşti.

Anne a fost încântată că subiectul acesta l-a înlocuit pe cel al escapadei sale: în sfârşit, cetăţenii din Bruges încetau să se mai intereseze de neroada care, în locul celui mai chipeş flăcău al oraşului, preferase codrul, şi tremurau evocând haita de lupi ucigaşi.

Odată cu această alertă, ieşiră la suprafaţă numeroase alte spaime, mai ales cea privind natura necruţătoare. Ce este lumea? O confruntare între dinţi şi stomacuri. Mănânci sau eşti mâncat. Universul nu cunoaşte altă lege, ne propune doar două poziţii, prădător sau pradă, poziţii, din păcate, atât instabile, cât şi interschimbabile.

Oamenii tremurau, dar erau bucuroşi că tremură. Asta pentru că, feriţi în incinta urbei, orăşenii care părăsiseră condiţia rurală îi disprețuiau pe amărâţii cocârjaţi peste mormanul de bălegar! Îndărătul spaimei lor licărea un plăcut sentiment de superioritate; de fapt, trăiau o nelinişte asemănătoare celei pe care o încerci la auzirea unei poveşti, o frică fictivă, o teamă lipsită de pericol, o teamă copilărească, spaima de dragul spaimei.

Ca să ridice nivelul discuţiei, târgoveţii au adus amănunte savante despre lupi. Pe timpuri, nu atacau oamenii. Se hrăneau cu iepuri, cu rozătoare, cu pui de mistreţ, cu vulpi şi cu potârnichi; răpeau din gospodării purceluşi, găini şi raţe; prindeau somoni la vreme de toamnă, atunci când aceştia, îndeajuns de dolofani, urcau cursul râurilor; în caz de penurie extremă, molfăiau hoituri sau fructe putrede; pe scurt, secole la rând, lupii nu au privit spiţa umană ca pe o hrană. Nu era oare o dovadă povestea lui Romulus şi Remus, întemeietorii Romei, cei crescuţi de o lupoaică sălbatică? Ajunseseră aşa răi în răstimpul ultimelor decenii, spuneau târgoveţii, şi asta din vina oamenilor! Din pricina bătăliilor sângeroase care semănaseră sute de cadavre pe câmpuri, lupii îşi încercaseră colţii cu ele, prinzând drag de carnea de om. Acum nu se mai puteau lipsi de ea şi erau cu osebire atraşi de prunci, care au trupşoarele fragede.

Anne îi contempla pe aceşti bărbaţi rotofei şi serioşi care sporovăiau extaziaţi despre savoarea bebeluşilor, lingându-se pe buze. Nu inventaseră oare acest amănunt? De unde puteau şti ce le plăcea lupilor? Îi descususeră? Se îndepărtă, uşor stingherită că îi surprinsese pe aceşti oameni de vază nutrind asemenea gânduri bolnave. Puneau pe seama fiarei o pornire care nu exista decât în firea lor.

După două săptămâni de ravagii prin vecinătăți, amenințarea s-a conturat: nu era vorba despre o haită, ci despre un lup singuratic.

Vestea nu a domolit însă agitația. Dimpotrivă. Cu un singur lup, era şi mai straşnic decât cu zece sau cu douăzeci! Pentru că nu înceta să ucidă, oamenii şi-au închipuit pe dată că era uriaş. Monstrul era mai înfometat şi mai feroce decât o întreagă haită. Toată lumea era convinsă de asta! A fost supranumit, cu mândrie, „lupul din Bruges“.

Totuşi, flăcăii care tăiau frunză la câini n-au ratat prilejul să se arate viteji. Într-o vineri, în Piața Mare, Rubben, feciorul de douăzeci de ani al unui postăvar, i-a stârnit pe cei de-un leat cu el:

— Moarte lupului! Bărbații din Bruges trebuie să-l stârpească pe vrăjmaşul oraşului.

La auzul acestor strigăte de luptă care le ațâțau cutezanța, spiritele s-au încins. Repede-repede, ceata şi-a înmulțit rândurile.

Se cuvenea ca fiece târgoveț să-şi apere oraşul. Philippe, fostul logodnic al lui Anne, laolaltă cu prietenii lui ucenici, s-au alăturat lui Rubben şi celorlalți locuitori. Fraternizau cu toții, iar solidaritatea în fața pericolului dărâma barierele sociale.

Sâmbătă, a fost hotărâtă o strategie: Rubben anunță că a doua zi aveau să iasă pe porțile oraşului, să organizeze o vânătoare şi să prindă lupul; apoi, aveau să-l târască până în această piață şi să-l pedepsească în văzul tuturor: întâi urma să-l tortureze şi apoi să-l răpună, arzându-l de viu pe un rug. Un felcer se împotrivi incinerării, semnalând că din organele lupului se puteau produce leacuri minunate: urechile, fripte, erau bune împotriva colicilor, ficatul împotriva negilor, iar ochiul, uscat şi purtat ca pandantiv, împotriva epilepsiei. Îngăduitori nevoie mare, nervoşii spuseră în gura mare că vor hotărî mai târziu, cu atât mai mult cu cât îşi aminteau – fără s-o recunoască – un detaliu important: pielea de lup, purtată într-o fâşie legată în jurul gâtului, era prielnică iubirii.

Declarându-se de neînvins, se împăunau, se felicitau pentru izbânda ce va veni, acceptând de pe acum complimentele şi recunoştința femeilor. După-amiază, din prudență, le cerură găliganilor musculoşi pe care îi întâlneau pe cheiuri, inclusiv negustorilor portughezi şi matrozilor englezi, să se alăture trupei.

La capătul zilei, se strânsese o armată de patruzeci de oameni. Hotărâră să ia urmele jivinei în ziua de duminică.

Seara, Anne, care asistase la aceste scene, tricota în camera ei, cu fereastra deschisă. Pe cerul fără nori, spuzit de stele, luna argintie visa şi ea.

Se gândea la lăudăroşenia flăcăilor, la acel amestec de zgomot, de curaj, de beție şi de nerozie. Fusese surprinsă de un amănunt: punând la cale o execuție publică, cei din Bruges priveau lupul nu ca pe o fiară dăunătoare, ci ca pe un criminal. Prin urmare, îi atribuiau oare un suflet? Acest lucru îi trezea interesul; îşi aduse aminte cum erau judecate animalele care făceau stricăciuni; îşi aminti de scroafele trase pe roată sau oile spânzurate şi îi veni să verse. Ce ciudați erau oamenii… Singura formă de respect pe care o acordau animalelor era stabilirea unui verdict, condamnarea la cazne. O singură dată în viață, lighioana putea fi egală cu omul: atunci, în fața judecătorului şi a călăului.

Ca să-şi mute gândurile, înşfăcă Biblia şi începu Cartea lui Iov.

Se auzi răcnetul.

Departe, foarte departe, la marginea zării, se ridica urletul lupului, prelung, lugubru, melodios, nesfârşit, tulburând tenebrele.

Anne tresări.

Un fior îi străbătu inima, mai pătrunzător decât crivățul. O chema lupul. Jelania lui îi era adresată. De îndată ce îi auzi urletul, se simți cuprinsă de tristețe, descumpănită, rătăcită, nefericită. Ca şi el… Glasul lui răguşit exprima excluderea, singurătatea în fața vrăjmăşiei oamenilor.

— Fratele meu lup… suspină ea.

Se hotărî pe dată: a doua zi, avea să plece împreună cu hăitaşii.

Strânşi, dis-de-dimineață, în Piața Mare, bărbații, cu chipuri sumbre şi pielea buhăită, dădeau dovadă de mai puțină înflăcărare decât în ajun. Cu umerii lăsați şi picioarele amorțite, aveau fețe de recruți luați la război cu arcanul.

Femeile aduseră de-ale gurii pentru drum. Destupară oareşce sticle, se întremară cu vin, apoi se încinseră de-a dreptul, bucurându-se că pleacă să prăduiască.

Rubben, fiul postăvarului, dădu tonul la cântec, iar gloata se însufleți reluând refrenul. Cântau fals, dar bărbăteşte, iar această dârză cacofonie le păru trecătorilor şi trecătoarelor care îi ovaționau semnul că expediția de pedepsire avea să fie o izbândă: oraşul Bruges nu trimitea pe urmele lupului un cor de călugări muzicieni, nu, nicidecum, ci nişte zdrahoni plini de hotărâre.

Anne se alătură femeilor care-şi însoțeau bărbații, apoi, atunci când acestea, adunate în incinta oraşului, şi-au luat rămas-bun, alergă spre străjer, îi spuse că duce nişte merinde pentru viteji şi părăsi zidurile cetății.

Ajunsă pe drumul noroit, şovăi: s-o ia pe urmele hăitaşilor sau să schimbe direcția? Fără să ştie exact de ce, hotărî să înainteze în spatele lor, la o oarecare distanță, astfel încât să nu fie văzută.

Poate că voia să fie sigură că nu vor omorî lupul? Ori poate voia să-i sară în ajutor dacă aveau să-l dibuie? Poate… Gândurile îi rămâneau învălmăşite, doar gesturile îi erau clare. Prin urmare, se luă după armata de strânsură.

Ziua continuă aşa cum Anne prevăzuse, în linişte. Lasă că ocazia de a întâlni un lup era mai mică decât aceea de a da peste o veveriță, dar acei fanfaroni – prea zgomotoşi, prea duhnitori, nu îndeajuns de vicleni pentru acest animal neobosit şi inteligent – îl mai şi îndemnau să se-ascundă. Cu toate acestea, nu-şi puneau la îndoială priceperea; fără răgaz, reîncepeau urmărirea.

Pe-nserat, descurajați, storşi de vlagă, trebuiră să-şi recunoască înfrângerea şi se întoarseră pe drumul de Bruges.

Şi de data asta, Anne găsi soluția: când oamenii dădură buzna spre ea, se tupilă. La adăpostul unui desiş de carpeni, îşi struni respirația şi mişcările, topindu-se în umbra trunchiurilor şi frunzişului. Aidoma lupului…

Defilau…

Urcând dinspre drum, fragmente din ciorovăielile lor ajunseră la urechile lui Anne. Unii dintre ei, printre care şi Philippe, erau convinşi că lupul, înspăimântat de hăituială, şi-ar fi luat tălpăşița; se felicitau pentru această presupusă retragere: ehee, chiar dacă nu scăpaseră Flandra de lup, măcar îl goniseră din Bruges, asta aveau să anunțe la întoarcere. Rubben, mai şiret, i-a contrazis spunându-le că era mai bine să spună că au dat greş, fiindcă, altfel, la primul prunc sfâşiat, la următoarea femeie încolțită, se va afla că s-au lăudat. Strâmbară din nas, după care îi dădură dreptate. Când el propuse ca jumătate din şleahtă să înnopteze pe câmp, refuzară cu toții, pomenind de slujba de a doua zi – nici unul nu recunoştea că tremura de frică –, aşa încât turma îşi continuă retragerea spre Bruges.

Anne rămase printre tufe până când junii cei plouați dispărură.

Treptat, cerul se întuneca. Rămasă singură, îşi dădu seama că moare de foame. În timp ce se pregătea să scurme prin desagi, se răzgândi, surâzând:

Apă!

Tocmai se gândise la lup, sau mai degrabă gândise ca lupul: după o întreagă zi de mers, trebuia să se adape. Dacă va găsi un izvor, avea să-şi sporească şansele să găsească fiara.

Amintindu-şi de călătoriile ei, se duse cu gândul la o cotitură unde se lărgea râul, în mijlocul unei poieni sălbatice. Acolo te puteai simți ocrotit de arbori. Dacă ar fi fost lup, acolo s-ar fi dus.

Merse îndelung până să găsească locul. Din fericire, norii se subțiaseră, dezvelind luna. O lumină minerală, aspră şi cenuşie, contura pe pământ nişte forme lipsite de culoare.

Străbătu tufişurile julindu-se, trecu de hățişuri, coapsele îi tremurau de osteneală. Când se zdrelea într-un mărăcine sau când se împiedica de-o piatră, avea impresia că o lasă gleznele. Cu toate astea, îşi văzu de drum, gâfâind.

În mai multe rânduri, îndărătul trunchiurilor, departe, întrezări doi tăciuni. Se arătau, pentru ca apoi să dispară. Să fi fost ochii lupului?

Se hotărî să nu-i mai pese, se îndârji şi reuşi să descopere luminişul.

Le văzu pe dată.

Urmele lupului se desenau în glod. Uimitoare. Gheare mai mari decât o palmă de om.

Se ciuci şi le cercetă: erau deja zbicite, mai vechi de o zi. Nu era deci prea târziu.

Anne se târî până la cotul râului, bău, îşi răcori picioarele, bău din nou. După care se aşeză pe un buştean şi privi stelele dezvelite de ultimii nori care dispăreau.

Un sunet puternic şi vertical zgudui bezna.

Dintre fagi, țâşni un urlet, mai apropiat ca niciodată.

Anne se înfioră.

Urletul spart, turbat, evoca setea, foamea, dar închidea şi o întrebare: Anne ştiu în acea clipă că lupul o urmărise în peregrinarea ei. „Cine eşti?“

Ce sentiment se desluşea mai bine în acest strigăt gutural? Curiozitatea, sau uimirea?

Cum nu înceta, urletul îi oferi lui Anne răspunsul: mânia!

Tânăra tresări. Dintr-odată, îşi pierdu capul; pricepu cât a fost de nătângă şi că avea să fie înghițită pe nemestecate.

Lupul țâşni din pădure.

După trei salturi, animalul încetini şi, sigur pe el, continuă să se apropie cu un pas legănat. Pe măsură ce înainta, totul în jurul lui se cufunda în tăcere, peisajul încremenea. Nici un scrâşnet de rozător. Nici un fâlfâit de aripi. O tăcere deasă se lățea, țesută din spaime şi răsuflări înfrânate. Groaza urca spre cer. Până şi frunzele încetaseră să foşnească. Doar luna părea ferită de cumplită jivină.

Anne voi s-o ia din loc, dar o voce lăuntrică o opri. „Cine oaie se face de lup va fi mâncat.“ Amintindu-şi această zicală, Anne se sili să-şi domolească teama ce-i zorea bătăile inimii, îi dădea fiori şi-i usca buzele.

Se întoarse domol către lup, aşteptându-l.

Acesta înainta drept, cu trunchiul țeapăn, dar cu mersul mlădios, agresiv în partea de sus a corpului, nonşalant în cea de jos. Cu blana perie pe spinare, coada ridicată, urechile ciulite către înainte, o amenința pe Anne cu colții, dezvelindu-şi caninii lungi ca nişte pumnale, zdravăn înfipți în gura-i uriaşă, plină de spume, duşmănoasă.

Anne îşi plecă fruntea, în semn de supunere.

Surprins, lupul se opri la doi paşi de ea.

Deşi Anne îşi plecase pleoapele, îl studia pe furiş, temându-se, clipă de clipă, ca nu cumva să se năpustească asupra ei.

Deasupra buzelor răsfrânte, pupilele nemişcate ale fiarei aveau un licăr aproape supranatural; nu reflectau lumina palidă a lunii sau a stelelor, ci întemniţaseră strălucirea portocalie a zilei, ca să o redea nopţii. Ochii aceia nu doar vedeau, ci şi răspândeau lumină.

Anne şi lupul stăteau faţă în faţă.

Îi simţea respiraţia caldă şi îşi dădea seama de forţa acestui trup exasperat. Mirosul lupesc o învăluia, era un iz castaniu, ameţitor, de frunze moarte, de baltă stătută, căruia i se adăuga, spre a-l înnobila, scânteierea miresmelor de sânge sau de carne macerată.

Lupul o măsura din ochi pe tânăra îngenuncheată. Din când în când îşi trecea limba peste bot. Îi curgeau oare balele ca în faţa unui morman de carne? O privea ca pe o pradă sau ca pe un duşman?

Anne îl privea pe furiş. Dinţii lui strălucitori o fascinau şi o îngrozeau în acelaşi timp. Ce contrast puternic între colţii aceia straşnici de vânător neobosit şi blana sălbatică înspicată cu negru, lungă, deasă, stufoasă, mai somptuoasă decât a unui câine, şi care devenea alburie pe pântec şi pe labe!

Anne hotărî să-şi pună planul în aplicare: păstrând aceeaşi atitudine smerită, cu ochii îndreptaţi spre pământ, dădu jos încet de tot, cu migală, desagii pe care-i tot cărase începând de dimineaţă, îi deschise şi îi deşertă.

Oasele de pui şi de iepure se rostogoliră spre labele lupului, fiind degrabă însoţite de nişte fructe fleşcăite.

În ochii fiarei se întrezări uimirea.

Cu capul încremenit, ca să nu slăbească ameninţarea, amuşină ca să se încredinţeze, din depărtare, dacă era într-adevăr vorba de hrană. Rămase deci nemişcat, lăsând bucatele la jumătatea distanţei dintre ei.

Anne şovăia. Cu siguranţă, lupul refuza ofranda, încă neîncrezător, dar tânăra simţea că pericolul se îndepărtează şi că atmosfera devenise mai puţin apăsătoare. Cu îndrăzneală, fără gesturi pripite, îşi ridică fruntea şi îşi pironi ochii în ochii lupului.

În sfârşit se priviră.

Şi, din ochi, se înţeleseră.

Nici o intenţie rea nu stăruia între ei; toate se topiseră odată cu spaima. Anne nu era prada lupului, şi nici el a ei. Nu-şi voiau răul. Se întâlniseră sub lumina lunii, deşi veneau din lumi complet diferite.

Dumnezeu îi adusese laolaltă pe pământ, fiindcă lupul nu făcea altceva decât omul însuşi: vâna şi ucidea ca să se hrănească. Lesne de priceput. Ura nu-şi avea rostul. De nici o parte.

„Îţi faci meseria de om, aşa cum eu mi-o fac pe cea de lup.“

Se lăsă liniştea, asurzitoare. Iar tăcerea aceasta însemna acceptarea destinului – o idee pe care o apreciem întreaga viaţă, şi pe care, în egală măsură, o îndurăm. Ne luăm tainul, tragem foloasele, ne bucurăm şi apoi murim. Jivinele ştiu asta. Doar omul o uită.

„Da, aşa este, gândi Anne. Lupul cel rău n-a existat nicicând. E o scorneală de-a oamenilor. A oamenilor răi.“

Cu un zâmbet ciudat pe buzele răsfrânte, lupul îi dădu dreptate.

Dintr-odată, lighioana îşi îndreptă botul în direcţia vântului. Mirosea primejdia. Încordat, cu nările fremătând, îşi zbârli perii gâtului, ca să prindă şi cel mai mărunt semnal. Coada îi fâlfâi prin aer, nervoasă.

Anne se ridică şi ea, temându-se ca nu cumva nişte hoinari să profite de acest moment ca să atace lupul.

Amândoi priviră atent în noapte, el, ajutat de fler, ea, doarde ochi.

Nimic. Alarmă falsă.

Liniştiți pe moment, se căutară din ochi.

— Hai, mănâncă, îi spuse ea.

Uimit de sunetul vocii, lupul îşi ciuli urechile şi-şi înclină capul spre stânga.

Cu blândețe, Anne împinse din nou merindele spre el.

— Te rog, le-am plimbat toată ziua de dragul tău.

Lupul căzu pe gânduri, se aşează şi, la început prudent, cu poftă apoi, începu să înfulece.

Între timp, înveselită de această mestecare zgomotoasă, Anne îi trimise o formă prescurtată a reflecțiilor ei: „Priveşte oamenii ca pe nişte duşmani, dar nu ca pe o pradă. Aminteşte-ți de mine“.

După ultimul dumicat, lupul se apropie de mâna lui Anne şi o amuşină. Recunoştință?

Brusc, se răsuci pe cele patru labe, se îndepărtă cu mersul lui legănat, tiptil, şi dispăru.

11

20 decembrie 1905

Gretchen a mea,

Fericirea nu are complicaţii.

Mă mulţumesc, asemenea unei plante căreia îi prieşte în seră, să respir, să dorm, să mă hrănesc. Pântecul meu a prins rădăcini în Linzerstrasse. Oricum ar fi vremea, el tot creşte.

Mă mişc puţin, nu mă interesează nimic, uit ce mi se spune; totuşi, această Hanna jalnică, egoistă, redusă la stadiu vegetativ e apreciată de toată lumea.

Ieri-seară, în timp ce eu şi Franz cinam în micuţa sufragerie albastră amenajată în mijlocul rotondei, el mă punea la curent cu ultimele bârfe privitoare la cei pe care-i frecventam; îi ascultam buletinul de ştiri cu plăcere – Franz nu e lipsit de duh; ce mi se părea încântător, cu precădere, era să-l văd străduindu-se atât de straşnic să mă distreze.

— Te chinuieşti nevoie mare, dragul meu, s-o înveseleşti pe zăpăcita de nevastă-ta, care stă tupilată în bârlog.

— Hanna, sănătatea ta e mai importantă decât trăncăneala mea insipidă.

— M-ai iubi dacă nu ţi-aş face copii?

Am descoperit odată cu el întrebarea care tocmai îmi ieşise pe gură. Nici măcar nu mă auzisem gândind-o; dar cu-atât mai bine, pentru că, altfel, aş fi ezitat.

Chipul lui Franz a încremenit de uimire.

A clătinat din cap, neplăcut surprins.

— De ce mă-ntrebi asta tocmai acum, când eşti însărcinată?

Înainte să-i răspund, am pufnit în râs:

— Dacă n-aş fi fost, n-aş fi îndrăznit să te-ntreb. Prin urmare, m-ai iubi?

A râcâit o firimitură care intrase în faţa de masă de bumbac, a zăbovit cât s-o extragă din ţesătură, a prins-o între unghii, a aşezat-o pe o farfurioară, apoi şi-a ridicat fruntea dintr-odată.

— Hanna, te-am întrebat eu oare dacă m-ai fi iubit fiind steril?

Deşi crezuse că mă va pune în încurcătură, i-am răspuns pe dată:

— Da, Franz. Nu m-am gândit o clipă la copii când m-am căsătorit.

— Cum? Niciodată?

— Nu. Nici nu mi-a trecut prin gând.

După care am adăugat:

— Poate pentru că mă consideram eu însămi un copil.

— Tu, copil?

— În timpul călătoriei de nuntă, m-ai învăţat foarte multe: ce e un bărbat, ce înseamnă un cuplu, ce este dragostea.

S-a îmbujorat, măgulit. Am continuat:

— Acum că voi fi mamă, îţi confirm: înainte eram mai ales fiica ta.

Ţâşnind de pe scaun, a căzut în genunchi, în timp ce braţele lui mă strângeau până la sufocare.

— O, Hanna mea, chiar nu eşti ca toate celelalte!

Îmi ronţăia cu dinţii lobul urechii drepte, în timp ce îmi şoptea în extaz:

— Eşti atât de diferită…

Această propoziţie m-a uluit: în timp ce Franz o pronunţa cu entuziasm, mi-am amintit că eu însămi o rumegasem cu durere ani la rând. Era oare cu putinţă ca el să mă aprecieze exact pentru motivele care mă făceau să mă detest?

Când şi-a ridicat ochii spre mine, mi-am cufundat privirea în privirea lui.

— Franz, răspunde-mi: m-ai fi iubit dacă nu ţi-aş fi făcut copii?

— Nu m-am îndoit o clipă că ai să-mi faci.

— Eu m-am îndoit.

— Nu te cunoşti îndeajuns, Hanna. Eşti mult mai mult decât crezi.

Această exclamaţie m-a tulburat într-atât, încât a pus capăt discuţiei noastre.

„Eşti mult mai mult decât crezi.“ Franz tocmai îmi explicase esenţialul.

Te-ai gândit la aşa ceva, Gretchen? Depăşim ceea ce credem că suntem şi, din trufie sau din lipsă de smerenie, negăm acest lucru. Preferăm să fim reduşi la ceea ce se vede: intuiţia care porunceşte sau trupul care ascultă.

Cu toate astea, spiritul meu se dovedeşte a fi mai mult decât ceea ce ştiu despre el; iar trupul, aşijderea.

Spiritul, asemenea unui vapor, nu înseamnă doar marinarul de cart, conştiinţa lui; sub punte, are şi personal de rezervă – memoria, ateliere – imaginaţia, sala motoarelor – poftele, coridoare şi scări către zone mai greu de atins, cala atinsă de lumina intermitentă a viselor noastre, beciuri complet obscure. La urma urmei, ghereta conştiinţei nu constituie decât un minuscul punct de reper, exterior, superficial, între ceea ce vine dinspre lume şi ceea ce urcă din profunzimile hrubelor noastre.

Trupul înseamnă mai mult decât ceea ce percepem din el, ceva mai vast decât rarele sale părţi accesibile la nivelul senzaţiilor sau comenzilor pe care i le dăm. Zi de zi respiră, doarme şi digeră în lipsa noastră; încă de la naştere, a crescut fără să avem vreun merit şi va îmbătrâni fără să ne putem împotrivi. Chiar în această clipă, de pildă, corpul meu plămădeşte, fără să ştiu, o fiinţă umană căreia nu-i cunosc nici sexul, nici firea, nici înfăţişarea. Nu sunt autoarea acestui copil, nici martorul lui, ci doar recipientul. Ce situaţie năucitoare şi sublimă: în mine se petrece ceva măreţ, ceva măreţ trece prin mine, şi totuşi acel ceva nu s-ar putea petrece fără mine.

„Eşti mult mai mult decât crezi.“

N-ai oare impresia, Gretchen, că eşti adesea guvernată de forţe oculte, necunoscute, ba chiar de nişte instincte animalice, şi că fiinţa ta îşi înfige rădăcinile într-un pământ necunoscut?

Franz mi-a spulberat incertitudinile anterioare. Aşa că am încetat să-mi pun întrebări: domnesc.

Domnesc în miezul stupului. Toţi forfotesc pe lângă mine, nu doar slujitorii, care pentru asta sunt plătiţi, ci şi Franz, părinţii lui, unchii, mătuşile; dacă schiţez un căscat, mi se aduce o pernă ca să-mi fac siesta; dacă plescăi, vine o carafă; dacă vreau să-mi iau cartea, Franz dă buzna spre măsuţă. Sunt întrebată, fără încetare, ce doresc. Ultima oară, aproape că m-am silit să manifest „pofte de femeie gravidă“, astfel încât să pot răsplăti tot devotamentul care mă înconjoară.

Câtă mândrie luminează chipul celor care înfăptuiesc imposibilul, mai ales în cazul lui Franz, cel mai zelos dintre ei. Acum, am chef de căpşuni de ianuarie sau de cireşe trufanda şi îi sâcâi perseverent pe cei din jurul meu! Dacă n-aş fi capricioasă, i-aş dezamăgi…

Lumea s-a simplificat: se învârte în jurul burticii mele rotunde, care e vizitată de femeile din familie, înduioşate când îmi pipăie şoldurile voluminoase, încântate că înfulec la ştrudele, compătimitoare când

mă doboară oboseala. Da, îmi dau perfect seama, nu simulează entuziasmul. Probabil că le amintesc de vremurile lor fericite…

Poate însă că le-o fi venit inima la loc… Pentru că – şi regret asta – le-am rănit probabil, susţinând că nu îmi pasă dacă am sau nu copii. Am făcut prea mult pe viteaza ascunzându-mi durerea, m-am prefăcut revoltată, am propus alt mod de a fi, am pretins că mă pot lipsi de o familie, că femeia se poate împlini şi altfel decât procreând.

Ba chiar am strigat: „Să fii stearpă nu e doar o şansă, e o mană cerească“. Luându-mă însă după bucuria mea senină de-acum, e limpede că exagerasem. Nu mai sunt sufragetă! Am isprăvit-o cu gesturile revoluţionare! Rebela intră în rândul suratelor, mă înrolez în armata femelelor care puiesc.

Gretchen dragă, îmi trăiesc condiţia cu delicii. De-acum ştiu de ce mă trezesc în fiecare dimineaţă: ca să fabric o nouă viaţă.

Zilele curg una după alta, asemănătoare şi necesare, fără să fie nevoie să le deosebesc prin cine ştie ce vizite sau întâlniri. Timpul se dilată odată cu pielea de pe pântecul meu, durata produce fiinţă.

Mă văd ca pe o minusculă za dintr-un lanţ nesfârşit, iar acest locşor îmi e de ajuns; mai mult, mă copleşeşte; la scara mea microscopică, sunt parte dintr-un ciclu vast, mă dizolv în cosmos şi îl perpetuez. E-atât de comod să-ţi duci la bun sfârşit rolul de femeie: dau viaţă după ce, la rândul meu, am primit-o; mai târziu voi fi paznicul acestei vieţi, până ce mă va părăsi… Am fost precedată de viaţă, voi fi urmată de viaţă, dar în decursul existenţei mele viaţa are nevoie de mine.

De fapt, doamnele von Waldberg aveau dreptate: o femeie se desăvârşeşte atunci când poartă un prunc. A trebuit s-o simt cu tot trupul şi spiritul ca să înţeleg: înainte vreme, mi se părea groaznic, acum nu. În fiecare zi mor oameni, dar eu voi contribui cu unii noi. Destinul femeii e maternitatea.

Gretchen a mea, te sărut cu drag, pe tine care ai fost mereu mai înţeleaptă ca mine. Chiar dacă te voi lua pe veci drept model, nicicând nu te voi ajunge.

A ta, Hanna

12

David îl privea pe Ethan.

Ethan îl privea pe David.

Nu comunicau în nici un fel, doar se măsurau din priviri, nepăsători, țepeni, față-n față, precum două statui.

Anny nu rezistase pornirii de a-l pofti pe Ethan în casă. De ce? Ca să fie politicoasă cu infirmierul. Ca să-l dea pe spate cu luxul dinăuntru. Ca să-l introducă în universul ei, după ce îşi petrecuse două săptămâni în universul lui. Motivele, prea multe ca să nu fie confuze, ascundeau adevăratul imbold.

Ethan şi David… S-a liniştit să constate că se înfruntau, complet străini unul față de celălalt.

„Cum să se înțeleagă? Aparțin unor lumi complet diferite. Eu sunt singurul lor punct comun.“

Amuzată, flatată, se felicită pentru cât era de extravagantă, pentru că aprecia doi tipi atât de diferiți. „Sunt mai destupată la minte decât ei.“

Încântată de această descoperire, îi conduse în living, unde, la un pahar, întreținu conversația.

După ce s-a lăsat târât în joc fără prea multă convingere, David se ridică şi ceru permisiunea să se retragă ca să-şi termine exercițiile de fitness.

— Mi-a părut bine, îi aruncă el lui Ethan la plecare.

Nu credea o vorbă din ce-a spus şi nici nu încerca să ascundă asta. Anne îl bănui că lăsase intenționat să transpară lipsa de entuziasm astfel încât să strecoare un mesaj de tipul „Sunt gelos pe vlăjganul ăsta blond şi voi lupta pentru fericirea mea“ sau de tipul „Mi se rupe de individul ăsta, dar nu-l mai invita în veci“.

Anny se întoarse spre Ethan:

— De ce-ai venit?

— Ca să te-ajut.

Declarația asta simplă o întoarse pe dos. În loc să se lase pradă emoției, preferă ironia:

— Să m-ajuți? Ți-e milă de mine?

Se-aştepta ca el să îndruge, indignat, justificări sforăitoare, la capătul cărora să-şi declare dragostea. El însă tăcu.

Cu cât tăcerea se lungea, cu atât o înspăimânta mai mult. Ei, asta e… Cine tace încuviințează. Chiar îi era milă de ea? Situația devenea stânjenitoare.

— Cum să m-ajuți?

— În primul rând, voiam să verific dacă vindecarea rănilor decurge normal.

— A, da? Îi ții locul doctorului Sinead… Te pomeneşti că ai ajuns doctor!

— Nu, dar sunt în stare să descopăr o infecție. Apoi, voiam să ştiu dacă ai nevoie de vreo injecție.

Anny se prăbuşi în adâncul fotoliului, ținându-şi capul între mâini, deopotrivă uimită şi încântată.

— Tu, care eşti împotriva stupefiantelor, mi-aduci morfină?

— Da.

— De ce?

Ethan tăcu din nou.

De astă-dată, Anny îi citi tăcerea dintr-un foc: era îndrăgostit de ea, şi cu asta, basta.

— Minunat, şopti ea.

— De ce? Suferi? Nu poți fără?

Neliniştea îi schimba tânărului trăsăturile. Anny simți nevoia să-l sărute pentru atâta solicitudine.

— Nu, nu sufăr. Mă distrez. Azi m-am întors pe platourile de filmare, totul a mers strună, mă simt excelent.

El se ridică, împăcat.

— Dacă prezența mea e de prisos, nu te mai deranjez. Uite numărul meu de telefon. Nu ezita. La orice oră din zi sau din noapte mă suni, voi veni.

— Pe bune?

— În loc să-ți chemi furnizorii obişnuiți de otravă, mai bine mă chemi pe mine. Nu mai trebuie să iei orice, insecticide, cocaină îndoită cu bicarbonat, stimulente pentru cai sau cocteiluri pritocite de ucenici vrăjitori. Ce-ți dau eu măcar e de calitate. Încetează cu viața asta de cobai! Altfel o să ajungi ca peştii ăia care înoată în preajma centralelor nucleare.

Anny izbucni în râs.

— E prima oară când sunt comparată cu un peşte!

Ethan se întoarse furios către ea.

— Încetează să mi te crezi superioară!

Anny înghiți în sec, uluită. Iar el continuă:

— Îmi eşti superioară în mai multe privințe. Ai talent, ai bani, arăți superbine, dar nu-ți permit să crezi că e suficient. Din alte puncte de vedere, te depăşesc cu mult.

Oscilând între satisfacție şi curiozitate, savurând expresia „superbine“, Anny îl întrebă:

— Care puncte anume?

— Nu azi. Oricum n-ai pricepe.

— Sunt prea proastă?

— Nu eşti pregătită.

Făcu o față lungă: brusc, regreta că a reacționat atât de vehement.

— Scuză-mă. N-am dreptul să-ți vorbesc aşa. Mai ales la tine acasă. Mi-e ruşine. Păstrează, te rog, numărul meu de telefon.

Se ridică, dar, deşi înalt, pierduse cel puțin zece centimetri din pricina stânjenelii.

În timp ce lua peticul de hârtie mâzgălit, a fost cât pe ce să chelălăie „Vai, ce romantic! N-am fost niciodată agățată aşa“, dar s-a abținut fiindcă mirosea că, dacă l-ar fi luat peste picior, ar mai fi primit la schimb nişte fraze misterioase. În mod ciudat, de fiecare dată când îl lua la mişto, Ethan, prin felul în care îi răspundea, dobândea un ascendent asupra ei.

În timp ce îl însoțea spre ieşire, tulburată de gândul că avea s-o părăsească, simți cum i se înmoaie picioarele şi îşi schimbă hotărârea:

— Aveai dreptate, Ethan, o să am nevoie de morfină. Tensiunea filmărilor se va potoli, la fel şi entuziasmul, o să mă trezesc iar angoasată, lângă un David care nu bungheşte nimic.

Ce carte juca? Nu se putuse abține să nu-l vâre pe David în tablou şi apoi să nu-l înțepe, bizuindu-se pe faptul că Ethan nu dădea doi bani pe el; fără să vrea, îi întărâta pe unul împotriva altuia.

Ethan dădu din cap. După felul cum i se înflăcărase privirea, se vedea că, deşi nu era bucuros că o droghează, era încântat că poate fi util.

Cu un gest, Anny arătă spre clădirea îngustă aflată de-a lungul piscinei. Se duseră acolo. Fără o vorbă, Ethan îi înfipse un ac sub piele.

În zilele următoare, Anny se dovedi punctuală la filmări, arătând o seriozitate pe care nimeni nu i-o cunoştea.

Plutind pe un norişor de fericire, îşi considera viaţa în egală măsură ciudată şi pasionantă. Publicul o adora, meseria i se părea încântătoare, prezenţa celor doi bărbaţi îi conferea echilibru. David juca rolul amantului, Ethan pe cel al prietenului, sau, dacă aceste vorbe ar părea prea melodramatice, David îi oferea plăcerile trupului – era agreabil la pat şi la bucătărie, Ethan îi asigura liniştea interioară. Cu siguranţă, se trezea, din când în când, gândindu-se mai mult la Ethan decât la David, considerând că Ethan nu îi pretindea nimic, în vreme ce David părea prea pretenţios: era topit să se dea mare mergând cu ea la braţ în restaurantele şic, să se împăuneze la toate petrecerile, îi cerea, sub pretextul că e prea îndrăgostit şi prea mândru, să facă publică relaţia lor.

Într-o seară, când David plecase la o audiţie la New York, Anny şi-a limpezit gândurile: „Ethan îmi e de folos; David mă foloseşte“.

Dintr-odată, îşi dădu seama că făcuse o greşeală.

„Ce idioată sunt! Nu mi-am dat seama până acum. Am nevoie de Ethan, nu de David.“

Până la orele 20,00, când îi promisese că vine, şi-a tot consultat ceasul, mistuită de dor.

Atunci când a sosit, i s-a aruncat în braţe. Stângaci, jenat, neştiind cum să întâmpine acel trup agăţat de el, Ethan se supuse îmbrăţişării, se făcu stacojiu la faţă, apoi se strecură docil spre piscină.

Îşi deschise geanta, luă o seringă, agită fiola.

Anny îi opri mâna.

— Stai, David nu-i aici.

— A, da?

Ethan termină preparativele.

— Nu-mi da doza chiar acum. Aş vrea să profit…

— De ce anume să profiţi?

Anny strânse din pleoape, îşi muşcă obrazul drept.

— Să profit de tine.

Ethan încremeni, cu acul în aer, stupefiat. Anny înaintă lent spre el, provocatoare. Îl străbătu un fior. Ea îi căută gura.

— Nu?

Când buzele lor stăteau să se atingă, Ethan se dădu înapoi.

— De ce?

I se păru că bărbatul rezista într-o doară şi se lipi de el. O respinse cu amabilitate, dar ferm.

— De ce?

— Hai, Ethan, cu siguranţă vrei şi tu, spuse ea, torcând ca o pisică.

Pe fruntea infirmierului se iviră picături de sudoare ce-i vădeau emoţia.

Dintr-odată, se îndreptă şi sări la doi metri distanţă.

— De ce? De ce faci asta? bolborosi el.

Anny îşi păstră cumpătul, de parcă nu i-ar fi zărit retragerea.

— Nu vrei să te culci cu mine? murmură ea, indolentă, lascivă, cu tonul unei persoane care nu admite refuzul.

Ethan îi strigă, roşu la faţă:

— Nu asta e întrebarea potrivită!

Descumpănită, rămase cu gura căscată. Îi trecu prin cap să încheie scena, dar voia să priceapă ce se-ntâmplă. Căscă ochii şi abordă o expresie dubitativă:

— Dar care e-ntrebarea?

Ethan, fără să-şi perceapă decalajul, continuă cu precizie maniacală:

— Întrebarea potrivită ar fi mai degrabă: de ce vrei tu, Anny, să te culci cu mine?

Anny se înfurie:

— Cum adică? Toată lumea visează să şi-o tragă cu mine! Până acum, nu mi s-a dat nici un rol de măicuță sau de fată bătrână. După câte ştiu, sunt sexy! Nu-i zi de la Dumnezeu în care agentul meu să nu primească zeci de scrisori de la bărbaţi care sunt disperaţi să mi-o pună. Dar şi de la femei. Îndeobşte, oamenii nu mă caută pentru coeficientul meu de inteligenţă.

— Nu-ți vorbeam de oameni, ci de tine. De ce tu, Anny Lee, vrei să te culci cu mine?

Anny pricepu greşit sensul frazei.

— Vai, dar nu-mi pasă deloc că eşti infirmier, nu sunt snoabă.

Şi a fost cât pe ce să adauge: „Dacă ai consulta lista cu amanţii mei, ai vedea că nu figurează acolo cei din lumea bună, ba dimpotrivă, sunt numai DJ, barmani, maseuri şi…“, dar îşi dădu seama că o astfel de precizare n-ar ajuta-o nicicum.

Ethan scutură din cap.

— Tot nu m-asculți… Nu te-ntreb ce anume perversitate socială face ca o vedetă de cinema să agațe un infirmier, ci de ce tu, Anny, vrei să te culci cu mine, Ethan?

Iritată pentru că fusese lipsită de subtilitate, îl atacă la rândul ei:

— Începe să devină cam complicat, Ethan. Mă rog, e normal ca o femeie să se culce cu un bărbat.

— Poate în ochii tăi, care schimbi bărbații ca pe chiloți. Nu însă şi în ochii mei.

— Perfect, deci nu mă placi?

— Ba da, te plac. Mă gândesc mult la tine, mă bucur să te întâlnesc, doresc să n-ai parte decât de lucruri bune şi… De ce vrei, prin urmare, să te culci cu mine?

Potolită de faptul că Ethan îşi mărturisise atracția, avu răbdare, de astă dată, să-i asculte întrebarea şi să reflecteze. După ce-şi limpezi gândurile, trase concluzia:

— M-am culcat mereu cu bărbații care mi-au ieşit în cale.

— De ce?

— Era mai simplu.

Ethan tresări. Ea îi confirmă cu un semn din bărbie. Da, mai bine de-atât nu se putea exprima: întotdeauna considerase că relațiile ei masculine se cuveneau experimentate măcar o dată şi în pat. Îngroşă ideea cu o ridicare din umeri:

— Sexul simplifică lucrurile.

Se repezi înainte, cu ochii strălucind, aproape lipindu-se de fața ei.

— În ce sens le simplifică? Ca să te apropii de un bărbat, sau ca să scapi de el?

13

După ce lupul se pierdu în pădure, Anne rămase locului pe malul râului. Simţurile ei, ascuţite de ameninţări, erau treze; răscolit de spaimă, sângele ei îşi regăsea cu greu ritmul normal, iar muşchii se chinuiau să-şi depăşească crisparea; de fapt, împotriva voinţei ei, trupul îi rămânea încleştat, gata să reacţioneze la un atac.

După un răstimp, pe cât de îndelungat, pe atât de obositor, reuşi să-şi întindă oasele, să-şi scuture mădularele, să respire adânc, să zâmbească. Cu capul dat pe spate, contemplă cerul înstelat.

„Doar luna e ferită de lup“, spunea proverbul.

— Doar luna şi cu mine.

Ce să facă de acum înainte? După miezul nopţii nu mai avea curaj să meargă până la Bruges, să înfrunte bănuielile străjerilor, să bată la uşa mătuşii, să se dezvinovăţească din nou… În ciuda foamei şi frigului, mai bine rămânea sub cerul liber.

Se târî până în dreptul copacilor, alese un stejar – rubedenie a celui care-o ocrotise cu ceva vreme în urmă –, apoi adormi, liniştită, de parcă întunericul n-ar mai fi ascuns nici o primejdie.

Dis-de-dimineaţă, odihnită în ciuda unei nopţi prea scurte, Anne se trezi înaintea cântului cocoşilor. Soarele, luminând întregul cer, îi oferea o minunată recompensă, precum o slujnică dând la o parte perdelele astfel încât stăpâna casei să se bucure de strălucirea zilei. Anne se desfătă cu limpezimea zorilor.

Încă o dată, era nevoie de acţiune: trebuia să se ducă până la malul apei şi să-l aştepte pe lup, pentru că acesta plecase înainte ca ea să-şi împlinească a doua parte a misiunii.

Deşi nu mai avea hrană să-i ofere, nu-şi făcea griji; lăsând deoparte faptul că avea încredere în el, ştia că un lup se poate mulţumi cu un singur ospăţ timp de mai multe zile.

Fiara cu muşchi puternici nu întârzie să se arate. Atunci când privirile li se întâlniră, lupul nu păru deloc surprins; fără îndoială o adulmecase pe Anne dinainte.

Din obişnuinţă, îşi zbârli perii de pe spinare şi ceafă, îşi dezveli colţii, ţintuind-o cu pupilele lui autoritare.

Ea îşi plecă fruntea, închise pleoapele, smerită, supusă.

Nemişcat, se încredinţă că o ţine sub stăpânirea lui.

Dintr-odată, se linişti, înaintă cu pas voios, îi amuşină degetele, lăsându-şi botul să-i zăbovească pe piele.

Anne îi zâmbi, iar el pricepu semnul.

Se adăpară împreună din râu, cât se poate de zgomotos, de parcă s-ar fi luat la întrecere, apoi tânăra se ridică.

Lupul îşi arătă uimirea; poate că nu şi-o închipuise atât de înaltă, pentru că nu apucase până acum s-o vadă decât ghemuită. Anne nu îi lăsă timp să gândească şi, cu mult elan, îl vesti:

— Hai cu mine, am să-ţi arăt mai multe lucruri.

Şi o porni, fără să mai întoarcă privirea.

La început, nu auzi nici un sunet – el refuza să o urmeze –, dar apoi simţi o călcătură sprintenă – lupul o prindea din urmă şi apoi o depăşea, pentru că voia să rămână în capul haitei, hotărându-i direcţia. Aşa

încât Anne păru că e de acord, dar, prin câteva priviri subțiri şi câteva infime distanțări, izbuti să-l dirijeze după bunul ei plac.

La oarece depărtare de o fermă întinsă, se opri şi se tupilă.

Din instinct, lupul făcu la fel.

Cu un toiag în mână, Anne continuă să înainteze târându-se, sprijinindu-se pe coate, până la un maldăr de frunze cu formă destul de neobişnuită.

— Priveşte, şopti ea.

Ridică toiagul deasupra mormanului şi îl izbi. Se auzi pocnetul unui arc, țâşni ceva în sus, două fălci de oțel se înfipseră în băț.

Înfricoşat, lupul mormăi, se dădu înapoi, gata să se năpustească asupra mecanismului.

— Priveşte, sunt nişte capcane pentru lupi. Sunt puse împotriva ta. Trebuie să-nveți să le dibuieşti şi să te fereşti de ele.

Lupul stătea cu buzele răsfrânte, arătându-şi gingiile înspumate.

— Nu mai ai de ce să te temi. Capcana e distrusă.

Lupul întoarse capul spre Anne şi apoi îl plecă în dreapta. Ea îşi repetă vorbele, el gemu, ea insistă.

— Capcane pentru lupi, spuse Anne, de parcă ar fi fost important ca el să rețină expresia.

În patru labe, cu trupul adus în jos, înaintară, grijulii, lipiți de pământul acoperit cu un covor de iarbă, astfel încât câinii şi țăranii să nu le dea de urmă.

Anne declanşă încă trei noi capcane.

De fiecare dată, lupul tresărea, se zbuciuma, pradă unei porniri de fiară, dar înțelegea din ce în ce mai bine.

Pe cea de-a patra i-o arătă chiar el, ciulindu-şi urechile, ținând coada țeapănă şi colții dezveliți.

Anne păcăli cleştii zimțați cu o buturugă.

— Ai priceput?

Lupul se zgâia la ea, proptit pe labele puternice, iar tăcerea lui secreta o indignare surdă: „Drept cine mă iei? Dacă-i vorba de viața mea, învăț repede“.

Anne se uită după nişte şomoioage îmbibate cu arsenic sau doldora de cioburi de sticlă. Drumeția lor nu le oferi însă prilejul să dea peste aşa ceva.

Se întoarseră la râu de parcă ar fi revenit acasă. Acolo, îşi potoliră setea. Apoi Anne îşi luă la revedere de la lup:

— Gata, te rog, cu bărbații, cu femeile şi copiii. Dacă-i respecți, oamenii vor fi mai puțin cruzi cu tine.

Când Anne se ridică, lupul, înțelegând că pleacă, mândru precum un amant care refuză să se lase părăsit, i-o luă înainte şi, tot sărind pe vârfurile ghearelor lui ascuțite, dispăru, urieşeşte, în desişuri.

Anne se întoarse pe drumul ce ducea spre Bruges.

De-a lungul ceasurilor întregi de mers, auzi, în mai multe rânduri, de partea stângă a drumului, câte o rămurică trosnind, câte o piatră rostogolindu-se; ştiind că era el, respectă pactul lor nescris, străduindu-se să pară că nu bagă de seamă. Tot aşa, lupul, furişându-se la câțiva paşi de ea, se prefăcea că nu o însoțeşte.

Desluşind în zare cum oraşul Bruges îşi înalță turnurile, acoperişurile lucrate măiestrit şi clopotnița uriaşă ca să-i înspăimânte pe călători, Anne încercă fel de fel de emoții: chiar dacă se bucura că-i regăseşte pe ai săi, regreta deja luminişul, noaptea, râul, apropierea de animale. În ciuda primejdiilor şi asprimii pădurii, prefera viața în natură celei printre oameni, acolo se simțea în largul ei, liberă, fără

dojeni care să i se lipească de piele sau care să-i împovăreze umerii. Între cer şi pământ, fără ziduri constrângătoare, îşi punea mai puţine întrebări; ori, dacă era cazul, le afla şi răspunsul.

Anne îşi curăţă noroiul de pe rochie, îl râcâi de pe încălţări, îşi aranjă părul în grabă şi, apoi, trăgându-şi sufletul, trecu de postul de strajă şi pătrunse în oraş.

Se-aştepta la mustrări straşnice din partea mătuşii Godelième; o amărâse pe biata femeie şi-avea s-o mâhnească şi mai tare atunci când va refuza să-şi povestească peripeţiile, fiindcă nimeni n-ar fi fost în stare să-i priceapă purtarea faţă de lup.

De cum intră în Piaţa Mare, surprinse ocheade ciudate, simţi o rumoare crescândă.

— Ea e, şopocăi un sacagiu.

— Ba nu, e mai în vârstă, răspunse un zarzavagiu împingându-şi căruciorul.

— Ba da, e fetişcana despre care vorbeam, o ştiu de câteva luni bune, adăugă un pescar.

Anne îşi plecă fruntea, privi în jos şi grăbi pasul. Cum? Tot nu uitaseră? Aveau să foarfece despărţirea ei de Philippe în veacul vecilor? Lui Anne i se păruse, totuşi, că sosirea lupului cu toate pagubele ei, din luna dinainte, făcuse să pălească povestea nunţii ei.

Cu ceafa ţeapănă şi ochii pironiţi în caldarâm, nemaizărind faţadele clădirilor decât oglindite în apa canalelor, îi evita într-atât pe orăşeni, încât se izbi de mai mulţi dintre ei.

Măcar să ajungă acasă. Să nu răspundă nimănui.

O voce răsună cu putere:

— Ea e! E Anne! Cea cruţată de lup!

Anne încremeni şi ridică privirea: căţărat pe un butoi, Rubben, fiul postăvarului care pornise vânătoarea, o arăta cu degetul.

Mai mulţi gură-cască din jurul ei se opriră în loc.

Rubben continuă:

— Lupul flămând a vrut să se repeadă asupra ei, dar l-a potolit. Şi i-a vorbit, iar el a ascultat-o. În cele din urmă, l-a convins să n-o sfâşie, aşa că lupul s-a întors în pădure.

Femeile şi copiii o priveau pe Anne cu admiraţie. Câţiva bărbaţi încă se mai întrebau dacă fusese cu putinţă aşa ceva.

Rubben îşi schimbă expresia şi tonul; cu vocea înfiorată de emoţie, îngăimă:

— Miracol!

Câţiva din gloată îngenunchează. Toţi îşi făcură semnul crucii.

Aceste reacţii sfârşiră prin a o îngrozi pe Anne. Tremura în faţa celor din Bruges mai rău decât în faţa lupului.

14

29 februarie 1906

Gretchen,

Îți voi istorisi o aventură atât de ciudată, încât s-ar putea să nu mă crezi. De altfel, dacă eu însămi nu i-aş fi trăit episoadele, aş…

De unde să încep?

Vai, Gretchen a mea, dacă te iei după neorânduiala scrisului meu, după felul cum sunt deformate literele, îți poți da seama cât de tare îmi tremură mâna. Mintea mea nu mai e în stare să înşire trei fraze coerente. Nu-mi revin din ce mi s-a întâmplat. Cât priveşte aşternerea lucrurilor pe hârtie…

Fruntea sus! Trebuie să izbutesc. E-atât de…

Hai, fii tare, Hanna, lasă deoparte sentimentele şi povesteşte faptele.

Bine, cu ce să încep?

Dar asta am mai spus-o…

Doamne, o să las povestea să curgă, aşa cum îmi vine…

Prin urmare, lunea trecută mi s-a apropiat sorocul. Nicicând nu mai văzuse Viena o burtă ca a mea, umflată ca un obuz gata de zbor; mă preceda cu câteva secunde înainte să pătrund într-o încăpere, gâfâind, leoarcă de transpirație, ținându-mă de şolduri. De săptămâni întregi, spatele meu îndura anevoie povara – iar vezica, ce să mai zic! –, prin urmare, în ciuda fericirii că eram însărcinată, fremătam de nerăbdare să scap.

Potrivit femeilor din neamul von Waldberg, pântecul meu uriaş vestea, neîndoios, venirea unui băiat. În opinia medicului meu, doctorul Teitelman, dimensiunile îşi aveau explicația într-o neobişnuită producție de placentă.

— V-ați cazat excelent fătul, Hanna. La fel de somptuos ca în palatul dumneavoastră vienez. Când îți apropii urechea, abia de i se aud bătăile inimii.

Mi-a poruncit să mă sui din nou pe cântar.

— Incredibil… Dacă e să mă iau după ac, s-ar zice că aveți un bebeluş de şase kilograme.

— Şase kilograme?

— Da.

— Cât cântăreşte un bebeluş?

— Unul normal, între două şi trei kilograme. Unul mai mare, în general, cam patru kilograme, patru kilograme şi jumătate.

— Iar al meu şase?

Doctorul izbucni în râs.

— Da, un uriaş, ca să zic aşa.

Am început să țip:

— O să fie un măcel, n-o să reuşesc în veci să-l scot afară! Naşterea va fi îngrozitoare… Tăiați-mi burta.

— O cezariană? Nu, nu sunt pentru aşa ceva. După mine, o asemenea operație n-ar trebui făcută decât pe femei moarte!

— Totuşi, mi s-a spus că…

— Da, Hanna, sunt la curent. Desigur, confratele şi prietenul meu, doctorul Nikisch, foloseşte cu succes procedeul, pentru că epoca noastră a făcut progrese în materie de asepsie şi de anestezie. Cu toate astea…

— O cezariană, doctore! Chemaţi-l pe colegul dumneavoastră Nikisch. Vreau să mă adoarmă, să scoată copilul şi să fiu cusută.

— Există mari riscuri de infecţie a abdomenului. Şi dacă se lasă cu peritonită…

— Vai de mine şi de mine!

— O femeie din cinci moare.

— Dar copilul ăsta o să rămână blocat înăuntru, o să murim amândoi!

Şi-a aşezat palmele pe fruntea mea. Iar sprâncenele i s-au încruntat deasupra ochilor săi blânzi şi senini.

— Liniştiţi-vă, Hanna, şi ascultaţi-mă până la capăt. Nu cred să aibă copilul şase kilograme. Greutatea dumneavoastră are o altă explicaţie… Lichidul amniotic ocupă mai mult loc decât copilul.

— Poftim?

— E limpede! Atunci când vă ascult, abia de simt fătul.

Am răsuflat uşurată.

— Mă las pe mâna dumneavoastră, doctore.

Teitelman mi-a palpat spatele şi braţele slăbănoage, adăugând:

— O să vă isprăviţi travaliul ca pe vremuri, ca toate femeile de milenii încoace. Dacă aţi îndurat sarcina fără probleme, de ce-ar fi naşterea altfel?

Am admis că avea dreptate. Până acum, în comparaţie cu alte femei, nu prea avusesem greţuri şi scăpasem atât de varice, cât şi de arsuri stomacale.

Franz aştepta jos, în trăsură.

I-am relatat discuţia, ascunzându-i accesul meu de laşitate şi înzorzonând elogiile pe care mi le făcuse doctorul. Da, simţeam nevoia să mă fălesc! Era de prisos, câtă vreme Franz mă idolatriza, însă, de când îl car pe moştenitorul von Waldberg, nu pierd nici un prilej să fiu complimentată.

După bunul lui obicei, Franz m-a acoperit cu sărutări, zicându-mi că sunt comoara lui nepreţuită. O, Gretchen, de fiecare dată când mă văd prin ochii lui, mă consider o adevărată magiciană, o fiinţă hărăzită cu darul rar de a face viaţa mai aţâţătoare, mai intensă.

Cu lacrimi în ochi, Franz m-a întrebat:

— Când o să naşti?

— În zilele sau chiar orele următoare.

— Mai exact?

— Franz! Ai făcut dragoste cu mine noapte de noapte, ba uneori chiar de mai multe ori într-o noapte.

A izbucnit în râs, aproape roşind. Am adăugat:

— Sunt uluită atunci când anumite femei pretind că ştiu ziua când au rămas însărcinate: această precizare indică nu atât clarviziune, cât faptul că vizitele soţului s-au rărit, până într-atât încât puteau fi datate.

Apoi am trecut pe la mătuşa Vivi, care ne aştepta cu prăjituri din belşug. Mărturisesc că nu m-am putut abţine nici de la guguluful marmorat, nici de la tarta cu mandarine.

— Fii cu băgare de seamă, draga mea, după ce te vei fi eliberat, va trebui să renunţi să te ghiftuieşti. Altfel, o să ajungi ca sora mea Clementa.

Am pufnit. Franz scăpă un strigăt de groază comic:

— Fie-ţi milă! Nu m-am însurat cu mătuşa Clementa.

Ca să te lămuresc, mătuşa Clementa şi-a… cum să zic?… simplificat aspectul. Nu doar că este pe cât de lată pe atât de înaltă, dar nu are nici gât, nici talie: un sac peste care tronează un cap. Din fericire, acest sac se îmbracă după ultimă modă şi, dată fiind suprafaţa de care dispune, nu duce lipsă de panglici.

Mătuşa Vivi s-a prefăcut furioasă:

— Poftim? Consideraţi că sora mea nu e încântătoare? O femeie hrănită decenii la rând de patiseria Sacher nu are cum să nu fie delicioasă.

— Cu siguranţă, tuşă Vivi. Cu toate astea, nici unui bărbat nu i-ar trece prin cap s-o guste.

Mătuşa a surâs, de parcă Franz nu ar fi luat-o peste picior pe soră-sa, ci i-ar fi adresat un compliment.

Apoi a scos un obiect dintre cutele rochiei, rotindu-şi ochii precum un scamator de bâlci.

— Micuţa mea Hanna, ai vrea să ştii sexul copilului? Pendulul meu poate ghici chestii de-astea.

Legăna în aer un lănţişor de argint de care era atârnată o piatră verde. Apoi a arătat cu degetul spre bizara bijuterie.

Instinctiv, am bătut în retragere.

Franz a intervenit:

— Te rog, Hanna! Mătuşa Vivi n-a dat niciodată greş cu pendulul acela.

Vivi a roşit – ceea ce era uimitor pentru o femeie atât de stăpână pe ea – şi a confirmat, bălăngănindu-şi capul:

— Într-adevăr, niciodată. Pendulul meu nu a făcut decât prorociri care s-au adeverit.

Franz a insistat:

— E un prilej să ne gândim mai bine la nume.

În faţa acestui ultim argument, am acceptat.

Mătuşa Vivi mi-a explicat că va ţine pendulul cu mâna dreaptă deasupra pântecului meu; dacă se va învârti circular, am o fetiţă; dacă va oscila înainte şi înapoi, am băiat.

M-am lungit pe sofa, mi-am vârât nişte perne sub şale şi sub coate; mătuşa s-a apropiat.

La început, pendulul a stat locului. Ne-am uitat ţintă, un minut întreg, la aparatul neclintit. Vivi, cu un deget pe buze, îmi poruncea să am răbdare.

Apoi pendulul a început să se agite. Preţ de câteva secunde a ezitat, neuniform, haotic; nu se putea hotărî.

Vivi s-a mirat. La fel şi Franz. De obicei, pendulul nu întârzia atât. Mi-am îngăduit, prin urmare, să rup tăcerea şi să-i povestesc mătuşii Vivi ce-mi spusese doctorul, cât de masivă era placenta din burta mea.

— Poate de-aia se chinuie atât să afle sexul?

Vivi a dat din cap, a surâs, mi-a cerut să tac şi a menţinut pendulul perpendicular pe buricul meu.

Obiectul a început să dea dovadă de mai multă energie: s-a însufleţit. Mişcările i se amplificau, fără să-şi fixeze un traseu anume. Cerc? Du-te-vino? Ambele se succedau incoerent. Dintr-odată, pendulul a început să se repeadă în toate direcţiile, piatra trăgea de lănţişor gata să-l rupă. Cu toate astea, nu se întrezărea nici o indicaţie clară: nu doar că oscilaţiile şi cercurile se întretăiau, se încurcau, ci, alternativ, piatra cobora, urca, se rotea, se hâţâna. Ai fi zis că se străduia să scape de o forţă nevăzută, fie mânioasă, fie înspăimântată. Asistam la lupta pietrei cu lănţişorul.

— Ce să fie? strigă mătuşa Vivi.

Când a citit neliniştea de pe chipul meu şi al lui Franz, şi-a curmat experimentul.

— Pendulul a luat-o razna, a declarat ea. O să-l arunc.

Palidă la faţă, îl strângea în pumn.

— Ce-o fi însemnând? a întrebat Franz.

— Şi-a isprăvit lucrarea cu mine. Gata, la gunoi.

S-a dus în fundul încăperii. Ei bine, nu m-am putut împiedica să nu observ că mătuşa Vivi nu punea în aplicare ceea ce anunţase: în loc să se descotorosească de obiect, l-a pus deoparte cu grijă în sertarul biroului. După care s-a întors spre noi, maliţioasă.

— Cele dinainte şi-au încheiat cariera în acelaşi fel. Vine o zi când orice pendul cârteşte, refuzând să mai funcţioneze. Da, se întâmplă ca şi printre pendule să se petreacă revoluţii.

Deşi râdea, mi-am dat seama că se silea: continua să fie tulburată.

Atunci când un servitor a venit să ne toarne din nou ceai, mătuşa Vivi a profitat ca să schimbe subiectul. Într-un monolog strălucitor, a deşertat numeroase povestiri de salon, unele mai nostime decât altele, ceea ce ne-a distrat la culme. Observatoare fină, capabilă să schiţeze profilul unui om dintr-un singur cuvânt, avea un adevărat geniu al ironiei. Atunci când lua pe cineva în tărbacă, mătuşa Vivi lăsa senzaţia că doar zgârie, când de fapt asasina. Era crudă din simpla plăcere de a-i amuza pe ceilalţi? Ori era de-a dreptul rea? Îşi făcea atât de remarcabil numărul, încât nu ne oferea reculul necesar să o judecăm. Sclipitoare, îşi seducea publicul, iar noi ceream bis; între două hohote de râs, chinuindu-mă să-mi recapăt răsuflarea, mă gândeam că era mai bine să mă număr printre prietenii ei decât printre duşmani, şi mă felicitam pentru armonia dintre noi.

Franz se tăvălea de râs fără nici o reţinere. Acum nu mai era elegantul conte von Waldberg confruntat cu venerabila sa mătuşă căreia întreaga Vienă îi invidia relaţiile sus-puse, ci devenea un răcan care chefuieşte cu un tovarăş de arme. Mătuşa Vivi, de bună seamă, se purta mai degrabă ca un bărbat decât ca o femeie: glumea, înjura, arunca aluzii picante, risipea ghiduşii şi violenţe zglobii care s-ar fi potrivit mai degrabă unui ofiţer. Datorită acestei însuşiri ieşite din comun – crearea unei familiarităţi cu interlocutorul, oricine va fi fost el –, Vivi era căutată de lume.

Atunci când ne-a condus în hol, Vivi m-a îmbrăţişat şi mi-a propus, când eram pe picior de plecare:

— Dragă Hanna, fă-mi un hatâr!

— Desigur, mătuşă!

— Pot să fiu de faţă când naşti?

Am rămas cu gura căscată. Vivi a clipit din pleoape, mi-a strâns mâinile în mâinile ei.

— Cum nu o mai ai pe mama ta să-ţi fie alături în acel moment, ai accepta-o oare pe mătuşa Vivi?

Fără să-mi aştepte răspunsul, s-a întors, iţindu-şi bărbia bătăioasă spre Franz.

— Nepoate, lămureşte-mă. Nu faci parte dintre acei tătici care intră în camera de travaliu, nu-i aşa? Sper că o să te mulţumeşti să umbli nervos pe culoar, fumând o cutie întreagă de trabucuri.

— Să particip la naştere? exclamă Franz, surprins. Nu m-am gândit.

— Cu-atât mai bine. Socotesc că prezenţa soţului e o lipsă de respect faţă de femeia lui. Nu e femeie pe lumea asta care să năzuiască să fie văzută în halul ăla, cu picioarele desfăcute, rupându-i-se apa şi urlând de durere. Imaginea asta e moartea pasiunii.

— Aşa e, am încuviinţat eu.

— Nu suntem vaci. Şi nici nu ne căsătorim cu nişte veterinari. Farmecul nostru trebuie învăluit în puţin mister, ce naiba! Deci, Hanna, îmi îngădui să te ţin de mână, să te încurajez, să te ajut?

— Aş fi încântată, mătuşă Vivi.

Cum a-ncreţit ochii, am crezut, pe moment, că această expresie e o formă de gratitudine; acum, cred că ardea de curiozitate, după ce văzuse reacţia deconcertantă a pendulului.

Vai, Gretchen, bănuiesc că nu percepi nici o undă de bun-simţ în toată povestea mea. De ce să te năucesc cu acest episod neserios de magie neagră? Din păcate, vei vedea în curând ce prevestire ascundea. O groaznică prevestire. Tremur toată când mă gândesc…

Mă întreb ce anume pricepuse atunci mătuşa Vivi. Totul, sau doar o parte de adevăr? Cred că, dacă aş întreba-o acum, ar preinde că „nimic“. Cotoroanţa…

Pe scurt, merg mai departe, în ciuda repulsiei.

În zilele următoare, mi-am concentrat toată atenţia asupra măruntaielor mele. În fiece dimineaţă, mă trezeam plină de speranţă, în fiece seară mă culcam dorindu-mi să nu treacă noaptea fără să…

Din nefericire, pântecul meu nu dădea nici un semn. Îl imploram pe doctorul Teitelman să vină acasă; după o scurtă examinare, se mulţumea să mă calmeze, cu un aer filozofic:

— Blânda mea Hanna, încetează să te mai dai de ceasul morţii. Nici o femeie nu şi-a uitat copilul în burtă. Crede-mă, natura nu se înşală, ai în continuare încredere în ea. Probabil că, în clipa asta, tocmai desăvârşeşti un detaliu, îi nuanţezi culoarea ochilor, îi desenezi nările, îi sculptezi pleoapele. Naşterea nu se va declanşa decât atunci când vei fi terminat.

— N-aţi putea s-o provocaţi?

— Nu.

— Nici s-o stimulaţi?

— Nici.

— Colegul dumneavoastră, doctorul Nikisch…

— Nu te bizui pe cine ştie ce miracol ştiinţific şi, mai ales, nu pe colegul şi prietenul meu Nikisch. Dacă insişti, îl trimit. Dar o să-ţi repete, ca şi mine: răbdare.

După plecarea lui, am avut parte de două ore mai liniştite. Apoi, cum liniştea din măruntaiele mele mă scotea din sărite, am început să mă văicăresc.

Franz nu mai ştia ce să facă şi ce să spună ca să mă potolească, sau chiar să mă înveselească. Oricum, hotărâsem că nimeni nu mai era în stare să mă înţeleagă, fiind convinsă că eram singura capabilă să vadă amploarea catastrofei: purtam un copil întemniţat în pântec, un copil pe care nu voi izbuti să-l eliberez.

Cine va muri primul? El sau eu?

Doar mătuşa Vivi îmi mirosise spaima. Trecea de două ori pe zi ca să afle veşti, iar eu îi citeam pe chip nerăbdarea şi consternarea.

Duminică seara, m-am culcat la ora nouă, convinsă că voi naşte curând.

Vai! La orele două ale dimineţii, în preajma lui Franz care dormea, fericit, eu încă vegheam şi aşteptam.

În pragul unei crize de nervi, m-am dat jos din pat şi am început să bat casa în lung şi-n lat. Întunericul, lipsa servitorilor o făceau într-adevăr să semene cu un palat. Luna, cu razele ei cenuşii, lungea şi mai mult şirul saloanelor.

Am pătruns în holul de marmură. Acolo, pe o consolă, mi-am găsit sulfidele.

Găsit? Nu, regăsit. Da, îmi neglijasem în ultimele luni sferele învoalte, margaretele de gheaţă, preriile de sub cristal. Captau lumina lunii cu tot atâta poftă ca pe aceea a soarelui. Culorile căpătau un luciu întunecat. Se întreceau nu prin culorile acidulate din timpul zilei, ci prin nuanţe estompate, de la galbenul cenuşiu la albastrul aproape negru.

Am fost încântată să le redescopăr. Văzându-le, mi-a revenit o oarecare nepăsare, aceea a tinerei care le colecţionase, a femeii libere, dezinvolte, căreia puţin îi păsa dacă este sau nu însărcinată. Am devenit brusc conştientă că fusesem smulsă din propria copilărie.

Am luat o millefiori, pe cea mai arătoasă, preferata mea de pe vremuri, şi m-am pus pe bocit. Fără iluzii, dar şi fără jenă, îmi plângeam de milă, plângeam de mila celei care nu mai eram, a nefericitei care devenisem. De ce oare m-am căsătorit? De ce mi-am dorit copii? Tăcerea pântecului meu o dovedea: eram incapabilă să fac ceea ce reuşeau să facă semenii mei. Şi nici măcar nu aveam vreun alt har! Hotărât lucru, nu eram bună de nimic. Iar eforturile mele de ameliorare îmi agravaseră situaţia.

Plânsul m-a uşurat. După o jumătate de oră de lacrimi, mi s-a părut că văd mai limpede în sufletul meu şi m-a străfulgerat o presimţire.

Mi se părea evident. Ca să nasc, era îndeajuns să sparg una din sfere. Da! Ideea m-a iluminat cu strălucirea ei: dacă îmi spărgeam cristalul preferat, totul avea să intre în normal.

Am zăbovit câteva clipe, ca să-mi savurez apropiata ispravă. Ba chiar am fost la un pas să-l chem pe Franz ca să asiste la miracol.

Sprijinită de masă, contemplam sulfida cea mai rară, o dalie neagră pe care se aşezase un fluture de mătase. Am dat cu ea de pământ.

Sticla s-a făcut bucăţi, cioburile s-au răspândit ca nişte picături şi, dintr-odată, am simţit ceva umed de-a lungul coapselor: mi se rupsese apa.

Imediat, abdomenul mi-a fost străpuns de o durere care m-a frânt în două.

Era strigătul victoriei: începuse naşterea.

Servitorimea a dat năvală, a răsărit şi Franz, care a chemat doctorul şi moaşa. Am fost dusă la mine în cameră.

Eram mai veselă ca niciodată. Îmi venea să cânt, să dansez, să îmbrăţişez pe toată lumea.

Doctorul Teitelman a apărut într-o clipă – ai zice că medicii dorm îmbrăcaţi –, însoţit de moaşă şi de ajutoarele ei. Mătuşii Vivi i-a luat ceva mai mult timp să ajungă, dar a sosit coafată, pudrată şi parfumată.

— Am impresia că o să meargă şnur, a anunţat medicul.

Mătuşa Vivi m-a apucat de ambele mâini şi m-a îndemnat să împing.

M-am străduit din răsputeri.

Eram uimită de următoarea senzaţie, care îi dădea dreptate doctorului Teitelman: nu suferam pe cât îmi închipuisem. Desigur, experienţa nu era nicidecum plăcută, dar rămânea suportabilă. „Am fost deci croită să fac copii“, acesta era gândul pe care nu mi-l puteam scoate din cap.

După vreo două ceasuri, doctorul Teitelman mi-a palpat burta, care se dezumflase puţin. Apoi a ascultat-o şi şi-a trecut în câteva rânduri degetele pe marginea ei. Nu puteam citi nici un diagnostic pe chipul lui, stăpânirea de sine era cea a unui profesionist competent.

În cele din urmă, a părăsit încăperea împreună cu moaşa. Au discutat în şoaptă îndărătul uşii, apoi Teitelman a avertizat că va lipsi zece minute.

— Doctore, am urlat eu din pat.

— Nu se va întâmpla nimic în aceste zece minute. Fii pe pace. Nu te las singură.

Moaşa s-a apropiat şi mi-a surâs larg.

Mătuşa Vivi m-a mângâiat pe frunte.

— Unde pleacă, mătuşă Vivi?

— Habar n-am!

— Cam ciudat, nu?

— Nu, nu-i ciudat.

Vocea ei comunica o convingere cam palidă; nici ea nu prea desluşea mare lucru din atitudinea doctorului. După ce şi-a învârtit mai multe ipoteze prin cap, s-a aplecat spre mine.

— Micuța mea Hanna, dacă nu va fi aici în timpul ultimelor contracții, nici o pagubă. Secole la rând, femeile au născut fără medic. Nu-ți fie teamă.

O jumătate de oră mai târziu, doctorul Teitelman şi-a făcut din nou apariția, însoțit de un tânăr înalt, cu barbă rară.

— Hanna, ți-l prezint pe doctorul Nikisch.

M-am crispat pe dată.

— Poftim? Vreți să-mi faceți cezariană?

Teitelman a tuşit, încurcat.

— Doresc doar ca tânărul meu confrate să colaboreze la această naştere pentru că…

— Pentru că ce? am țipat eu.

Nu mi-a răspuns. Vivi s-a năpustit asupra lui, înşfăcându-l de guler.

— Ce se-ntâmplă cu nepoata mea?

Teitelman s-a înroşit, s-a eliberat din strânsoare, a înghițit în sec aranjându-şi cravata şi i-a aruncat o privire mânioasă mătuşii Vivi.

— Despre asta-i vorba, colegul meu mă va ajuta să aflu ce se petrece.

Teitelman şi Nikisch s-au apucat apoi să mă examineze. În timp ce mă palpau, schimbau priviri de neînțeles.

În cele din urmă, Teitelman mi-a cerut să împing din nou.

— Ah, în sfârşit! a exclamat mătuşa Vivi, furioasă pe felul în care se purtau.

Am încercat din nou să dau copilul afară. A curs apă şi sânge.

Apoi cei doi bărbați m-au rugat să fac o pauză, „ca să mă odihnesc“.

În timp ce-mi trăgeam sufletul, s-au retras într-o consfătuire tainică, îndărătul perdelelor de la fereastră.

Nikisch s-a întors şi şi-a deschis valijoara.

— Ce puneți la cale?

— Aveți încredere în noi, doamnă!

— O cezariană?

— Vă rog, bizuiți-vă pe noi, n-o să vă doară.

Era să-l chem pe Franz în ajutor, dar am renunțat. Dacă soarta mea era să-mi fie spintecată burta ca să eliberez copilul, trebuia s-o accept. Cu atât mai rău dacă n-aveam să supraviețuiesc!

Doctorul Nikisch s-a apropiat de mine, ținând o faşă impregnată în lichid.

De-abia am avut răgaz să-i şoptesc mătuşii Vivi:

— Spune-i lui Franz că-l iubesc.

Am simțit pânza lipindu-mi-se de nări, un miros acru, o mare pace, după care mi-am pierdut cunoştința.

Când am deschis ochii, mă aflam izolată în camera care acum era curată şi ordonată. Primul reflex a fost să-mi caut copilul în preajmă; ei bine, nu era. Al doilea? Să-mi evaluez durerea din pântec; ei bine, şi aici tot nimic. Încet, mi-am strecurat degetele pe sub cămaşă, gata să urlu: am dat de-un pântec plat, nedureros, fără pansamente şi nici cicatrici.

Prin urmare, izbutisem să expulzez copilul în mod natural?

Plângeam de fericire. Câtăva vreme, nu am fost decât asta, aceste lacrimi fierbinți, întremătoare. Apoi m-am domolit, sub imperiul nerăbdării, ca să desluşesc zgomotele. I-o fi foame pruncului meu? O fi dormind? Unde, în toată casa aia, îi făcuseră sălaş? Era fată sau băiat?

L-am chemat pe soţul meu. Numai ce-am rostit numele lui Franz, că am şi constatat că vocea mea, prea stinsă, nu va trece dincolo de uşă.

Aşa că m-am pus pe aşteptat. Din când în când, picoteam.

Câteva minute sau câteva ore mai târziu – n-aş putea să precizez –, a apărut Franz.

După silueta lui gârbovită şi chipul său palid, am priceput că se întâmplase o nenorocire.

— Te-ai trezit, scumpa mea? s-a interesat el, cu o voce înăbuşită.

— Franz, unde e copilul?

S-a aşezat pe marginea patului şi m-a apucat de încheietură:

— Fii tare: s-a prăpădit.

Linişte.

Nici măcar un suspin. Doar o durere ascuţită. Un pumnal îmi străpunge inima. Un gust de vomă îmi umple gura. Aş vrea şi eu să mor. Să mor ca să nu mai sufăr. Să mor ca să scap de ura care creşte în mine.

Când am reuşit să vorbesc, l-am întrebat pe Franz unde se află trupul copilului nostru. Mi-a răspuns că doctorul Teitelman, după ce l-a înfăşat în scutece, l-a luat cu el. Nu-i oferise lui Franz, care-i ceruse asta, dreptul să-l vadă.

— Cruţă-te, prietene. Vei îndura doliul mai lesne.

Asta e, Gretchen.

Credeam că dădusem de fundul paharului cu amar.

Câtuşi de puţin. Răul cel mare avea să vină de-acum înainte…

Cum de e posibil?

Îţi va fi greu, fără îndoială, să citeşti vorbele care urmează. Tot atât de greu cât îmi e mie să le scriu. Voi merge totuşi până la capătul poveştii, aşa cum a mers Maria Stuart la eşafod.

Mai târziu, a pătruns în încăpere doctorul Teitelman.

Eram singură. Nu mai gândeam, nu mai gemeam, nu mai simţeam nimic. Zăceam, terminată, printre perne.

A târât un scaun după el, l-a pus lângă pat, s-a aşezat, greoi.

Ezita să-mi dea o explicaţie. Cu sentimentul că ieşisem din infern, i-am spus, crezând că-l alin:

— Ştiu totul, domnule doctor. Franz mi-a povestit ce s-a întâmplat.

A rotit ochii în jur, de parcă ar fi căutat un martor, şi-a umezit buzele, a înghiţit şi mi-a declarat cu un ton abătut:

— Domnul von Waldberg n-a făcut decât să repete ce i-am zis eu.

— Cum adică?

— Am considerat că era mai bine să propun o versiune oficială, o variantă acceptabilă, o poveste care să atragă compasiunea şi care să nu trezească bănuieli.

Am amuţit. Ştiam că urma să primesc o lovitură cumplită. O aşteptam.

Teitelman s-a înviorat, şi-a şters ochelarii, a oftat, apoi m-a privit ţintă.

— Scutecele pe care le-am dus de-aici erau goale. Nu aveai nici un copil în pântec, Hanna, doar apă. N-ai fost gravidă.

A ta, Hanna

15

Părea că prin camera de hotel trecuse un ciclon: scaune răsturnate, patul răvăşit, perne împrăştiate, covoare mişcate din loc, haine peste tot, sticle aruncate pe jos. Risipite alandala, de la mobila de televizor până pe fotolii, cearşafurile şi păturile păreau nişte ciucuri răscoliţi de vânt.

Pe mochetă, Anny se zbuciuma sub trupul bărbatului.

Cu o însufleţire năprasnică, gemea din ce în ce mai tare, la început din pricina disconfortului, apoi ca să-şi încurajeze partenerul şi, în cele din urmă, ca să se convingă că amândoi erau topiţi de plăcere.

Lungită pe spate, cu coapsele desfăcute, şi-a aşezat picioarele pe fesele partenerului, ştiind că, de obicei, poziţia asta îi electrizează pe bărbaţi. Aşa cum o motocicletă răspunde la presiunea exercitată pe comenzi, bărbatul a horcăit şi a început să-şi grăbească mişcările.

Când şi-a dat seama, după venele umflate ale gâtului şi după roşeaţa ce-i spuzea pieptul, că tipul se apropia de orgasm, a început să urle în extaz. Terminară împreună.

Minute în şir, şi-au tras răsuflarea.

Ciclonul se retrăsese. Liniştea domnea din nou în încăpere. Câteva raze ale unui soare auriu încălzeau penumbra decupată de storuri. În depărtare se auzeau, răzleţe, sunetele de alămuri ale unei piese de jazz.

Anny adora momentul acesta, care îi justifica toate eforturile depuse. Pe lângă mândria că dusese o îndatorire la bun sfârşit, nu mai simţea nici o tensiune, nu mai aştepta nimic, era doar încântată că există.

Da, prefera acel „după“ dorinţei care apropie sau îmbrăţişărilor care întrepătrund partenerii. Satisfacţia nu provenea din voluptate, ci din uşurarea că a scăpat de ea.

În timp ce bărbatul aţipea, îl dădu uşor deoparte şi se ridică, zveltă. „Uff, s-a terminat.“ De-abia îşi formulă acest gând, că îi şi percepu, pentru întâia oară, ciudăţenia. De parcă ar fi contat mai mult faptul că a făcut dragoste decât acela de a face dragoste…

Privi îndelung neorânduiala din jur: perfect, totul era cu susul în jos, o excelentă punere în scenă a bestialităţii.

Înainte să meargă la baie, aruncă un ochi spre partenerul ei de dezmăţ: prăvălit pe jos, cu picioarele căţărate pe un taburet, cu o mânecă a unei cămăşi înnodată de glezna stângă, Zac respira greoi, aproape de sforăit. Regizorul îi păru dintr-odată foarte coerent: făcea sex în acelaşi fel în care îşi îndruma actorii, cu forţă şi impetuozitate, căutând paroxismul. Un temperament de excepţie.

„Măcar de-ar ieşi un film bun.“

Se băgă sub duş, primi cu tot trupul apa călduţă ca pe o recompensă, ca pe o delectare mai intimă şi mai de soi decât ce se întâmplase până atunci.

Anny se simţea mai puternică. Nu doar pentru că regizorul o impresiona mai puţin, ci şi pentru că dobândise un ascendent asupra lui David. Ca să-şi dovedească independenţa, îl înşelase pe actor. În plus, se încredinţase că regizorul avea s-o divinizeze în veci. Pentru că, nu-i aşa, remarcase că, în ultimele zile, Zac risipea o grămadă de vreme ca să-l pună pe David în lumină, veghind să fie îmbrăcat şi dezbrăcat doar în avantajul său.

După ce şi-a tras pe ea un capot, şi-a stors părul ca să-l usuce. Privind în oglinda de deasupra chiuvetei, constată că e drăguţă şi, înciudată, strigă:

— Dobitoc mai eşti, Ethan!

Refuzase să se culce cu ea. De necrezut. Singurul care îndrăznise aşa ceva. Poate că nu i-ar fi cedat regizorului – sau, cu siguranţă, ar fi făcut-o mai puţin grăbit –, dacă Ethan n-ar fi împins-o să se îndoiască de nurii ei.

În timp ce-şi aranja părul, se linişti, convinsă de puterea ei de seducţie. Se va strădui să-şi îmblânzească reproşurile la adresa lui Ethan. Căci mai avea nevoie de el, nu-i aşa? Prefera injecţiile lui substanţelor chimice impure pe care şi le procura la preţuri exorbitante pe străzi sau prin baruri. Ca să nu mai pomenim că un infirmier arătos, administrându-i morfină la domiciliu, era cât se poate de potrivit cu statutul ei de vedetă.

Pufni în râs. „Infirmier arătos? Sunt indulgentă. De fapt, Ethan are un fizic imposibil.“ Totul era exagerat la el, înălţimea, faptul că era costeliv, linia nasului, părul spălăcit. „E propria lui caricatură.“

De cealaltă parte a uşii, vocea hârâită a regizorului întrebă:

— Ce faci, inimioară?

— Mă gândesc la tine.

Anne a dat un răspuns imediat, ceea ce i-a îngăduit să-şi reia degrabă şirul cugetărilor. Da, Ethan îi amintea de o marionetă, arlechinul acela cu multe articulaţii pe care copiii şi-l atârnă prin camere.

Regizorul se înfiinţă în pragul uşii; surprinsă, Anny a fost cât pe ce să strige.

Vrând s-o sărute, Zac o înlănţui cu braţele. Ea îl întrerupse.

— Nu, de-abia m-am spălat. Eşti plin de sudoare, duhneşti ca un bărbat care tocmai a făcut dragoste.

După care adăugă, ca să nu-l rănească:

— Care a făcut dragoste meseriaş…

— Serios?

Anny încuviinţă cu o bătaie din pleoape.

Zac se întinse, fericit, apoi se vârî în jacuzzi.

Anny strâmbă din nas: cel mai surprinzător lucru la bărbaţi era beatitudinea pe care o obţineau de pe urma sexului! Din acest punct de vedere, nu exista egalitate între masculi şi femele. Ei erau copleşiţi de senzualitate, ele nu. Ei căutau plăcerea şi o obţineau; ele, nici vorbă de-aşa ceva.

Întâlnise oare vreun bărbat care să nu fi fost satisfăcut la modul euforic după o partidă de sex?

Nu, ah, ba da, poate David, pe chipul căruia citise o oarecare nelinişte… Fără îndoială, pentru că aştepta aplauze. David era actor, adică o muiere cu boaşe.

Se întoarse în cameră şi începu o muncă de arheolog: găsirea hainelor sale sub straturile depuse în timpul întâlnirii toride, strat de cearşafuri, strat de pături, strat de perne.

Stând pe vine şi încercând să-şi recupereze sutienul dindărătul minibarului, zări ambalajul gol al unui baton cu ciocolată de care se lipise un smoc de praf; în faţa acestei imagini, avu brusc conştiinţa situaţiei sordide în care se afla. Precum o cameră de filmat în ascensiune, se văzu pe sine, într-o poziţie umilitoare, în timp ce-şi recupera lenjeria personală dintr-o cameră impersonală de hotel, în vreme ce un macho păros fredona sub duş.

„Asta-i viaţa ta, Anny?“

Îşi ridică fruntea şi răspunse vocii imaginare: „Nu e viaţa mea, e viaţa. De altfel, aş adăuga că viaţa mea e mai puţin prăpădită decât a altora. Ne aflăm într-un hotel de cinci stele, ce mama mă-sii! Iar ăla care fluieră în baie a fost nominalizat de două ori la Oscar…“

Se hotărî s-o tulească repejor şi se adăposti îndărătul ochelarilor de soare ca să coboare în hol.

Chiar dacă portarul, recepţionerii şi cameristele ştiau că vedeta şi-o trăsese cu regizorul, şi-au plecat capetele şi ochii, de parcă aceasta s-ar fi întors de la o înmormântare. În asta consta superioritatea unui

hotel de lux asupra unui motel de pe marginea drumului: chiar dacă substanţa acţiunii rămânea aceeaşi – un pat de-o noapte, femei de serviciu care vor spăla cearşafurile, teama că vei fi auzit în focul hârjoanei –, câştigai la capitolul reacţie a personalului. Nici o mustrare. O absenţă totală a comentariilor. Aici, rictusul patroanei frustrate sau privirea complice a şefului de sală nu aveau s-o afecteze pe Anny. În domeniul hotelier, de la două mii de dolari în sus pe noapte, se ignoră păcatele cărnii, clientul nu e judecat, nu sunt găzduiţi decât preacucernici. Banul curăţeşte mai mult decât sfânta apă din Lourdes.

Valetul îi aduse decapotabila. Anny porni la drum.

Era o atmosferă minunată, precum aceea care transformase Los Angeles-ul în capitală a cinemaului pe vremea când se filma fără proiectoare, un aer de o luminozitate infinită, veselă, lipsită de gânduri ascunse.

Ethan nu avea să sosească decât pe la unsprezece noaptea, pentru că era de gardă la spital. Se întrebă cum să procedeze ca să-l rănească. Avea să-i povestească escapada? Dacă nu era îndrăgostit, avea să ridice din umeri; iar mărturisirea nu făcea decât să-i confirme teoria despre ea!

„Auzi ce demenţă… Cică m-aş culca cu bărbaţii ca să scap de ei!“

Se întoarse cu gândul la ultimele cuceriri, David şi Zac. Chiar aşa, de ce oare se culcase cu ei?

Pe David şi-l băgase în pat dintr-un sentiment de vinovăţie, ca să fie iertată că nu-l recunoscuse atunci la clinică.

Cu Zac îşi recăpăta încrederea în sine, înceta să fie emotivă, se elibera de David.

„Na belea! Ethan avea dreptate. Mă culc cu ei ca să mă îndepărtez, nu ca să le fiu mai aproape.“

Practica sexul fără să caute afinităţi. Ca să se scuze, să se elibereze, să se simtă în siguranţă.

Frână brusc la un semafor, înjurând. Atinsă în orgoliu, Anny nu reuşea să-şi potolească mânia, pentru că Ethan, citindu-i firea, o umilise a doua oară.

Nu-i reproşa că face sex; acuza doar motivul pentru care recurgea la asta. Nu o condamna pentru destrăbălare sau pentru obscenitate, nu, puţin îi păsa de numărul bărbaţilor; îl interesa doar cauza pentru care se ajunsese la acest număr.

Despre uşurinţa cu care Anny îşi oferea trupul, spunea „De ce nu?“, după care adăuga imediat: „Şi totuşi, de ce?“

Câţiva kilometri mai încolo, după ce, în două rânduri, fusese cât pe ce să strivească nişte pietoni, îşi abandonă, exasperată, maşina şi o luă pe jos pe străzile din Santa Monica.

Ca întotdeauna, trotuarele viermuiau de bătrâne şi bătrâni hipioţi, de atleţi la bustul gol, de efebi lipiţi de skateboard, de nimfete crescute cu Coca-Cola, care păreau că explodează în jeanşii prea strâmţi. Pe lângă populaţia locală mai erau şi turişti, japoneze cu picioare ţepene, francezi vorbind o engleză chinuită, latinos care se simţeau în largul lor, nemţi asudaţi şi britanici în pragul apoplexiei.

Ascunsă după ochelarii de soare, cu şapca trasă peste părul strâns, Anny rătăcea incognito – însă „incognito“ nu însemna „neobservată“, fiindcă lumea întorcea adesea capul după această strălucitoare prezenţă feminină.

De unde-i venea charisma? Anny aflase răspunsul de la un mare critic de film care, cândva, îi dedicase o analiză amănunţită. În opinia lui, Anny Lee era turnată toată într-un singur trup, în vreme ce, la majoritatea indivizilor, corpul era divizat. Priviţi în jur: fiinţele par nişte colaje, nişte statui restaurate, nişte aglomerări de bucăţi disparate. Femeia aia e altfel sus decât jos, susul şi josul nu se potrivesc, fiindcă susul e îngust, iar josul bombat. Cealaltă dezvăluie un chip distins deasupra unui tors banal şi, dacă priviţi atent, veţi observa că faţa şi torsul au şi ritmuri diferite: nu se mişcă împreună, nu respiră la fel, nu inspiră un aer identic. Alta scoate la înaintare doi sâni uriaşi, puternici, triumfali, care s-ar fi

cuvenit să aparţină altui gabarit decât al său, nespus de sfrijit, dacă nu cumva vor fi fiind rodul unei operaţii. Iar bărbatului acela întins la umbra unui palmier parcă i s-a grefat peste fizicul nervos un sac moale, stânjenitor – burta de alcoolic. Dacă dorim să pricepem mizeria anatomiei umane – care ar putea fi numită anatomie „ciopârţită“ – e îndeajuns să ne comparăm cu animalele. Pisica, de pildă, dotată cu un organism flexibil, oferă o permanentă legătură între părţile acestuia, urechile rimează cu pieptul, care se continuă cu labele, care înfloresc în gheare, gheare care sunt scoase la furie sau retrase ca să mângâie; de la coadă la vârful botului, se exprimă, sare, aleargă, miaună, se încordează, se lungeşte într-un mod coerent. Anny se înrudea cu felina. Ca şi Marilyn Monroe, altă pisică celebră, înainta unduindu-se, compactă, elastică, sprintenă chiar când se dorea lentă. Buza îi acţiona glezna, pleoapa îi mişca bazinul, părul mătăsos îşi afla un ecou în arcul şalelor. Se mişca într-un corp omogen, nu într-un kit de corp, şi de-aici provenea nesfârşita ei senzualitate.

Îşi cumpără o oglindă – albastră, în ton cu marea – şi îşi continuă cugetarea.

Ethan o contraria: de ce atâta grijă, dacă tot n-avea chef să se culce cu ea? Acest refuz îl deosebea de muritorii de rând, iar anomalia îl făcea în ochii lui Anny când detestabil, când vrednic de milă, când înspăimântător sau fascinant.

În timp ce înainta de-a lungul plajei, privirile stăruitoare pe care i le aruncau trecătorii o întremau. Aşa era firesc. Aşa se manifesta natura. Lui Anny nu-i păsa dacă se culcă sau nu cu bărbaţii, în schimb se gândea cu toată seriozitatea că toţi bărbaţii vor să se culce cu ea. De unde şi până unde ideea asta? I se trăgea de la educaţia sexuală primită la Hollywood. Încă de la vârsta de cinci ani, evoluase într-un univers al adulţilor, care nu se dădeau în lături să-şi afişeze poftele, să-şi exprime fantasmele sau chiar să le filmeze.

Pe când avea cincisprezece ani, un ziarist o întrebase: „Ce este un adult?“

— O persoană care vrea să-mi dea jos chiloţii, a răspuns ea.

Această declaraţie spontană făcuse înconjurul lumii. Unii o citau cu amuzament, alţii cu indignare.

I se părea că nu aveau o psihologie complicată: reacţionau în faţa sânilor, coapselor, feselor, buzelor; erau uşor de înţeles, fiind doar nişte înfometaţi care năzuiesc să atingă, să sărute, să sugă, să mângâie, să înşele; aveau un apetit sexual la fel de sumar ca şi cel alimentar.

Bun, şi Ethan?

I s-a năzărit că-l vede în zare, l-a strigat pe nume. Spre ea s-a întors un necunoscut. Ca să-şi alunge uimirea, se strecură printre doi vânzători de pălării.

Ethan era atât de misterios, încât o călca pe nervi. Nu izbutea să aibă o relaţie clară cu el; pe de-o parte, i se părea mai prevenitor decât oricare altul, pe de alta, mai alunecos. În faţa lui, îşi pierdea obişnuita siguranţă de sine.

O femeie domină oferindu-se şi refuzând să se ofere; alchimia seducţiei are nevoie de această proporţie. În schimb, abstinenţa istoveşte; iar dezmăţul sistematic, şi mai mult. Mironosiţa ajunge să se agaţe de razele unor accesorii inutile; femeia care se dă în dreapta şi-n stânga devine doar un obiect sexual, genul acela de fleac care sfârşeşte mereu la coşul de gunoi.

Anny se hotărî: cum nu putea să-l controleze, avea să se despartă de el.

Urma să o întâlnească la orele 23,00? Va găsi o casă zăvorâtă.

Anny grăbi pasul. Ia uite! La ţanc: magazinul de care avea nevoie se afla în apropiere.

Intră la Ruth & Debbie, care vindeau rochii şi tunici indiene, fulare turceşti, tămâie, săpun, cărţi sapienţiale, muzică *new age* şi insistă să meargă în pivniţă. Acolo, se lungi pe o saltea şi îi comandă lui Ruth o doză straşnică de opiu. Aşa, o să fie amorţită câteva ore bune şi nu avea să se mai gândească la

Ethan, care urma să ciocănească la o uşă ce nu se va deschide. Cu un strop de noroc, poate că ea însăşi va găsi destulă putere, la trezire, să se ducă la Red & Blue şi să înghită o substanță care să-i dea energie să danseze până în zori.

16

— Hai, Anne, vino cu noi la piață.

În ciuda rugăminților mute ale lui Hadewijch şi ale Benedictei, tânăra, aşezată pe scară, se ghemui şi mai mult şi îşi strânse umerii, surdă la chemarea mătuşii.

— Le-am promis negustorilor că ne vei însoți, insistă Godelième. Toți vor fi tare bucuroşi să te întâlnească.

Anne a fost gata să răspundă printr-un „tocmai de-aia“, dar s-a stăpânit, bănuind că tăcerea va impune mai mult respect decât o explicație – autoritatea sporeşte când nu are nevoie de justificări.

— Anne, nu prea răspunzi cum se cuvine dragostei pe care ți-o arată oamenii. Prezența ta le aduce alinare.

Auzind aceste vorbe, Anne se ridică, urcă treptele scârțâitoare două câte două şi se ferecă în camera ei.

Dezumflate, Godelième, Hadewijch şi Benedicta plecară să-şi facă piața fără întârziere, pentru că era ceasul când se descărcau peştii în Bruges.

De la fereastră, Anne regreta că le necăjise; în ciuda acestui fapt, nesocotea veneraţia pe care i-o arătau târgoveții.

În câteva săptămâni ajunsese din supraviețuitoare salvatoare.

În seara vânătorii, fercheşul Rubben nu putuse îndura nici eşecul, nici pretinsa oboseală a tovarăşilor săi care renunțaseră la goană. Ajuns la porțile oraşului, se despărțise deci de grup şi hotărâse să urmărească singur fiara pe timpul nopții.

Făcând cale-ntoarsă, a avut aceeaşi idee ca şi Anne: să găsească izvorul unde se adăpa animalul. Mai prudent, totuşi, decât fata, nu a riscat să se lase văzut, aşa că, de îndată ce a atins cotul pe care-l făcea pârâul, s-a suit într-un copac de unde se zărea în depărtare luminişul.

Urmarea planului i se părea cât se poate de simplă: din locul de pândă avea să tragă o săgeată şi să doboare jivina.

Cu toate acestea, aşezat călare pe o ramură zdravănă, îşi dădu seama că nu se putea clinti şi că, în plus, ținta se afla în afara bătăii arcului.

Se puse pe aşteptat.

A fost cât se poate de surprins când a văzut sosind pe malul apei o tânără necunoscută. Înfuriat, se pregătea să strige ca s-o alunge, când un amănunt îl opri în loc: strigătul l-ar fi dat de gol prădătorului.

Prea târziu. Un urlet lugubru țâşni din tufişurile apropiate.

Rubben se înfioră şi fu nevoit să se agațe de scoarță ca să nu cadă.

Lupul se repezi, cu botul înspumat.

Neputincios, Rubben întoarse capul, refuzând să asiste la masacru.

O tăcere pieptişă îl împinse să iscodească din nou. Colosul se oprise în fața tinerei, buzele i se lăsau, perii zburliți reveneau la normal.

Într-o clipită, Rubben înțelese că nu era vorba doar de un răgaz: în ciuda distanței, simțea că necunoscuta iradia armonie. Deşi plăpândă, îi impunea lupului puterea gândului, iar vânătorului – ucigaşului golaş sau ucigaşului înarmat – îi poruncea să renunțe la agresivitate.

După vreo jumătate de oră, atmosfera se schimbase într-atât, încât Rubben avea impresia că priveşte întâlnirea dintre o fetiţă şi un câine mai mare.

Profitând de acest moment, îşi luă arcul ca să-l doboare. Ghinion: trăgând de tolba prinsă între umeri, făcu o mişcare greşită, îşi pierdu echilibrul şi alunecă. Din fericire, reflexele lui tinereşti îl ajutară să se agaţe de altă cracă, pe care o încălecă.

În zare, dihania, alarmată, simţi o primejdie. Tot aşa şi necunoscuta. Trăgea oare nădejde că va fi salvată de un erou?

Rubben încremeni, atât din spaima de lup, cât şi din grijă să nu-i dea nefericitei speranţe deşarte. Fără să-şi întindă gâtul ca să pândească urmarea, se concentră asupra echilibrului său precar.

Ceva mai încolo, auzi cum lupul bătea tiptil în retragere, în vreme ce fata rămânea aşezată pe malul apei.

Se hotărî să rămână cocoţat. Norii acoperiră din nou luna, întunecând poiana. Spre orele patru ale dimineţii, când întreg universul îi păru adormit, coborî de la cucurigu, îşi dezmorţi mădularele înţepenite, apoi plecă, aproape în fugă, spre Bruges. Acolo, dădu năvală în piaţa neguţătorilor ca să povestească mulţimii scena fantastică la care asistase sub clar de lună.

Târgoveţii fură răscoliţi de acea poveste, care şoca pentru că nesocotea legile firii. În momentul în care Godeliève, Hadewijch şi Benedicta, îngrijorate, s-au repezit să anunţe jandarmeria că nepoata, respectiv verişoara lor dispăruse, lumea a făcut legătura între Anne şi tânăra cruţată în mod miraculos de lup.

Din acea clipă, târgoveţii pândiră întoarcerea lui Anne. Cine spunea miracol spunea Dumnezeu! Habotnicii au profitat de întâmplare şi au prins să spună că Dumnezeu o salvase pe acea făptură pentru că era pură, neprihănită, fără de păcat. Toată viaţa îi fu cernută prin sita teologiei. Ba chiar şi fuga ei în codru ca să scape de logodnic a fost tălmăcită astfel: voise să se păstreze pentru Cel de Sus. Puţin a lipsit ca Philippe să nu fie considerat un corupător, un şarpe al ispitei. Iar muţenia ei a trecut drept smerenie.

De îndată ce Anne a ajuns înlăuntrul zidurilor oraşului, târgoveţii au dat buzna, au înconjurat-o, şi-au făcut cruce şi chiar au îngenuncheat. Câţiva preoţi au anunţat nişte slujbe speciale, fiecare dintre ei trăgând sforile ca s-o aibă pe tânără în primul rând.

Mătuşa Godeliève, în ciuda simplităţii ei ţărăneşti, se simţi încurcată. În loc să-şi întâmpine nepoata cu nişte palme şi nişte mustrări, se strecură în preajma preotului care o descosea şi-i cerşi îngăduinţa s-o strângă la piept..

Ida, în schimb, nefiind în stare să-şi ascundă ura faţă de cea pe care concetăţenii o considerau o aleasă a Domnului, s-a înfierbântat în aşa hal, încât maică-sa a trimis-o să şadă la Saint-André, în casa bunicii.

În săptămânile următoare, reputaţia lui Anne s-a îmbogăţit şi s-a răspândit şi mai tare. Lupul îşi întrerupsese atacurile. La început, au crezut că-şi schimbase locul din cauză că fusese hăituit; totuşi, după ce au fost răpiţi trei miei şi s-a constatat dispariţia a zece găini, odată eliminată ipoteza că nişte puşlamale folosiseră pretextul lupului ca să jefuiască fără frică, au ajuns la concluzia că fioroasa lighioană încă prăduia prin vecinătăţi. Cu toate astea, nu îi mai ataca pe ţărani…

Rubben îşi întregi minunata poveste: Anne îl convinsese pe lup să nu se mai dea la oameni. Tânărul a emis această presupunere nu mânat de intuiţie, cât în joacă. Fără să-şi dea seama că se apropia de adevăr, a înflorit povestea pentru a seduce, din dorinţa de a rotunji o istorioară frumoasă.

Cum Anne nu a dezminţit – pe bună dreptate –, i s-a dus buhul în grabă, din dugheană în prăvălie, din cocioabă în palat, din dantelăreasă în ducesă, din luntre de pescari în corabie străină. Cum oraşul făcea comerţ în lumea întreagă, negustorii de lână flamanzi au spus povestea postăvarilor englezi, care au

repetat-o crescătorilor de oi de peste Canalul Mânecii, vânzătorii de piper şi de mirodenii au dus vestea în Orient, marinarii portughezi în regatele mediteraneene, fără să-i ocolească pe francezii care cârmuiau oraşul sau pe nemţii care veneau aici să-şi facă provizii.

Anne făcea de-acum parte dintre atracţiile oraşului Bruges, aidoma turnului cu clopot.

Această glorie, fulgerătoare, dar neîntemeiată în opinia ei, o dezgusta. Îi preluaseră gesturile, aşa cum un agresor smulge hainele de pe victimă, fără să fie întrebată ce credea despre asta sau dacă era de acord. După ea, faima era o formă de violenţă; nu doar că era dezbrăcată de povestea ei, dar i se mai şi sfâşiau carnea intimă, intenţiile, duhul.

Jos se auzi un zgomot. Un braţ puternic lovea în uşă. Anne se hotărî să nu răspundă.

Din nou lovituri.

Anne închise ochii, convinsă că, lăsându-şi pleoapele, îşi închide şi urechile.

— Anne? Cumătră Godelième?

Recunoscu vocea lui Braindor. Coborî valvârtej şirul de trepte şi îi deschise călugărului.

— În sfârşit! exclamă ea.

Cu gluga pe cap şi mantia mai noroită decât înainte, uriaşul pătrunse în casa neîncăpătoare. Se aşeză, greoi, în preajma căminului. Desagii i se rostogoliră pe dale. Îşi frecă gleznele umflate. În ciuda tinereţii, a trupului voinic şi a forţei lui neobişnuite, părea răvăşit de osteneală.

După câteva oftaturi, îşi descoperi capul, părul îi lumină încăperea, zâmbi. Alinată de prezenţa lui, Anne îi admiră nasul drept, puternic, tăios ca o idee expusă cumpătat.

— Prin urmare, micuţa mea Anne, faima ta m-a ajuns din urmă, la o sută de leghe de-aici. Toată lumea gândeşte acum la fel cum am gândit eu cel dintâi. Mă bucur pentru tine.

— Ce tot spuneţi?

— Spun că Dumnezeu te-a ales. Dumnezeu vorbeşte prin tine. Eşti, fără doar şi poate, o Aleasă.

Sări spre el, ameninţătoare.

— Nu, nu şi dumneata! Nu m-am gândit la Domnul atunci când am plecat după lup. Şi nici atunci când am fugit de căsătoria cu Philippe. Dumnezeu n-are de-a face cu asta. Dumnezeu nu mi-a şoptit nimic. Desigur, cred în El, Îl cinstesc, mă rog Lui, dar mă-ndoiesc că Îl iubesc. Cu siguranţă, atunci când citesc Biblia, nu are nici o înrâurire asupra mea.

Povesti, indignată, nefericita impresie pe care i-o lăsase acea carte. Nicicând nu văzuse atâtea păcate, masacre, nedreptăţi, greşeli omeneşti, desigur, dar şi greşelile Domnului, care se răzbuna ca un sălbatic, care cerea sacrificii nesăbuite – fiul lui Avraam –, îl schingiuia fără temei pe Iov cel drept, se purta ca un despot, ca un monarh cu toane, care nu are mai mult sânge-rece şi nu face judecăţi mai înţelepte decât un tâlhar la drumul mare.

— După mine, Dumnezeu ar trebui să rămână deasupra fleacurilor. Dumnezeu n-ar trebui să-şi dezvăluie puterea, ci iertarea. Dumnezeu n-ar trebui să inspire supunere, ci adoraţie.

Braindor o ridică în braţe.

— Minunat… Ai început să-ţi torni aurul inimii în forma cuvintelor.

Anne se eliberă, nu pentru că s-ar fi păzit de forţa strânsorii – dimpotrivă, îi cam plăcea –, ci pentru că monahul se încăpăţâna să n-o înţeleagă.

— Braindor, ascultaţi-mă! Nici nu am fost cruţată de Dumnezeu şi nici nu sunt o sfântă. Am făcut doar gesturile potrivite, aşa că lupul mi-a dat ascultare. Iar acum nu mai mănâncă oameni pentru că, după ce i-am arătat nişte capcane, l-am sfătuit să nu se mai apropie de gospodării.

— Prin urmare, te pricepi la animale şi-atât. Doar atât?

— Ştiu să le vorbesc.

— Păi, cine sunt animalele? Făpturi ale lui Dumnezeu. Prin urmare, ştii să le vorbeşti făpturilor lui Dumnezeu.

Tulburată, a pus capăt controversei. Bucuroasă că Braindor crede că animalele sunt nişte creaturi ale lui Dumnezeu asemenea oamenilor, s-a întors la sentimentul care o îndemna să prețuiască toate ființele, să iubească viața sub toate formele ei. Poate că asta însemna „iubire de Dumnezeu"…

Braindor încercă să-şi sporească avantajul:

— Ai auzit de Francisc din Assisi?

Anne se posomorî la loc.

— Nu, şi nu vreau s-aud.

— A scris totuşi despre…

— N-am isprăvit încă Biblia.

Deşi era dominican, Braindor nutrea o pasiune pentru patronul franciscanilor, acest *signore* care reaşezase sărăcia şi milostenia în miezul credinței.

— Ai dreptate, Anne. Concentrează-te, deci, asupra Noului Testament. După părerea mea, Isus are multe să te-nvețe.

Îndărătnică, Anne ar fi vrut să-i spună că se-ndoieşte; ştia însă că aşa ceva nu se spune, mai ales unui om al Bisericii. Ce comedie! Deşi, în țeasta ei, hulea tot timpul, călugărul, preoții şi locuitorii din Bruges o considerau o creştină exemplară.

— Braindor, m-am purtat firesc, nu m-am gândit nicicând la lucrurile pe care mi le atribuiți.

— Şi Cristos s-a purtat firesc, ascultându-şi inima, iar învățăturile lui hrănesc azi sufletele şi le vor hrăni şi în veacurile viitoare.

— Vă înşelați crezându-mă mai deşteaptă decât sunt. Nu sunt o persoană importantă.

— Nu ştiu dacă eşti importantă; ştiu că, prin tine, se petrec lucruri importante.

Nici de astă dată, nedumerită, Anne nu mai zise nimic. Când se lăsa mânată de propriile porniri, când se refugia în pădure sau când se ducea să îi vorbească lupului, asculta de o ființă mai mare şi mai puternică decât ea. Ce, cine era aceasta?

— De ce nu accepți că e Dumnezeu? murmură Braindor de parcă s-ar fi auzit gândind.

Anne îşi plecă fruntea. Nu era chiar aşa de limpede. Da, credea în Dumnezeu; da, gândea că Dumnezeu zămislise totul; da, şi-L închipuia prezent în lume. Cu toate astea, văzându-L peste tot nu înseamnă că nu-L mai vedem niciunde?

Suspină, descurajată.

— Ce e Dumnezeu, Braindor?

— Cel ce ne inspiră binele. Diavolul fiind cel ce ne împinge spre păcat.

Privirea i se rătăci prin cenuşă. Dacă-l asculta pe călugăr, avea să-i dea dreptate, simțea asta.

Braindor se apropie cu blândețe.

— Nu cumva urmezi sfatul Domnului? Nu crezi că, împlinindu-ți rostul față de lup, ai săvârşit un lucru bun?

Se văzu silită să-i dea dreptate. Braindor continuă:

— Cei săraci cu duhul îşi închipuie că Dumnezeu ne supraveghează şi că intervine mereu. E fermecător, cu siguranță, dar foarte naiv. N-am băgat de seamă ca Dumnezeu să se fi amestecat în lucrarea pământească, nici ca să oprească pumnalul unui asasin, nici ca să hotărască cine câştigă un război, nici ca să stăvilească o molimă, nici ca să răsplătească un virtuos sau ca să pedepsească un

ticălos în viața asta de-aici. Nici patimile şi nici plăcerile noastre nu sunt rodul voinței lui. Dacă ne-am îndârji să credem asta, ar trebui să presupunem că Dumnezeu are o viziune jalnică şi o judecată smintită.

— Se ține deoparte?

— Nu, el lucrează prin noi, oamenii. Ne luminează, ne încurajează, ne face generoşi, îndărătnici. De îndată ce pricepem asta, ne dăm seama că avem datoria să-L facem să existe aici şi acum, pe acest pământ.

— Pe acest pământ, nu în ceruri?

El încuviință, cu gravitate.

— Dumnezeu se află în mâinile noastre.

Anne căută să se sprijine de zid, se propti cu un cot şi inspiră cu putere.

— Să însemne asta că oamenii de aici, care mă consideră o preafericită roabă a Domnului, au dreptate? Înțeleg ei oare mai bine decât mine ce mi se-ntâmplă?

— Vasul în care sunt puse florile nu ştie arăta buchetul.

Anne se înfioră. Ura imaginile de felul acesta, în primul rând pentru că o impresionau şi în al doilea pentru că nu ştia niciodată cum să răspundă. Străduindu-se, în continuare, să reziste, refuza strălucitorul statut de călăuză pe care i-l conferea Braindor şi prefera să se considere o victimă.

De ce oare îi furau cei din jur gesturile şi gândurile? Când vor înceta să caute înțelesuri ascunse în vorbele, în faptele sau în tăcerile ei? Stăruiau cu îndârjire să născocească înțelesuri. Şi să o perceapă greşit pe Anne.

— Braindor, nu s-ar putea să fiu lăsată în pace? Iar eu, eu n-aş putea doar să trăiesc?

17

7 aprilie 1906

Draga mea Gretchen,

Îți mulțumesc pentru vorbele bune. Calda ta compasiune m-a mai întremat. Cu toate astea, nu de compasiune duc eu lipsă aici, primesc mai multe doze zilnic, pentru că oamenii defilează cu zecile pe la noi ca să ne asigure, pe mine şi pe Franz, de întregul lor devotament. Condoleanțele astea sunt însă prea strâns țesute cu neînțelegeri ca să-mi poată aduce alinare: oaspeții mei ignoră că n-am avut nici un copil în pântec, şi, în plus, îi suspectez că dau năvală mânați mai degrabă de curiozitate decât de milă.

Vor să vadă cum se poartă un tânăr cuplu binecuvântat cu de toate în fața unei tragedii; femeile se asigură că sunt dărâmată, că Franz are sufletul îndoliat, că socrii mei îşi păstrează demnitatea. Bărbații încearcă să ne însufleţească vorbind despre viitor, deşertând tot soiul de glume deşucheate; ăsta-i anturajul meu, Gretchen, am de ales doar între vipere şi neciopliți. De aceea blânda ta scrisoare, care mă căinează fără să mă judece, mi-a mers drept la inimă.

Nu-mi iert nervozitatea din timpul sarcinii. Cu toate că am crezut cu adevărat că sunt gravidă şi că, înainte să-i înşel pe ai mei, am fost eu însămi înşelată, până la urmă eu am fost cea care m-am tras pe sfoară.

Cine este acest „eu“? Dacă „eu“ nu este decât propria-mi conştiință, atunci sunt nevinovată, fiindcă nu mi-am tăgăduit o clipă sarcina. Dacă „eu“ este trupul care mi-a zămislit o sarcină falsă, atunci el este autorul subterfugiului. Cum poate fi însă despărțit într-atât trupul de conştiință? Cine ar putea afirma că „trupul e vinovat, nu eu“? Ar fi prea simplu să le disociez. Cine mi-a înştiințat măruntaiele în privința năzuințelor mele? Corpul şi conştiința nu rămân etanşe, învelişul fizic nu este doar un vehicul închiriat şi impersonal în care se stabileşte, la întâmplare, un intelect. Bănuiesc deci că există un loc neclar, jumătate trup, jumătate gând, unde carnea şi spiritul se întrepătrund; acolo sunt luate deciziile importante; acolo sălăşluieşte adevăratul „eu“. În acest loc, imaginația, fără ca vigilența mea s-o afle, i-a şoptit într-o bună zi pântecului meu că îmi doream cu înflăcărare să rămân însărcinată; iar măruntaiele mele i-au dat ascultare.

Aşa stând lucrurile, sunt responsabilă. Deci vinovată. Da, Gretchen, în ciuda frazelor tale care mă dezvinovățesc şi mă achită, nu mă consider inocentă, ci condamnabilă. Iar inculparea mea depinde de ceea ce înțelegem prin „eu“.

M-am reîntors la colecție.

În fiecare dimineață, mă pierd printre sulfide şi millefiori. Le datorez dragelor mele cristale momente rare, tămăduitoare, în care uit de tot. Heruvimii ăştia nu au ştire de necazurile mele; puri şi nealterabili, habar nu au de recentul meu supliciu; trăiesc într-un alt spațiu, într-un timp diferit, în universul imortelelor şi al pajiştilor mereu verzi.

Atunci când privesc țintă o margaretă strălucitoare în sfera ei de sticlă, încerc să mă alătur ei, să părăsesc cercul nesigur al oamenilor. Uneori am iluzia că reuşesc, sunt fermecată de o culoare, de un reflex, devenind indiferentă la tot, cu excepția jocurilor luminii. Nu mă pot împiedica să cred că, de-acolo, din mijlocul sulfidelor, mi se comunică un adevăr, un mesaj care va ajunge până la urmă la mine. Un mesaj care mă va satisface, risipindu-mi toate întrebările. Un mesaj care va însemna sfârşitul căutării.

Mă aflam într-o dugheană, aplecată asupra unei millefiori uluitoare, o millefiori din fructe, în care lămâile, portocalele, bananele, cireşele, curmalele, merele, perele, lipite unele de altele, se făleau ca nişte acadele multicolore care ne-ar fi putut face să salivăm până în vecii vecilor, când, deodată, o voce îmi şopti:

— Ți-o fac cadou.

Franz mă spionase. De o jumătate de oră, se înduioşa văzându-mi entuziasmul. După ce m-a abordat, se distra văzându-mi aerul nedumerit. Cu toate că mi-a mai propus de două ori să mi-o cumpere, am tăcut mâlc, cu ochii holbaţi şi ceafa în flăcări. Eram mânioasă. Dar încercam să-mi ascund furia: mai bine lăsam impresia că sunt toantă decât bosumflată. De ce se băga acest von Waldberg în sufletul meu? Să-mi ofere o millefiori? Mai cu seamă această millefiori cu fructe, această raritate somptuoasă care, în capul meu, îmi intrase deja în posesie? Cine se credea? De ce intervenea între mine şi sulfide? Asta nu-l privea. Eram liberă. Aveam mijloacele să achiziţionez comorile după care eram împătimită. Ce dorea? Cumva ca, ajunsă acasă, să-mi tot spun: „Franz mi-a oferit-o“? Amărâtul! Cât de naiv putea fi… Nu mă gândeam niciodată la el când îmi contemplam exponatele. Niciodată. Iar când lăsa urme de degete după ce le pipăia, le ştergeam. Dacă acum avea chef să-şi agațe eticheta de donator mărinimos, îl voi refuza. Nu va izbuti să se bage între mine şi ele.

Franz a râs de figura mea încremenită.

— Dacă te-ai vedea, iubito…

Mi-am coborât privirea asupra cristalelor şi mi-am zărit reflexia: eram, cu adevărat, urâtă şi ridicolă.

— Deci, a insistat el, mă laşi să ți-l ofer?

— E oribil.

M-am întors pe călcâie, l-am luat de braţ şi am început să ne plimbăm pe Kärntnerstrasse, ca un tânăr cuplu ce eram.

Mă poți crede? Mi-era teamă ca sulfida să nu fi auzit atrocitatea pe care o spusesem despre ea, teamă să nu sufere, teamă că a doua zi, când voi reveni pe furiş, să nu-şi piardă strălucirea sau chiar să prefere să intre pe mâini străine. Da, e ridicol. Eu nu pretind însă că evit ridicolul. Dimpotrivă.

Fără ca Franz să-şi dea seama, timp de mai multe ore m-am străduit să-mi potolesc furia. Desigur, eram conştientă că n-avea nici o vină, nici o altă intenție decât aceea de a-mi face pe plac. A fost nevoie să recuperez acea piesă unică, s-o contemplu, singură, la mine în cameră, întinsă în pat, ca să alung teama unei interferențe între aceste două lumi distincte, cea a globurilor mele şi cea în care eram soția lui Franz.

Ce rost ar avea să-ți scriu, câtă vreme nu-ți povestesc decât aceste anecdote? Fii pe pace, Gretchen: am păstrat ce-i mai bun pentru sfârşit.

În rândul vizitatoarelor mele, cea mai tenace rămâne, desigur, mătuşa Vivi. Ca să-ți dau o idee despre ciudățenia relației noastre, îți voi istorisi ce s-a întâmplat a doua zi după… cum să-i spun… după accident.

Tanti Vivi ni s-a alăturat în salon, a irosit multă isteţime ca să ne consoleze, găsind vorbe potrivite, tandre pentru Franz, şi unele pline de căldură pentru mine, apoi ne-a descreţit frunţile făcând cronica naşterilor recente, ironizând orgoliul unei mămici care ridica în brațe o odraslă mai hâdă decât o maimuță, înduioşarea unui tătic care nu băga de seamă că pruncul avea părul la fel de roşcat ca al rivalului său, şi tot aşa. Cu tact, ne-a descris atât de bine mizeria şi ridicolul părinţilor care reuşiseră să aducă pe lume nişte zgâmboi, încât aproape ar fi trebuit să fim încântați că am eşuat.

Atunci când Franz, solicitat la minister, ne-a părăsit, Vivi s-a apropiat de mine şi m-a bătut uşor cu palma pe braţ.

— O să mă urăşti, micuţa mea Hanna.

— De ce?

— Pentru că vă ştiu secretul, ceea ce s-a petrecut cu adevărat la naştere. Eram acolo.

— Ah…

M-am zăvorât într-o tăcere ca un ghimpe. Prin urmare, nu voi putea tăinui această tragedie intimă, eram silită s-o împărtăşesc cu mătuşa Vivi. Faptul că specialiştii – cei doi medici şi moaşa – cunoşteau detaliile păţaniei mele nu mă afecta prea tare. Însă un membru al familiei…

— Stai liniştită. N-aş deschide gura nici sub tortură.

În sinea mea, mi-am zis: „poate nu sub tortură, dar cu siguranţă sub candelabrele din salonul tău, cu ceai şi fursecuri, în faţa unui auditoriu ce trebuie cucerit!“, pentru că eram şi eu topită după plinele ei de talent improvizaţii, după elucubraţiile ei, irezistibil de poznaşe şi de caustice, atât de apreciate în anturajul său.

A continuat să mă liniştească:

— Dacă mi se va aduce la cunoştinţă că ai avut o sarcină isterică, o să trag concluzia că tu ai vândut pontul. Eu, în nici un caz. Mormânt!

Cu cât insista mai mult, cu atât o urmăream mai puţin. Mătuşa Vivi, mută? Era ca şi cum i-aş fi cerut să nu mai fie femeie.

— De altfel, draga mea Hanna, eu sunt cea care le-a cerut celor doi doctori să lase să se creadă că a fost vorba despre un copil mort la naştere, fiindcă, n-o să crezi, maimuţoii ăia se pregăteau să-i spună lui Franz toată tărăşenia.

În acea clipă, gândindu-mă la soţul meu, am avut o pornire de sinceritate:

— Mulţumesc, mătuşă Vivi. Vestea l-ar fi… nu ştiu cum să spun… l-ar fi ucis.

— Sau i-ar fi ucis dragostea.

M-a pironit cu o privire rece: dăduse glas marii mele spaime. Cum de ştia?

Am mai zvâcnit o dată:

— Totuşi Franz nu s-ar fi supărat pe mine!

— Nu, nu făţiş. Fără s-o recunoască vreodată. Gândirea noastră nu se rezumă la ceea ce percepem sau spunem despre ea. Avem coridoare secrete îndărătul zidurilor, dulapuri ascunse, sertare latente; în ele acumulăm câteodată necazuri, ambiţii, spaime. Totul e bine până în clipa când zăvorul sare, când ce e înăuntru începe să iasă la iveală, să-mproaşte. De-acum, ne putem teme de ce-i mai rău. Aparent, Franz ar fi în stare să înţeleagă ce s-a petrecut; cu toate astea, amărăciunea, frustrarea, furia i s-ar înmagazina undeva.

Cu toate că eram de acord cu ea – sau poate tocmai pentru că eram de acord –, am obiectat:

— Hai, mătuşă Vivi, n-oi fi eu prima femeie care are parte de o sarcină închipuită!

— După cum nu eşti nici cea dintâi care o deghizează în avort.

Şi-a luat apoi un lung răgaz înainte să continue:

— Din fericire.

În tăcerea care s-a lăsat, temerile noastre, atât cele legitime, cât şi cele ilegitime, au prins să se îmbulzească. Îmi imaginam cum mi-ar fi colportat povestea societatea vieneză: ar fi fost repetată, la început din curiozitate, apoi din dorinţa de a ieşi în faţă cu o păţanie nemaivăzută şi, în cele din urmă, pentru a-mi face rău, aş fi fost considerată o prefăcută, o manipulatoare, o dementă; femeile geloase l-ar fi deplâns pe bietul Franz şi i-ar fi dorit altă soţie – pe ele, de pildă.

Mătuşa Vivi a conchis:

— Crede-mă, copila mea, mai bine îi alimentezi pe oameni cu o dramă măruntă decât cu o tragedie autentică.

Când tocmai mă raliam la părerea ei, m-am auzit protestând:

— Tragedie autentică… Nu exagerezi?

Mă străpunse cu ochii ei violeţi:

— Ce-ai de gând să faci, copila mea?

— Păi, nimic…

— Ca să te înzdrăveneşti, vreau să spun…

— Mătuşă Vivi, nu sunt bolnavă!

Şi-a muşcat buzele, apoi le-a frământat de-o parte şi de alta, lăsând impresia că i se mişcă vârful nasului.

— Nu, nu eşti bolnavă în sensul curent. Cu toate astea, ce garanţii avem că nu te vei căptuşi cu o nouă sarcină isterică?

— Ah, nu, nu de două ori.

— De ce?

— Nu de două ori.

— Explică-mi de ce anume n-ai lua-o de la capăt!

Deşi mi se părea evident, nu găseam argumentele.

Mătuşa Vivi şi-a mai luat o ceaşcă de ceai şi a continuat:

— Încă vrei să faci copii?

— Da, mai mult ca niciodată.

— Prin urmare, e posibil să te iluzionezi din nou. Ce s-a schimbat între timp?

— S-a întâmplat o dată, nu se va mai întâmpla.

— Da? Majoritatea indivizilor repetă aceleaşi greşeli toată viaţa. Femei cărora le pică cu tronc bărbaţi care le bat. Bărbaţi atraşi doar de panarame care îi jumulesc de bani. Copii vrăjiţi de relaţii dăunătoare. Victime ale unor escroci care, neînvăţând nimic din nenorocirea lor, continuă să fie trase pe sfoară. Nu, draga mea, celor mai mulţi oameni o singură dată nu le e de ajuns.

— Ce-i de făcut?

— Asta mă-ntreb şi eu, draga mea. Şi, te rog să mă crezi, dacă voi găsi fie şi numai embrionul unui răspuns, mă întorc de îndată.

M-a cuprins amărăciunea. Nu doar că mătuşa Vivi îmi frecase ridichea cu toate greşelile mele, dar folosirea cuvântului „embrion“ mă insultase din cale-afară. M-am închis în mine.

S-a ridicat, zglobie dintr-odată – voia să lase o amintire puternică după toate aparițiile ei –, şi a mai înşfăcat nişte fursecuri pe care şi le-a îndesat în gurița ei cea frumoasă.

— Natura umană detestă două sentimente: recunoştința şi complicitatea. Nimeni nu le poate îndura mult timp. Când ți-am dezvăluit că ştiam adevărul, mi-am asumat un mare risc, acela de a-ți pierde afecțiunea.

Aştepta un răspuns. Desigur, i l-am oferit pe cel pe care-l aştepta:

— Mătuşă Vivi, sunt fericită că îmi împărtăşeşti secretul, aş fi caraghioasă să-ți reproşez asta.

Chiar atunci am priceput că îmi întinsese o cursă. Şireata răsturna lucrurile ca să iasă în avantaj. Ghicindu-mi temerile şi văzându-mă ofensată, mi-o lua înainte, dădea glas reticențelor care-mi treceau prin cap şi conchidea pe un ton tragic: „Sper că n-ai putea să gândeşti asemenea grozăvii, nu?“ Şi uite-aşa am ajuns să-i zic că o preţuiam enorm şi că aveam s-o iubesc în veci…

Când, peste câteva zile, îmi mângâiam sulfidele din cameră, am fost anunțată că sosise mătuşa Vivi. S-a repezit spre mine, îmbujorată şi plină de însufleţire.

— Fii atentă, draga mea, mi-a fost pomenit un doctor evreu care săvârşeşte minuni. Potrivit zvonurilor, a vindecat cazuri disperate, mă rog, cazuri în fața cărora confraţii lui dăduseră chix. Cum s-a înconjurat de taină şi de mistere, se bucură de o mare reputaţie printre artişti şi oameni de litere, ceea ce mie, personal, mi se pare suspect. Iată că am aflat, graţie indiscreţiei unor prietene, că i-a redat într-adevăr vederea unei tinere, oarbă de trei ani, şi că i-a mai vindecat şi o altă manie. Ciudat e că nu-şi atinge bolnavii, nu îi operează, nu le administrează medicamente. Nu, n-are nimic de-a face cu tămăduitorii obişnuiţi sau cu vracii de la ţară. Pe cât se pare, se mulţumeşte să discute cu pacienţii. Repet, eu nu cred în el. E un soi de mag, înconjurat de formule ezoterice. Se vorbeşte mult despre el la Viena, e socotit ultima salvare a incurabililor. O personalitate foarte controversată, trebuie să recunosc. În ochii unora, e un şarlatan; pentru alţii, e un mare savant. După mine, adevărul e undeva la mijloc. În orice caz, a ajuns doctorul cel mai la modă. Se numeşte Sigmund Freud.

— Vrei să-i fac o vizită?

— Nici să nu te gândeşti. Nimeni din neamul von Waldberg nu s-ar lăsa îngrijit de un evreu.

— Dacă e eficient…

Mi-a luat mâinile într-ale ei, ca să tac.

— Cu astfel de raţionamente, ajungi într-o bună zi să-ţi pierzi reperele. N-ar trebui să renunţi la principii.

— Printre principiile mele, nu e nici unul împotriva evreilor.

— Normal, aşa gândesc şi eu. Atât doar că trebuie să admiţi că nu ne putem da pe mâna unui evreu, câtă vreme noi nu suntem evreice. Există nişte ierarhii care se cuvin respectate, Hanna, altfel lumea noastră s-ar nărui. De altfel, Franz m-ar condamna, n-ar îngădui ca un levantin să te dezbrace şi să te asculte.

— Mi-ai zis că nu-şi atinge…

— Să asculţi corpul sau să asculţi spiritul e totuna. Nu trebuie să acceptăm aceste invazii din partea fitecui. Cât trăiesc, aşa ceva nu se va întâmpla. Prin urmare, n-o să-mi pot niciodată reproşa că te-am trimis la un evreu.

Dacă ar fi să mă iau după nările subţiate, după neorânduiala şuviţelor care-i fluturau libere pe lângă urechi, mătuşa Vivi era în culmea iritării. Da, Gretchen, ştiu că această atitudine te poate contraria, câtă vreme n-ai ezitat să-l iei de bărbat pe Werner al tău, care e pe jumătate evreu. Cum să-ţi explic?

Aici, la Viena, în mediul în care am pătruns, cu originea se glumeşte chiar mai puţin decât cu banii. Trebuie nu doar să frecventăm familii cu stare egală, ci şi să veghem, după cum spune mătuşa Vivi, la „păstrarea culorii“ castei. Intruziunea evreilor în acest cerc unde familiile se vizitează tot timpul, chiar dacă bărbatul este elegant iar tânăra are un aspect de tanagră, trece drept o lipsă de gust, o ofensă la adresa bunei-cuviinţe, ba chiar drept o insultă aruncată în fața celor care respectă regulile. „Cum adică, mi-ai băgat pe gât un evreu, câtă vreme eu te-am scutit de aşa ceva? Nu meritam asta!“ Aristocraţii habar n-au de ce fac trierea asta, ştiu doar că se cuvine s-o opereze, ca să nu-i trădeze sau să-i rănească pe ai lor. Selecţia e mai importantă ca motivele selecţiei.

Am văzut totuşi familii foarte bogate de evrei care defilează prin palatele cele mai pretenţioase. Metisajul coboară însă de îndată clasa recepţiei, dându-i un aspect pestriţ, cosmopolit, transformând-o în bal studenţesc, unde totul e otova, totul e la fel de bun, nimic nevalorând mai mult de doi bani. Din astfel de serate, un von Waldberg nu pricepe decât că amfitrionii s-au resemnat să-i cheme pe evrei, pentru că

au avuții de milioane; însă un adevărat von Waldberg nu consideră că aurul este o virtute – câtă vreme e plin de aur prin naştere – şi socoteşte că există virtuți mai prețioase, care nu se dobândesc: apartenența la o rasă, la o stirpe pură, cu prestigiu. Asta vrea neamul von Waldberg să comunice atunci când refuză să invite evrei. Iar cel care s-ar elibera de acest cod nu ar ajunge mai presus de ceilalți, ci doar s-ar exclude.

Ce îți povestesc aici repetă convingerile altora, la care eu nu subscriu. Şi la care, mai ales, nu mă gândeam deloc în timpul discuției cu mătuşa Vivi, pentru că, desigur, eram concentrată pe propria-mi problemă. Deci, am exclamat:

— Dacă nu mă pot duce la acest doctor Freud, de ce mi-ai vorbit despre el?

— Omul acesta a avut ingeniozitatea să prevadă ceea ce discutăm acum. Conştient că, fiind evreu, nu va avea niciodată o anumită clientelă, a instruit un grup de medici în spiritul metodei sale. Printre discipolii lui se află şi câțiva indivizi normali, mă rog, vreau să spun indivizi care nu sunt evrei. Pe unul dintre aceştia îți propun să-l consulți.

Nu ştiu de ce, Gretchen, dar, îmbrățişând-o pe mătuşa Vivi, am consimțit la această întâlnire. Patru zile mai târziu, m-am prezentat.

Aveam încredere în agerimea şi în îndrăzneala lui Vivi. Amintirea pendulului ei zănatic care dibuise anormalitatea sarcinii mele mă îndemna să păşesc alături de ea pe aceste drumuri periculoase, ale ocultismului şi medicinei netradiționale.

Pentru ca Franz să nu bănuiască nimic, mătuşa Vivi a născocit o stratagemă: a pretextat şedințe prelungi în care ar fi trebuit să probăm nişte corsete, adică tot ce putea fi mai plictisitor pentru un bărbat. Prudent, Franz s-a abținut să ne însoțească.

Trăsura ne-a condus până lângă un imobil de şase etaje, unde profesa doctorul Calgari. Până şi detaliul ăsta mă amuza: aveam în sfârşit să aflu cum arată un apartament! Mărturisesc că mi-e greu să-mi închipui cum poate lumea să accepte asemenea înghesuială. Ai suporta oare, dragă Gretchen, ca trei până la cinci familii să şadă deasupra ta, alergând, cântând, dansând, făcând tărăboi, dormind, făcând sex, uşurându-se, ducându-şi viața fără să se gândească la tine, care te plimbi pe sub ei? Eu, cel puțin, aş avea impresia că sunt doborâtă, călcată în picioare, sufocată.

Numai bine, cabinetul doctorului Calgari se afla la primul etaj.

Mi-a deschis o femeie – am ghicit că e vorba de secretara lui –, m-a introdus într-o cămăruță sinistră, mobilată doar cu scaune, „sala de aşteptare“, după cum pompos a numit-o, dar altfel spus o celulă unde aveai voie doar să te aşezi şi să te zgâieşti la nişte tapiserii tocite, cu nuanțe prăfuite, care reprezentau două episoade din istoria romană, răpirea sabinelor şi întoarcerea sabinilor.

Am lâncezit vreo cinci minute, cu fundul proptit pe marginea scaunului, gata s-o iau din loc dacă aşteptarea s-ar fi prelungit. Fusesem abandonată într-un apartament tăcut. Acum, când îți scriu, bănuiesc că acest episod fusese regizat ca să fiu fragilizată şi să-l ridic în slăvi pe doctor, atunci când şi-ar fi făcut apariția ca un salvator.

În realitate, doctorul Calgari a deschis o uşă cu doi batanți şi a apărut scăpându-mă de plictiseală.

Trebuie să recunosc că era un bărbat bine, cu talia şi bustul zvelte, cu trăsături fine sub o barbă îngrijită şi un păr negru, lucios.

După câteva scuze – în care n-am crezut o clipă –, m-a poftit să-l însoțesc în cabinet.

În fața unui perete care stătea să se prăbuşească sub cărți, s-a dus la birou, care era acoperit cu statuete egiptene, şi m-a rugat să iau loc.

— Cum ați descoperit psihanaliza?

Folosea acest nume barbar ca să desemneze metoda dezvoltată de magul evreu Freud. I-am povestit despre intervenţia mătuşii Vivi. În mod vizibil, explicaţia mea nu l-a încântat deloc, pentru că a făcut o strâmbătură. Asta nu m-a descurajat însă, aşa că i-am explicat în câteva fraze problema cu care mă confruntam.

— Doctore, vreau să nu mi se mai întâmple aşa ceva. Data viitoare trebuie să fiu gravidă cu adevărat.

Din acest moment, a început să se poarte ciudat. În primul rând, mi-a interzis să-l numesc doctor, fiindcă – m-a avertizat el – nu era doctor, chiar dacă spera să mă vindece. S-ar fi cuvenit ca această mărturisire să mă pună pe gânduri… Apoi mi-a zis că ne vom întâlni cel puţin o dată pe săptămână, dacă nu chiar de două ori.

— Câtă vreme?

— Depinde de dumneavoastră.

— Poftim? Nu ştiţi cât va dura tratamentul?

Această lipsă de precizie ar fi trebuit, la rându-i, să mă pună în alertă, dar şi-a continuat cu elocvenţă predica. A înşiruit o serie de idei fără noimă, zăbovind asupra celei mai aiuritoare dintre ele: în timpul întrevederilor noastre eu aveam să fiu cea care va vorbi, el mulţumindu-se să asculte.

— Mă urmăriţi? a insistat el. *Dumneavoastră* vă revine rolul de a lămuri lucrurile, nu *mie*. Sunteţi bolnavă şi doar dumneavoastră sunteţi în măsură să vă tămăduiţi.

În viaţa mea n-am auzit inepţie mai mare. Din politeţe, nu am replicat. S-a îndârjit şi mai mult:

— Voinţa dumneavoastră de a vă face bine va determina eficienţa analizei. Vindecarea e în mâinile dumneavoastră.

Deşi înspăimântată, mi-am îngăduit un dram de umor:

— Cât o să câştig pentru munca asta?

— O sută de taleri şedinţa. Plătiţi în avans, desigur.

Vai, era clar o escrocherie… Am hotărât să continui în ton ironic:

— Măgulitor. Nu ştiam că priceperea mea valorează atât.

Fără să schiţeze un surâs – mohorâtul domn nu are pic de haz –, mi-a explicat impetuos că acest contract bănesc reprezenta o condiţie necesară pentru tratament. Deplasările la cabinetul lui aveau să mă coste, iar plata şedinţei mele de „psihanaliză“ reprezenta un sacrificiu.

După ce a isprăvit, încredinţat că mă convinsese, m-a întrebat ce părere aveam. I-am spus ce mi-a trecut prin cap:

— Sper că, din câştigul dumneavoastră, veţi putea schimba tapiseriile acelea oribile din sala de aşteptare.

— Oribile? Din ce punct de vedere?

— Al calităţii execuţiei, dar mai ales al temei. Urăsc povestea aia.

— De ce?

— Răpirea sabinelor? Un rapt neruşinat. Bărbaţii romani duceau lipsă de femei şi s-au dus să le fure pe acelea ale vecinilor, sabinii. Ce mai exemplu!

— Aţi fi preferat să practice incestul?

Deşi contrariată de observaţia lui, am trecut peste ea şi am continuat:

— Iar al doilea tablou, *Întoarcerea sabinilor*, e şi mai groaznic. Sabinii, câţiva ani mai târziu, îşi caută femeile care, de-acum, se agaţă de răpitorii lor pe care au ajuns să-i adore.

— Şi de ce e mai groaznic, în opinia dumneavoastră?

N-am întâlnit persoană mai mărginită! Colac peste pupăză, se mai şi apleca asupra mea, peste birou, cu ochii holbaţi, de parcă ar fi dorit cu adevărat să înţeleagă. Ce măgar! L-am pus la locul lui, cu amabilitate.

— Auziţi, n-am venit să flecăresc despre tapiseriile dumneavoastră, am venit pentru mine.

— Când interpretaţi aceste tablouri îmi vorbiţi despre dumneavoastră, doamnă von Waldberg, îmi spuneţi povestea dumneavoastră, nu pe a lor.

— Serios?

— Da. Îmi explicaţi ce înseamnă pentru dumneavoastră violenţa şi lipsa de toleranţă.

Auzind aceste vorbe, m-am închis în mine. Cum de poate fi atât de superficial? Cum putea să mă vindece o discuţie generală asupra unor subiecte neplăcute? Hai să fim serioşi!

În faţa expresiei mele sceptice, doctorul Calgari şi-a reluat lămuririle asupra curei sale psihanalitice – ah, numai cuvântul ăsta îl avea în gură – şi a început să debiteze nişte fraze care mi-au atras în sfârşit atenţia.

— În anumite zile, nu îmi veţi spune nimic, doamnă von Waldberg, şi-atunci va fi vorba doar despre nişte şedinţe de lucru. În altele, veţi plânge, ceea ce va fi un pas înainte. În altele, mă veţi urî. Cu toate astea, în anumite clipe, o să mă apreciaţi, o să mă apreciaţi chiar prea tare şi vă veţi înflăcăra. Acesta e transferul. Putem încă de pe-acum să presupunem că veţi avea senzaţia că sunteţi îndrăgostită de mine.

În acea clipă, am pus laolaltă ţipetele acelui delir verbal pe care-l debita de vreun ceas încoace şi lucrurile mi s-au părut clare: mă anunţa că vom avea o relaţie. Lingăul îmi făcea curte, pretinzând – ce bădăran! – că iniţiativa va fi a mea. Proceda cu calm, aşa cum redactezi o reţetă.

Însoţindu-şi vorbele cu un gest, adăugă arătându-mi o sofa acoperită cu un chilim:

— Lungiţi-vă pe divan.

M-am ridicat şi, cu un ton tăios, am făcut stânga-mprejur, aruncându-i:

— Vă înşelaţi, domnule, nu sunt genul acela de femeie.

Şi l-am lăsat baltă.

Scârbosul individ a avut neruşinarea să mă urmărească pe scările imobilului – ce lipsă de bună creştere; din fericire, n-am auzit nimic din ce îndruga.

Când am ajuns în stradă, am alergat până la trăsura mătuşii Vivi şi, în timp ce urcam, i-am spus:

— Ai fost indusă în eroare, mătuşă Vivi. Nu e doar escroc, ci a şi vrut să m-agaţe.

Of, Gretchen, lumea e împânzită doar de prădători şi de naivi. Uneori fiara are aparenţa naivităţii, e cazul doctorului Calgari, alteori fiara se dovedeşte profund naivă, precum mătuşa Vivi. Să fi crezut ea oare vreo clipă că şarlatanul ăla care se împăuna cu titlul smintit de „psihanalist“ – de ce nu Marele Mamamusiu, ca turcii închipuiţi ai lui Molière – avea să-mi fie de sprijin?

O să-ncerc să-mi domolesc furia ducându-mă să-mi mângâi sulfidele. Dacă mă accepţi în halul în care sunt, te sărut,

A ta, Hanna

18

Maşina a fost cât pe ce să se răstoarne în şanţul de pe margine, dar a regăsit şoseaua în ultima clipă. Apoi, energic, fără să încetinească, a revenit pe drumul ce cotea spre dreapta. Decapotabila, sub presiunea unor forţe contrare, părea că se turteşte, că se strânge, că-şi încordează muşchii.

Cauciucurile scrâşniră, ca nişte războinici bucuroşi că pornesc la asalt.

Anny le-a încurajat strigând.

Ce euforie! Tălpile goale i se lipeau de pedale. Cu viteză maximă şi un control perfect, avea impresia că e totuna cu automobilul: zgomotul motorului îi înlocuia respiraţia, caroseria îi prelungea trupul, astfel încât greutăţile lor se armonizau, o simplă mişcare a umărului său stâng deplasând tona de fier într-o parte. Anny şofa aşa cum trăia, fără pic de prudenţă.

Cu faţa în vânt şi părul despletit, muşca din aerul şfichiuitor. Palme, da, palme una după alta, aerul o pălmuia! Deşi o trata astfel, era încântată, n-avea nimic împotriva lui, îl înfrunta, îl despica, îl străbătea, ieşind mereu învingătoare.

Eliberând-o de necazuri, viteza îi amintea esenţialul: să se simtă vie, cât se poate de vie, fiindcă, la două sute la oră, moartea stătea la pândă în fiecare denivelare.

Se auzi sirena poliţiei.

— Ţară de rahat! Aia nu, aia nu!

Cu atât mai furioasă cu cât adrenalina sporise, trase pe marginea drumului şi îl privi pe ofiţer cum se apropie.

Acesta îşi opri motocicleta în dreptul ei, coborî, maiestuos, apoi înaintă, cu picioarele crăcănate, de parcă ar fi ţinut între coapse o motocicletă virtuală.

Anny izbucni în râs.

— Nostim, nu?

Poliţistul strâmbă din nas, gata să riposteze, dar preferă să se abţină, înşirând formulele uzuale:

— Doamnă, ştiţi că aveaţi două sute la oră?

— Cum să nu ştiu! Nu oricine poate asta. Orice greşeală ar fi fost fatală. V-a plăcut şi dumneavoastră?

— Doamnă…

— Hai-hai… De ce v-aţi angajat în poliţie, nu ca să practicaţi legal excesul de viteză? Că doar nu v-aţi făcut motociclist ca să puneţi mâna pe moşnegii care merg cu tractorul! Noroc că, din când în când, mai apar agitaţi ca mine care vă oferă prilejul s-o călcaţi!

Descumpănit, rămase cu gura căscată. Pe măsură ce-i vorbea, începea s-o recunoască.

— Sunteţi… vedeta de cinema?

— Da, Anny Lee.

Avea impresia că trecuse dincolo de ecran. Era aievea? Fiinţa care, în mod obişnuit, i se arăta cu o faţă de cinci metri pe trei, uriaşă, impunătoare, se afla la câţiva centimetri de el şi tocmai îi răspunsese firesc, cu farmec.

Anny îi zâmbi, încântată de efectul pe care îl avea asupra lui.

— Sunteţi mulţumit de motocicletă?

— Păi…

— Dumneavoastră aţi ales-o. Sau nu?

Cu toate că avea chef să continue conversația, trebuia să-şi facă meseria. Ea i-o luă însă înainte:

— Şi cum a reacționat familia? Mămica nu suporta să vă vadă călare pe ditamai motorul, dar de când aveți uniformă i-a trecut, nu-i aşa?

Prin ochii motociclistului trecu un licăr de amuzament.

— Ar trebui să mă înrolez în forțele de poliție, conchise Anny. Doar aşa aş putea să-i dau blană fără să plătesc amenzi şi fără să ajung la tribunal. Ce părere aveți?

Motociclistul izbucni în râs.

Anny îl privi cu ochii măriți, cu o față lungă, de puştoaică pedepsită.

Cucerit, măgulit că Anny se străduia să-şi facă numărul de dragul lui, motociclistul spuse:

— Bine. Închid ochii. Promiteți-mi că vă continuați drumul cu viteză normală.

Încuviință. Amândoi ştiau însă că minte. El oftă, regretând că trebuie să se despartă de tânără aşa de curând.

— Unde mergeți?

— Spre platourile următorului meu film.

— Cum se numeşte filmul?

— *Fata cu ochelari roşii*.

— O să merg să-l văd, Anny Lee, ca şi pe cele dinainte. De ce şofați? Îmi închipuiam că studiourile vă pun la dispoziție şoferi de limuzină.

— Nu există şoferi de limuzină care să-mi ofere asemenea senzații. Dacă, totuşi, ştiți vreunul, scoateți-l din puşcărie şi faceți-mi cunoştință cu el. Până atunci însă, mă văd silită să pun mâna pe volan.

Zâmbi, vrăjit de tupeul lui Anny.

Ea porni din loc şi, târându-se ca melcul, îi făcu un semn drăgălaş cu mâna. A fost la un pas să-i răspundă, însă şi-a amintit că trebuie să se poarte ca un polițist.

A însoțit-o preț de un kilometru, exact cât Anny a condus la pas. Apoi a depăşit-o, a schimbat banda, s-a îndepărtat, convins că Anny avea să calce iar accelerația.

După ce a năvălit unde se instalase echipa pentru filmarea câtorva scene de exterior, Anny şi-a încredințat maşina unui stagiar şi a sărit în rulotă.

Atmosfera din timpul turnării devenea tot mai mult un război declarat.

În primul rând, vedeta sosea cu o întârziere fastuoasă, datorată orei târzii la care se culcase – se băgase în pat de-abia la patru dimineața – şi oboselii – mahmureala de după droguri. De când şi-o trăsese cu Zac, nu-i mai era teamă de el; dimpotrivă, îi era îndeajuns să şi-l amintească gol-puşcă, să se gândească la implanturile lui de păr, că i se şi părea grotesc. Nu mai avea nici o putere asupra ei, nici aceea de a o sili să fie punctuală, nici aceea de a nu o mai face să-l maimuțărească după fiecare frază. De vreo trei ori îl făcuse „nenorocit“ în public.

În ce-l priveşte pe David, fățărnicia lui devenise vădită. Anny fusese prima care o descoperise, însă de-acum toți o percepeau, inclusiv el, pentru că, atunci când se comporta ca un îndrăgostit sau când îi zvârlea câte o căutătură galeşă, privirea îi intra în panică o fracțiune de secundă, dezvăluind că înlăuntrul său se teme că nu e credibil.

Lui Anny puțin îi păsa. Mai mult, se simțea liniştită. Când vedea mediocritatea oamenilor, respira mai uşor. În acest chip, se simplificau nu doar raporturile cu ei, ci şi cu ea însăşi: avea mai puține să-şi reproşeze. Nulitate în țara nulităților, ajunsese să nu se mai teamă decât de indivizii excepționali.

În ce-l priveşte pe Ethan…

Ethan nu se împăcase cu gândul că Anny fuge de el. Se străduise s-o influenţeze, să o împiedice să se afunde din nou în obiceiurile ei dăunătoare. Din ziua în care Anny căzuse sub influenţa opiului, l-a întâlnit fără încetare pe drumurile ei, la intrarea în casă, la ieşirea din studiouri: se prefăcea însă că nu-l vede. Dar Ethan nu renunţa. Într-o dimineaţă, s-a repezit spre ea dojenind-o; Anny şi-a văzut de drum, ca şi cum bărbatul făcea parte dintr-o lume fără vreo legătură cu a ei, de parcă ar fi fost o nălucă ce încerca să ia legătura cu o fiinţă vie.

În acea zi, filma ultima sa scenă cu o actriţă pentru care avea un adevărat cult, Tabata Kerr.

De ce o aprecia atât?

Tabata – supranumită, de către întreg Hollywoodul, Geanta Vuitton din pricina nenumăratelor cusături la care îi fusese supusă pielea feţei –, micuţă de statură, durdulie, insolentă, caustică, veninoasă, cu un cap fără gât înşurubat direct între umeri, cu gesturi rapide şi privirea rece, îi părea o fiinţă dârză. O stană de neclintit. Orice s-ar fi întâmplat, şi-o lua pe coajă dispreţuitoare şi mereu răzvrătită. Anny o invidia pentru faptul că ajunsese atât de neînduplecată.

După ce s-a aranjat, s-a dus pe platou ca s-o salute pe Geanta Vuitton, care s-a lăsat îmbrăţişată, având însă aerul c-o respinge ca să-şi salveze machiajul.

— Puişor, au început să-mi tencuiască faţa la şapte dimineaţa, şi s-a strâns o întreagă echipă, aşa că nu te apropia prea tare. Monument istoric în pericol. Nu poţi circula printre ruine după pofta inimii.

— Sunt fericită că filmez cu tine.

— Eu sunt pur şi simplu fericită că filmez.

Au făcut repetiţii, s-au potrivit reflectoarele, apoi a început filmarea.

De îndată ce se striga „Motor!“, Anny se metamorfoza: toată fiinţa ei devenea adâncă, intensă, adecvată. Vocea îi vibra, răguşea, se estompa; chipul îi palpita de emoţie; prin ochii ei treceau sentimentele cele mai diferite; până şi trupul său spunea o poveste, puteai să-i focalizezi obiectivul pe mâini sau pe picioare, fiindcă şi ele interpretau scena.

Alături, Geanta Vuitton proceda exact pe dos. La semnalul „Motor!“ se diminua, îşi pierdea o parte din aură. În vreme ce Anny se ilumina, ea se stingea. Decana îşi construia o interpretare conştientă, atentă la efecte, profesionistă. Nu oferea nimic fără calcul. Executa o partitură, cea a Tabatei Kerr în acest rol, conform aşteptărilor, deci fără surprize. Deşi era distribuită doar în roluri secundare burleşti, împlinea aşteptările: personalitatea ei puternică nu dispărea cu totul, iar fizicul ei neverosimil, nici atât.

La fiecare cadru, Anny o felicita, pentru că nu îşi dădea seama de distanţa dintre implicarea ei şi cea a hoaştei pe care o venera. Sub umbrela pe care i-o ţinea cel mai chipeş dintre stagiari, Geanta Vuitton primea cu lăcomie complimentele colegei de platou.

Zac suferea. Vedea prea bine diferenţa dintre cele două artiste, dar nu izbutea să le ghideze, pentru că Anny refuza să-l asculte, în vreme ce Geanta Vuitton, deşi îi aproba remarcile cu un aer pătruns, se dovedea incapabilă să dea ceva mai bun.

Zac se hotărî să comunice cu Anny prin cei trei asistenţi ai săi. Convinsă în sfârşit să-l asculte, îşi luă zborul ca un avion de vânătoare – deşi, şi înainte, zbura deja la o altitudine apreciabilă.

Membrii echipei nu se putură împiedica s-o admire. Cu siguranţă, Anny se purta ca un copil răsfăţat – cât timp avea să mai care după ea la filmări cei cinci ani de la vârsta debutului? –, năruia planificările, îi costa pe producători mult mai mult decât salariul, dar nimeni nu-i contesta maturitatea interpretării.

Când soarele a coborât prea mult pentru ca lumina să mai rămână în „racord“, s-a anunţat încheierea programului.

Geanta Vuitton, prea puțin atinsă de oboseală, îi propuse lui Anny să vizioneze secvențele nemontate la ea în rulotă.

După demachiere – cea a Genții Vuitton doar parțială, pentru că femeia nu ieşea în lume decât gletuită cu un strat gros de fond de ten –, priviră imaginile filmate în ultimele săptămâni pe un ecran de televizor. Geanta Vuitton îşi verifica prestația; când nu apărea într-o secvență, o contempla pe Anny şi desluşea calitățile neobişnuite ale tinerei sale colege.

— Puişor, aparatul de filmat te iubeşte la nebunie.

Se întoarse să vadă ce părere avea Anny: ruptă de oboseală, aceasta adormise după primele imagini.

Seara, la propunerea Genții Vuitton, cele două s-au întâlnit într-un restaurant elegant din Los Angeles.

Anny apăru cu o întârziere de o oră, confuză, rătăcindu-se în scuze, fără să-şi închipuie că Geanta Vuitton, avertizată, de-abia sosise.

Patronul şi chelnerii se bulucirăă în jurul actrițelor, repetându-le cât sunt de onorați să servească două stele ale Hollywoodului; le arătau respect amândurora, ba chiar mai mult Genții Vuitton, care s-a străduit să ascundă că ştia pe dinafară prenumele fiecărui angajat.

Anny avea un chip răvăşit. După efervescența filmărilor şi, apoi, după somnul năprasnic, era sictirită, neliniştită şi tânjea după prafuri. Mâncarea n-avea s-o ajute. Ce era de făcut?

Când îl zări pe roşcatul care se ocupa de garderobă, se consideră salvată; tipul frecventa Red & Blue, îl întâlnise adesea la subsol, prăbuşit, îndopat cu droguri, scoțând bulbuci ca peştii din acvariu.

Pretextând că merge „să-şi împrospăteze năsucul“, cum zicea Geanta Vuitton, Anny se strecură înăuntrul cabinei, se apropie de tip şi-i mormăi:

— Ajutor, sunt în criză.

O măsură de sus până jos şi schiță un rânjet.

— Bună seara. Mă numesc Ronald.

Văzu într-o clipită încotro bate tipul:

— Eu sunt Anny. Te-am văzut la Red & Blue.

— Păcat că nu mi-ai spus acolo.

— Îmi iau greu inima-n dinți, suspină ea, etalând o expresie care o făcea irezistibilă. Iar roşcații mă intimidează.

— Pe bune? De ce?

— Nişte amintiri de nota zece.

Bărbatul prețui argumentul. Anny gemu:

— Poți să-mi potoleşti chinul? Altfel, nu cred că prind sfârşitul cinei.

— Să văd.

Se instală tăcerea. Anny îşi dădu seama că roşcatul nu trebuia bruscat, întâi de toate pentru că mintea îi mergea cu încetinitorul şi apoi pentru că tipul ținea să păstreze inițiativa.

Ca să-l încurajeze, îi adresă un zâmbet provocator. Atins la coarda sensibilă, individul îi susură:

— Ce-mi dai dacă-ți găsesc un pliculeț uitat prin fundul buzunarelor?

— O sută de dolari e bine?

Vibră, ispitit.

Anny se gândi: „Of, o să reuşesc fără să fie nevoie să mi-o trag cu el“.

Roşcatul dădu din cap.

— Întoarce-te.

Anny se execută. Omul se temea să nu afle unde-şi ascundea drogurile. Ceea ce era o veste straşnică: dacă-şi lua această măsură de prevedere însemna că individul mai avea o rezervă.

— E-n regulă. Poftim.

Îi strecură în palmă o hârtiuță împachetată, în care se afla praful.

— Pe curând, şopti Anny, după care dispăru la toaletă.

Odată întremată – ori convingându-se că aşa era –, urcă şi se aşeză lângă Geanta Vuitton.

— Maimuțica mea, exclamă străvechea actriță, îți mulțumesc că m-ai ales să joc în filmul tău.

— Nu, nu eu, ci…

— Nțț, nțț… Zac nici măcar nu mă vedea când îmi jucam scena, n-avea ochi decât pentru tine.

— Asta din alte motive. Ne-am…

— Da, v-ați tras-o, şi cu asta, basta. Ştie toată lumea. De altfel, sunt încântată că am ajuns la vârsta la care nici unui regizor nu-i mai trece prin cap să mă înghesuie într-o cameră de hotel. Mi se părea că e un obicei cam… feudal.

— N-a fost chiar aşa…

— Desigur, pişcoțel, la tine e invers. Îi obligi să se culce cu tine, ca apoi să-i domini. Crede-mă, noi, femeile, suntem vrăjite că-i tratezi în sfârşit pe bărbați exact în felul în care urâm să fim tratate. Superbă răzbunare! Să ne întoarcem însă la oile noastre, cum spunea maică-mea, care nu pusese niciodată piciorul afară din New York, şi să-ți analizăm cazul, iepuraş. Zac îşi holba fermecat ochii la tine, pentru că eşti răpitoare… O mare actriță, purceluşo, o foarte mare actriță.

— Şi tu, Tabata…

Mânuța ei, cu degetele sugrumate de inele ca nişte cârnăciori, izbi furios în masă.

— Te rog, ajunge! Fără elogii deşănțate. Ştiu prea bine câți bani fac. Pe tine te iubeşte camera, pe mine, nu.

— Te referi la vârstă?

Geanta Vuitton o sfredeli cu o privire gen „Vârsta? Care vârstă?“, dar îi adăugă o grimasă subțire care sublinia că mimează neînțelegerea, un rictus ce îi dovedea luciditatea şi umorul.

Li se aduse comanda.

Strămoaşa ronțăi o crevetă şi strigă, cu ochii ridicați în tavan, inspirată parcă de animăluț:

— Ştii că am o poreclă?

— Păi… nu…

— Mincinoaso! La noi în branşă lumea mă ştie de Geanta Vuitton.

— Serios?

— Acum joci prost, veverița mea. Mă rog, joci o situație imposibilă, deloc credibilă. Eu mi-am scornit porecla asta!

— Nu se poate!?

Anny chiar era uimită. Cum să te supui la o asemenea tortură, dându-ți un nume care semnala necruțător eşecul – operațiile de chirurgie estetică prea vizibile şi prea numeroase?

Tabata Kerr continuă, dezghiocându-şi crustaceele:

— Camera de filmat, gărgărița mea, nu stă pe gânduri, înregistrează! Când se apropie de tine, nu închide ochii precum fanții; dimpotrivă, îi deschide şi îți surprinde defectele, toate defectele. La naiba, chiar e lipsită de subtilitate camera asta nenorocită, nu filtrează nimic. O tâmpită fără suflet şi fără respect. Ca să supraviețuiesc în cinema, după ce i-am plătit trei piscine chirurgului plastician, trebuia să

joc cu cărțile pe față: mi-am făurit un pseudonim de infirmă în speranța că, atunci când va fi nevoie de o moacă devastată, se vor duce cu gândul la Geanta-Vuitton.

Chicoti ca o scorpie.

— Şi mi-a ieşit.

Anny zâmbi, liniştită să afle că bătrâna doamnă pe care o adora se descurca în viață fără greş.

— Cât de şmecheră eşti, Tabata!

— Ei, bine, complimentul ăsta îl accept, libelula mea. Îți dai seama că, la fizicul meu, cu vocea mea şi cu puținele unelte teatrale de care dispun, dacă nu eram isteață, n-aş fi făcut în veci carieră!

— Exagerezi…

Anny era indignată. Dar interlocutoarea chiar nu cocheta; renunțase la stilul de mare cucoană şi le zicea verde în față.

— Vreme de şaptezeci de ani m-am ciocnit de o groază de lume, femei cu adevărat frumoase, mai talentate ca mine, actrițe cu har, având o voce fermecătoare. Toate au dispărut. Toate! Eu sunt încă pe metereze! Nu am cine ştie ce talente, cu excepția unuia: să rămân în meserie.

Schimbă subiectul şi o întrebă brusc pe Anny:

— De-asta voiam să vorbim, şoricel. Mi-e teamă pentru tine.

Anny se încruntă.

Geanta Vuitton se întoarse spre ea şi o privi în ochi.

În acea clipă, Anny pricepu de ce se simțea stânjenită: împărțeau aceeaşi masă, dar, fiind de o parte şi de alta a unei banchete, nu stăteau față în față. Geanta Vuitton se uita spre sală şi nu prea se întorcea spre ea; de parcă publicul ei ar fi fost clienții, li se adresa lor ca să-şi arunce replicile, cabotină dependentă de scenă, care nu aruncă nici măcar un ochi spre partener. Dintr-odată, uită de obişnuințele ei teatrale şi se aplecă spre Anny:

— Micuța mea, nu sunt decât o căzătură şi o ticăloasă, dar comportamentul tău, încă de la început, m-a mişcat. Mi-ai întins mâna în mai multe rânduri, câtă vreme nu puteam să-ți dau nimic înapoi. M-ai convins de afecțiunea ta. Aşa încât acum, când mamaia e obosită, mi-am zis că a venit vremea să-mi plătesc datoria. Cum tot ce am mai bun e inteligența, m-am gândit la situația ta şi te previn. Eşti un geniu, gazela mea, un adevărat geniu al artei dramatice. Iar asta te face mai fragilă. Când filmezi o scenă, nu te-ncurci, te oferi, te dai pe de-a-ntregul. Până la urmă o să clachezi.

Îşi îndreptă degetul spre şiragurile de perle false, care îi acopereau pieptul ca o platoşă de gladiator.

— Nu pot fi înfrântă. Doar moartea mă va doborî. Am piele tare şi suflet de granit. Nimic nu mă scoate din ale mele. Cu-atât mai bine şi cu-atât mai rău. Firea hotărâtă mă face interesantă, dar tot ea m-a împiedicat să devin o mare actriță. În schimb, temperamentul ăsta păcătos îmi îngăduie să fiu o femeie aproape fericită. În vreme ce tu nu eşti aşa. Dacă e să mă iau după cum te spânzuri de gâtul meu, după felul cum îți joci scenele – de parcă ar fi o problemă de viață şi de moarte –, ştiu că nu eşti fericită.

Anny îşi înghiți lacrimile.

— Nu eşti fericită pentru că ai băierile inimii deschise către nişte sentimente uriaşe. Mi-am dat seama când am vizionat adineaori secvențele alea brute. Când râzi, râzi, nu rânjeşti… Când plângi, plângi, nu te smiorcăi… Totul e măreț la tine, nu ai nimic meschin, nimic mărunt. Nu te observi făcând ce faci, laşi lucrurile să meargă de la sine. Nu cauți pasiunea, vine ea peste tine. Interpretezi dezvăluindu-te, joci precum un Cristos țintuit pe cruce. Iar camera de filmat apreciază asta. Publicul, aşijderea. Pe mine nu mă place publicul, doar îi place să-l distrez, ceea ce e altceva. Pe tine te idolatrizează pentru că-i arăți o

oglindă în care se recunoaşte. Da, pe chipul tău, în ochii tăi, în mâinile tale îşi regăseşte emoţiile, dar înfrumuseţate – pentru că eşti frumoasă –, şi înnobilate – pentru că eşti pură.

Îl atenţionă pe chelner că are paharul gol.

— Eu nu strălucesc decât în teatru. Pe scenă mă arunc în foc, calculez mai puţin, nu mă mai întreb cum sunt filmată, îmi ocup locul cum se cuvine şi nu îl cedez nimănui. Pe ecran, nu sunt nici bună, nici rea, doar potrivită. Precum majoritatea actorilor, de altfel. În vreme ce tu, căprioara mea, eşti fenomenală. Ţi-ai câştigat statutul de vedetă la o vârstă aşa de fragedă nu doar prin noroc. Ai calităţile necesare.

Îşi leorpăi vinul de Burgundia, se strâmbă, apoi ceru un bordeaux. Anny nu intervenea nici în pauze, nici în monolog: asista, atârnându-se de vorbele ei.

— Nu există decât două feluri de vedete în cinema: bolnavii şi cărpănoşii. Cărpănoşii nu se mişcă, nu se schimonosesc, rămân la limita inexpresivităţii, oferind o mască sub care se poate citi o formă de agitaţie; aceştia sunt căutaţi de camera de filmat, care îi scrutează, îi scotoceşte în căutarea unui sentiment; zgârciţi, însă, până la capăt, ei nu oferă decât un manuscris ilizibil, plin de ştersături, pe care spectatorul, mulţumită montajului, va izbuti să-l descifreze. Ceilalţi, bolnavii, sunt cei care se jertfesc clipei în care joacă, sunt cei care nu sunt fericiţi decât între „Motor“ şi „Stop“. De ce fericiţi? Pentru că uită de ei; pentru că se abandonează; pentru că există acolo, integral, în clipa aceea; pentru că, în fine, acea hipersensibilitate care le face traiul cotidian insuportabil îşi găseşte locul perfect de exprimare. Aceştia, dintre care faci parte, sunt handicapaţi în materie de viaţă. Zilnic, sunt loviţi de realitate, sunt dislocaţi, sunt mitraliaţi.

Îi luă mâinile lui Anny într-ale ei.

— De ce a fost inventat cinematograful? Ca să-i convingă pe oameni că viaţa îmbracă forma unei poveşti. Ca să susţină că, printre evenimentele confuze pe care le îndurăm, există un început, un conţinut şi un sfârşit. Cinematograful înlocuieşte religiile, ordonează haosul, strecoară raţiunea în absurd. Cele mai multe bilete se cumpără duminica! Spectatorii au nevoie de asta, după cum ai şi tu nevoie, nutrie mică! Pretinzi un scenariu care să-ţi descrie punctul de plecare şi pe cel de sosire, care să-ţi deseneze traseul, să-ţi arate ce trebuie să spui, să simţi, să faci, care să-ţi indice suişurile şi coborâşurile. Trebuie să ai în faţă harta, pentru că, altfel, o iei la vale. Eşti un geniu, anaconda mea, ce tristeţe! Mai bine ai fi mediocră… Vei lăsa îndărătul tău o dâră imensă de lumină, dar nu vei fi fericită.

Când o îmboldea aşa, cu grandilocvenţa ei teatrală, Anny căpăta încredere.

— Ce-ar trebui să fac?

— Să te hotărăşti să fii ceea ce eşti: o Aleasă. Adică o să pendulezi între datorie şi privilegii. În schimb, vei avea parte de plăcere…

Cele două se despărţiră îmbrăţişându-se. Geanta Vuitton se simţea răscolită de această tânără fragilă peste care vedea năvălind toate furtunile; Anny o strângea în braţe, întrebându-se dacă mai avea s-o revadă. Fiecare era îngrijorată pentru cealaltă.

După ce o conduse pe decană la taxi, Anny se întoarse în restaurant să achite nota de plată – Geanta Vuitton nu plătea niciodată, nici măcar când ea făcuse invitaţia.

Se duse apoi după roşcat în vestiar.

— Unde mergi?

Acesta, după terminarea serviciului, consumase deja nişte droguri.

— Te conduc, îi răspunse.

— Unde?

— La mine acasă.

Anny acceptă fără să crâcnească.

19

De când sosise în confreria beghinelor[4], Anne strălucea.

4. În Belgia şi Olanda – membre ale unor comunități instituite în timpul cruciadelor care locuiau în beghinaje. Acestea ajunseseră un mic oraş în cadrul oraşului, care avea cuptor de pâine, braserie, infirmerie, biserică. Beghinele, spre deosebire de călugărițe, nu rosteau jurământ de castitate, sărăcie şi ascultare. Nu erau, prin urmare, legate pe viață, chiar dacă în majoritatea cazurilor nu părăseau confreria. Biserica le-a considerat la început eretice, dar a sfârşit prin a le accepta, cu condiția să ducă o viață pioasă. Beghinajul era condus de o Mare Doamnă sau Mare Domnişoară. (N. tr.)

În curtea aceea plină de copaci, unde locuitoarele căsuțelor aproape identice se priveau unele pe altele printre trunchiurile subțiri, Anne stătea în cea de-a opta pe dreapta, de cum treceai de pridvor, cea mai îndepărtată de puț, o bojdeucă cu obloane roşii. Şi înăuntru, şi pe dinafară, căscioara era confortabilă, cochetă; Anne prețuia simplitatea cu care era amenajată. Îndreptate spre catedrala Mântuitorului, ferestrele din spate aduceau lumina cea mai intensă, lumina cea albă a nordului, difuză, o opalescență limpede care nu lăsa umbre.

Oaspeții nu avea cum să nu fie izbiți de aerul feminin al beghinajului: iar asta nu avea legătură cu cele care sălăşluiau acolo – un loc unde bărbații n-aveau dreptul să se stabilească –, ci cu dimensiunea minusculă a bojdeucilor, dereticate cu grijă, cu gingăşia fațadelor din cărămidă roşie vrâstată cu piatră nisipie. Domnea un sentiment de pace. Curtea dreptunghiulară şi primitoare, plină de copaci, preschimba sălaşurile în nişte ciuperci ițite la poalele codrului.

Anne îşi împărțea locuința cu o cusătoreasă din Anvers.

Despărțirea de mătuşa Godelièvе o uşurase. O eliberase atât de trecut, cât şi de viitor. Nimeni nu-i mai amintea de mama ei, moartă la naştere; nimeni n-o mai silea să se mărite; în zare se desenau, nehotărâte, alte speranțe.

Braindor îşi folosise înrâurirea pe care o avea asupra Marii Domnişoare ca s-o adăpostească acolo.

Acea femeie în vârstă, cu trăsături fine, celebră pentru ochii ei de culoarea levănțicii, conducea beghinajul cu autoritatea blândă a ființelor aflate în armonie cu acțiunile lor. Aristocrată cultivată, mare cititoare de texte filozofice şi teologice, nu abuza nici de poziția şi nici de erudiția sa ca să guverneze această comunitate nereligioasă; atuurile – vița nobilă şi cultura – care o plasau mult deasupra altora şi le păstra în rezervă, la un nivel accesibil doar ei; voința ei expresă se întruchipa doar în organizarea unei vieți simple pentru beghine, a unei vieți neprihănite, în cultul muncii, rugăciunii şi reculegerii.

Cu toate că Anne nu se trăgea dintr-o familie nobilă, a fost primită de Marea Domnişoară. Sau poate chiar acesta a fost motivul. Într-adevăr, prin Bruges începuseră să umble zvonuri care criticau tendința actuală a beghinajului, aceea de a nu primi decât fete de stirpe înaltă, deşi, la origini, confreria le ocrotea pe femeile din popor.

Atunci când Braindor i-a prezentat-o pe Anne, Marea Domnişoară a măsurat-o îndelung din priviri.

Deşi Braindor şi Anne bănuiseră că va urma un interogatoriu, ea a prelungit tăcerea cu un semn al degetului arătător. Cele două femei, față în față, nu se clinteau: părea că Marea Domnişoară pătrunsese în spiritul lui Anne fără ajutorul cuvintelor.

Braindor simțea că purtau o conversație în toată regula, fără să rostească vreo vorbă.

În cele din urmă, după două sferturi de oră, Marea Domnişoară conchise:

— Sufletul nu e capabil să vadă frumusețea decât dacă este el însuşi frumos. Se cuvine să fii divin ca să ți se dezvăluie divinul. Bun venit, Anne!

Fără alte vorbe de prisos, Marea Domnişoară îi oferi o rentă şi un acoperiş tinerei despre care întregul Bruges spunea vrute şi nevrute.

Cu toate că obstacolele se şterseseră datorită relațiilor lui Braindor, mătuşa Godeliève, neînțelegând pleaşca ce-i căzuse pe cap, se puse de-a curmezişul: dacă oraşul o considera pe nepoata ei o ființă excepțională, tutoarea ei pretindea să fie primită în cea mai de soi mânăstire. Braindor, în schimb, sugera ca Anne să ducă mai întâi o viață intermediară în beghinaj, în aşteptarea adevăratei sale vocații.

Anne se simțea aici ca nouă. Avea impresia că începe o a doua copilărie.

Când a intrat în confrerie, a trebuit să aleagă între sarcinile pe care avea să le îndeplinească în această comunitate de femei care nu se legau prin jurăminte. Pentru că ştia să citească şi să socotească, i s-a propus să lucreze la economat, Marea Domnişoară considerând că erau suficiente beghine care spălau, scărmănau şi torceau lâna.

A doua zi, văzând nişte bătrâne care trudeau cu cârca, s-a oferit să pună umărul şi la aprovizionarea cu lemne; avea să care legături de vreascuri, să urnească buturugi şi, dacă era nevoie, să le despice; a adăugat, tot atunci, că va curăța prin curte şi va desfunda canalele de scurgere.

Şi-a ținut, cu bucurie, cuvântul. În fiece zi, descoperea în sine o vigoare nesfârşită. Cu cât se ostenea mai mult, cu atât se întărea.

Braindor o vizita adesea. Pe de-o parte, o pregătea pentru întrevederea cu arhidiaconul; pe de alta, intrigat de tânără, încerca s-o cerceteze mai amănunțit şi să priceapă de unde venea fascinația pe care o exercita asupra tuturor, de când cu îmblânzirea lupului.

Atunci când încuviința să-şi părăsească îndatoririle, se aşeza alături de el pe o bancă de piatră.

În primele zile, n-a scos mare lucru de la ea. Dacă nu bănuitoare, în orice caz prudentă, Anne se temea să vorbească prea mult. Făcea în aşa fel încât, prin iscusite întrebări rostite cu aer nevinovat, să-l împingă să vorbească mai mult decât ea.

Când îşi dădu seama de tertip, Braindor se hotărî să riposteze.

— Anne, vreau să-mi vorbeşti, nu să m-asculți.

— În locul ăsta, nu pot.

— Ce te-mpiedică?

— Zidurile astea dimprejurul nostru.

Braindor strâmbă din nas, convins că născocise asta ca să ocolească răspunsul. Anne îi întinse mâna, sugerându-i cu blândețe s-o urmeze.

Merseră până la un arbore aflat în mijlocul unui strat de iarbă.

— Aici, preciză ea, sub tei. Îmi vine mai uşor.

Braindor îşi aminti de ataşamentul ei viu față de stejarul din pădure, atunci când fugise de-acasă; aşa că îi făcu cu ochiul copacului, vrând parcă să-l salute.

Anne remarcă gestul.

— Vă cunoaşteți?

— Nu încă.

Tânăra pufni râs.

— O să vă înțelegeți.

Se aşezară sub ramurile lui, cu spatele lipit de trunchi. Păstrară tăcerea, cât să se obişnuiască cu duhul lui vegetal; dacă nu cumva va fi fost invers, câtă vreme arborele trebuia să se acomodeze cu ei.

După un răgaz destul de lung, Braindor întrebă:

— Ai terminat de citit Biblia?

— Nu, e prea înspăimântătoare.

— Anne, te sfătuisem să laşi deoparte Vechiul Testament şi să te-apuci de Cel Nou. Nu mai poţi ocoli lectura Evangheliilor.

Dintr-odată, călugărul Braindor aruncă o privire îngrijorată împrejur, ca să se asigure că nimeni nu auzise această frază, care putea fi primejdioasă, dacă era interpretată ca un crez luteran.

— Oricum, reluă el, ai auzit de mii de ori la slujbă istoria Domnului Nostru Isus Cristos.

Anne strânse din buze, sceptică.

— Nu prea ascult liturghia.

— Şi-atunci ce faci?

— Cânt, privesc lumina, admir statuile de piatră, descopăr mirosurile celor din preajmă, încerc să desluşesc felul în care glasul preotului se fărâmiţează în ecouri.

Braindor oftă.

— Nu te rogi?

Anne se întoarse indignată spre el.

— Ba da, spun multe rugăciuni. Mă rog nu doar în momentul rugăciunilor, mă rog de-a lungul întregii slujbe. Dar şi în timpul zilei. Mă rog aproape necontenit.

— Ce-nseamnă să te rogi?

— Aduc mulţumiri. Încerc să mă feresc de rău.

— Îi ceri lui Dumnezeu să-ţi facă vreun hatâr?

— Doar n-o să-L supăr cu necazurile mele!

— Îl rogi să facă ceva pentru alţii?

— Dacă e cu putinţă, prefer să fac eu.

Braindor strânse din dinţi: în funcţie de ascultător, declaraţiile lui Anne dezvăluiau fie o trufie vinovată, fie o credinţă îngerească.

— Ce simţi atunci când preoţii îţi vorbesc despre Dumnezeu?

— Mă plictisesc.

Noroc cu această izolare pe care i-o impusese înainte de intrarea la mânăstire, pentru că afirmaţiile ei l-ar fi şocat pe orice om al Bisericii.

— De ce te plictiseşti?

— S-ar cădea ca preoţii să vorbească despre Dumnezeu ca nişte îndrăgostiţi, uluiţi, fermecaţi, plini de recunoştinţă şi de admiraţie. Ar trebui să-i pizmuim că sunt atât de aproape de El, că sunt emisarii Lui, da, ar trebui să crăpăm de invidie, să vrem să le luăm locul dacă L-ar lăuda aşa cum se cuvine. Dar ei Îl agită pe Dumnezeu ca pe un bici: „Dumnezeu vă va da pedeapsă, dacă nu în viaţa de-aici, de pe pământ, atunci în infern!“ Cu toate focurile lor, cu noianul lor de incendii, de jăratec, de frigări, cu pocăinţa şi cu chinurile lor veşnice, am impresia că sunt un pui ce urmează să fie perpelit pe cărbuni.

Se întoarse spre Braindor.

— Dacă preoţii ar avea dreptate, raţele au mai mult noroc decât oamenii: nu-şi petrec toată viaţa ascultând că vor sfârşi pe grătar.

Un vânt uşor înveseli frunzişul. Anne trase adânc aer în piept.

— Acest Dumnezeu, frate Braindor, nu m-ajută să trăiesc. Dimpotrivă, mă împiedică.

— De ce spui „acest Dumnezeu“? În opinia ta, ar mai fi şi altul?

Anne îşi ţinu gura. Iar tăcerea nu exprima un gol de gândire, ci mai degrabă un preaplin al spiritului care refuza să se exprime.

Neizbutind s-o scoată din muţenie, Braindor o lăsă în pace.

În zilele următoare, se mulţumi s-o observe pe Anne.

Cu toate că trudea din zori până seara, răspândea bucurie. Avea mereu un surâs pe chip, blând atunci când se adresa celorlalţi, senin atunci când privea cerul, îndrăgostit atunci când întâlnea orătănii.

După ce probăluia socotelile ţesătorilor care veneau după lână, se ducea sub tei şi rămânea pe gânduri, sprijinită de trunchi. Adesea, se îndepărta de copac, se lungea pe jos, cu faţa lipită de pământ şi braţele larg deschise.

Braindor nu s-a putut abţine să n-o aducă pe Marea Domnişoară şi s-o întrebe, arătându-i-o pe Anne lungită în iarbă:

— Ce-o fi făcând?

— Se prosternează în cruce, imitându-l pe Domnul Nostru Isus Cristos. E evident, de ce mai întrebi?

— Anne habar n-are ce face. Nu are pic de cultură religioasă.

Un surâs ilumină faţa stareţei.

— Vrednică ignoranţă, oftă ea. Duhul ei simplu atinge, fără să-şi dea seama, piscurile spiritualităţii creştine. Sufletul ei intuitiv tronează deasupra cuvintelor, ideilor sau raţionamentelor.

Îşi zâmbiră, fericiţi să-şi vadă justificată credinţa intimă prin intermediul neprihănitei Anne.

— Cei curaţi sunt curăţiţi şi prin lipsa de ştiinţă.

Spunând asta, Marea Domnişoară se elibera de uimitoarea ei erudiţie, de folosirea limbilor greacă, latină şi ebraică, de cunoaşterea patristicii străvechi şi a teologilor din toate timpurile. În clipa aceea, ai fi zis că ridurile ei nenumărate se trăgeau din oboseala parcurgerii atâtor pagini.

Tăcură din nou.

După ce a condus-o pe Marea Domnişoară, Braindor s-a întors s-o aştepte pe Anne.

— Ce făceai acolo, Anne, întinsă pe jos?

Fata roşi.

El insistă. Presupunând că o mustra că se murdăreşte, îi arătă veşmintele fără pată. Braindor clătina din cap fără să se lase:

— Te rugai?

— Aproape.

Răspunsul acesta enigmatic răsună vreme îndelungată între ei. Călugărul se întreba: ce e aceea „o aproape rugăciune“?

— Hai sub tei. Îmi povesteşti acolo.

Fără să şovăie, poftind-o să-i meargă pe urme, se îndreptă spre copac şi se opri pe rădăcinile ieşite la suprafaţă.

— Deci?

Anne îl prinse din urmă.

— Mă culc cu faţa la pământ ca să-i respir forţa. La început nu simt nimic, dar, dacă mă străduiesc, simt urcând mii de trepidaţii. Din ce în ce mai puternic, fierbe, şuieră, până când îi desluşesc puterea fără seamăn. Cu care mă umplu toată. De-aici îmi trag vigoarea. Şi surâsul de pe chip. Of, nu sunt o hoaţă, pentru că, de fiecare dată, îi cer voie pământului.

Braindor rămase năucit.

În noaptea aceea, în patul lui de paie țepoase, se întoarse şi se reîntoarse la gândurile sale, depotrivă înflăcărat şi descurajat. Pe de-o parte, Anne avea un discurs în care Dumnezeu nu apărea; pe de alta, descria nişte uluiri mistice pe care i le provoca nu atât Sfânta Scriptură, cât natura.

Exista oare vreo deosebire între creştinism şi ceea ce simțea ea?

Braindor se ridică, tulburat de răspuns: nu, nici o diferență. Anne, solie a unor mesaje pe care nu le pricepea, părea că e iluminată de tâmplarul din Nazaret. Nu reinventase ea, spontan, închinarea în cruce? O dovadă că era direct inspirată de Isus…

Dimineață, Braindor ajunse la concluzia că neliniştea lui din ajun provenea dintr-o confuzie: Anne nu avea un vocabular bogat. Fiindcă nu-i ascultase nicicând pe clerici şi nici nu citise Biblia, se chinuia să găsească vorbele potrivite cu care să-şi exprime trăirile. Aşa cum cei curați nu au uneori ştiință de carte, Anne nu ştia ce face, dar făcea.

Călugărul Braindor hotărî că misiunea sa va fi să o lămurească pe Anne în legătură cu ce se petrecea în trupul şi în duhul ei.

20

9 iunie 1906

Gretchen a mea,

Ai văzut ce ciudățenie? Nu bagi în seamă un cuvânt ani la rând şi apoi, dintr-odată, de cum îi acorzi atenție, îl auzi peste tot, fără încetare.

Exact asta mi s-a întâmplat cu termenul „psihanaliză“. În ultima scrisoare, ți-am vorbit despre vizita mea la doctorul Calgari şi apoi despre cum am şters-o de-acolo; pe vremea aceea, mi se părea că ghicesc în termenul acesta pretențios – prea savant ca să fie şi cinstit – o şarlatanie. Viena mai fusese vrăjită de Mesmer şi de băile lui magnetice, de ce să nu fie şi de magicianul Freud şi de divanurile lui tămăduitoare?

Acum, după două luni, năzuiesc s-o iau înapoi pe firul timpului, să pun mâna pe scrisoare şi s-o distrug, fiindcă, de-atunci, n-am încetat, la tot soiul de mese sau de discuții, să mă tot lovesc de această metodă insolită şi – o să râzi – s-o consider plină de interes.

Cum s-a petrecut această schimbare?

Soarta ştie să umble cu şiretlicuri când e vorba de aiuriți ca mine.

După bunul meu obicei, am mers din greşeală în greşeală.

Mai întâi, a fost episodul sulfidelor ascunse. În privința acestui subiect dureros, o să-mi înfrâng stânjeneala şi o să-ți spun – ție şi numai ție – adevărul.

Într-o dimineață, mi-a fost anunțată vizita bancherului Schönderfer. Am răspuns că Franz lipseşte, dar a susținut că vrea să mă vadă pe mine.

Pentru că părinții îmi lăsaseră o avere, la moartea lor prea timpurie, ştiind că îmi aparține, m-am arătat nepăsătoare față de gestionarea ei. Ce mare scofală să ai milioane, dacă îți iroseşti ceasuri în şir ca să te ocupi de ele? A fi bogat înseamnă să te descotoroseşti de grija banilor, nu-i aşa? După mine, un bancher e aidoma unei guvernante, şefului unui hotel sau unui bucătar: trebuie să-şi gestioneze micuța afacere fără să-şi sâcâie stăpânii. Mă pregăteam deci să-l concediez pe Schönderfer.

Bărbatul s-a plecat, mi-a mulțumit că-l primesc şi şi-a dres de câteva ori vocea, impresionat.

— Mai repede, domnule Schönderfer, spuneți-mi care-i motivul prezenței dumneavoastră aici.

— De obicei, mă adresez domnului von Waldberg, pentru că, în acest domeniu, bărbații sunt îndeobşte cei care îşi asumă responsabilitățile. Însă acum e vorba despre portofoliul dumneavoastră, doamnă von Waldberg, de agoniseala pe care v-au lăsat-o părinții. Sunt… sunt îngrijorat.

— De ce, Dumnezeule mare?

— Cheltuielile dumneavoastră, doamnă. Mă refer la contul personal, nu la ceea ce ați pus în comun cu soțul dumneavoastră.

— Aşa, şi?

— Sigur, nu e treaba mea. Totuşi, ştiind că nu vă place să faceți calcule, notez toate retragerile în locul domniei voastre…

— Foarte bine.

— Trebuie să vă dați seama că, în ritmul ăsta, o să vă goliți repede contul.

— Poftim?

— V-am spus asta şi în scris. Luând în seamă ritmul cheltuielilor, am operat o simulare pentru viitor. E… alarmant.

Am luat hârtia, am parcurs-o, destul de grăbit ca să-mi dau seama că nu pricepeam o iotă, destul de încet ca să zăresc concluzia: falimentul meu personal mai avea de aşteptat doar doi ani.

Constatând că eram afectată, s-a grăbit să mă liniştească:

— Desigur, aveţi şi capital investit în domeniul imobiliar. Aici nu e vorba decât despre lichidităţi. Mi-e teamă, prin urmare, că în scurt timp veţi fi nevoită să vă vindeţi imobilele, dacă veţi continua în acest ritm…

Am tăcut o clipă, încercând, cu greu, să-mi adun gândurile: mi se deschideau în cap tot soiul de porţi, care însă duceau niciunde.

— Poate că doriţi să examinaţi aceste cheltuieli? V-aş putea ajuta să le deosebiţi pe cele care sunt indispensabile de cele…

M-am ridicat, furioasă la culme, şi l-am poftit afară.

Cu toate că a protestat, am rămas neclintită:

— N-am de ce să mă justific, domnule. Să nu confundaţi rolurile: dumneavoastră, banca mea, îmi datoraţi explicaţii, nu invers. Deci, vă rog, s-o lăsăm baltă.

S-a retras, iar eu am căzut pradă unei crize de plâns, acolo, în budoarul unde îl primisem. Mă simţeam… cum să spun… brutalizată; încercarea lui de a pătrunde în existenţa mea mă lăsa sfâşiată, confuză, regretând momente ale trecutului, îngrijorându-mă pentru viitor, frământată de gânduri amare.

Desigur, se puteau găsi căi de a răspunde raţional întrebărilor lui Schönderfer. Eu refuzam însă raţionalitatea. Viaţa mea nu avea de ce să se pretindă nici înţeleaptă, nici prudentă, nici rezonabilă. În anumite privinţe, fusese aşa cu asupra de măsură. De ce să recurgem mereu la tipare?

Să fi fost din pricina lacrimilor, a nasului înfundat? Pentru o clipă, am crezut că mă înăbuş.

Franz n-a aflat nimic despre această vizită. Vreme de trei zile am tot pândit pe chipul lui cea mai vagă schimbare, provocată de o posibilă discuţie cu bancherul. Nici o umbră nu ne-a întunecat însă comunicarea.

În cea de-a patra zi, iată că mătuşa Vivi ni s-a alăturat la ora ceaiului.

— Draga mea, de ce mergem atât de rar împreună la furnizori? Îmi place la nebunie să merg la pantofar, la croitor sau la modistă, însoţită de o prietenă. Data viitoare ia-mă cu tine, hai să ne facem de cap.

Pe faţa ei alungită s-a desenat o irezistibilă expresie rugătoare, cea pe care le-o arăta amanţilor ca să primească un cadou frumos.

Credulă, nu i-am perceput intenţia şi i-am răspuns stângaci:

— Cu plăcere. Ştii însă prea bine, mătuşă Vivi, că nu sunt o cochetă. Îmi comand noi articole de modă doar dacă insistă Franz. Fiindcă o îmbrac pe doamna von Waldberg, nu pe Hanna.

— Aşa mi se păruse şi mie. De aceea nu pricep: Schönderfer, pe care l-am întâlnit din întâmplare, îmi spunea că trăieşti pe picior mare.

Am pălit. Cum de îndrăznise…

— O, îi urăsc pe bancheri, a continuat mătuşa Vivi, ca să-mi curme indignarea. Sunt mai groaznici decât cea mai indiscretă cameristă, atâta doar că pe ei nu poţi să-i concediezi. Ne scotocesc prin buzunare, prin sertare, prin cutiile cu bijuterii, încearcă să afle cum ne petrecem cu adevărat timpul, alungând misterul şi penumbra, hotărâţi să afle originea şi destinaţia fiecărui taler. Insuportabil! Cei mai

mulţi dintre noi sunt îngăduitori… Sau, mai rău, sunt unii cărora le e teamă de bancher. Burghezii, cu precădere. Lumea pe dos.

Să fi ştiut ea oare, atunci când s-a lansat în această diatribă, cum îl tratasem pe Schönderfer? Încerca să mă măgulească?

Încă o dată, mi-a întrerupt reflecţiile printr-o diversiune:

— Îi faci cadouri lui Franz?

— Nu, niciodată.

A suspinat, uşurată.

— Cu atât mai bine. Asta înseamnă că nu-l înşeli.

Am privit-o lung pe această femeie, căreia i se dusese buhul că înşiră amanţi după amanţi, cum se bucură că nu sunt ca ea. Avea oare două morale, una pentru ea şi una pentru mine? Sau doar îşi apăra nepotul? Poate că, în ochii ei, nu eram o femeie în toată puterea cuvântului, ci doar „nevasta lui Franz“. Iar acesta nu trebuia cu nici un chip să fie încornorat.

M-am hotărât să atac şi eu:

— Femeile infidele sunt generoase cu soţii lor?

— Dacă nu vor să ajungă femei divorţate, da, cu siguranţă.

— Să fie oare atât de chibzuite?

— Ehe, conştiinţa încărcată… Atunci când un suflet e chinuit de vinovăţie, gesturile drăgălaşe ţâşnesc din senin, ca să lecuiască.

Diabolica Vivi mă pusese din nou în încurcătură. Deşi încercasem s-o zgândăresc în legătură cu purtarea ei ticăloasă, mi-o luase iar înainte: se descria ca fiind o păcătoasă lucidă şi pocăită.

— Hai să fim cinstite, a precizat ea, compensaţiile nu aduc izbăvirea.

Nu voiam s-o urmez pe acest teren râpos. De parcă mi-ar fi citit gândul, a cotit-o:

— Spune-mi, draga mea, pe ce-ţi cheltui banii?

— Sunt obligată să-ţi răspund, mătuşă Vivi?

— Nu, ai dreptul să taci. Există, totuşi, cineva care, în curând, n-o să mai tacă: odiosul de Schönderfer. Deocamdată nu i-a pomenit nimic lui Franz, s-a mulţumit să se consulte cu mine. Cu toate astea, dacă nu-i răspund, n-o să mai aibă răbdare.

M-am ridicat şi am început, nervoasă, să măsor camera în lung şi-n lat. Scena de care mă temeam era de neocolit: Franz avea să descopere cu ce loază se căsătorise. După ce că eram incapabilă să rămân gravidă…

În câteva clipe, am hotărât să mă destăinui.

Pe măsură ce-i explicam, simţeam uşurare. I-am mărturisit că patima mea pentru sulfide mă împinsese la nişte cheltuieli uriaşe: da, încuviinţasem să plătesc din ce în ce mai mult, aşa că anticarii profitau. Cum nu părăseam Viena, îmi delegasem mai mulţi reprezentanţi peste tot prin Europa, în Franţa, în Anglia, în Rusia, în Italia, în Turcia, ca să-mi îmbogăţesc colecţia; plăteam deci lunar cinci sau şase mari negustori, care călătoreau pe banii mei, care stăteau pe banii mei în hoteluri de lux, care luau masa, pe banii mei, cu colecţionarii de bibelouri, ca să-i determine să-mi vândă comorile lor etc. Desigur, nu-mi făceam iluzii în privinţa onestităţii lor, bănuiam că umflă preţurile, dar atunci când, la sosire, mă pregăteam să-i mustru pentru cheltuieli, scoteau câte o millefiori originală care-mi lua piuitul.

Apoi i-am încredinţat ce era mai anevoios: conştientă că nu puteam să-mi expun colecţia aici, în primul rând pentru că ar fi atras atenţia asupra pasiunii mele frenetice, în al doilea rând pentru că nu aveam loc suficient, îmi cumpărasem în taină o casă. Renovasem vila ca să o fac demnă de micile mele

minunății, o transformasem într-un seif cu uşi blindate şi obloane zăvorâte, angajasem paznici, iar toate astea îmi grevaseră bugetul.

După acest şuvoi de destăinuiri, mi-am etalat ultimele achiziții, sperând că mătuşa Vivi va înțelege sau chiar îmi va legitima pasiunea.

N-a aruncat însă decât o privire fugară, distantă. Înhățându-mi mâinile, m-a silit s-o privesc în ochi.

— Micuța mea Hanna, poți pricepe că acest comportament are ceva… ieşit din comun?

— Colecția mea va fi până la urmă ieşită din comun!

— Nu, nu copila mea, despre tine vorbesc. Să cheltuieşti nechibzuit pentru nişte cioburi…

— Opere de artă, am exclamat eu scandalizată.

— Opere artizanale, a încercat ea să mă corecteze.

Furioasă, m-am ridicat şi am început s-o insult. Nu pot să-ți reproduc cuvintele, în primul rând pentru că de-abia aştept să le uit şi apoi pentru că cele pe care mi le amintesc fac să-mi crape obrazul de ruşine. Pe scurt, i-am urlat că nimeni nu mă înțelege, că eram înconjurată doar de brute, de ignoranți şi de barbari. La sfârşit, am adăugat că aş fi fost moartă de-o sută de ori până acum dacă frumoasa mea colecție nu m-ar fi alinat.

Mătuşa Vivi a avut înțelepciunea să mă lase să-mi deşert veninul până la capăt. Fără să intervină. Dacă e să mă-ntrebi pe mine, şi fără s-asculte. Stătea pe gânduri.

Am stat multă vreme aşa, față-n față, eu trăgându-mi sufletul, ea meditând.

În cele din urmă s-a ridicat, şi şi-a strâns lucrurile ca să plece.

— Mare păcat că nu te-ai înțeles cu doctorul Calgari. Mi s-a spus că, de curând, a îngrijit o femeie care aduna penduluri. Mania doamnei îi punea familia în pericol. Oarecum ca şi în cazul tău: datorii, nedumerirea soțului, înstrăinarea apropiaților incapabili s-o priceapă…

— N-am ajuns chiar acolo, mătuşă Vivi.

— Nu încă. Dar nu mai e mult. Păcat…

— Mă întreb cum m-ar putea convinge doctorul Calgari că sulfidele mele nu sunt frumoase şi că nu merită toată grija mea.

— Din câte am înțeles, nu asta ți-ar spune. Ți-ar demonstra că sulfidele tale nu sunt doar nişte sulfide, că reflectă altceva, ceva atât de stânjenitor încât nici nu vrei să devii conştientă. Asta a făcut cu orologiile femeii ăleia.

— A, da? Ce simbolizau orologiile?

— Ei, e-o poveste complicată. Tic-tacul însemna ciclul menstrual. Femeia aia se temea atât de mult de menopauză, încât credea că-şi prelungeşte fertilitatea înmulțind aparatele de măsurat orele. Paradoxal, colecționa ceasuri ca să lupte cu timpul.

— Absurd, am zis eu. Cu desăvârşire irațional!

— Cine a spus că viețile noastre sunt raționale? a întrebat mătuşa Vivi.

Conducând-o spre ieşire, am rugat-o să-i prezinte bancherului cu pricina o versiune acceptabilă pentru nebunia mea.

— Sunt încântată să te văd în sfârşit lucidă, mi-a răspuns ea înainte să plece.

În săptămânile următoare, m-am străduit să nu-mi dau în petic. Izbuteam câteva ore pe zi, dar îmi risipeam rodul străduințelor vorbind cu câte un negustor sau anticar. De fapt, rezistam ispitei, câtă veme n-o aveam sub ochi. Spre marea mea dezamăgire, descopeream în mine trăsăturile mătuşii Clementa, sora

lui Vivi, cea trecută de suta de kile: între mese, îşi bagă în cap că e la regim, şi apoi, la masă, se îndoapă fără măsură.

Calgari? Trebuia să mă întorc oare la acel crai lipsit de scrupule? Chiar dacă începusem să consider că nu voi fi în stare să mă lecuiesc singură, nu eram convinsă nici că psihanaliza sau vreunul dintre vracii ei m-ar fi putut ajuta.

Aunci s-a petrecut cel de-al doilea incident, simfonia domnului Gustav Mahler.

Franz adoră muzica. Sau, mai degrabă, adoră să meargă în locurile unde se cântă muzică. Fac această precizare fără perfidie, doar din dorinţa de exactitate: familia lui are o lojă la Operă, frecventează concertele Filarmonicii şi întreţine o casă cu numeroşi servitori – în acord cu ritualurile lor ereditare. Când te naşti von Waldberg, te naşti meloman, dansezi din tată în fiu pe valsurile lui Strauss, analizezi calităţile cântăreţelor cu tot atâta pasiune ca şi pe cele ale cailor. Urechile lui Franz au fost hrănite, de la o vârstă fragedă, cu Mozart, Beethoven, Weber: seara, ca să adoarmă, mama lui îi cânta lieduri de Schubert sau de Schumann; pianişti de faimă au frământat clapele pianului Erard al palatului, inclusiv Liszt. Prin urmare, oricare ar fi programul interpretului, Franz e dispus să-l asculte; în acelaşi timp, iese de la eveniment atât de senin, de puţin schimbat, încât mă întreb uneori dacă a fost atent.

Eu, în schimb, sunt atât de pătrunsă de muzică – poate pentru că sunt mai puţin obişnuită cu ea –, încât poate genera asupră-mi efecte tulburătoare.

Aşa ceva s-a întâmplat, într-o seară a lunii mai, la Filarmonică. Dirijorul Gustav Mahler interpreta una dintre lucrările sale. Precum majoritatea spectatorilor, eram sceptică pentru că, pasămite, ştiam ce ne-aşteaptă: tânăr, charismatic, director de Operă, mare interpret, le-avea cam pe toate, nu? Doar n-avea şi pretenţia să ne convingă că întruchipează un nou Bach sau pe viitorul Brahms? Dirijor reputat în timpul săptămânii, acest compozitor de duminică profita la modul scandalos de influenţa lui ca să ne bage pe gât propria muzică. La unison cu vecinii mei, într-o stare de suspiciune, m-am aşezat ca să-i ascult recenta simfonie.

De la primele note, însă, mi-a atras atenţia. La chemarea suflătorilor am uitat de mine, am plonjat în universul lui pasionat, sălbatic, dureros, chinuit de violenţe care cresc fără să explodeze, stânjenit de amintiri vagi care se evaporă, un peisaj dinamic, accidentat, în care, dintr-odată, un *adagio* îşi răspândeşte graţia binefăcătoare, aidoma soarelui care străpunge norii şi poleieşte cu aur o văioagă până atunci umbrită.

Pe măsură ce simfonia înainta, îmi părăseam respiraţia şi respiram prin muzică; eram purtată de viori, inspiram adânc odată cu corzile, momentele de ansamblu îmi opreau suflul, apoi expiram pe acordul perlat al harpei. Hanna ta, cea pe care o ştii, cea care nu-şi revine de pe urma sarcinii ei isterice, cea roasă de gânduri meschine, ei bine, acea Hanna dispăruse. O altă persoană, liberă, proaspătă, plutea pe valurile muzicale, lăsându-se dusă de curent, subjugată, fericită.

Mi se părea că pătrunsesem înlăuntrul sulfidelor. Ce altceva îmi ofereau globurile mele de cristal, dacă nu starea provocată de această muzică? Eliberarea de mine însămi, adăpostirea într-o lume a încântării, fuga de timpul pe care îl îndur şi întâlnirea cu timpul de care mă bucur. Eram vrăjită. Părăsisem realitatea de dragul frumuseţii.

La ultimul acord, după ce am aplaudat frenetic, s-a produs ceva incredibil: mi-am pierdut cunoştinţa.

Precum o păpuşă de cârpe, m-am făcut moale şi am leşinat – după cum mi s-a povestit ulterior. Am ajuns pe podea.

Avantajul acestei come a fost că nu am băgat de seamă primirea rece pe care melomanii vienezi au făcut-o operei lui Mahler. Spre deosebire de mine, o detestaseră.

Nu putuseră suferi simfonia. Cum n-o suportasem nici eu, dar în felul meu, câtă vreme entuziasmul îmi provocase acea stare de rău.

Când am deschis din nou ochii, am zărit două chipuri: al doctorului Teitelman şi al doctorului Calgari. Halal trezire! Unul mă considera o prefăcută, iar pe celălalt îl consideram eu un prefăcut.

Deasupra lor mă privea Franz.

Luându-mă după decoraţiunile aurite ale tavanului, mi-am dat seama că mă întinseseră în foaier.

Teitelman îm lua pulsul. Calgari mi-a întins un pahar cu apă îndulcită. Cu palida energie pe care mi-o dăduse băutura, i-am zâmbit soţului meu.

— Te simţi bine, îngerul meu? m-a descusut Franz.

Zâmbetul meu a devenit mai larg, ceea ce l-a liniştit.

Apoi s-a aplecat către Teitelman.

— Prin urmare, doctore, credeţi că despre asta e vorba?

— Se prea poate. Dacă pe Hanna nu o doare burta sau ficatul, despre asta e vorba.

M-a ascultat cu stetoscopul, fără nici o reacţie din partea mea. A conchis:

— Da, asta e.

— Iubita mea, eşti cu siguranţă însărcinată!

Am avut un rictus neliniştit. Teitelman l-a perceput – cu atât mai mult cu cât îl pândea. A încercat apoi să domolească elanul lui Franz:

— Calm. Calm. Să nu ne grăbim.

— Cum credeţi, doctore Teitelman, eu sunt convins.

Franz plecă iute ca vântul ca să aducă trăsura mai aproape de ieşire.

Odată Franz dispărut, Teitelman mă privi ţintă.

— Dacă vor continua greţurile, doamnă von Waldberg, veniţi la cabinet să ne încredinţăm de vestea cea bună. Fiţi sigură că voi face investigaţii mai extinse decât data trecută. Ne înţelegem noi, nu?

Apoi m-a salutat scurt şi a plecat.

Calgari, aşezat nu prea departe, mă privea cu interes. Era să mă înfurii, să-i cer să plece, să mă lase în pace. Cu ce drept rămăsese în preajma mea?

Am simţit însă o prezenţă atât de plină de compasiune, încât am tăcut. Mi se părea că mă auzise gândind de faţă cu soţul meu sau cu celălalt doctor.

— V-a sufocat muzica, nu-i aşa?

Am dat din cap.

A continuat:

— Stăteam lângă dumneavoastră. De vreo două sau trei ori, în timpul concertului, mi-am permis să arunc o privire spre dumneavoastră: păreaţi răvăşită.

Am adunat câteva cuvinte ca să-i explic ce simţisem. Clătină din cap.

— Aveţi un suflet ieşit din comun, doamnă von Waldberg, captaţi mesajele cu mai multă acuitate decât oricine. Să ştiţi că, în ciuda echivocului de-acum câteva zile, sunt gata să vă primesc oricând. Ştiu că m-aţi considerat un şarlatan; totuşi, astă-seară, doar şarlatanul acesta îşi dă seama de schimbarea petrecută în dumneavoastră. Bucuria de a vă cufunda în artă. Frica de a vă întoarce în propriul trup. Iar teama cea mai mare este că aveţi – sau nu – un alt trup viu în trupul dumneavoastră.

Am întors capul. Ce fraieră! Niciodată mulţumită. Amărâtă că Franz nu mă înţelege, contrariată că doctorul Calgari mă înţelege.

S-a retras, apoi slujitorii m-au ajutat să ajung până la trăsură.

De-atunci, Franz mă înconjoară din nou cu atenţiile lui înflăcărate, din vremea celor nouă luni de pseudosarcină. Îi numesc privirile „ochi de cocoş pentru găina ouătoare“, într-atât mă irită şi îmi pare că dezvăluie licărul unui exces de iubire suspectă.

Ajung acum, dragă Gretchen, la ultimul incident care m-a făcut să-mi reconsider poziţia anterioară. S-a petrecut în seara asta.

Am asistat nu la un simplu incident, ci la o dispută în toată regula, la o ceartă care m-a şocat într-atât încât, în adâncul sufletului, cele mai îndârjite reţineri ale mele au cedat.

Mai adineaori, s-a iscat la contesa Clam-Gallas o conversaţie aprinsă asupra stării artelor la Viena. Ca urmare a concertului în care Gustav Mahler îi decepţionase într-atât pe melomani, domnii în vârstă din jurul mesei s-au pus să-i facă fărâme pe artiştii de azi, diagnosticând o decadenţă a artelor.

Fiindcă Franz, mereu optimist, le-a adus drept contraexemplu câteva reuşite şi le-a amintit că e greu să măsori înălţimea unei clădiri câtă vreme eşti cu nasul lipit de ea, şi-au scos argumentele ca pe nişte arme de asalt. A fost o luptă a veteranilor împotriva generaţiei emergente. Şi pentru că tinerii – Franz, eu – erau bine-crescuţi, hodorogii s-au dezlănţuit. La Viena, totul era de rahat! Dorinţa de originalitate schimonosea operele, dorinţa exagerată de profunzime îi arunca pe artişti în haznale sinistre, de unde nu se mai vedeau decât urâţenia, viciile, cruzimea şi dimensiunea maladivă a naturii umane. În pictură, curentul Secession nu reprezenta un pas înainte, ci un regres: ne întorceam la grozăviile mitologice, la monştri, la indivizi asexuaţi, nu se mai folosea perspectiva. Decadentul de Gustav Klimt ar fi trebuit întemniţat pentru găunoşenie sau internat pentru perversitate. Tot aşa şi alde Josef Hoffmann sau Koloman Moser. Unul ca Mahler încerca să rivalizeze cu ei la nivelul surescitării morbide? Din nefericire izbutea. Oamenii de litere, la rândul lor, se înfundau în noroi. Ce altceva să vezi în Arthur Schnitzler, dacă nu un autor pornografic? Nici o mamă nu şi-ar duce vreodată fiica la teatru să vadă *La Ronde*. Ce să mai spunem de Freud, acest geamăn afectat al lui Schnitzler, cel mai rău dintre ei, care cu „psihanaliza“ lui îi dădea pe spate pe tinerii amatori de mistere tulburătoare? De altfel, Schnitzler şi Freud, doi medici care se pretind literaţi, scormonesc prin măruntaiele spiritului ca şi cum ar ciopârţi viscere: scriu cu scalpelul. Concluzia? Operele lor nu se mişcau nici cât nişte cadavre în formol, duhneau, erau atroce şi de joasă speţă. De ce? Pentru că veneau de la nişte evrei. Şi mai rău, chiar cei care nu erau evrei fuseseră „evreizaţi“. Wagner, clarvăzătorul, o spusese prea bine: evreii ne distrugeau valorile. Domnii ăştia îi lăsau pe evrei să ajungă bancheri şi, de ce nu, proprietari, în schimb îşi băteau joc de pătrunderea lor în rândul artiştilor. *Vade retro, Satana!* Dacă nu vom reacţiona degrabă, ne vor distruge civilizaţia.

În acea clipă, precum un sportiv ieşind dintr-o grămadă, a ţâşnit cuvântul „psihanaliză“. Au bombardat, înverşunaţi, metoda şi pe creatorul ei, Freud, cu sarcasme. Cum adică să existe o gândire inconştientă sub cea conştientă? De unde ar fi putut Freud să ştie asta? Dacă gândirea era inconştientă, nu vom fi niciodată conştienţi de ea! Prin definiţie! Ce neghiob! Apoi domnii aceia l-au făcut obsedat sexual, pentru că Freud descoperea îndărătul multor comportamente – dacă nu chiar al tuturor – expresia libidoului. Când fumezi, sugi de la sân… Când faci baie, îţi întâlneşti mama… Da! Cel mai mult îi amuza teoria cenzurii: acest paznic al probităţii care tolerează anumite pofte, iar altora le face vânt ca să ricoşeze în trup sau în periferiile sufletului? Şi toată maşinaţiunea asta se petrece fără să avem de ştire? Hai, zău, instanţa asta de control, conştientă şi inconştientă în acelaşi timp, e-o mascaradă! O contradicţie. Ca şi cum am vorbi despre-un peşte solubil!

Şi s-au pus pe râs.

Iar eu eram atrasă de obiectul batjocurii lor. Începeam să înțeleg acea psihanaliză pe care o mutilau. Îi descopeream noima. Mă rog, noima din perspectiva mea şi a problemelor mele.

În plus, faptul că zvârleau tot ce era evreiesc în acelaşi coş de gunoi mă determină să privesc cu îngăduință, de-acum înainte, orice este evreiesc. Dacă l-am apreciat pe Mahler, poate că o să-l plac şi pe Freud?

În seara aceea, în mine s-a petrecut o revoluție.

Desigur, nu mă voi duce la doctorul Freud, pentru că, dacă s-ar afla, m-aş face de râs în mediul în care mă învârt; cu toate astea – ca să ştii –, mâine stabilesc o nouă întâlnire la doctorul Calgari.

Verişoara ta care, cu siguranță, se va simți mai bine,

Hanna

21

— Ce-ai hotărât, Anny? Rămâi vedetă sau sfârşeşti ca un meteor?

Vocea Johannei, rece, nazală, pătrundea prin perdeaua cabinei unde Anny îşi proba rochiile de seară. Actriţa, gâfâind, leoarcă de transpiraţie, îşi sprijinea fruntea de oglindă, sperând că spasmele care-i sfârtecau pântecul aveau să se rărească.

Crezând că o aprobă, Johanna continuă să vorbească în zeflemea:

— Oricine poate să aibă succes, pentru că ţine de noroc. Să repeţi succesul ţine însă de inteligenţă.

— Poate şi de talent?

Anny se străduia să evite atacul răutăcios pe care i-l pregătea Johanna.

— Ce fel de talent? se interesă scorpia, iritată.

— Păi, în cazul unui actor, talentul să joace un rol. Scuză-mă, Johanna, dacă te insult cu neruşinarea mea.

— Nu e neruşinare, e tâmpenie. De când, mă rog frumos, e nevoie de talent ca să faci carieră în cinema? Un fizic potrivit şi un agent priceput sunt de ajuns. Uită-te la Lassie, căţeaua credincioasă; i-am înghiţit cu toţii filmele, fără să ne închipuim o clipă că javra ar avea talent. De altfel, rolul era jucat nu doar de un *collie*, ci de mai mulţi.

Anny îşi lipi mâinile de abdomen. Se temea că o să verse. Sau că o să leşine. Dintr-un ungher al minţii ei, cel care funcţiona întotdeauna, un ungher îndepărtat, puţin accesibil, încercuit de obstacole, îi trimitea Johannei replici usturătoare, de genul „Îmi pare rău că nu sunt câine“ sau „Johanna, agent veterinar de la Hollywood“, ori chiar „Dacă te mai iei de mine, te muşc“. Din păcate, buzele ei tremurătoare nu au pronunţat aceste vorbe.

— Dar nu numai Lassie, reluă Johanna, aş putea să-ţi înşir mulţi actori care, la un moment dat, au fost animăluţe idolatrizate. Desigur, nu te plasez în categoria asta, Anny, ştii doar cât de impresionată sunt de talentul tău actoricesc. Cu toate astea, trebuie să-ţi apăr interesele. Ţi-am anulat întâlnirile, pentru că n-aveai chef să te duci. O dată, pot să pricep. Dar nu şi a doua oară. În ultimele săptămâni, din pricină că nu ţi-ai onorat obligaţiile, am ajuns cel mai hulit agent de la Hollywood, un superlativ de care, inutil să-ţi precizez, m-aş lipsi bucuroasă.

Anny se scurse de-a lungul oglinzii şi se chirci la pământ. Durerea devenea insuportabilă.

— Pe scurt, trebuie să-ţi revii. E nevoie de tine ca să promovăm *Fata cu ochelari roşii*. O să mă urăşti că-ţi spun asta, dar sunt zile când eşti de nefilmat şi de neauzit.

Anny ar fi vrut să-i răspundă că-şi dădea atât de bine seama de asta, încât îşi anula întâlnirile exact ca să nu se dea în vileag. Dar dialogul cu agenta se desfăşura într-o altă dimensiune lumească, acolo unde Anny ar fi fost capabilă să enunţe cu voce tare toate frazele pe care spiritul ei le elabora.

În clipa aceea Johanna tăcu, pentru că se întorsese să asiste la probe croitorul.

— Prrrin urrrmarrre? întrebă el cu accent italo-libanez.

În pragul leşinului, dar încă ferită de judecătorii ei prin perdeaua grea de catifea, Anny privi îndelung rochia de lamé aurit pe care ar fi trebuit s-o încerce. Era atât de aeriană, de fină, de strâmtă încât i s-ar fi lipit de trup ca o a doua piele, de basm. Orlando, zeul Hollywoodului, pretindea că a desenat-o şi cusut-o special pentru ea.

— Anny, nu mă face s-aştept! Cum arăţi ca sirrrenă?

Tânăra ar fi vrut să-i facă pe plac acestui creator genial, da, ardea de nerăbdare să se preschimbe într-un peşte cu solzi, dar stomacul o chinuia şi simţea furnicături în ochi. Era la un pas de a-şi pierde cunoştinţa.

— Vrrrei să vină Dorrra să te-ajute?

Anny şi-a clintit buzele ca să îngâne un „nu“, dar mişcarea i-a fost fatală: un jet puternic de vomă a împroşcat totul în jur.

În trei secunde, rochia de sirenă, care ceruse sute de ceasuri de trudă de la o echipă de trei cusătorese asiatice specializate în lucrul cu fir de aur, a fost acoperită cu un amestec lipicios de cornflakes, de cafea şi de fructe exotice încă nedigerate, la care se adăugau, intacte, imaculate, diverse pastile înghiţite la breakfast.

— Of, mi-e mai bine… suspină Anny, cu vederea dintr-odată mai limpede şi ţeasta eliberată din menghine.

Îndărătul perdelei, Orlando, luând declaraţia ca pe un strigăt de admiraţie, nu se mai abţinu:

— Pot intrrra?

Fără să mai aştepte, trase perdeaua de catifea şi o găsi pe Anny în chiloţi şi sutien, ghemuită deasupra unei bălţi duhnitoare din care ieşeau câteva falduri nemânjite ale preţioasei rochii.

Johanna se apropie şi ea.

Erau stupefiaţi. Ca şi Anny, de altfel.

Actriţa încercă să-şi folosească farmecul spre a cerşi îndurare, schiţând un zâmbet.

— Iertaţi-mă… Ieri-seară am… dat pe gât nişte pahare.

În timp ce vorbea, îşi dădu seama că avea o voce groaznic de răguşită şi o respiraţie cu iz de budă.

Câteva ceasuri mai târziu, după ce fusese condusă acasă cu fermitate, Anny sorbea ceaiuri de mentă, însoţită de Johanna.

Aceasta administrase criza cu măiestrie. Fără s-o supere, îi organizase un transfer rapid, îl domolise pe Orlando şi contramandase şedinţele de coafor şi de machiaj la care Anny ar fi trebuit să meargă în continuare.

Anny încerca o stare plăcută: Johanna îi părea o mămică ideală.

Întremată, dar încă slăbită, se aşeză lângă agentă.

— Mulţumesc.

Johanna tresări. În mod limpede, nu aştepta decât acel cuvânt, un semnal ca să repornească lupta:

— Te rog fă-mi pe plac şi revino-ţi, micuţa mea. Nu ne mai pune în asemenea situaţii. Să ştii că există zvonuri foarte flatante, în branşă, despre ultimul tău film; unii se gândesc că ar putea fi răsplătit cu un premiu pentru interpretare. Simt că *Fata cu ochelari roşii* ţi-a deschis drumul spre consacrare… şi ştii că am fler! Aşa că, te rog, nu strica totul. De ce bei? De ce te droghezi?

Cu toate că întrebările i-au fost puse brutal, Anny a chibzuit, astfel încât să răspundă cu sinceritate.

Dintotdeauna, în ochii ei, trioul alcool-drog-sex întruchipase privilegiile adultului. Pentru că pătrunsese de când era puştoaică în acest mediu, Anny se năpustise încă din adolescenţă asupra acestor semne strălucitoare ale maturităţii. Nu-i trecuse niciodată prin cap că maturizarea înseamnă să te structurezi, să te echilibrezi, să te aduni; dimpotrivă, modelele reuşitei i se păruseră libertatea extremă, mersul cu capul înainte, îndrăzneala fără limite. Prin urmare, se repezise asupra sticlelor, stupefiantelor şi bărbaţilor ca asupra a tot atâtea trofee valorizante, care să-i ofere, prin numărul lor tot mai mare, un anume fel de excelenţă.

La acestea, s-a adăugat înclinarea către risc. Să cocheteze cu abisul, să-şi rişte viaţa la volan, să fie la un pas de supradoză, să înşire amanţii – până într-atât încât să nu ştie lângă cine se trezea dimineaţa – , iată unde se afla adevărata eleganţă. Prudenţa era lipsită de farmec, dar şi de prestigiu, siguranţa o plictisea; doar pericolul îi tivise existenţa cu aur, doar primejdia i-o transformase în capodoperă.

Azi, Anny vedea că pusese un diagnostic greşit atunci când luase în piept viaţa de adult. Căile prin care se elibera – mai ales alcoolul şi drogurile – se dovediseră nişte drumuri înfundate. Deşi îşi închipuise că, multiplicând experienţele, va câştiga forţă şi înţelepciune, nu făcuse decât să le piardă. Arareori lucidă, aflată mereu în căutarea unei substanţe sau a unui lichid, trăia mai degrabă în lipsă decât în plenitudine.

Mereu frustrată, cu excepţia clipelor când se îmbăta sau când trăgea pe nas, nu mai suporta neliniştea aceasta dureroasă, exagerată, care constituia urzeala obişnuită a vieţii ei cotidiene.

La unsprezece ani nu avea probleme – poate doar nişte pofte contrariate –, în vreme ce acum se lupta împotriva demonilor şi numeroaselor dependenţe pe care şi le crease.

— Ştii, Johanna, m-am înşelat…

— Îţi interzic să te exprimi aşa.

Agenta reacţionase viguros, de parcă, în secunda următoare, încăperea avea să se umple de ziarişti; continuă necruţător:

— În veci să nu mai faci asta. Eşti cea mai bine plătită actriţă de vârsta ta de la Hollywood. Bagă-ţi în cap ce statut ai şi ascunde-ţi îndoielile. În domeniul media ştiu prea bine unde poate să ducă aşa ceva: o autocritică tolerabilă devine insultătoare când ia forma criticii. Nu le sugera argumentele pe care ţi le-ar putea arunca în faţă.

— Johanna, suntem doar noi două. Nu cred să am ziarişti ascunşi sub covor.

Johanna ridică din umeri.

— Când te înmoi o dată, moale rămâi. „Cine a băut va mai bea“, ştii tu mai bine decât mine.

— Johanna, vorbesc cu o prietenă.

— Tocmai, o prietenă adevărată nu poate îngădui asta.

— Johanna, nu-ţi vorbesc despre Anny Lee, actriţa, ci de viaţa mea zilnică. Am reuşit în carieră, de acord. Dar în viaţă?

Johanna o măsură din ochi, cu o expresie de dispreţ încremenită pe chip.

— Nu-i nici o diferenţă!

Anny ridică din umeri. Parcă i-ar fi vorbit unui orb despre culori… Deşi considera că discuţia trebuia curmată, continuă:

— Spre deosebire de tine, Johanna, nu accept o viaţă privată de tot râsul.

— Nu-ţi permit. Cindy şi cu mine…

— Cindy şi cu tine vă potriviţi, pentru că sunteţi asociate. Punctul comun: ambiţia. Drogul: munca. Scopul: banii.

Johanna se foi pe scaun.

— Nu mi se pare nimic caraghios în asta. Dar scopul tău care e, Anny?

— Oricum, nu banii.

— Ţi-e uşor să spui asta, câtă vreme câştigi cu nemiluita.

— Dacă n-aş câştiga, mi-ai reproşa că o spun din pricină că sunt acrită.

— Bun, perfect. Deci care ţi-e scopul?

— Păi, tocmai asta e, habar n-am!

Johanna o privi cu atenţie, întrebându-se dacă voia s-o întărâte sau doar să-şi bată joc de ea. Când pricepu că era sinceră, oftă…

Anny ştia că nu-i vorba de compasiune; Johanna suspina spunându-şi: „Vai, ce meserie!“ Totuşi, să-ţi închipui că va abandona lupta însemna s-o cunoşti prea puţin.

— Anny, o să ajungi o ruină. Deocamdată eşti tânără, corpul tău nu arată viaţa pe care o duci, dar în curând…

— În curând o să dau colţul.

— Aşa? Asta plănuieşti? Vrei să te joci de-a cometa, precum James Dean sau Marilyn Monroe? Să ilustrezi seria „Ne-au părăsit în plină glorie?“, să-ţi creezi o legendă?

— De ce nu? Am impresia că ăştia doi erau la fel de dărâmaţi ca mine.

— Aşa e. Atâta doar că, înainte să ne părăsească, se străduiseră să facă suficiente filme ca să-şi alimenteze posteritatea. Fără două-trei capodopere, patru sau cinci lungmetraje corecte şi vreo douăzeci de rateuri, rişti să mori de pomană, păpuşă. Bagajul tău pentru eternitate e încă prea uşurel.

Trântind toate consideraţiile astea, Johanna rânjea.

Pentru ea, vorba aspră era şi adevărată. Pragmatică, abilă în afaceri, se ferea într-atât de înduioşări, de iubirea contrafăcută, de drăgălăşeniile ipocrite, de optimismul deşănţat, încât îşi exercita nesimţirea ca pe o virtute. Aerul antipatic i se părea modul cel mai autentic de a aborda oamenii: în acest fel, sublinia că nu minte. În fiece clipă, se slujea de brutalitate ca de o dovadă a onestităţii, şi de pesimism ca de un semn de inteligenţă.

În seara aceea, îi oferea lui Anny exact opusul a ceea ce şi-ar fi dorit.

Aşa încât aceasta nici nu mai avea chef să-i răspundă: pe lângă faptul că nu-i plăcea să polemizeze, gura cinică a Johannei îi spurca toate subiectele sensibile.

— Bine, Anny. Hai să n-o mai lungim, o s-ajungem la dihonie, ceea ce e ultimul lucru pe care mi-l doresc. Să rămânem în concret.

— În regulă.

— Îmi promiţi că te laşi de băut?

— Mi-ar plăcea.

— Droguri?

— Şi mai mult.

Johanna zâmbi.

— Asta a fost. Cât se poate de simplu. Dacă vrei, poţi.

În ochii agentei, comportamentul lui Anny era un moft: clienta ei se droga ca să atragă atenţia, trăgea la măsea ca să fie mustrată. Un copil…

— Îţi propun să faci exerciţii încă de astă-seară. Peste trei zile o să avem premiera *Fetei cu ochelari roşii*. Am reuşit să-l conving pe Orlando să nu-ţi trimită pe cap avocaţii, ci rochia: în privinţa ţinutei, deci, lucrurile se dreg. În schimb, va trebui să te străduieşti să rămâi cu mintea limpede. Peste trei zile, ziarişti, fotografii, criticii şi reporterii vor fi aici: e musai să fii strălucitoare, vioaie, pertinentă.

— Îţi promit.

Anny o conduse la uşă, o îmbrăţişă, îi repetă că marea şansă a vieţii sale fusese întâlnirea cu ea, că prietenia ei îi schimbase destinul, şi o rugă să-i transmită toate cele bune lui Cindy.

Johanna a fost cât pe ce să roşească sub cei doi centimetri de fard bej.

La câteva clipe după plecare, Anny se îndreptă spre sufragerie. Deschise barul şi numără sticlele. Pe lângă bourbon, whisky, armagnac, gin şi sherry, mai erau încă şase sticle pline.

Perfect.

Le aruncă în coşul unde, de obicei, stivuia buştenii pentru iarnă, îl luă la subraţ şi se duse în dormitor.

Aici, le aşeză la piciorul patului şi se lungi.

Ce ţel avea?

Deşi pe cel al vieţii sale, în general, nu-l ştia, în schimb îl cunoştea prea bine pe cel al viitorului său apropiat.

Trei zile…

În primul rând deşurubă dopul.

În trei zile, avea timp să-şi atingă obiectivul: coma alcoolică.

22

Anne începea să prețuiască discuțiile cu Braindor.

Desigur, încă de când se cunoscuseră, îl iubise pe acest lup blond, pe călugărul acesta slăbănog; ghicise sub straiele lui ponosite un suflet ca pâinea caldă. Sub o înfățișare amenințătoare, o înălțime ieşită din comun, o față uscățivă, o voce categorică, pelerinul ascundea, în ciuda dârzeniei sale, un suflet uimit, plin de curiozitate.

Deşi prevăzuse că dialogurile lor vor fi țesute din tăceri prelungi, acum îşi dădea seama de contrariu; pentru întâia oară, o făptură omenească era interesată de ea, îi cerea să se destăinuie, să-şi descrie părerile despre lume. Posacul devenea vorbăreț, ba chiar limbut, iar Anne se simțea, dacă nu mai deşteaptă, măcar mai interesantă.

Se întâlneau zi de zi pentru nişte conversații în trei, cel de-al treilea fiind teiul sub ocrotirea căruia se aşezau. Anne nu putea să comunice lucruri importante fără să se contopească cu natura. Cu toate că-i plăcea căsuța din beghinaj, se usca acolo, în chinga zidurilor; ca să cugete, avea nevoie de atingerea aerului proaspăt, de lut sub tălpi, de iarbă între degete, de cer ca de o boltă sub care să i se rânduiască gândurile, de o scaldă de lumină, fie ea cea a soarelui ori a lunii. Dacă nu-şi cufunda trupul în natură, nu era în stare să-şi rostească părerile.

Acolo, printre licheni şi ramuri, în fața astrului triumfător, îi expunea călugărului bucuriile şi mâniile ei.

— Nu cred în ierarhie, Braindor.

— Dar cât de uşor dai ascultare.

— Nu vorbesc de ierarhia umană, ci de aceea care-i desparte pe oameni de animale. Ne considerăm superiori.

— Chiar suntem.

— În ce privință? Animalele se hrănesc, dar nu pornesc războaie. Animalele se luptă între ele, dar nu sunt crude. Animalele respectă pădurile, nu le distrug ca să ridice oraşe. Nu ridică fum spre nori, rămân la locul lor.

— Totuşi fură unele de la altele.

— Fie, dar o vizuină ori un măr le aparține doar în măsura în care le e de folos. Ai văzut vreodată o pasăre cu mai multe cuiburi? Ori o vulpe sătulă pândind un stârv pe care nu-l va mânca? Printre animale nu există bogați, nici unul nu agoniseşte bunuri peste cât îi e necesar, averi care nu îi trebuie.

— Ce vrei să spui?

— Că singurul temei al proprietății este nevoia. Tot ce nu îți e de folos trebuie dat. De fapt, nici măcar dat, ci dat înapoi.

— Chiar aşa?

— Generozitatea nu e o virtute, ea înapoiază ce a fost luat.

— Ştii că reiei cuvintele teologului angelic, sfântul Toma d'Aquino?

— A, da? murmură ea cu ochii strânşi. Pesemne că a urmat şi el povața jivinelor.

Braindor înainta cu paşi mărunți, fără insistențe, pentru că, altminteri, blajina Anne s-ar fi crispat. Îşi luase această misiune – aceea de a da înțeles religios gândurilor spontane ale lui Anne – fără să i-o spună, fiindcă tânăra continua să cultive o suspiciune înverşunată față de cler; pentru ea, Biserica, aşa

cum o cunoştea, slujea un grup de oameni, iar nu pe Dumnezeu. Anne semnala pofta de putere a preoților şi episcopilor:

— Fii atent ce graşi sunt, Braindor. Cum îşi acoperă trupul cu mătăsuri şi degetele cu giuvaieruri; locuiesc în palate, chinuiesc o armată de slugi. Cu excepția câtorva negustori portughezi, francezi sau spanioli, nimeni din Bruges nu trăieşte într-un asemenea lux.

— Şi eu sunt călugăr.

— Călugăr cerşetor, Braindor, adică opusul lor. De-asta te şi plac. Oricum, ai avut dreptate să alegi calea asta, în altă parte nu te-ar fi primit.

Să te împotriveşti nu înseamnă să convingi. Braindor tăgăduia cu măsură. Credea că timpul le rezolvă pe toate.

Cu toate astea, presiunea vicarului din Bruges devenea săptămână de săptămână mai puternică. Prelatul nu se potrivea deloc cu descrierea pe care Anne le-o făcea colegilor săi. Uscățiv, ascetic, nu vădea nici opulență, nici îngăduință. În privința înfățişării sale circulau două explicații: unii ziceau că ar fi atins de o boală a măruntaielor care-l împiedica să se bucure de hrană; alții afirmau că îşi chinuia trupul. Poate că adevărul stătea în suma celor două… Cu o sănătate fragilă, preotul adăuga suferințelor naturale pe cele voluntare; purta pe timpul zilei o cămaşă a penitenței, mereu însângerată, acel veşmânt din păr de cal care irita pielea şi căruia, preț de două ceasuri, îi adăuga o târsină, lanțuri de fier, precum şi, constant, pietricele tăioase în încălțări. Era atras de tot ce îi sporea disconfortul: se culca direct pe jos şi interzicea să i se încălzească locuința, cu excepția perioadelor de ger. Episcopul din Tournai îl numise vicar pe acest bărbat auster pentru că lupta împotriva flagelului acelor timpuri, molima luteranismului. Odată cu răspândirea Reformei, care stigmatiza Roma şi pe reprezentanții ei, protestanții atrăgeau atenția populară denunțând clerul corupt, pe preoții lacomi, dezmățați sau avari. Noul vicar din Bruges, schimnic prin natură, din pricina bolii sau grație exercițiului spiritual, nu arbora nici unul dintre aceste defecte, ceea ce constituia un factor de ordine pentru oraş.

— Fiul meu, o să ajung să cred că o ascundeți pe fecioara asta miraculoasă, cu inimă neprihănită. V-a dezamăgit?

Prelatul îl scruta pe Braindor cu priviri morocănoase prin care, din când în când, răzbătea suferința.

— Dimpotrivă! exclamă Braindor cu tărie.

— Atunci, nu o mai tăinuiți.

— Monseniore, deocamdată are înfățişarea unui diamant brut. Ai zice că-i un bolovan. Înainte s-o arăt în lume, trebuie s-o formez, s-o şlefuiesc.

— Mă considerați atât de necioplit, fiule, sau de necunoscător al firii omeneşti?

— Desigur, nu mă gândeam la dumneavoastră, Monseniore, ci la martorii acestei întâlniri, la toți cei care, după domnia voastră, vor dori s-o vadă. Nu se cade să fie dezamăgiți. Se cuvine ca fecioara din Bruges să fie la înălțimea aşteptărilor. Nu e de dorit ca Monseniorul să compromită o asemenea şansă, o şansă pentru Bruges, o şansă pentru strălucirea şi autoritatea vicariatului său.

Trăsăturile vicarului episcopal au exprimat atunci două sentimente complementare, mândria de a guverna şi neliniştea eşecului. Prelatul îşi drese vocea, îşi scărpină obrazul aspru, apoi scoase un oftat care însemna încuviințare.

Părăsindu-l, Braindor, ca întotdeauna încântat că mai obținuse o amânare, nu se putea împiedica să-şi închipuie că vicarul avea dreptate când îl bănuia că o păstrează pe tânără pentru el. Călugărul avea impresia că e martorul unui eveniment rar şi prețios: naşterea unei sfinte. Aşa cum Anne contempla ore în

şir creşterea unei narcise, Braindor nu mai calcula timpul decât observând cum se maturizează Anne. Tânăra îşi îmbrăca acum în cuvinte toate trăirile, cu toate că aceste cuvinte nu erau nici conforme, nici potrivite cu ceea ce puteau înțelege urechile din acele vremuri.

În acea după-amiază, când o întâlni pe Anne sub tei, chipul tinerei era aşa de limpede, de luminos, că-ţi venea să cauţi pe cer raza de soare care străpunsese pâcla norilor. Observând că mai multe straturi cenuşii acopereau astrul, Braindor presupuse că fața îi era luminată dinlăuntru de forța gândului.

Aproape nimic nu se clintea în Anne, atunci când i s-a aşezat alături; totuşi, un freamăt discret al obrajilor ei îl vesti că i-a simţit prezența.

Braindor rămase nemişcat, încercând să simtă, prin contagiune, ce se întâmpla. În mod limpede, Anne capta anumite vibrații ale aerului sau pământului, se hrănea cu ceva imperceptibil.

Stând atât de aproape de ea, îşi dădu seama că avea o respirație ce urma alt ritm decât cel obişnuit, înceată, grea, profundă.

Cât timp să fi zăbovit acolo? Cum era călugăr cerşetor, Braindor n-avea nevoie să măsoare timpul ca atâția alții. Iar Anne, nici atât…

Dintr-odată, fata ieşi din meditație şi se dezmorți…

— Povesteşte-mi, îi zise simplu Braindor.

Zâmbi, extatică.

— Există în univers un iubit nevăzut, un iubit căruia îi datorez totul şi căruia niciodată n-o să-i pot mulțumi îndeajuns. Iubitul acesta se află pretutindeni şi nicăieri. Este forța zorilor, blândețea înserării, este tihna nopții. Este, deopotrivă, primăvara care dilată pământul şi iarna care îl piperniceşte. E o forță nesfârşită, mai măreață decât cel mai mare dintre noi.

Braindor zâmbi şi el. Murmură desluşit:

— E Dumnezeu.

Anne se întoarse spre el.

— Aşa îi spui tu?

— Aşa îl cheamă.

Scutură din cap, gânditoare.

— Aş vrea să fiu sigură.

Braindor se îngrijoră:

— Anne, promite-mi că n-o să repeți vreodată cuiva ce mi-ai spus acum! Oricum, nu unui om al Bisericii.

Anne îşi plecă fruntea şi îşi privi lung picioarele, ca pe doi intruşi veniți în vizită.

— Sunt obişnuită să tac. Nu sunt prietena cuvintelor, nu le cunosc prea temeinic. Ştii, căutam numele acestei forțe şi tu ai numit-o Dumnezeu.

Bănuia că Braindor are dreptate, pentru că îl prețuia şi îl considera mai învățat decât ea; totuşi, nu izbutea să se convingă de asta şi nici să-şi însuşească vorbele lui.

— Cuvintele nu cresc pe mirişte, Anne. Când te miri că n-ai ales cuvintele potrivite nu înseamnă că gândeşti greşit sau că simți aiurea; e doar un semn de ignoranță. Nu eşti destul de instruită. Mai ales în materie de teologie. Cuvintele au fost născocite de oameni pentru oameni; nu țâşnesc din senin. Calitatea gândurilor tale contează mai mult decât forma lor, crede-mă!

Anne părea descurajată. Dobândirea verbelor, conceptelor, formulelor care să-i dea uşurință în exprimare i se părea de neatins.

Braindor se gândi la o soluţie.

— Ai scris vreodată poezii?

Anne se întoarse, iute, spre călugăr, îmbujorată.

— De unde ştii?

Înveselit de înflăcărarea fetei, Braindor se simţi mulţumit că ghicise.

— Nu ştiam, doar întrebasem.

Anne îşi întinse picioarele, îşi frecă palmele de o rădăcină aspră; fericită că se poate confesa, nu mai era încordată.

— Da, scriu poeme adesea. Fac şi desfac fraze în minte.

— Şi-apoi le aşterni pe hârtie?

— Nu.

Îi aruncase răspunsul ca pe un lucru evident, fără să bănuiască uimirea lui Braindor, care exclamă:

— Prin urmare, se pierd? Păcat!

Anne îşi arătă şi ea mirarea:

— După ce le isprăvesc, le învăţ pe de rost.

După care adăugă:

— Nu-i mai bine aşa? Hârtiile se rătăcesc. Memoria, niciodată.

— Ba se rătăceşte.

Neliniştită de tonul călugărului, îl privi ţintă; el îi dădu lămuriri:

— Desigur, memoria se rătăceşte mai greu decât o bucată de hârtie, dar se rătăceşte. Într-o bună zi, poemul tău va dispărea, fie pentru că anii îţi vor fi tulburat mintea, fie pentru că vei muri.

Liniştită, tânăra râse.

— Nu-i grav: poemul îşi va fi trăit şi el viaţa.

Se prefăcu înţelegător.

— Poţi să-mi reciţi un poem?

Anne roşi: Braindor îi cerea să dezvăluie un lucru intim, un fel de copil pe care-l purta în sine, alcătuit doar din gânduri şi pe care îl copleşea cu grija ei.

Cuprinsă de emoţie, se hotărî să accepte, dar avu nevoie de câteva minute bune înainte ca vocea ei să înşiruie stihurile:

M-atrage, nicicând nu se retrage,
Îi e foame de mine şi foamea mi-o curmă.
Vreau să trăiesc cum îi place
Şi să-i aud chemarea până la urmă.
A făcut din mine această făptură de soi,
Întinsă ca arcul, arsă de sete, cu gândul fidel,
Iar flacăra asta suntem noi amândoi.
Mi-am promis să fiu demnă de el.

Braindor întâmpină poemul printr-o tăcere prietenoasă, făcând-o să simtă, din felul cum zâmbea, că preţuia atât poemul, cât şi îndrăzneala de a-l fi recitat.

Anne roşi din nou.

— Mulţumesc, Anne. Tonul e potrivit. Dar la cine te referi?

— La iubitul meu.

— Ce iubit?

— Forța care mă copleşeşte de dimineața până seara, energia care mă face mai bună şi care mă ocroteşte de rău şi de mediocritate. Adineaori, când ai sosit aici, tocmai eram cu el.

Câteva clipe, Braindor tăcu mâlc.

— Pot să-l transcriu?

Anne încuviință. Au luat apoi hârtie şi cerneală de la economatul beghinelor, iar Braindor a aşternut versurile după dictare.

În seara aceea, Braindor, tulburat, a făcut o excepție de la regimul lui frugal: în ciuda jurământului de sărăcie şi de abstinență, a pătruns într-un han ca să savureze o tocană şi să bea o licoare întremătoare. Simțea nevoia să intre într-un univers al oamenilor, universul dinainte de călugărire, o lume înțesată de mirosuri, de zgomote, de fum, de vorbe buruienoase.

De ce era atât de frământat? Nu de ceea ce înțelegea, ci de ceea ce-i scăpa din textul lui Anne.

Cu coatele pe masa lipicioasă, sorbind berea tulbure cu hamei, care începuse s-o înlocuiască pe cea din orz, citea şi recitea poemul. Tot pritocindu-l, îl învăță pe dinafară.

— Hei, părinte, unde-ți fug gândurile?

Hangița, o flamandă durdulie, roşie-n obraji, îl descosea pentru că avea chef de pălăvrăgeală.

— Învățam un poem.

— Citeşte-mi-l şi mie! strigă ea. Sunt moartă după poezie şi nu prea am prilejul să aud aşa ceva.

Mândru nevoie mare, Braindor îşi îndreptă pieptul.

— O să fac mai bine de-atât, o să-l recit.

— Tu l-ai scris?

— Nu. O femeie.

Hangița se aşează în fața lui, cu picioarele de-o parte şi de alta a taburetului, şi se sprijini de măsuță cu capul în mâini, deja sedusă.

Braindor rosti versurile cu blândețe, prețuind greutatea fiecărei vorbe. La sfârşit, hangița îi făcu cu ochiul.

— Mare puşlama eşti!

— Poftim?

Jupâneasa se ridică, veselă şi, în acelaşi timp, dezumflată.

— Mi-ai spus un poem al ibovnicei tale.

— Nicidecum.

— Ba da, ba da, nu vezi, mormăi frazele ca pe nişte rugăciuni. Puteai să fii mai cinstit de la bun început, nu? Nu te judec, ştiu doar că, înainte să fii călugăr, ai fost bărbat. Şi încă mai eşti. Cum o cheamă pe blonda aia a ta?

— Păi…

— Poemul ăsta e scâncetul unei femei care vorbeşte despre iubitul ei. Dar ție cum îți zice, pe numele mic?

— Braindor.

Din resturi de amintire – nu ştia să citească –, l-a mutat pe Braindor în rolul „iubitului“ lui Anne:

Braindor,
M-atrage, nicicând nu se retrage,
Îi e foame de mine şi foamea mi-o curmă.

Vai, Braindor,
care a făcut din mine această făptură,
Arsă de sete…

Aşa că încheie:
— Poemul tău e deşucheat.
Braindor o îmbrăţişă pe hangiţă, îi mulţumi şi plecă în grabă.

A doua zi, după o noapte nedormită, s-a dus, la cântatul cocoşilor, la vicar. Acesta l-a primit în timp ce începea să mănânce un ou tare – o adevărată culme pentru un ascet.
— Monseniore, spuse Braindor repezindu-i-se în drum, am venit să ostoiesc nerăbdarea voastră faţă de Anne, fecioara din Bruges, „micuţa mea protejată“.
— Bine, dar de ce ai venit neînsoţit?
— Vă aduc unul dintre poemele ei, care vă va îngădui să-i măsuraţi nivelul spiritual. Nu cred că mulţi creştini de-ai noştri îi ajung la degetul mic.
Braindor desfăşură hârtia pe care, cu cea mai graţioasă caligrafie de care era în stare, adăugase două cuvinte, deasupra şi dedesubtul rimelor:

Isus.
M-atrage, nicicând nu se retrage,
Îi e foame de mine şi foamea mi-o curmă.
Vreau să trăiesc cum îi place
Şi să-i aud chemarea până la urmă.
A făcut din mine această făptură de soi,
Întinsă ca arcul, arsă de sete, cu gândul fidel,
Iar flacăra asta suntem noi amândoi.
Mi-am promis să fiu demnă de el.
Isus.

23

13 iulie 1906

Dragă Gretchen,

Înainte de orice, ţin să te liniştesc. Citindu-mi precedenta scrisoare, ai intrat în panică. Deşi consideraţiile tale tandre se dovedesc pline de înţelegere, ţi-am simţit mustrarea: îmi condamni cheltuielile, îmi domoleşti pornirile faţă de mătuşa Vivi.

În privinţa primei probleme, îţi amintesc că sunt conştientă: nu doar că ţi-am mărturisit rătăcirile, dar am şi recunoscut excesele mele faţă de sulfide. Nu uita că încerc să mă vindec.

Punctul doi: cred că o idealizezi pe mătuşa Vivi. Ai dori să-i îmbunătăţeşti portretul, astfel încât să-ţi semene. Vai! În ciuda năzuinţelor tale, nu te-a putut înlocui, se dovedeşte incapabilă să joace rolul esenţial pe care l-ai avut în ceea ce mă priveşte vreme de ani buni, cel al unei surori mai mari, devotată, atentă şi generoasă. Când o să te vezi cu ea, imaginaţia ţi se va izbi de mătuşa Vivi cea reală, care se arată mereu indiscretă, tolerantă cu noduri, deloc binevoitoare. Desigur, nu e făcută numai din vicii, dar până şi calităţile ei, bănuiesc, sunt la origine nişte defecte: e preocupată de ceilalţi doar din curiozitate, discută îndelung cu fitecine doar ca să exerseze; dacă propune să fie de folos, o face ca să domine. Nu iubeşte oamenii, îi place să şi-i facă datori.

În ultima vreme, am izbutit să ridic între noi un zid de apărare. Când îşi bagă prea mult nasul în gândurile mele, o avertizez: „Doctorul Calgari mi-a interzis să deschid acest subiect“. Cum se felicită că mă duc la cabinet, lăudându-se că datorită ei am ajuns acolo, se străduieşte să respecte sfatul terapeutului.

Iată deci marea veste pe care am de gând să ţi-o împărtăşesc: am început o cură de psihanaliză cu doctorul Calgari. Nici nu-ţi poţi închipui cât e de interesant. Mai mult: nu-ţi poţi închipui cât sunt de interesantă.

De acord, fraza e năucitor de lipsită de modestie. Nu fi şocată! E doar o etapă din tratament.

De două ori pe săptămână, sun la uşa doctorului Calgari, mă lungesc pe divan, el se aşază îndărătul meu la o distanţă cuviincioasă, apoi încep să debitez ce-mi trece prin cap.

Cu excepţia scrisorilor pe care ţi le adresez, nu mi s-a întâmplat niciodată să vorbesc despre mine. În decursul primelor şedinţe, socoteam, de fiecare dată când coboram scările, că mi-am deşertat tot sufletul şi că data viitoare nu voi mai avea ceva de spus. Iată însă că poveştile se urneau din nou, totul pornea de la capăt, iar dezvăluirile mă surprindeau şi pe mine.

Te-am pomenit adesea, draga mea Gretchen; doctorul Calgari preţuieşte rolul pe care l-ai avut în timpul copilăriei şi adolescenţei mele – şi pe care, desigur, îl ai şi azi. Un copil care şi-a pierdut părinţii la vârsta de opt ani, în urma unui accident tragic, simte nevoia să-şi transfere afecţiunea asupra unei persoane de încredere. La început, nu ştiu de ce, am minţit în privinţa adevăratelor noastre legături: te-am descris, aşa cum obişnuiesc, ca fiind verişoara mea. Din pricina a trei întrebări iscusite, am fost nevoită să mărturisesc că n-aveam nici o legătură de rudenie.

— Are vreo importanţă? l-am întrebat.

— Dumneavoastră ştiţi mai bine.

— Poftim?

— Probabil că estimaţi mai bine decât mine beneficiul acestei minciuni, câtă vreme dumneavoastră sunteţi cea care minte.

Cam asta e ambianţa raporturilor noastre: doctorul Calgari analizează tot, atât ceea ce-i spun, cât şi ceea ce-i ascund.

Uneori, printr-o frază introduce câte o umbră în certitudinile mele. De curând, bunăoară, în timp ce conchideam că nu suferisem de pe urma absenţei părinţilor, mi-a replicat:

— Asta vă place să credeţi.

— Totuşi, îmi cunosc părerile…

— Părerile reprezintă partea vizibilă a aisbergului, Hanna, cea de care sunteţi conştientă. Există însă şi alte gânduri dedesubt, cele care nu se exprimă prin cuvinte, ci prin lapsusuri, prin acte şi comportament. Îngăduiţi-mi, prin urmare, să mă îndoiesc că n-aţi suferit de pe urma absenţei părinţilor, câtă vreme totul demonstrează că nu doriţi să deveniţi părinte.

— Poftim?

— Neputinţa dumneavoastră de a rămâne însărcinată este psihologică, din moment ce doctorii confirmă că nu întâmpinaţi nici o piedică fiziologică.

— Desigur, dar…

— Iar sarcina aceea isterică v-a îngăduit să câştigaţi timp, fără să rămâneţi gravidă. Graţie acestui şiretlic, aţi domolit presiunile familiale, v-aţi mulţumit într-un mod iluzoriu soţul, v-aţi prefăcut că sunteţi o mamă normală. De fapt, vă e frică să deveniţi mamă, probabil pentru că propria dumneavoastră mamă v-a lipsit, sau pentru un alt motiv, pe care-l vom descoperi împreună…

Are tendinţa să-mi invadeze intimitatea. Şi-atunci mă simt obligată să mă supăr. Aşa încât refuz să-i ofer detalii despre zbenguielile mele şi ale lui Franz în pat. De pomană tot insistă, îşi tot agită statutul de terapeut, îmi tot repetă că, atunci când mă duc la Teitelman, nu ezit să-i îngădui să examineze ceea ce, în mod normal, doar soţul meu are voie să vadă. Între mine şi Franz totul merge bine, iar asta trebuie să constituie o informaţie suficientă pentru Calgari.

De altfel, am fost o singura dată pe punctul să întrerup tratamentul, atunci când a insistat asupra acestor aspecte, depăşind graniţele pudorii:

— De ce pretindeţi că vă place să faceţi dragoste cu soţul dumneavoastră, câtă vreme aţi găsit o cale de a-l alunga preţ de nouă luni?

În ziua aceea, am părăsit cabinetul fără să scot o vorbuliţă şi trântind uşile îndărătul meu. Ajunsă acasă, mi-am făgăduit să nu mă mai întorc niciodată la el.

Aşteptam un mesaj de scuze. Vai, măcar trei propoziţii. Un semn mărunt că îi pasă. O dovadă de bună-creştere. O remuşcare de gentleman. Ce mai tura-vura, trei rânduri pe o carte poştală, dintre care să se strecoare regretul că m-a jignit.

Am aşteptat scrisoarea o săptămână.

Am chiulit de la două şedinţe, convinsă că asta îi va deştepta un sentiment de vinovăţie, că divanul pustiu îi va aminti de purtarea lui neruşinată.

Degeaba.

Într-a zecea zi, eram atât de turbată încât m-am năpustit la el, la ora preconizată a celei de-a treia întâlniri, şi l-am umplut de insulte, i-am scos pe nas mârlănia, i-am explicat rânduielile ce se cuvin urmate în lumea adevărată.

Nu a părut surprins că mă vede dând buzna – de parcă ar fi prevăzut totul –, nu a încercat nici să mă potolească, nici să se scuze; dimpotrivă, a îndurat atacul în tăcere, cu interes.

— Ei bine, încetaţi să mă ascultaţi cu aerul că disecaţi o broască. Parcă nici nu vă pasă!

— Aşa e, Hanna. Spuneţi lucruri care nu mă privesc, ci vă privesc. Şedinţa de azi ne permite să facem paşi înainte.

M-am înfuriat din nou. De unde-a scos-o că era vorba de o şedinţă? Venisem să-l învăţ să se poarte, deci hai să nu mai amestecăm lucrurile. Te pomeneşti că voia să-l şi plătesc?! Ce tupeu…

Cum a procedat? Habar n-am. Cert e că a reuşit să scoată din mine toată mânia: nu doar că m-am lungit pe divan, dar, după un ceas, i-am şi plătit consultaţia, mulţumindu-i din suflet.

Uneori îl zoresc să ajungem la subiectul sulfidelor, pentru că ăsta era principalul motiv pentru care mă tratam la el. Mă refuză cu îndârjire. „Mai târziu“, îmi repetă, de parcă nu l-ar interesa deloc. Uneori, îl bănuiesc că tergiversează ca să mai scoată bani în plus, dar, de îndată ce mă surprind gândind atât de meschin, mă dojenesc şi îl încredinţez din nou de bunele mele sentimente.

Închipuieşte-ţi că există şi momente amuzante în cura asta. Trebuie, de pildă, să-i povestesc visele pe care le ţin minte, sau să-i răspund spontan la cuvintele pe care le pronunţă.

Iată un exemplu:

— Fragment?

— Trecut.

— Ceai?

— Bârfă.

— Farfurioară?

— Scrâşnet.

— Soacră?

— Păi… respect.

— Floare?

— Viaţă.

— Primăvară?

— Nepăsare.

— Lumină?

— Atracţie.

— Viena?

— Ziduri.

— Valsuri?

— Waldberg.

— Cină?

— Tăcere.

— Tăcere?

— Cristal.

— Sticlă?

— Puritate.

— Evreu?

— Pătrunzător.

— Franz?

— Hmm…

— Franz?

— …

Da, în mod ciudat, nu am continuare pentru anumite cuvinte. Fie mă blochez, fie şovăi. În astfel de situaţii, aud, îndărătul meu, peniţa doctorului Calgari zgâriind frenetic în carneţel. Când îl rog să-mi aducă lămuriri asupra sensului acestor exerciţii, îmi spune că spiritul se dezvăluie prin asocierile pe care le operează. Pentru mine, sticla ar reprezenta un ideal de curăţenie morală – perfect de acord, deşi această constatare nu mă va ajuta nicicum să mă lecuiesc de patima pentru sulfide! Uneori, spiritul oscilează: asta arată că cenzura, care săvârşeşte o selecţie, respinge o pulsiune chinuitoare, agresivă sau carnală. În fine, atunci când apare un gol în conştiinţă, asta înseamnă că întreg spiritul e dezorientat, că nici o instanţă nu încearcă să răspundă.

Deşi consider că explicaţia e strălucită, îmi permit să-i contest pertinenţa constantă. Atunci când nu reacţionez în faţa acelui „Franz“, nu-mi vine în cap decât „Franz“… Doar n-o să răspund aşa… Repetarea cuvântului nu intră în regulile jocului. Mai rău, expresia ironică pe care o afişează Calgari când mă justific îmi taie orice chef să insist.

Mă consideri frivolă, dragă Gretchen, îţi râzi de îndeletnicirile mele? Ai totuşi încredere în mine, sau mai degrabă în doctorul Calgari, pentru că, adesea, în şuvoiul vorbelor mele dezlânate, îmi dezvăluie elementele care au legătură unele cu altele, iar aceste revelaţii îmi produc o straşnică stare de bine.

Uite-aşa, deunăzi, ne-am întors la tapiseriile care decorează – dacă se poate spune aşa – sala de aşteptare. Îţi reamintesc că e vorba despre un diptic, *Răpirea sabinelor* şi *Întoarcerea sabinilor*. În cea dintâi, romanii, lipsiţi de femei acasă, se duc să le fure pe cele ale vecinilor lor, sabinii; se vede limpede că femeile îi resping pe răpitori. În cea de-a doua, asistăm la întoarcerea sabinilor, după câţiva ani, atunci când au avut posibilitatea să se înarmeze: încearcă să-şi recapete femeile, dar şi acum, paradoxal, acestea se opun; atârnate de soţii lor romani, ridică spre slăvi plozii născuţi din aceste căsătorii silite şi refuză să plece. De fiecare dată când le privesc, mă calcă pe nervi.

— De ce nu vă plac, Hanna?

— Femeile astea n-au făcut nimic, n-au pretins nimic, doar îndură. Orice s-ar întâmpla, sunt mereu victime. Bărbaţii îşi construiesc destinul în funcţie de nevoi sau de dorinţa de răzbunare. Nu doar că ele nu există pentru bărbaţi, prin bărbaţi, dar aceştia le mai şi maltratează. Detest *Răpirea sabinelor*, dar urăsc şi mai tare *Întoarcerea sabinilor*. Ce mă şochează în acest al doilea episod e faptul că femeile refuză să fie eliberate, că se agaţă de cei care, pe vremuri, la răpiseră şi le siluiseră. Ce-i mai rău e că agită, în chip de justificare, nişte prunci născuţi din violuri. Acceptă violenţele la care au fost supuse, devenind complicele călăilor lor.

— Le condamnaţi?

— Nu, le plâng. Cu bărbaţii am o problemă.

— Vă simţiţi apropiată de ele?

— Poftim?

— Aţi auzit prea bine.

— N-am îndurat nicicând astfel de violenţe.

— Totuşi, felul în care le povestiţi păţania se dovedeşte grăitor. Din interpretarea pe care o daţi tabloului ţâşnesc nişte corespondenţe cu viaţa dumneavoastră. După cum mi-aţi mărturisit, aţi avut o copilărie fericită, aţi trăit la ţară lipsită de griji, până în clipa când aţi fost căutată în perspectiva căsătoriei. Nu vă consideraţi o sabină răpită?

— Exageraţi.

— În opinia dumneavoastră, ce-ar fi trebuit să facă sabinele, odată ajunse la Roma?

— Să evadeze.

— V-aţi gândit să evadaţi din căsătoria cu Franz von Waldberg?

Am tăcut. A mers mai departe:

— Pricepeţi că au început să-şi iubească răpitorii?

— Poate… Dacă nu erau mârşavi.

— Desigur. Dar nici Franz nu e.

— Corect.

— Pe mine, dragă Hanna, mă intrigă totuşi ceva în acest tablou. Femeile astea nu făcuseră copii cu sabinii, ci doar cu romanii.

— Da, ai zice că înainte de răpire erau virgine. Din cauza violenţei romanilor, au evoluat de la stadiul de fete la acela de femei.

— Tranziţia asta e şi ea o formă de violenţă, Hanna?

Am tăcut din nou.

După câteva clipe nesfârşite, a continuat:

— S-ar fi cuvenit să-i urmeze pe sabini?

— Era prea târziu. Deveniseră soaţe şi mame. Chiar dacă faci drumul înapoi, nu îţi recapeţi trecutul.

— Aveţi dreptate, Hanna. Nu te poţi întoarce, nu redevii niciodată ce ai fost. Trecerea anilor ne schimbă. Iar dumneavoastră nu puteţi accepta asta. Aţi dori să opriţi totul, să încremeniţi totul, să păstraţi totul pe veci, aidoma florilor artificiale veşnic înţepenite în sulfide.

În acel moment, m-a străbătut o undă benefică. Faptul că ajunsesem să mă cunosc m-a făcut euforică.

L-am întrebat pe Calgari în pragul uşii:

— Acceptaţi trecerea timpului?

— Încerc.

— E greu.

— Nu există altă soluţie. Admit inevitabilul şi, în plus, mă străduiesc să-l apreciez.

Dragă Gretchen, te las să meditezi asupra acestei fraze, pentru că Franz n-are linişte. A venit deja de două ori să-mi aducă aminte că mergem să vedem *Spărgătorul de nuci* cu baletul Operei. E topit de bucurie. Uneori, bărbatul ăsta are un neastâmpăr de copil; îl ador când se poartă aşa.

Pe curând,

A ta, Hanna

24

Nu mai era chip să dea înapoi.

Limuzina se apropia de cinematograful unde avea loc prima proiecție pentru public a filmului *Fata cu ochelari roşii*.

Pe Hollywood Boulevard, mii de oameni se călcau în picioare.

Cu trei sute de metri înainte de Chinese Theatre, acolo unde avea loc evenimentul, circulaţia se îngreuna. Uriaşele limuzine negre, albe sau chiar roz se poziţionau la distanţe respectuoase unele faţă de altele, înaintând cu viteza unei ţestoase rănite: fiecare şofer ştia că trebuie să se lipească de bara celui dinainte, astfel încât clientul său să păşească pe un covor roşu pustiu, atrăgând asupra lui toată atenţia publicului şi a presei. Procesiunea semăna cu aceea a avioanelor care se pun în şir indian ca să aibă întreaga pistă de decolare doar pentru ele.

În Lincolnul închiriat de producători, Anny se ghemuia pe banchetă. Deocamdată, sub pavăza geamurilor fumurii, nu se temea de nimeni, dar în curând… Cum avea să iasă din maşină? Din casă şi până la banchetă, căzuse de două ori. I se părea că are gleznele montate pe rulmenţi, se clătina, se învârtea, n-avea nici un sprijin. Nu izbutise să câştige rămăşagul, acela de a intra în comă. Rezistenţa ei la cele mai scârboase cocteiluri era incredibilă. Slăbuţ record! Creierul îi suportase amestecurile de vodcă, gin, bourbon, lichior de mandarine, porto şi şampanie: în seara asta Anny nu era inconştientă, ci pur şi simplu foarte bolnavă.

În ultimele două zile, Johanna, mirosind pericolul, încercase să negocieze prezenţa unui june-prim care să-i stea la dispoziţie. Însă, de fiecare dată când agenta îi propunea un nume, Anny îl respingea: fie se culcase cu el şi îl considera un neisprăvit, fie nu se culcase şi îl bănuia de homosexualitate.

— De ce-ar trebui, mă rog frumos, să le dau o şansă gloabelor astea? Ca să defileze în seara premierei? Ce-au făcut ca să merite asta?

— Atenţie, nu-ţi anexez un bărbat de companie ca să recompensez un actoraş în căutare de notorietate, ci ca să te salvez. Eşti incapabilă să mergi fără sprijin. Nu-i mai acătării un playboy decât o cârjă? Măcar n-o să te lase să te poticneşti şi o să-ţi deschidă poşetuţa când o să vrei să dai la boboci.

Încăpăţânată, Anny a refuzat. Cu toate astea, trei ceasuri mai târziu, când a văzut că nu se ţine pe picioare, a implorat-o pe Johanna să-i ceară ajutorul Genţii Vuitton.

Decana Hollywoodului a încuviinţat fără ezitare, pentru că descinderea la braţul lui Anny îi garanta poze în gazete. În trei minute, negociase deja un acord cu agenta: da, o va ajuta pe Anny să meargă drept, de la maşină până la locul din sală; da, va răspunde în faţa microfoanelor şi camerelor de luat vederi care se vor ivi pe drum, dar cu condiţia să li se interzică ziariştilor s-o fotografieze pe Anny fără ea. În caz contrar, Geanta Vuitton, conştientă că ar lipsi din reportaje, prefera să stea acasă.

Prin urmare, Anny a trecut s-o ia pe bătrâna actriţă, care-şi pusese o rochie care-i crea gabarite false pe trupul inform: o pernă la fund şi un corset verde fluorescent erau altoite pe furoul din catifea neagră. Cum ansamblul i se părea prea sobru, îi adăugase nişte pene, de ajunsese să semene cu un vultur bătrân deghizat în papagal.

În pragul uşii, văzând faţa contrariată a lui Anny, şi-a dat seama că efectul îi reuşise.

— Ca lumea, nu?

Deşi beată, Anny căută termenul cel mai blând şi până la urmă îl nimeri:

— Original…

Geanta Vuitton se sui în maşină, încântată:

— Păpuşă, ştii că am trei rochii de seară, una urâtă, una nasoală şi una groaznică?

— Asta care e?

— Aia groaznică, preferata mea.

Aruncă o privire spre Anny, care, în ciuda toropelii, ochilor goi, pielii tumefiate de alcool, arăta fermecător în rochia din solzi aurii. Zâmbi.

— Mare noroc pe mine că ieşim împreună, Anny. Mă pui perfect în evidenţă. Eşti aşa de şuie, că toţi ochii vor fi doar pe mine.

Se puseră pe râs, Geanta Vuitton încântată de gluma pe care o făcuse, Anny pentru că nu pricepuse o iotă. Chiar atunci, şi-a propus să hăhăie la orice fleac i s-ar spune.

Se auzi o bufnitură. Un admirator se izbise de limuzină.

— Nu ţi-e frică? întrebă Anny.

— De ce să-mi fie, şoricel?

— De nimic anume… frică şi-atât.

— Spaima care nu are obiect, ursuleţul meu, se cheamă angoasă.

Anny îşi turnă un pahar de whisky deasupra minibarului.

— Prin urmare sunt teribil de angoasată, conchise ea.

Geanta Vuitton, impenetrabilă, se abţinu de la orice comentariu şi nu-i luă în seamă gestul: autodistrugerea la care recurgea Anny progresa atât de rapid încât era inutil să te amesteci; cu toate acestea, gândindu-se la lungul drum pe care trebuiau să-l străbată împreună pe covorul roşu, îi smulse brusc din mână paharul.

— Puişor, am fost însărcinată să te ajut să mergi fără să cazi. Nu am însă nici puterea, nici vârsta să te adun de pe jos. Şi nu te aştepta nici să te car în spate.

— OK, mă opresc, şopti Anny.

Se deschise portiera, zbieretele mulţimii adunate în faţa cinematografului pătrunseră violent în maşină, iar lumina orbitoare a proiectoarelor le dădu senzaţia că sunt nişte cârtiţe smulse din bortele lor subterane.

Geanta Vuitton a ieşit cea dintâi. A fost întâmpinată cu hohote, pentru că publicul, stimulat precum un câine în laborator, obişnuia să pufnească în râs de fiecare dată când îşi făcea apariţia. Ca să fie sigură că obţine acest efect, Geanta Vuitton, profesionistă adevărată, se căznise să îmbrace rochia îngrozitoare.

Anny Lee i s-a agăţat de braţ. Magia ei caracteristică a funcţionat şi acum. Ovaţiile mulţimii, pâlpâirile provocate de frenezia bliţurilor, lungimea covorului pe care-l avea de parcurs, toate laolaltă au fost cât pe ce s-o împingă să se zvârle, cu capul între umeri, în limuzină şi să plece, dar Geanta Vuitton, cu o mână hotărâtă, i-a înlănţuit antebraţul şi a silit-o să zâmbească în faţa obiectivelor.

Au început să meargă.

Geanta Vuitton se descurca atât de straşnic, încât nimeni nu-şi închipuia că băbătia era cea care o remorca pe tânără. Cu un firesc desăvârşit, s-au apropiat de aparatele de filmat. Ziarişti acreditaţi au dat buzna.

Anny tremura, dar reuşea să-şi păstreze o expresie senină. La început, jurnaliştii i-au reproşat celei din rol secundar că vorbeşte mai mult decât vedeta, dar Geanta Vuitton s-a dovedit atât de caraghioasă şi de spirituală, încât până la urmă au acceptat acest tandem bizar.

Geanta Vuitton i-a replicat unei animatoare de la canalul Disney, mirată că tot răspundea înaintea lui Anny:

— Ce vă tot plângeți? Interpretăm gratuit un fragment din *Frumoasa şi bestia*.

Pe scurt, Geanta Vuitton îi băga pe toți în ceață, iar Anny se simțea un pic mai bine.

În clipa aceea, l-a zărit pe Ethan.

De data asta, era chiar el.

Mai înalt decât restul lumii, cu o față calmă în mijlocul spectatorilor isterici, îşi pironise privirea asupra ei. Fără să se gândească, Anny a ridicat brațul şi a strigat:

— Ethan!

Ochii infirmierului vădeau o tandrețe adevărată.

Anny a tras-o de mână pe Geanta Vuitton, care voia să se îndrepte spre o altă cameră de luat vederi.

— Anny, n-am avut niciodată o soră siameză, nu te repezi aşa.

— Voiam să vorbesc cu Ethan.

Şi arătă spre bărbatul blond.

Neavând forța fizică să i se împotrivească, Geanta Vuitton a însoțit-o.

Acolo, Anny s-a năpustit spre Ethan şi i-a şoptit:

— Te rog, Ethan, ajută-mă!

— De-asta am şi venit.

Vocea lui n-avea nici o urmă de şovăială. Ethan era o întruchipare a rectitudinii şi abnegației.

Anny a continuat:

— Vino înăuntru după mine, la bar. Se dă un cocteil.

— Nu am invitație.

— O să-ți fac rost. Să nu mă laşi baltă, da?

— Niciodată.

Discuția lor n-a fost auzită de nimeni, nici măcar de Geanta Vuitton, care, deşi se afla la doar câțiva centimetri distanță, era cam tare de urechi.

Peste zece minute, când au ajuns în holul cinematografului, Anny i-a cerut directorului să-l lase pe Ethan înăuntru, după ce i l-a arătat de la distanță.

— Nu vă faceți griji, domnişoară Lee, mergeți la bar, ne ocupăm noi de tot.

Urcarea treptelor a fost un chin pentru cuplul acela trăsnit: Geanta Vuitton avea dureri de şolduri, Anny Lee îşi pierdea echilibrul. Din fericire, au hotărât să-şi preschimbe stânjeneala în atracție, au chirăit, au făcut haz, au cântat pe paşi de dans, aşa încât lumea a crezut că se amuzau făcând mişto cu bună ştiință de o comedie muzicală.

În foaier, s-au prăbuşit pe banchete.

— Nu ne mai clintim. Tu faci pe prințesa, eu pe regina-mamă.

Lui Anny, noul rol i s-a potrivit de minune.

Pândea, necontenit, sosirea lui Ethan. Avea să intre în încăpere, la vederea lui avea să se însenineze, iar el avea să-i facă o injecție ca s-o potolească.

Se anunță începutul proiecției.

Neliniştită, Anny simțea cum o năpădeşte spaima, cum creşte apăsarea carierei. Filmul lui Zac era înconjurat de zvonuri laudative, iar prestația lui Anny şi mai şi. Unii declarau că, prin acest film, ieşise de pe băncile şcolii şi fusese înscăunată la curtea celor mari. A intrat în panică: dacă aşteptările erau

prea ridicate, decepția avea să fie direct proporțională; peste două ceasuri, fie avea să fie aplaudată, fie îi vor fi lăudate costumele.

Îi venea s-o ia la sănătoasa.

— Mă duc la toaletă. Nu vii şi tu?

Geanta Vuitton legănă din cap, uşor iritată.

— Ca să te țin de frunte deasupra wc-ului, nu? S-a trecut şi asta în contract?

— Te rog, însoțeşte-mă. Mă-ntorc în sală când se sting luminile.

Geanta Vuitton a bombănit, dar s-a supus.

Anny s-a închis pe dinăuntru, s-a prăvălit peste capacul closetului şi şi-a scos telefonul mobil. Cu greutate, a găsit numărul lui Ethan.

Nu i-a răspuns.

I-a trimis un SMS în care – dacă rectificăm literele bătute aiurea – scria: „Vino, sunt la toaletă“.

Simțea că se golesc culoarele.

Se auziră primele note ale genericului.

Ce să facă?

Îşi privi telefonul, cu speranța unui mesaj de la Ethan.

Degeaba.

Dintr-odată, avu o revelație. Câtă vreme îi pomenise de toaletă, probabil că Ethan se dusese la cea a bărbaților.

Fericită că a aflat dezlegarea, s-a ridicat şi, agățându-se de suporturi – suluri de hârtie igienică, balustrade, clanțe –, a reuşit să se strecoare din toaleta femeilor în cea a bărbaților.

— Ethan?

Vocea i-a ricoşat pe plăcile albe de faianță ale încăperii.

— Ethan, eşti aici?

Auzi un zgomot într-o cabină. Atât cât o țineau balamalele, s-a grăbit, a alunecat şi s-a prăbuşit peste uşă, deschizând astfel ivărul dinăuntru. Acolo a dat peste un bărbat care tocmai îşi injecta un lichid în venă.

— Zac?

Regizorul a privit-o, fără pic de jenă.

— Mi-e teribil de frică.

Dintr-odată, nu s-a mai gândit la Ethan, sau mai degrabă s-a gândit într-un mod negativ: de ce nu mai ajungea odată? O lăsase de izbelişte, la fel ca toți ceilalți! Deşi se dădea cavaler neprihănit, era mai rău decât un amărât de dealer, da, mai rău, pentru că rata livrările.

Mânioasă, se lăsă să lunece pe jos.

— Îmi dai şi mie?

Zac rânji:

— Ei, poftim… Acum ne cunoaştem?

Anny îşi înăbuşi un sughiț şi zise cu o strâmbătură:

— Mi-e la fel de teamă ca şi ție, tâmpitule! Astă-seară ne jucăm soarta. Peste două ceasuri, poate vei fi un geniu, iar eu, o mare actriță. Stresant, nu?

Pentru că invitația îi întârziase, Ethan a negociat cu zbirii de la serviciul de pază – care nu l-au luat în serios, cu animatoarele – care i-au detestat lookul, cu ataşatele de presă – care nu l-au găsit pe liste.

O oră şi jumătate mai târziu, directorul, străbătând întâmplător holul, a zărit o prăjină blondă care-i făcea semne şi şi-a amintit că uitase să dea curs rugăminţii vedetei. De fapt, pe unde umbla Anny Lee asta? N-o văzuse în fotoliul ei din sală.

Cerându-şi scuze, directorul i-a îngăduit lui Ethan să intre.

Infirmierul, deschizându-şi din reflex telefonul, descoperi mesajul lui Anny. Se grăbi spre toalete, de unde ieşea un bărbos cu mers împleticit.

Mergând spre pisoar, Ethan descoperi un spectacol pe care încercase de luni de zile să-l ocolească: lungită pe jos, ţeapănă, Anny încă respira, dar nu reacţiona nici la sunete, nici la atingeri.

25

Probabil că nu fusese nicicând atât de fericită…

De când se alăturase beghinelor, Anne înflorea. Traiul în preajma unor femei care acceptau – ba chiar căutau – un destin remarcabil o îmboldea să-şi afle propria cale. Iată că se puteau găsi şi alte ţinte decât să mături, să te pleci în faţa bărbaţilor, să torni copii şi să-i ştergi la fund; femeile din jurul ei, fie că se trăgeau din aristocraţie, fie că veneau din cartierele sărmane, aşa vedeau lucrurile. Alcătuiau o obşte care nu era nici închisă, nici religioasă, preferau să locuiască laolaltă, să muncească, să-şi adâncească crezul printr-o viaţă austeră şi prin rugăciuni. Chiar dacă ascultau de nişte reguli scrise, nu făceau juruinţă, fiind libere să plece sau să rămână.

Beghinajul din Bruges era de fapt un oraş lângă oraş. Împrejmuit de apă, mai degrabă accesibil raţelor şi lebedelor decât oamenilor, se ridica, printre celelalte case, precum o insulă. Cum treceai de arcul podului, pătrundeai pe un tărâm paşnic unde vegetaţia şi zidurile se întrepătrundeau. În mijlocul clădirilor, iţindu-se peste faţade, creşteau arbori, stâlpi ai unei catedrale naturale cernând lumina prin vitralii de frunze, sporind trilurile păsăretului, îndemnând să priveşti cerul şi să te reculegi. Acest loc care, oriunde altundeva, ar fi fost pavat, fusese lăsat să devină un crâng; din pragul uşii, beghinele îşi întrezăreau megieşele prin desişul de trunchiuri.

Când Anne se retrăgea pe malul râului ori sub teiul ei, nimeni nu venea s-o tulbure. Câtă vreme îşi împlineau sarcinile, femeile îngăduiau obiceiuri dintre cele mai felurite; prin urmare, aici, în loc să sufere că e diferită, Anne îşi scruta unicitatea. Spiritul ei, în sfârşit lăsat să se împlinească, căpăta elan.

Sub înrâurirea lui Braindor şi a Marii Domnişoare, a prins să-şi scrie poemele. De îndată ce aşternea unul pe hârtie, îl şi socotea nemulţumitor.

— Nu-i cum trebuie.

— Ba da, răspundea Braindor descoperind versurile cu emoţie.

— Nicidecum.

De îndată ce se cufunda în meditaţie, contemplând cerul, iscodind peştii, urmărind zborul păsărilor, nu vedea nici cerul, nici peştii, nici păsările, ci încordarea dindărătul lor, bucuria care izvodea viaţă, extazul creaţiei. Sub teiul tămăduitor, se despărţea de tot şi de toate: de ea mai cu seamă, apoi de lumea materială; în sfârşit, pe culmile incandescente ale acestei experienţe, se elibera de cuvinte, de idei, de concepte. Nu-i rămânea decât propria simţire. Avea senzaţia că se pierde în lumina nesfârşită care urzea pânza cosmică.

— Braindor, vorbele au fost născocite doar ca să oglindească universul, ca să rânduiască un catastif al făpturilor, ca să numească obiectele. Eu însă evadez, rătăcesc în sus, în jos, îndărăt, mă pierd în nevăzut… Cum să înfăţişez asta?

— Exact aşa cum o faci.

— Nu există cuvinte în stare să povestească nevăzutul.

— Ba da, cele ale poeziei.

— Frazele mele rămân strâmbe, nesigure. Imaginile mele păcătuiesc, atârnă ca plumbul, câtă vreme trimit la lumea materială.

— Nu, Anne, o imagine puternică depăşeşte lumea materială în clipa când sugerează ceva aflat dincolo; creează un joc al comparaţiilor, aidoma faţetelor unui diamant şlefuit.

— O fi cum zici. Vorbele nu îmi îngăduie însă decât o descriere stângace. Să fie din pricina limbii flamande? Poate mi-ar ieşi mai bine dacă aş învăţa latina? Sau greaca?

Deşi continua să scrie, Anne nu scăpa de impresia că nu va izbuti vreodată să prindă în vârful condeiului formulările potrivite.

Seara, Marea Domnişoară şi Braindor îi citeau paginile cu încântare.

Strălimpedea oglindă unde ţi s-ar ivi faţa,
Nu-i oglindă de sticlă ori apă.
Înlăuntrul meu o văd dimineaţa,
Şi din ea sufletu-mi tihnit se adapă.
Fără oprelişti, departe de vorbe frumoase,
Mă cuibăresc în braţele tale,
Întinsă sub adierile-ţi luminoase,
Eşti tu, sunt eu, eşti a mea cale.

Când Anne nu era de faţă, îşi permiteau să dea glas unor laude pe care ea nu le-ar fi îngăduit niciodată.

— E o poetă mistică! exclama Marea Domnişoară.

— Cine l-a evocat oare mai bine pe Dumnezeul dinlăuntru?

— Arareori am întâlnit o credinţă atât de curată.

De-acum, Anne încuviinţa că poemele ei vorbeau despre Dumnezeu. Dar, se cuvine încă o dată precizat, doar vorbele erau problema, vorbele alea stângace, imperfecte: dacă oamenii pe care îi preţuia cel mai mult, Braindor şi Marea Domnişoară, îi adorau textele pentru că îl descriau pe Dumnezeu, atunci Dumnezeu să fie! Ce mi-e un cuvânt, ce mi-e altul, câtă vreme toate sunt la fel şi nici unul nu-i bun.

Anne se ducea cu smerenie la slujba de duminică, se ruga, cânta laolaltă cu beghinele; însufleţită de credinţa profundă din jurul ei, se bucura că poemele ei erau menite cercului acesta în care se simţea atât de bine.

Atunci când, spre a-şi pregăti întâlnirea cu arhidiaconul, Marea Domnişoară o descosea în legătură cu cine ştie ce probleme de dogmă, precum Sfânta Treime sau osânda în infern, tăcea mâlc, pentru că erau întrebări pe care nu şi le punea. Taina Împărtăşaniei, în schimb, o stârnea: da, simţea că primeşte harul prin cuminecătură, şi nu deosebea pâinea de simbolul ei.

Tuşa Godeliève şi cele două verişoare o vizitau mereu. La început, Anne a protestat, zicând că va veni ea la ele. Desluşindu-le aluziile, a priceput însă că Ida n-ar fi acceptat aşa ceva. Mai mult, vizitele în incinta tihnită a beghinajului le înseninau pe mătuşă şi pe verişoare.

Ida îi dădea din ce în ce mai mult de gândit lui Godeliève. Aşa cum dăduse de veste, tânăra se dovedea hotărâtă să arate că era pe gustul bărbaţilor. Dacă înainte se ţinea de capul lor ca să se bage-n vorbă, de-acum li se băga direct în aşternut.

— E-o târfă, micuţa mea Anne, e nebună de legat. E de ajuns să-i facă vreunul cu ochiul, că şi spune „da“. Nu-i nevoie să fie luată cu frumosul, necum să fie curtată, se-ntinde cu primul venit. De bună seamă, mi-e ruşine, fiindcă nimeni nu s-a purtat aşa în neamul nostru, dar mai ales mi-e teamă. Se poartă ca o apucată, de parcă şi-o caută cu lumânarea.

— Adică?

— Nu ştiu ce anume caută, dar o să găsească cu siguranţă! Din fericire, dragile mele n-au luat-o pe drumul ăsta.

Hadewijch şi Benedicta, făcute din altă plămadă decât Ida, creşteau liniştite, cu bucurie şi înţelepciune. Dintre cele mai mari decât ele, pe Anne o admirau cel mai mult.

— Roagă-te pentru ea, Anne, te implor. Roagă-te!

Anne dădea din cap, încurcată. Nu izbutea să-i ceară ceva lui Dumnezeu. Desigur, se tânguise în faţa Creatorului, în serile când se răzvrătea, în zilele când o încerca suferinţa, dar ştia că aceste rugi nu erau decât o etapă, treptele de jos ale scării; în vârful ei, luminoasă, se afla iubirea nemărginită. Rostul rugăciunii nu e să ceri, ci să accepţi.

Anevoie, s-a străduit să se gândească la verişoara ei, s-o îndemne prin puterea cugetului să nu mai greşească; curând, însă, a renunţat; chiar dacă nu se îndoia că Dumnezeu o ascultă, avea îndoieli că o să intervină. Dumnezeu răspândea o strălucire din care se cuvenea să te împărtăşeşti, nu era o persoană pe care s-o implori, s-o cucereşti, s-o convingi.

Dispreţuia negoţul cu Cel de Sus. Încă din copilărie, nu văzuse decât asta, păcătoşi care făgăduiau că se îndreaptă în schimbul unui favor, destrăbălaţi care consimţeau să ispăşească, dacă Domnul li se va dovedi prielnic. Necurată mai presus de orice i se părea practica indulgenţelor; faptul că unii neguţau lumea de apoi o scandaliza: oamenii cumpărau prin acte cucernice – rugăciuni, acatiste, daruri băneşti – reducerea perioadei de purgatoriu. Era şocată că păcatele puteau fi preţăluite, dar faptul că unii le mai şi ţineau socoteala o umplea de indignare. În primul rând, nu credea în purgatoriu, locul acela de trecere între infern şi paradis unde îţi aşteptai plecarea – doar preoţii îl pomeneau… Cu ce drept? Îl cunoscuseră? Ce călător putea depune mărturie? Apoi, Anne citea în acest negoţ o exploatare a fricii prin lăcomie. Ce legătură s-ar fi putut găsi între suflet şi parale? Zornăitul galbenilor prăvăliţi în cutie avea să preschimbe oare ordinea cerească? Era limpede că din banii aceia se ridicau biserici şi – mai grav – sporea luxul prelaţilor. În opinia ei, nu trebuia să-i ceri nimic lui Dumnezeu şi, tot aşa, nu se cuvenea să faci înţelegeri cu El.

Într-o noapte, s-a trezit udă leoarcă: se întâmpla ceva cumplit. A ţâşnit din pat, gâfâind, s-a îmbrăcat în grabă şi a ieşit din casă alergând.

Beghinajul era cufundat în beznă . Nici cea mai măruntă scânteiere de opaiţ nu lumina ferestrele. Femeile dormeau în pace.

Se auzi un clopot, părelnic.

Avusese oare năluciri?

Când a ridicat capul, a ghicit, după numeroasele trosnituri şi zburătăciri de aripi din ramurile înalte ale copacilor, că animalele simţiseră şi ele o primejdie.

A străbătut curtea împădurită şi a ajuns la zidurile împrejmuitoare. Aici, a constatat că gâştele erau cuprinse de nelinişte.

Ce se-ntâmpla oare?

Nu era chip să iasă afară, pentru că porţile masive erau zăvorâte noaptea, astfel încât femeile să stea în siguranţă. Nu i s-a părut tocmai nimerit să-i zgâlţâie pe străjeri, pentru că, dacă le-ar fi explicat că simte un pericol neclar, aidoma gâştelor, veveriţelor şi coţofenelor, s-ar fi făcut de râs.

S-a hotărât, prin urmare, să se caţăre pe zidul de piatră.

Odată ajunsă în vârf, a zărit în depărtare o lumină roşiatică.

În zare se înălţa un foc care umplea cerul de vâlvătăi.

A auzit ţipete de femei, clopotele dând alarma şi heirupurile bărbaţilor cărând găleţile cu apă.

A dibuit cartierul unde avea loc tragedia şi a priceput într-o clipă cum stăteau lucrurile: presimţirea reuşise să o scoale din aşternuturi pentru că era vorba despre casa mătuşii Godelièvе.

A sărit grabnic zidul în afara beghinajului, a pătruns în apa rece, a înotat, a ajuns la mal şi, fără să-şi mai zvânte veşmintele, a luat-o la sănătoasa pe străzile întunecate. Pe măsură ce se apropia de pălălaie, întâlnea feluriţi locuitori ai oraşului care îşi părăsiseră aşternuturile spre a da o mână de ajutor. O clădire care lua foc într-un oraş nimicea alte zece. Dacă nu o stingeai imediat, întreg cartierul avea să dispară.

Când a ajuns lângă casa în flăcări, Anne a văzut că avusese, din nefericire, dreptate: locuinţa lui Godelièvе ardea ca o torţă. S-a repezit spre vecini:

— Unde-i mătuşa? Unde-s verişoarele mele?

Oamenii o domoliră:

— Se află la Franciska, bunica ta, la Saint-André.

— Sunteţi siguri?

— De bună seamă… Godelièvе ne-a promis că ne-aduce ouă proaspete.

Anne răsuflă uşurată; şi totuşi, ceva înlăuntrul ei nu-i dădea pace. De unde neliniştea asta?

O vecină se grăbi spre grup.

— De fapt, nu le-am văzut plecând decât pe Godelièvе şi pe cele două fete mai mici. Nu-i aşa?

— Uite, acum că ai pomenit… Da, erau doar trei.

— Unde-i Ida? exclamă Anne.

Chiar atunci, la etaj s-a auzit o bubuitură: pe fereastră a ţâşnit urlând o siluetă, zvârlită cu iuţeala lavei dintr-un vulcan, o formă vag umană, care a căzut preţ de vreo doi stânjeni şi apoi s-a strivit de caldarâm.

Era Ida, cu părul şi veşmintele în flăcări.

26

Viena, 28 martie 1907

Draga mea Gretchen,

Alătur acestei misive o fotografie a doctorului Calgari, pentru că doresc să ştii cum arată. E un bărbat bine, nu? Sunt topită după nuanţa de tăciune a părului şi sprâncenelor lui, după luciul lor puternic, mi se par mult mai interesante, mai straşnice, într-un cuvânt mult mai virile decât blonzenia lui Franz. Nu-ţi va fi greu să-l identifici în acest instantaneu surprins în timpul unui congres de psihanaliză, pentru că toţi ceilalţi sunt de două ori mai bătrâni decât el. În grupul din spate, stă la trei paşi îndărătul lui Sigmund Freud, întemeietorul, tipul cu barbă îngrijită şi ochelari de baga. Vai, ce fler am avut că nu m-am dus la el! Terapeutul meu arată mai bine, nu?

Înapoiază-mi poza *subito*, pentru că trebuie s-o pun la loc. Îţi mărturisesc că am şterpelit-o de pe biroul lui Calgari, când lipsea de-acolo; în talmeş-balmeşul ăla de cărţi, scrisori şi dosare, am pus prinsoare că n-o să-şi dea seama prea curând că lipseşte.

Oricum, am o copie făcută de un fotograf…

Prin urmare, terapia îşi urmează cursul. Mi-am explorat labirinturile interioare şi mă simt mai bine. Ar trebui să adaug că eu şi Calgari alcătuim o echipă straşnică; de-aici se şi trage succesul tratamentului. Dacă nu era el, încă m-aş mai fi bălăcit prin mocirla amintirilor.

Am priceput, de pildă, că, atunci când eram mică, te-am ales drept mamă simbolică. Te-am prezentat mereu drept „verişoara mea“ pentru că aveam nevoie să născocesc o legătură de sânge între noi, o legătură care nu exista, câtă vreme tatăl tău nu era decât tutorele meu legal, desemnat prin testament. Când te-ai căsătorit, am crezut că m-ai părăsit. Şi-atunci m-am purtat şi mai copilăreşte decât înainte, refuzând dimensiunea trupească a adolescenţei, proclamând că nu mă voi căsători nicicând: de fapt, copilărindu-mă, voiam să te silesc să-mi redevii mamă.

Calgari susţine că legăturile de rudenie mă înspăimântă, că nu le pot îndura; i-am răspuns că n-am habar de astfel de legături; aveam opt ani când mi-au murit părinţii şi nu mai ţin minte mare lucru.

Luni de zile, răspunsul ăsta nu l-a satisfăcut. Susţinând că mă blocam, Calgari a apelat la un procedeu neobişnuit: hipnoza.

Da, Gretchen, nu-ţi istorisesc o năzbâtie la care am fost martoră, ci un episod trăit, cât se poate de serios; cu ajutorul unui pendul şi al unor fraze incantatorii, Calgari m-a cufundat într-o stare hipnotică.

Îţi dai seama? Un gablonţ, nişte vorbe alinătoare şi, gata, nu-ţi mai controlezi mintea… Îmi aduc aminte de starea aceea, nu era nici somn, nici inconştienţă, ci o altfel de concentrare, tăioasă, de bună-credinţă. Mi se părea că m-a scurs într-o pâlnie: câmpul vizual îmi era redus, tot aşa şi aria auditivă, şi odată cu ele mi se diminuase şi viclenia, circumspecţia aia care mă îndemna să mint ca să mă protejez. Deveneam ascultătoare, nu mai depindeam decât de Calgari, de vocea lui caldă, de întrebările lui exacte, mă abandonam pe de-a-ntregul.

Şi-atunci m-am auzit spunându-i adevărul – acum, sunt şi eu la fel de uimită pe cât a fost el în timpul şedinţei –, da, aflându-mă în starea aia ciudată, i-am dezvăluit taina originii mele.

I-am mărturisit cum am fost adoptată: cei pe care-i numeam părinţii mei nu erau de fapt părinţii mei şi, cu toate că-mi lăsaseră din ce să trăiesc, nu-mi dăduseră viaţă.

Amănuntele mi-au revenit încet în minte; ca nişte peşti scoşi cu undiţa din apă, mai întâi bănuielile, întrebările care m-au năpădit curând, apoi comportamentul părinţilor, privirea lor care îmi sugera că mă adoră şi că în acelaşi timp se tem de mine, de parcă aş fi fost o bombă care sta să explodeze.

De ce mi-am ascuns oare atât de des biografia obiectivă? Din comoditate, sau din nepăsare? Potrivit lui Calgari, câtă vreme indiferenţa nu figura în tratamentul memoriei, dosirea ascendenţilor mă avantaja.

— Aşa încât, a conchis Calgari, înţeleg mai exact atitudinea dumitale generală: nu te consideri niciodată legitimă. În raport cu societatea sau cu soţul dumitale, te temi de impostură, crezi că trebuie să-ţi pui frâu ca să-i asculţi pe alţii, consideri că Franz şi-a greşit nevasta şi că, până la urmă, îşi va da seama de asta. Temerile provin din poziţia dumitale iniţială, cea a unui copil adoptat care se bucură de o afecţiune arbitrară, nejustificată genetic.

Ei bine, Gretchen, nu-i aşa că dragul meu Calgari e strălucit? Nimeni n-a pătruns până acum atât de profund în sufletul meu. Acum, după luni întregi de tratament, când mă întorc la existenţa mea de doamnă von Waldberg, sunt cu totul alta; aparent nu s-a schimbat nimic, în fond s-a schimbat totul.

M-am maturizat. Nu mă mai agăţ de Franz ca înecatul de colacul de salvare. Uneori nici nu mai ştiu dacă-l iubesc sau dacă-l urăsc pentru că e atât de searbăd.

Franz mă irită. Mă plictiseşte cu aerul lui blajin, cu buna lui dispoziţie, cu temperamentul lui constant, cu civilitatea lui de nezdruncinat. Mă enervează până şi faptul că e chipeş. Aşa cum zic scorpiile alea bătrâne din Viena, e un tip de vis, cu chip armonios, buze roz, cu gâtul bine înţepenit în trupul zvelt şi musculos; e o întrupare a prinţului pe cal alb pe care l-am descoperit în cărţile de basme, cel dintâi bărbat care ne-a aprins închipuirea. Atât doar că aceste cărţi nu ne-au dezvăluit niciodată ce gândeau Albă-ca-Zăpada sau Cenuşăreasa după câţiva ani de măritiş; toate se opresc în pragul iatacului, când cei doi îndrăgostiţi închid uşa şi se bagă în aşternut. „Au trăit fericiţi şi au avut mulţi copii.“ Ca să descrii o viaţă de om, e cam laconic, nu?

În răspăr cu formula amintită, eu, de când am ajuns în patul lui Făt-Frumos, n-am făcut copii şi nu prea cred că sunt fericită. Da, Gretchen a mea, îţi mărturisesc că viaţa lângă bărbatul ideal e plicticoasă la culme… E degrabă satisfăcut, fie că e vorba de trei acorduri de pian, de două replici la teatru… E mulţumit de îndată ce mănâncă, de îndată ce schimbă câteva vorbe, de îndată ce adoarme, de îndată ce mă atinge. Am senzaţia că trăiesc cu un bebeluş fericit care nu bănuieşte că drumul plăcerii e mai complicat pentru mine.

E fericit, deşi e orb.

Sau e fericit tocmai pentru că e orb?

Am îndrăznit să ating cu Calgari problema intimităţii mele conjugale. Mătuşa Vivi avea dreptate: încă nu trăisem „clipa miraculoasă“. Îmbrăţişările mele şi ale lui Franz sunt plăcute, dar lipsite de spontaneitate. E un ritual anost.

Am apucat să-ţi spun? Relaţiile mele cu mătuşa Vivi s-au schimbat: am devenit prietene la cataramă. Ce femeie extraordinară! Atât de veselă, de sprinţară, de slobodă. De mai multe ori pe săptămână, la ea acasă, la mine, la croitori, la patiseri, la cofetari, ne întâlnim ca să râdem şi să sporovăim după cum ne vine la gură. Fără pic de jenă, îmi povesteşte despre nenumăratele ei isprăvi amoroase, atât mai vechi, cât şi actuale; o admir pentru că a preschimbat, prin îndrăzneală şi nonconformism, o viaţă toxică într-o aventură palpitantă.

Mergem adesea la cafenea, unde-i cercetez tehnica prin care stârneşte interesul speciei bărbăteşti. Reuşita ţine de un contrast rapid: afişează o nepăsare totală, după care, fulgerător, aruncă o privire înflăcărată ofiţerului sau artistului care şade la câteva mese distanţă. Amestecul ăsta de cald şi rece îi

înnebuneşte într-atât pe masculi, încât Vivi nu pleacă niciodată fără să fi primit un răvaş galant pe care un chelner grăbit i l-a aşezat pe masă.

Prin contaminare, primesc şi eu declaraţii, anumiţi bărbaţi crezându-mă la fel de frivolă ca mătuşa Vivi. Mai cu seamă de la un student brunet, cu ochi negri care par puşi pe harță, dacă n-ar fi adumbriţi de nişte gene lungi şi mătăsoase, nişte gene de prințesă egipteană.

De ce-ți scriu toate astea? Habar n-am. Poate că e o urmare a primăverii care a năpădit Viena.

Doctorul Calgari – în ciuda faptului că mi-a interzis să-i spun aşa, continui să-l numesc doctor – a hotărât că ar trebui să aprofundăm acest subiect, adică „treburile de aşternut“, şi, în cele din urmă, am încuviințat. E tulburător faptul că un bărbat, altul decât soțul meu, îşi doreşte ca mângâierile să mă facă fericită, nu-i aşa?

Când Calgari perorează despre frigiditatea mea, roşesc toată. Desigur, termenul mă ofensează; dar faptul că îl evocă mă încântă; sunt tulburată atunci când simt atât de puternic râvna cu care vrea să m-ajute; mi se redeşteaptă emoțiile primei noastre întâlniri, atunci când, în mod stupid, am crezut că vrea să mă înlănțuie pe divan.

Acum, mă întreb dacă nu aveam cumva dreptate. Poate că nu eram chiar aşa de nătângă… Bineînțeles, pe-atunci nu ştiam mare lucru despre psihanaliză, însă instinctul meu feminin dibuise un bărbat care mă dorea. Şi pe care-l doream.

Da, Gretchen, nu mi-e ruşine să-ți spun: uneori jinduiesc la el. Nu doar că mă seduce cu talia lui subțire şi mâinile dibace cu degete interminabile, dar îi şi datorez atât de mult…

Graţie lui, de pildă, am priceput de ce colecționez sulfide şi millefiori. Orice colecție exprimă o frustrare; fără să ne dăm seama, ne compensează lipsurile. Câtă vreme viaţa mea de femeie adultă nu mă satisface, sferele de sticlă întruchipează dorinţa mea de a opri timpul în loc, de a nu îmbătrâni, de a mă întoarce în paradisul neclintit al copilăriei. Fiindcă am crescut la țară – iar pentru tine, tovarăşa mea de joacă, nu e o taină lucrul acesta –, sunt înnebunită după natură. O natură pe care o idealizez în aceste flori minerale încremenite în cleştar.

Adăugarea unei noi piese e întotdeauna prilej de bucurie. O bucurie incompletă, însă, pentru că nu răspunde dorinței mele fundamentale. Nu mă încântă atât sulfidele, cât iluzia pe care îmi îngăduie s-o țin vie. Pe măsură ce mă cufund mai adânc în nevroză, simt nevoia s-o iau de la capăt.

Când, în schimb, sparg vreo piesă – precum în seara când mi s-a rupt apa –, simt nevoia să recuceresc realitatea. Dovada: în ceasurile care au urmat accidentului, am descoperit adevărul, adică sarcina falsă.

Va fi oare nevoie să-mi distrug colecția ca să mă vindec? Doctorul Calgari îmi interzice s-o fac.

— Distrugerea unui simbol nu vă poate tămădui. Dimpotrivă, ar risca să creeze o nesiguranță nefastă, o angoasă difuză. Într-o bună zi, veți ajunge să vă prețuiți sulfidele într-un mod echilibrat, să le iubiți pentru ceea ce sunt, şi nu pentru ceea ce ați crezut că reprezintă.

În ultima vreme, după aceste lămuriri, am reuşit să nu mai cumpăr unele noi. Un progres uriaş, nu-i aşa? I-am dat de ştire bancherului Schönderfer.

Iată, Gretchen dragă, strădaniile pe care le depune verişoara ta ca să revină în lumea muritorilor de rând. Fără Calgari, aş fi înnebunit, m-ar fi dus la ospiciu. Doctorul mă vindecă de mine însămi.

Niciodată nu-i voi putea fi îndeajuns de recunoscătoare mătuşii Vivi pentru că mi l-a recomandat. Ieri, bunăoară, îi repetam asta. Vivi şi-a plecat pleoapele migdalate peste ochii ca lavanda, iar gura-i fină a şoptit:

— Micuța mea Hanna, nu cumva ți s-au aprins călcâiele după doctorul Calgari?

În loc de răspuns, am pufnit în râs. Un râs prea sonor, prea îndelungat. Mi se zgâlțâia tot pieptul. M-au apucat crampele în stomac. Şi mie, şi mătuşii Vivi, acest râs ne confirma ceea ce nu îndrăzneam să spun pe şleau.

Iar dacă nu izbutesc să rostesc cuvintele, voi încerca măcar să le scriu.

Îl iubesc pe doctorul Calgari.

Iar această dragoste, nespus de puternică, îmi înalță trupul, inima şi sufletul.

Rămâne o singură problemă: când o să-i mărturisesc?

A ta, Hanna

27

Un pat.

Şi-atât.

Da, din când în când, un pat. Cu aşternuturi prea fine. Doar o singură pernă.

Pe urmă, aventuri.

O urmărire cu schiul nautic. În faţă e Johanna. Câte acrobaţii face în costumul ei de baie bej!

Filmarea unei reclame în care Anny e un cub de gheaţă într-un pahar cu whisky de dimensiunea unei piscine. Evident, se îneacă. E prea comic. Aşa că regizorul agită megafonul. Cei de la asigurări refuză să plătească. Pe fundul apei – mă rog, al alcoolului –, Anny, pasămite moartă, râde în hohote. Părinţii ei adoptivi, aşezaţi pe marginea ligheanului, aplaudă.

Ia uite patul!

Geanta Vuitton se apropie de ea, o apucă de mână, o conduce în garderobă. În loc de rochii sunt animale împăiate. O zebră o urmăreşte cu o căutătură atentă. Deşi ştie că îndărătul blânzilor ochi de sticlă se află o mortăciune, tot are îndoieli. Zebra o pironeşte cu privirea. Anny e terorizată, tremură. Până la urmă îi pipăie botul. După atingere, zebra se transformă într-un David care nechează. În acea clipă, un struţ îl doboară pe David. Struţul e atrăgător; are un ciuf blond în moţul capului. Nu răspunde când i se pun întrebări, deşi pare că le înţelege.

Brusc, schimbare de tablou. Anny merge printr-un oraş străin. Pe mijlocul fiecărei străzi: apă. Nu un şanţ, nici o baltă, nu, de-a dreptul un ditamai râul. Un prieten din copilărie cu voce guturală îi semnalează că e vorba despre nişte canale. „A, suntem la Veneţia?“ Oamenii îi spun că-i o toantă. Sunt mulţi, nemiloşi. Anny îşi mărturiseşte că o bere ar potoli-o. Chiar atunci, un năpârstoc îi şterpeleşte geanta. Aleargă după el. Dar piticul îi scapă, ştie toate scurtăturile şi cotiturile cartierului. La un colţ de stradă, Anny îşi pierde hainele. „Cum, din nou?“ În mod ciudat, are impresia că a mai trăit scena. Aproape goală, intră pe o esplanadă unde spânzură la capătul unei funii o femeie. O cunoaşte. Înaintează. O lovitură în ceafă o face să-şi piardă cunoştinţa.

Din nou patul. Incomod.

De jur împrejurul somierei, o cameră cu lambriuri de culoare deschisă. Ce hotel să fie oare?

Aspirată la vale, Anny goneşte pe schiuri. Vâsleşte printr-un tub de zăpadă. Alunecă din ce în ce mai repede, pierde controlul, zăreşte îndărătul ei o maşină ca o omidă, din care nişte tipi bărboşi strigă „Pârtieee!“. O să dea peste ea. Se trezeşte încolţită în mijlocul unei piste de bob. Năvălesc peste ea. Ce-i de făcut?

Patul.

Uff!

Probabil că ăsta e locul unde se află cu adevărat. Realitatea este visul care revine cel mai adesea, nu?

Îşi mobilizează forţele ca să rămână aici, în pat, ca să nu alunece prea repede spre alt spaţiu.

Cercetează salteaua cu mâna. Nişte cearşafuri ca foiţa de ţigară. Na, c-aş fuma ceva. Ah, perna asta! Din burete? Preferă puful de gâscă. De ce una singură?

Deschide ochii. Împrejurul ei, o cameră lambrisată cu lemn deschis la culoare, puţin îngălbenit. Ah, da, e bambus, ultimul strigăt în materie de decoraţiuni interioare. În opinia ei, nebunia asta cu bambusul miroase a escrocherie: cum de izbutesc să scoată plăci plate de o asemenea lăţime din nişte tije rotunde?

Şi pasta de dinţi? Cum fac să strecoare vinişoarele roşii în masa aia albă? Fără ca albul şi roşul să se amestece până la sfârşitul tubului… Câte mistere pe lumea asta!

Soseşte Ethan. Ce baftă, uite un vis plăcut. Intră în încăpere şi-i zâmbeşte. De-acolo, din patul de unde-l priveşte, pare la fel de înalt ca struțul pe care l-a zărit în delirul anterior.

Ia loc pe marginea somierei, îi atinge obrajii şi apoi îi propune un pahar cu apă.

Are dreptate. E moartă de sete.

În timp ce se ridică, îşi dă seama că o dor articulaţiile. Muşchii i s-au atrofiat.

Nasol, e limpede că în privința asta nu bate câmpii. Adio schi nautic, adio schi alpin. Tot trupul îi atârnă, greoi, dureros.

— Ethan, nu visez?

— Nu.

— Dacă ar fi un vis, tot aşa mi-ai răspunde.

— Nu sunt responsabil pentru ce-ți spun când visezi.

Stă pe gânduri, pentru că fraza îi pare atât de adâncă încât nu e sigură că-i înțelege noima. O! Iată că nu pricepe nimic: bun venit în viaţa reală!

Ethan o ajută să bea, apoi îi aşază delicat capul pe pernă. De-abia atinge țesătura, că şi pătrunde în labirint. Îndărătul ei se închide un chepeng. La fiecare cotitură stau nişte buldogi, care mârâie şi-şi arată colții agresivi: din această cauză n-o va apuca pe drumul inteligent. Hopa, nu băgase niciodată de seamă că dulăii seamănă atât cu rechinii. Se apropie de o fetiță care dansează, costumată în țigancă, ameţită de atâtea răsuciri în mijlocul rochiei ei largi din dantelă roşie. Paşii îi sunt ritmați de o muzică disco vioaie. Când Anny se apleacă, fetița fericită îndreaptă spre ea două găvane goale. Da, copila nu vede. Anny se îndoaie de mijloc ca s-o îmbrățişeze, dar puştoaica, mirată, o tuleşte urlând de groază. Se trânteşte o uşă.

Patul. Camera.

Mai bine rămâne aici. E mai puțină agitație decât în vise.

Anny asudă. E cotropită de un frig neobişnuit, care nu vine din exterior, ci mai degrabă din ea. Se cuibăreşte sub cearşaful nespus de subțire.

Se simte supravegheată clipă de clipă. Instinct de actriță. Nişte priviri poposesc asupra ei, nişte ochi i se lipesc de piele, nişte buze îi comentează atitudinile.

Cercetează împrejurimile. Nimeni. Trei piese de mobilier. Un dulap de haine. Un ecran de televizor. Nişte perdele de in care acoperă fereastra pe jumătate.

În mod sigur, nimeni.

Şi-atunci de ce simte că e pândită?

Se cufundă din nou într-un vis plicticos pe care l-a mai avut de o sută de ori; trebuie să cânte în rolul lui Carmen, deşi nu a studiat partitura. În culise, fără să se simtă descurajată, în timp ce orchestra şi corurile pornesc să cânte, Anny îşi trage pe ea o rochie roşu-aprins, îşi prinde un nufăr în păr, apoi se alătură tenorului în fața publicului. Din piept îi izbucneşte o voce nemaipomenită, o voce necunoscută, amplă, puternică, densă, care o striveşte pe cea a partenerului, cu un registru şi mai grav decât al ei. O voce masculină? În timp ce-şi zornăie castanietele, îşi dă seama că a uitat să se epileze la subraț. Dezastru!

Ah… iar patul ăsta.

Prin urmare, iscoadele s-au cărăbănit? Nu. Pielea îi pare impregnată cu ceva lipicios.

Cine-o spionează?

Văzând o cameră de filmat în colțul stâng al tavanului, se dezmeticeşte. O luminiță roşie vesteşte că aparatul înregistrează.

— Mă filmează!

Tot aşa şi din cealaltă parte. Dar şi din unghiul ălălalt. Numără pe-ndelete. Cinci camere de filmat. Nici mai mult, nici mai puțin.

Intră Johanna, veselă nevoie mare.

— Ce face micuța mea?

Lui Anny nu i se pare normal ca agenta să fie atât de binedispusă. Ajunge deci la concluzia că încă visează.

Johanna, de obicei zgârcită cu tandrețurile, o strânge în brațe cu putere.

— Vai, cât eşti de iubită! Iar tu te-amuzi speriindu-ne. Vrei să simțim cât de mult ținem la tine! Să ştii însă că te-am adora şi fără prostioarele astea.

Tonul Johannei sună fals. Ciudat. În visele clasice, personajele îşi joacă rolul convingător.

Aşa încât Anny rămâne în expectativă, pândind urmarea.

— Ai idee de ce te afli aici?

Anny scutură din cap.

— Nu-ți aminteşti?

Anny ține bine minte injecția cu heroină din toaletă, precum şi clipa când şi-a pierdut cunoştința; de altfel, atunci a crezut că o s-o mierlească. Cu toate astea, ca să afle ce-i va spune Johanna în vis, se preface amnezică.

— Ei bine, ai… exagerat. Stresul, probabil. Teama că te vor pune la zid. Biata mea Anny… te-ai temut de pomană de reacțiile lor.

Dintr-odată, Johanna, schimbându-şi atitudinea, se ridică şi strigă energic:

— A fost un triumf, draga mea! *Fata cu ochelari roşii* a fost primit ca un film de primă mână. Ai uluit atât publicul, cât şi presa. Bravo! Se vorbeşte deja de nominalizare la Golden Globes, la Oscar… Distribuitorul a sporit numărul de cópii pentru cinematografe.

Ca să-şi latre tot acest discurs, Johanna îşi îmbogățise comportamentul cu un soi de dinamism nefiresc; nu i se adresa lui Anny, ci cuiva situat la vreo douăzeci de metri distanță.

Anny aruncă o privire în jur. Care era şpilul? Cui îi era dedicat acest show de ataşat de presă la vârf de carieră?

— Ce păcat că n-ai putut veni pe scenă! Lumea te aştepta aplaudând în picioare. Au profitat doar Zac şi Tabata Kerr.

Tabata Kerr? Johanna o poreclea de obicei Geanta Vuitton. Prin urmare, se petrecea ceva ciudat.

Anny s-a lămurit după ce a surprins o anume privire a Johannei. Tocmai îşi pironise privirile în camera de filmat cea mai apropiată, apoi, regretând greşeala, îşi plecase pleoapele. Johanna ştia deci că sunt filmate şi încerca să pară naturală.

— Ce se-ntâmplă, Johanna? Ce-i cu camerele astea de filmat?

Johanna şovăi, îşi apucă telefonul mobil, formă un număr. Lăsând baltă atitudinea mieroasă dinainte, întrebă cu ton aspru:

— Aşa, şi? Ce să fac?

Îi răspunse un pârâit metalic.

Johanna continuă:

— Am înțeles.

În acea clipă, Anny a simţit o schimbare de atmosferă. Privind împrejur, şi-a dat seama că luminiţele roşii de deasupra camerelor de filmat se stinseseră.

Johanna se aşeză, adoptând o atitudine mai puţin căznită.

— Anny, eşti în rahat, dar am aranjat lucrurile.

— Poftim? Te pricepi şi la rahat?

— Transform rahatul în aur. Pe vremuri, cel care făcea asta se chema alchimist, în zilele noastre e un bun agent de PR. Ascultă, e foarte simplu: fiindcă, după incidentul de la „premieră“, dependenţa ta de droguri şi de alcool nu mai poate fi ascunsă, am hotărât să te transform în model.

— Ce fel de model, pentru numele lui Dumnezeu?

— Model de căinţă. O să te vindeci, Anny, o să te tratezi, nu doar de dragul tău, ci şi de al celorlalţi. Vei arăta care-i calea cea bună, le vei explica tinerilor şi părinţilor lor că te poţi lăsa.

— De ce anume?

— De droguri. De alcool. De dependenţă.

— Pari foarte sigură de tine.

Johanna s-a uitat la ea, a şovăit, a dat înapoi, după care a exclamat brusc:

— Am semnat!

— Ce?

— Am semnat. Te-ai prăbuşit public, trebuie să te redresezi public. Dacă nu vrei să ţi se ducă dracului cariera, hai să facem un spectacol cu revenirea ta. American-TV e de acord.

Se aplecă spre Anny şi-i şopti la ureche:

— Patru milioane de dolari. Dacă ţii seamă şi de materialele de presă, înseamnă dublu.

Se ridică în picioare, mândră de ea, arborând un rânjet de rechin fericit, profund diferit de înduioşările pseudoafectuoase care-i parazitaseră intrarea.

Anny nu reacţiona, cu atât mai mult cu cât se întreba dacă scena se petrecea în stare de vis sau de veghe. Ticăloşia propunerii nu-i permitea de altfel să opteze, era imorală ca un coşmar şi violentă ca realitatea.

Aplicând principiul potrivit căruia „cine tace încuviinţează“, Johanna puse mâna pe telefon.

— OK, e-n regulă! Mergem înainte.

Patru secunde mai târziu, becurile roşii ale camerelor de filmat s-au aprins la loc.

Johanna deveni din nou mieroasă, se descurcă să pronunţe de trei ori la rând titlul filmului *Fata cu ochelari roşii*, apoi dispăru gesticulând.

„Proastă actriţă“, gândi Anny văzând-o cum pleacă.

De asta, cel puţin, era sigură, restul era beznă totală.

Doctorul Sinead a pătruns şi el în încăpere. Dornic să se afirme pe ecran, renunţase de data asta la roiul de asistenţi; îl urmau doar doi medici tineri, la o distanţă respectuoasă, ca nişte bodyguarzi care subliniau importanţa individului escortat.

Pe dată, Anny a ales să pară o năucă în stare de şoc, care se supune. Sub pavăza unui aer îndobitocit, l-a privit pe Sinead cum îşi face numărul de superterapeut în faţa camerelor de filmat.

Octogenarul cu faţa plină de cicatrici s-a descurcat de minune. Mai întâi, a manifestat faţă de pacientă o politeţe îngăduitoare, recunoscând că tinereţea se dovedea o perioadă dificilă – şi aici, preţ de o clipă, simţeai că e sincer încântat că bate câmpii pe tema unei tinereţi pe care o regreta. Apoi, a redeschis rana, exagerând suferinţele lui Anny. Trei la mână, a cauterizat-o: invocând respectul pe care ar trebui să şi-l poarte, a redeşteptat fostul copil din ea, pe viitoarea mamă, apoi le-a amestecat pe toate, celebrând viaţa,

dragostea de viață, viitorul, practicând un patetism cât se poate de străin de severitatea, fermitatea şi duritatea lui obişnuite. Anny, conştientă că făcea spectacol, nu-l asculta; s-a mulțumit doar să observe că machiajul îi gălbejea fața şi că vopseaua de pe sprâncene ar fi fost mai de efect dacă ar fi avut o nuanță asemănătoare cu aceea a părului.

„Decât să-ți refuzi vârsta, mai bine accepți să îmbătrâneşti. Inclusiv din motive estetice."

A fost singurul gând pe care l-a clocit în decursul acestei şedințe ce îi părea că nu o priveşte.

— Ne-am înțeles, fetițo? Eşti gata să te laşi pe mâna mea?

Simțindu-i insistența din ton, şi-a dat seama că era ultima replică din scena interpretată de Sinead. Recuperând percepțiile răzlețe din vis – interpreta la nimereală rolul lui Carmen, fără să-l fi învățat şi fără să-l fi repetat –, a îngăimat o încuviințare.

Mulțumit, Sinead a salutat-o.

Când a trecut pragul uşii, uitând că e în continuare filmat, a zâmbit, mândru de el, ca un actor căruia i-a reuşit secvența. Această răbufnire de orgoliu pica însă precum musca-n lapte, după scena pe care o interpretase atât de exact.

— Începător… suspină Anny.

Închise ochii şi adormi.

La şase şi jumătate, a apărut Ethan purtând o tavă cu de-ale gurii. El, cel puțin, nu-şi juca rolul. Singura lui grijă – s-o ajute pe Anny – se întrezărea în fiecare gest şi în fiecare inflexiune a vocii.

De îndată ce a ajuns lângă ea, Anny a început să se simtă bine. Au vorbit zglobiu despre subiecte serioase.

De îndată ce Anny şi-a isprăvit cina, Ethan s-a uitat la ceas.

— E ora şapte, a vestit el.

Ceva anume schimbă consistența aerului. Camerele de filmat se opriră din nou.

Ethan scoase un flacon de medicamente din buzunar şi îi administră pilulele.

— Nu se mai filmează după ora şapte? întrebă Anny.

— Nu. Se reia peste trei minute. Emisiunea are două formate: douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru transmisie pe Internet, şi un pachet cotidian condensat la douăzeci de minute, în montarea celor de la American-TV. Nu există decât scurte întreruperi. Producătorii şi clinica nu doresc să-ți filmeze tratamentul chimic. În primul rând, ca să păstreze secretul medical. În al doilea, ca să-ți pună în evidență puterea voinței.

Anny rumegă această frază, înghițind ascultătoare pastilele.

Luminile roşii se aprinseră la loc în clipa când Ethan tocmai înghesuia ambalajele în coşul de gunoi.

— Vreau să merg la baie, te rog.

Ethan o ajută să-şi găsească o proptea solidă pe marginea saltelei, apoi o sprijini să meargă până la toaletă.

Înăuntru, nişte rampe aflate de-a lungul pereților i-au îngăduit lui Anny să se târască până la chiuvetă.

Ajunsă acolo, s-a privit îndelung. Palidă, stoarsă, avea un chip de lăuză. Părul îi atârna, pleoştit. Pielea îi căpătase nişte pete gălbui.

Se apropie, masându-şi pleoapele cu vârful degetelor.

Încerca o senzație stranie.

O mai spionau încă?

Nu, nu se poate!

Întorcând uşor capul, cercetă pereţii căptuşiţi cu faianţă ai încăperii, ca să se convingă că nu ascundeau nici o cameră de filmat ori vreun microfon.

De unde atunci senzaţia aceea?

Devenise paranoică?

Ridică din umeri: frica de anumite împrejurări nu le şi face să existe; ar trebui să se liniştească.

Se înclină ca să se privească mai atent.

Dintr-odată, simţi o mişcare. Nu, nu se produsese aici, în jurul ei, ci înlăuntrul oglinzii. Sau mai degrabă îndărătul stratului ei argintat.

Cum oare?

Se apropie din nou şi pricepu, din lipsa de consistenţă a reflexiilor, din transparenţa suspectă a imaginii, că se apleca asupra unei oglinzi care ascundea, îndărătul luciului, o întreagă baterie de camere de filmat.

28

Când Ida a țâşnit din casă şi s-a prăbuşit pe caldarâm, deşi nu era încă moartă, nu mai avea înfăţişare omenească: era o bucată de carne carbonizată, turbată, şfichiuită de flăcări.

Fără să şovăie, Anne şi-a smuls fustele ca să le arunce peste victimă, ca s-o acopere şi să înăbuşe pălălaia care o mistuia. Trupul pârjolit, scos din minţi, zbiera, se zvârcolea, se războia, scuipa înjurături, o lovea pe Anne, o insulta, dar aceasta nu-şi pierdu cumpătul şi izbuti să stăpânească atât flăcările, cât şi pe verişoara ei.

Apoi, în vreme ce bărbaţii din mahala se străduiau să împiedice răspândirea focului pe toată strada, s-a ridicat şi, dând dovadă de o autoritate nebănuită până atunci, a poruncit ca Ida să fie dusă la spitalul Saint-Jean. Câtă vreme bărbaţii au căutat scânduri şi au încropit o targă, ea a scos apă din canal, şi-a umezit fustele şi s-a încredinţat că nu avea nici un rest de jar prin straie ori prin păr.

Două namile cu păr roşcat au rostogolit-o pe Ida pe brancardă şi, cu toate că ţipa la ei, au mişcat-o din loc şi au reuşit să plece.

— Suferă prea tare, a zis cel dintâi, care o auzea pe Ida urlând la fiecare hop. Hai să ne oprim la mânăstirea cordelierilor. Au la azil un doctor foarte destoinic.

Câteva străzi mai departe, ciocăniră în oblon.

Sébastien Meus îşi iţi capul.

— E cel mai bun felcer din Bruges, şopti zdrahonul către Anne.

Sébastien Meus nu-i mustră că l-au trezit în crucea nopţii, pricepu situaţia, deschise poarta fortificată şi-i îndreptă către un loc liber din azilul Saint-Côme. Cu ajutorul celor doi vlăjgani aşeză o vană deasupra muribundei, apoi îi ceru lui Anne s-o umple degrabă cu apă de la puţ. Zis şi făcut! Apoi trase de o tablă, lăsând apa să curgă în stropi.

Preţ de un ceas, au tot alergat aşa, de la fântână la vană, stropind-o pe Ida, care, în cele din urmă, între două salve de ocări, începu să-şi ostoiască gemetele.

Doctorul îi desfăcu grijuliu veşmintele ude, le dezlipi de piele, atent să nu-i pricinuiască răni. Apoi aduse un borcan cu alifie pe care i-o aplică pe arsuri, cât mai blând cu putinţă.

Pe culmile suferinţei, Ida împroşca sudălmi şi ameninţări; nici doctorul, nici Anne nu-i ascultau vorbele spurcate, expresii ale durerii.

Odată cu slujba de laudes, la ivirea zorilor, Ida adormi, stoarsă de vlagă. Anne continuă să o vegheze, ca şi cum devoţiunea ei avea să o tămăduiască. Ţinându-i mâna teafără într-a sa, încerca să-i insufle energia şi forţa ei.

La ceasul sextei, înştiinţat de un ucenic al doctorului, se arătă un preot ce voia să-i ofere Idei ultima împărtăşanie. Aceasta se trezi din somn în clipa când preacuviosul se apleca asupră-i; ochii ei îl ţintuiră cu groază. Parcă l-ar fi zărit pe Necuratul. Se împotrivi, încercând să fugă.

Preotul îi vorbi blajin. Pricepând că se va duce pe lumea cealaltă, Ida spuse brusc:

— Vreau să mă spovedesc!

Preotul ceru să rămână singuri.

Medicul, ucenicii, infirmierii şi Anne se retraseră. În pragul uşii, Sébastien Meus o opri pe tânără.

— Rămâi aici.

— Poftim?

— Rămâi aici, în camera asta. Piteşte-te după un stâlp. Dacă i se face din nou rău, se cade s-o alini cu apă proaspătă sau cu pomadă. Ți-o încredințez.

După ce rosti această poruncă de neocolit, închise uşa.

Anne se cuibări într-un soi de intrând al zidului, aşa încât nici preotul, nici Ida să nu-i simtă prezența.

Ida îl prinse de beregată pe trimisul Domnului şi-i strigă:

— Eu am dat foc la casă!

Anne se tupilă. Cum? Avea să audă spovedania? Se strădui să-şi acopere urechile.

— Da, am pârlit cocioaba aia ca să mă răzbun pe neroada de maică-mea. Vreau să sufere. Vreau să plătească pentru cât rău mi-a făcut.

Fără să vrea, Anne continua să audă. Se hotărî să asculte până la capăt.

Fierbând de pizmă, Ida îi explică preotului că maică-sa, considerând că nu-i frumoasă, nu-i propusese nicicând peţitori. Aşa încât se văzuse silită să-şi caute curtezani; iar ăştia – ştiți, părinte, cum sunt bărbații – profitaseră…

În acest moment al mărturisirii, Ida o cârmi. Până acum se purtase ca o victimă, de aici înainte se preschimbă în scorpie smintită, mai obscenă decât un satir, descriind în amănunt preotului speriat toate poftele pe care şi le împlinise cu bărbații, uneori cu mai mulți deodată.

Anne a îndurat poveştile verişoarei sale, care depăşise limitele bunului-simț doar ca să demonstreze că-l avea pe vino-ncoa' şi că maică-sa se înşela.

Deşi s-ar fi cuvenit ca imaculata Anne să fie îngrozită, lucrurile s-au petrecut exact pe dos: a năpădit-o mila. Cu cât Ida deşerta mai multe măscări – şi nu fără oarecare mulțumire –, cu atât Anne simțea mai multă duioşie față de verişoara ei. Dincolo de acea Ida arogantă, violentă, destrăbălată, dincolo de piromana răzbunătoare, vedea o fetiță măcinată de întrebări, care nu ştia dacă e pe gustul bărbaților şi mai ales pe acela al mamei sale. Ce drum tulburător… O suferință îndreptățită, trăită la o vârstă fragedă, o transformase într-o zgripțuroaică criminală. Dacă Anne ar fi desluşit asta la vremea potrivită, poate că ar fi reuşit s-o facă să-şi schimbe punctul de vedere şi să-şi recapete încrederea în sine. Anne se învinovățea: deşi îşi petrecuse ani buni alături de Ida, nu ghicise niciodată ce-i frământa cugetul şi nici ce-i rodea inima.

În cele din urmă, spovedania Idei ajunse la concluzii: maică-sa o considera curvă – vai, nu rostea cuvântul, dar i se citea în priviri. În ziua când Godelièvе a anunțat că le va duce pe Hadewijch şi pe Benedicta la țară – desigur, voia să le ferească de exemplul surorii lor mai mari –, a repetat, pe picior de plecare, că toate trei se vor ruga pentru ea.

— Să se roage pentru mine! Vă dați seama? Să se roage pentru mine de parcă aş fi fost un monstru.

— Eşti o păcătoasă, fiica mea. Cum şi noi suntem.

— Nu, în gura ei asta însemna că eram ultimul om. Prin urmare, am hotărât să distrug ce era al ei, tot ce avea, casa cu ce era înăuntru. Am împroşcat ulei pe podea, pe mobile. Dar flăcările s-au răspândit mai repede decât prevăzusem – voiam să dau foc la plecare –, uitasem că la parter rămăsese aprins cuptorul, iar din el a sărit nişte jar. Cum deja răspândisem ulei pe toată pardoseala, incendiul s-a pornit când vărsam ultimele picături la etaj. Eram prinsă la mijloc…

N-avea remuşcări, regreta doar că fusese neatentă.

Îngrozit de ceea ce auzise, preotul tăcea, temându-se de noi ticăloşii. Ida însă amuțise.

Auzind câteva fornăituri, Anne îşi dădu seama că verişoara ei plângea. De ce oare? Din pricină că nu-i ieşise planul nemernic, sau pentru că avea să moară?

Preotul începu sfântul maslu:

— Te încredinţez, Ida, milosteniei lui Cristos tămăduitorul.

Îşi aşează mâinile pe faţa ei, ca să se pogoare Duhul Sfânt; dar, din stăruinţa cu care făcea gestul, Anne pricepu că mai degrabă alunga demonii. O unse cu mir, întâi pe frunte, apoi pe mâini. Fie pentru că uleiul era sfinţit, fie pentru că unsoarea îi hrănea trupul zbicit şi carbonizat, Ida nu strigă la atingerile preotului.

— Fie ca Domnul, în mare mila lui, să te întărească prin harul Sfântului Duh. Spălându-te astfel de păcate, fie ca El să te mântuiască şi să te înalţe.

Aşteptă ca Ida să-i răspundă, dar, cum asta nu s-a întâmplat, zise „Amin“ în locul ei.

În cele din urmă o împărtăşi, oferindu-i azima, ca un sprijin menit să o însoţească pe drumul dintre viaţa pământească şi viaţa veşnică.

— „Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu are viaţă veşnică, şi Eu îl voi învia în ziua cea de apoi“, spunea Domnul Nostru.

În şoaptă, pentru că Ida nu-l mai asculta, mai cită din Sfântul Luca şi din Sfântul Iacob, într-o bolboroseală pe care doar el o putea auzi.

În ceasurile care au urmat, Ida a trecut prin toate stările, de la apatie la zbierete, de la rugăciuni la ocări, de la deznădejde la resemnare.

Anne îi stătea în preajmă. I se părea că, în cea mai mare parte a timpului, Ida nu o vedea sau, dacă ochii ei holbaţi o măsurau, că nu o recunoştea. Doar în două rânduri s-a simţit văzută, atunci când ura i-a înnegrit Idei pupilele, iar gura i-a vărsat sudălmi.

Anne s-a prefăcut că nu le aude. I-a luat mâna teafără, a strâns-o cu multă dragoste, încercând să-i trimită efluvii liniştitoare prin trupul dureros.

Când Godeliève, Hadewijch şi Benedicta, înştiinţate de o vecină în legătură cu dezastrul, au sosit la azil, s-au simţit profund descurajate de starea Idei. Când a aflat că fata ei primise sfântul maslu, mama, zguduită de suspine, s-a prăbuşit în braţele lui Anne.

În timp ce-şi strângea mătuşa la piept, Anne îşi luă măsuri de precauţie: să nu dezvăluie că Ida dăduse foc la casă cu bunăştiinţă, să nu fie surprinsă de muribundă într-un moment de tandreţe familială.

După ce a dat-o la o parte pe mătuşă-sa, Anne le-a explicat lui Godeliève, Hadewijch şi Benedicta că le lasă să stea în locul ei lângă Ida, fiindcă aceasta avea nevoie de dragostea lor în ultimele clipe de viaţă.

De la distanţă, Anne a privit scena. Mătuşa Godeliève hohotea, Hadewijch şi Benedicta bălmăjeau cuvinte calde. Ida le recunoscuse prea bine, deşi părea că nu le vede; făcând pe inconştienta, se bucura de spectacol; luând în seamă încordarea frunţii, o anume destindere la nivelul umerilor, Anne şi-a dat seama că verişoara ei, chiar dacă nu lăsa să se vadă, era încântată de amărăciunea pe care o stârnea: se întorcea în centrul atenţiei.

Sfârşită, Anne părăsi încăperea în care stătuse atât de mult fără să doarmă, să bea ori să mănânce, se opri în curte şi respiră lumina.

Doctorul i se alătură.

— Mulţumesc pentru ajutor.

Anne zâmbi. I se părea de prisos să primească mulţumiri pentru o atitudine firească.

— Ştii că verişoara dumitale are şanse să scape? continuă Sébastien Meus.

— Credeam…

— Deocamdată nu ştim cât de adânci sunt rănile. Vom afla în zilele următoare. În clipa de faţă cred că sunt superficiale. Uită-te şi dumneata: s-a umplut de băşici, dovadă că trupul încearcă să se vindece.

Pielea a fost atacată, dar nu străpunsă; nici muşchii, nici oasele nu au avut de suferit. Desigur, o infecție ar putea încă s-o omoare; cu toate astea, are şanse să-şi revină.

— Vai, Doamne, de-ar fi adevărat…

— Să nu ne pripim, Anne. Dacă va trăi, va rămâne desfigu-rată – un ochi e ca şi pierdut. Va rămâne în viață, cu siguranță, dar va fi greu de privit.

Un infirmier îl chemă pe doctor pentru un postăvar care fusese călcat de o căruță; aşa că o lăsă pe Anne să reflecteze asupra acestei veşti.

Anne se strecură de-a lungul zidurilor şi, apoi, şezând pe caldarâm, privi soarele.

Ce-ar fi fost mai bine pentru Ida? Să-şi dea obştescul sfârşit, ducând în mormânt taina greşelilor ei? Sau să supraviețuiască, cu remuşcarea în suflet, cu trupul şi duhul slăbite, cărând povara păcatelor sale într-un corp pe care avea să-l deteste? Urâțită, chioară, roasă de cicatrici, spuzită de pete, hodorogită de dureri – o viață de femeie aşa cum şi-o dorea i-ar fi devenit inaccesibilă…

— Să moară… ăsta-i răspunsul.

De îndată ce pronunță fraza, Anne deveni stacojie. Cum adică? Îşi dorea moartea Idei?

Ruşinată, îşi făgădui că, dacă Ida avea să se vindece, îi va sta alături până la sfârşitul zilelor ei.

29

Dragă Gretchen,

Îți scriu înainte să fi primit un răspuns de la tine, pentru că aici evenimentele şi-au iuțit cursul în mod tragic.

În ce ordine să ți le povestesc?

După cum îți spuneam la sfârşitul ultimei misive, doctorul Calgari m-a tulburat. Îl iubesc, sau mai degrabă îl iubeam, cu o tărie neîntâlnită. Desigur, pătrunzătoarea mea prietenă, mătuşa Vivi, m-a citit.

— De ce nu-ți urmezi pasiunea, micuța mea Hanna? mi-a sugerat ea de curând.

— Mătuşă Vivi, tocmai dumneata îmi dai acest sfat?

— Ce te miră? După câte ştiu, nu sunt o întruchipare a virtuții…

Subțiindu-şi nările, afişa un aer ofensat.

— Eşti mătuşa lui Franz.

— Ah, da, suspină ea, de parcă ar fi fost un amănunt neînsemnat.

A comandat din nou ceai şi nişte sandviciuri cu castravete. Ne plăcea la nebunie să stăm în acel salonaş cu banchete capitonate de la Wutzig, locul de întâlnire al cuplurilor nelegitime.

— Draga mea, îți urez o căsnicie cât mai lungă. Pentru ca un cuplu să dureze, e nevoie însă ca partenerii să evite frustrările. Dacă îți vei înşela un pic soțul, asta n-o să vă distrugă legătura, dimpotrivă. Crede-mă că ştiu ce vorbesc.

— N-aş îndrăzni.

— Ce anume? Să-l uiți o clipă pe Franz sau să-i mărturiseşti doctorului Calgari?

— Mi-e teamă de un eşec.

Vivi a surâs.

— Aha, perfect, văd că te preocupă deja aspectele practice.

— N-am făcut niciodată avansuri unui bărbat.

— Biata de tine! O femeie nu face curte, ci doar consimte. În caz contrar, bărbatul îşi ia tălpăşița. Femeia trebuie să-i dea impresia că el a avut inițiativa şi că ține frâiele.

În acel moment, mătuşa Vivi a început un discurs stufos, fără îndoială foarte pasionant pentru una mai versată ca mine. Îmi detalia nişte strategii subtile, dar eu, cu obrajii în flăcări şi vuiet în urechi, nu ascultam nimic, gândindu-mă la o eventuală îmbrățişare între mine şi brunetul Calgari. Vai! Aveam dreptul să-l doresc? Puteam oare să năzuiesc la această aventură despre care, doar închipuind-o, simțeam că mă aduce în pragul leşinului?

Matuşa Vivi mi-a remarcat tulburarea:

— Hanna, nu m-ai urmărit.

— Nu sunt în stare, tanti Vivi. Faptul că ți-am împărtăşit acest secret mă zăpăceşte. Trebuie să mă obişnuiesc.

Dintr-odată tăcută, a prins să mă sfredelească din priviri. Pe chipul său grațios, imaculat datorită fardului, ochii albaştri capătă uneori luciri metalice, care-i aspresc trăsăturile.

S-a încruntat şi a conchis înciudată:

— Te invidiez că eşti atât de tânără… Odată cu vârsta, simțămintele se tocesc.

În timp ce ne întorceam acasă, mi-a explicat din nou modul cel mai potrivit de a-i dezvălui – de a nu-i dezvălui – lui Calgari pasiunea mea; de data asta am fost atentă.

— Cine te-a instruit, mătuşă?

S-a arătat mirată.

— Ai avut o tanti Vivi care, în tinerețe, te-a învățat toate imperativele feminității? am continuat eu.

A râs studiat.

— Nu, draga mea. Un har înseamnă să execuţi spontan ceea ce alții trebuie să deprindă. Aveam darul feminității.

Cugetarea m-a impresionat prin clarviziune; dar m-a şi mâhnit; nu eram femeie prin vocație.

Sau cel puțin nu în sensul pe care mătuşa Vivi îl confereacuvântului „femeie“…

A doua zi, m-am dus la Calgari, hotărâtă să dau un nou imbold relației noastre.

În pragul uşii, m-a cuprins descurajarea. Tot ceea ce înainte mi se păruse simplu devenise acum un calvar. Când l-am văzut apărând, zvelt, distins, în redingota care-i sublinia torsul atletic şi talia subțire, m-au năpădit năduşelile. Mi s-a părut că, lăsându-mi mantoul şi pălăria lângă el, lungindu-mă pe canapea, mă pregăteam mai degrabă pentru o confruntare amoroasă decât pentru o vizită medicală.

Am pus în practică sfaturile mătuşii Vivi, alternând nepăsarea cu zvâcnetul inimii. Nu aveam însă certitudinea că izbutesc: nepăsarea mea era glacială, iar palpiturile păreau tic nervos. Nu mă simțeam deloc în largul meu. Cu cât îmi accentuam comedia, cu atât o nesocotea mai mult. Oare insinua că mă acceptă? Sau mă considera atât de ridicolă, încât nici nu mă lua în seamă? Năduşeala mi se scurgea pe coapse.

Clipă de clipă, o parte din mine se ridica spre tavan şi, din înălțimea lustrei, privea spre cuplul nostru: era limpede că flirtam. Cum să explici altfel faptul că purta haine atât de atrăgătoare, că mirosea atât de bine, că îmi vorbea cu o voce atât de senzuală, că era atât de curtenitor? De ce reveneam mereu la trupul meu? La atingerile mele maritale cu Franz? La faptul că eram nesatisfăcută sexual? Mă târa fără încetare către nişte subiecte care ar fi fost indecente, dacă nu şi-ar fi propus să creeze o apropiere carnală între noi. De ce să mă fi întrebat despre fantasmele mele, dacă nu ca să le priceapă şi să le împlinească? De la o şedință la alta, desființam tot mai multe oprelişti. Deşi nu mă dezbrăcasem, mă dezgolisem deja de pudoare.

În cursul acestei şedințe, atmosfera mi s-a părut irespirabilă. După ce i-am cerut să deschidă fereastra şi apoi să-mi aducă ceva de băut – indicațiile mătuşii Vivi –, mi-am fluturat batista deasupra pieptului, mimând apropierea unui leşin. Cum nu mă lua în seamă, am lăsat deoparte sfaturile lui Vivi şi am strigat brusc:

— De ce atâta prefăcătorie?

Calgari a tresărit.

— Da, de ce nu putem să ne purtăm fără fasoane?

În ciuda violenței din tonul meu, a răspuns, domol:

— Ce vreți să spuneți, Hanna?

— Ce vreau să spun? Nimic. Aş vrea doar să fac.

— Ce anume?

Am oftat.

— Ştiți prea bine.

— O să ştiu doar când îmi veți spune.

— Îndeobşte, bărbatul e cel care face propuneri!

De ce-am continuat pe acest ton de reproş? Cu toate că ardeam să-l cuceresc, îl biciuiam. În loc să-l vrăjesc, îl certam. Vai, tanti Vivi, de ce nu ţi-am ascultat sfaturile înţelepte?

Mi-am revenit în fire şi am continuat cu un debit amabil, cel mai stăpânit cu putinţă, deşi vocea îmi tremura încă de furie:

— De la începutul tratamentului şi până acum relaţia noastră a evoluat. Încetaţi să mă consideraţi o pacientă. Sunt vindecată.

Chipul i s-a luminat.

— E-adevărat? Aşa credeţi?

Am surâs, încercând să clipesc din gene, aşa cum o văzusem făcând pe mătuşa Vivi de atâtea ori. Dar dacă la ea ţi se părea că avea să-şi ia zborul un fluture, la mine pleoapele se crispau de parcă aş fi vrut să-mi scot o scamă din ochi.

— Nu o să vă mai tratez ca pe un doctor. Nu voi vedea decât bărbatul.

S-a arătat uimit.

De teamă că n-am fost prea limpede, am dat naibii interdicţiile mătuşii Vivi şi i-am aruncat în faţă:

— Vă iubesc!

A oftat, stânjenit.

Am insistat:

— Aţi auzit? Vă iubesc! Şi mă iubiţi!

S-a ridicat, palid.

— Hanna, vă înşelaţi.

Eram bucuroasă că l-am scos din morga lui de doctor-ştie-tot.

— Poftim? Sunteţi căsătorit?! am exclamat. Ei şi? Şi eu sunt. Eram condamnaţi să greşim dinainte să ne cunoaştem.

S-a apropiat energic.

— Hanna, credeţi că sunteţi îndrăgostită de mine, deşi nu sunteţi. E o consecinţă a curei psihanalitice: se cheamă transfer. Îmi puneţi în seamă un sentiment care nu-mi e destinat.

După care mi-a expus o teorie cețoasă potrivit căreia era firesc să-l idolatrizez; aş fi ajuns în această situaţie cu orice alt terapeut.

— Hai nu! Şi cu Freud?

— Fără doar şi poate. Rapid.

— Aţi văzut cum arată? După părerea mea, felul în care vă purtaţi nu mai e modestie, ci orbire. Sunteţi frumos, doctore Calgari!

— Nu sunt doctor!

— Sunteţi frumos!

— Nici frumos nu sunt. Vi se pare că sunt frumos pentru că, în clipa asta, de aşa ceva aveţi nevoie.

— Fals! Mi s-a părut că sunteţi frumos de când v-am văzut.

— Vă reconstruiţi amintirile.

— Ba nu, şi am dovada. I-am şi scris-o lui Gretchen. Găsiţi că sunt frumoasă?

— Nu e treaba mea să mă pronunţ.

— De ce nu? Sunteţi de piatră? Nu faceţi parte din spiţa umană?

Pierzându-mi din nou controlul, continuam să-l ocărăsc. Ai fi zis că-i reproşez că e superb, inteligent, sensibil şi că-mi place.

— Sunteţi foarte frumoasă, Hanna, dar datoria mea e să…

Nu l-am lăsat să termine, m-am năpustit peste el şi mi-am lipit buzele de ale lui.

O, Gretchen, ce sărut! Aveam senzaţia că întreg trupul îmi înfloreşte la atingerea limbii lui, că aveam să-l sorb cu totul ca să rămână veşnic înlăuntrul meu. Nu mi se mai întâmplase aşa ceva. Cu Franz, săruturile rămâneau nişte atingeri superficiale. Acum…

Calgari m-a strâns în braţele lui puternice, i-am răspuns pe măsură, am alunecat pe canapea. Aici a părut şi mai hotărât, aşa încât mi-am dezlipit gura de a lui ca să strig:

— Mai încet…

— Daţi-mi drumul, pentru numele lui Dumnezeu!

De-abia atunci am înţeles că nu mă îmbrăţişa, ci că încerca să scape; ceea ce mi se păruse patimă sălbatică nu era decât forma lui de a se opune.

Dintr-odată, imaginea mi-a devenit clară: eram pe cale să violez un bărbat.

Da, Gretchen, am simţit că-mi crapă obrazul de ruşine. M-am ridicat, mi-am strâns lucrurile şi am plecat în goană fără să întorc capul. Când treceam pragul, mi-am amintit că nu-i plătisem şedinţa. N-am avut curajul să revin. Cum să plăteşti un bărbat pentru că l-ai agresat?

Tărăşenia nu s-a oprit aici.

Îmbujorată toată, cu inima bătând să-mi spargă pieptul, m-am suit într-o trăsură. Când mi-am dat seama că nu mă pot întoarce acasă în halul în care eram, am cerut să fiu dusă la adresa mătuşii Vivi.

Din păcate, când am ajuns în faţa locuinţei sale, majordomul m-a înştiinţat că nu-i acasă; mi-am amintit că în după-amiaza aceea se ducea la amantul ei, ofiţerul de cavalerie. A fost ca o palmă. Cum, femeia asta trecută de cincizeci de ani se distra în braţele unui amorez, în vreme ce eu, în vârstă de douăzeci şi trei, eram respinsă de un bărbat de patruzeci şi cinci?!

Am luat altă trăsură şi, fără să stau pe gânduri, am indicat adresa cafenelei unde mă duceam cu Vivi să ne destrăbălăm. De-abia am apucat să împing uşa cu tambur, pregătindu-mă să străbat norii de fum, că am şi văzut un client ridicând capul din ziarul pe care-l citea.

Era studentul brunet care îmi trimisese adesea mesaje nerăbdătoare la masa unde stăteam cu Vivi. Ce păţisem oare? Eram eu însămi sau altcineva? M-am oprit în faţa lui şi i-am zis:

— Acum ori niciodată.

S-a ridicat, m-a smuls de lângă chelnerul care voia să mă conducă la masa mea obişnuită, m-a luat pe după umeri şi, fără o vorbă, am ieşit împreună din cafenea.

Are rost să-ţi spun ce a urmat, dragă Gretchen?

Scara de serviciu sordidă. Camera mansardată. Patul doldora de cărţi. Lenjeria fără dantele. Pernele incomode. Trupurile noastre care se dezgoleau. Nu ştiam cum îl cheamă, nu-mi ştia numele. O fi fost cam nătărău? Mă socotea insuportabilă? Animale, asta eram.

Mă condamni, Gretchen a mea?

Ai toate motivele… Era şi răzbunare în gestul meu. O revanşă la adresa lui Calgari. O alta la adresa lui Franz. Din acest punct de vedere, aventura mea era destul de previzibilă. Neaşteptat, în schimb, a fost ceea ce am simţit… Am cunoscut extazul, Gretchen. În braţele lui am împlinit acele promisiuni pe care le aduc uneori mângâierile. Chestia asta se numeşte, scârbos, orgasm; dar e atât de minunată… Da, am trăit nu doar o clipă magică, ci trei ore uluitoare. Corpul meu se desfăcea în fâşii, se multiplica prin plăcere. Ce amant! Mă pierdeam în desfătare pe măsură ce mângâierile lui mă striveau, iar sexul lui mă făcea bucăţi, aveam impresia că nu sunt eu, ci mai multe făpturi, că sunt natura însăşi, cosmosul. Mă fulgera întreaga energie a lumii.

Când s-a lăsat noaptea, am zărit stelele prin ferestruicile prăfuite. Pluteam, ca şi ele, ici şi colo.

Eram împăcată.

Şi fericită.

A ta, Hanna

P.S. Fii liniştită, după aceea m-am întors acasă. I-am îndrugat lui Franz o minciună, pe care a înghiţit-o pe nemestecate. De când cu acest episod, mă port foarte tandru cu el. „Remuşcare“, ar spune mătuşa Vivi. Mai degrabă milă.

30

— Anny, eşti în stare să minţi ca să-ţi protejezi viciul?

— Desigur.

— Frecventezi oamenii în funcţie de sprijinul pe care-l oferă proastelor tale obiceiuri?

— Evident.

— Ai fi în stare să furi ca să-ţi potoleşti aceste nevoi?

— Am făcut-o, şi nu o dată.

— Ţi-a fost ruşine?

— Mereu.

— Ruşinea nu te-a oprit să faci asta?

Anny căzu pe gânduri.

— Ruşinea e frumoasă precum rama unui tablou: pune în valoare viciul.

— Cinică?

— Cinismul e balustrada de care te agăţi în caz de cataclism universal.

— Ai răspuns la toate.

— Nu, doar la problemele mărunte.

Doctorul Sinead făcu o pauză. Anny îi rezista mai mult decât prevăzuse. Se întrebă cum vor primi internauţii care urmăreau tratamentul în direct acest interogatoriu: nu aveau oare să-i ia partea lui Anny? De bună seamă, producătorii erau încântaţi că necuviincioasa Anny îmbogăţea emisiunea cu replicile ei tăioase – lucru excelent pentru show –, dar doctorul Sinead, care dorea să facă reclamă clinicii Linden şi programelor ei de dezintoxicare, avea senzaţia că o zbârceşte.

O privi, îi observă licărul înveselit din adâncul ochilor. Cum de putea să se amuze, în halul în care era?

— Anny, dumneata nu iei nimic în serios?

— Ba da. Rolurile în care joc.

— Poftim?

— Când filmez, devin serioasă.

— În schimb pe dumneata nu te iei în serios?

— Tocmai v-am răspuns: mă iau în serios atunci când uit de mine.

„Ce fiinţă ciudată, se gândi Sinead, vorbeşte ca o bătrână şi simte ca o fetiţă. Când o asculţi, descoperi o pălăvrăgeală blazată, ironică, semn al unei uzuri vitale; când o priveşti, percepi o receptivitate impresionantă, o inimă mare, o labilitate care o face să treacă de la râs la plâns într-o clipă.“

După formulele obişnuite de despărţire, a plecat. De data asta părăsea scena corect; ştiind că pe culoar îl veghea o cameră de filmat, şi-a păstrat masca până la ieşirea din unghiul ei de acoperire.

Locul lui a fost luat de Ethan.

Anny a răsuflat uşurată. Nu doar datorită lui Ethan. La douăsprezece fix, camerele îşi întrerupeau pânda preţ de două minute, cât să poată înghiţi o doză de medicamente.

Pastilele îi ritmau viaţa. Pastile care o ajutau să lupte împotriva dependenţei. Pastile care atenuau consecinţele celor dintâi. Pastile de dormit. Pastile care să o trezească. Pastile ca să se poată concentra. Pastile care să o destindă. Pastile care îi completau alimentaţia. Pastile care îi tăiau foamea.

Ethan jongla măiastru cu acest curcubeu de pilule şi gelule, cărora le adăuga şi nişte injecţii.

Anny constata că Ethan, atunci când o îngrijea, nu se limita la o muncă de rutină, ci ridica exerciţiul la nivelul unui gest sacru. Când îi oferea un comprimat, era convins că aduce alinarea, se comporta consolator, ca un furnizor de fericire. Atunci când Isus îşi punea mâna pe fruntea bolnavilor ca să provoace miracolul, probabil că semăna cu Ethan cel de-acum.

În răstimpul acestor scurte pauze când nu-i auzea nimeni, Anny şi Ethan îşi povesteau viaţa. Anny aflase pe această cale că Ethan era un fost drogat; înainte să renunţe la alcool şi diverse alte substanţe, avusese multe căderi; acum că se simţea vindecat, voia să-i sprijine pe cei aflaţi în derivă; uite-aşa primise o diplomă de infirmier şi obţinuse o slujbă în această instituţie de vârf.

Prin urmare, Anny pricepea mai bine emoţia care o copleşea de fiecare dată când îl vedea: Ethan era deopotrivă puternic şi fragil, forţa lui izvora dintr-o cucerire, împăcarea lui de azi era o victorie asupra angoasei de ieri.

Spre deosebire de Sinead, de Johanna şi de majoritatea celor din preajma ei, Ethan vizitase abisurile. Nu vorbea de la înălţimea unui ţărm pe care-l locuia cu senină siguranţă de sine, ci de la aceea a unui mal râpos de unde se prăbuşise şi pe care, după groaznice chinuri, izbutise să se caţăre din nou.

Ochiul roşu al camerelor de filmat se aprinse din nou.

— Haide! Mergem la gimnastică!

Anny bombăni.

Detesta acest moment al zilei. Pe cât de mult îi plăcea să danseze, să alerge, să conducă repede, pe atât o plictisea executarea acestor mişcări pe care trebuia să le numere.

Acest curs de sport – ţinut de Debbie, o fostă campioană de înot sincron – îi părea mai degrabă medical decât ludic. Clipă de clipă, risipind o energie insuportabilă, Debbie le explica elevilor scopul exerciţiului, muşchii şi tendoanele care erau solicitate. Şedinţa devenea o lucrare practică de anatomie, iar Anny se vedea ca un ecorşeu făcând jogging. Atunci când Debbie se apropia de ea ca să-i corecteze o poziţie, avea impresia că e supusă unei disecţii. Mai mult, în acest templu al condiţiei fizice nu exista plăcere: singura formă în care te adresai corpului era efortul.

Odată isprăvită lecţia, a făcut un duş prelung – sindicatul din clinică obţinuse interzicerea aparatelor de filmat în vestiar.

Însoţită de Ethan, s-a întors în cameră. Infirmierul îi devenise necesar şi, pentru că părea încredinţat de utilitatea tratamentului pe care i-l administra, Anny încetase să-l suspecteze. Cu toate astea, observase câteva detalii tulburătoare.

Într-o zi, în răgazul celor două minute în care nu se filma, descoperise nişte urme în dreptul încheieturii braţului său.

— Îţi bagi în venă, Ethan?

— Da, însă doar medicamente.

— Hmm…

— Ceva împotriva drogurilor.

— Pe scurt, îţi bagi în venă ca să nu-ţi bagi în venă.

— Anny…

— Sau te droghezi ca să nu te droghezi.

Ethan se pregătea să-i explice, dar s-au aprins din nou camerele de filmat.

A doua zi, i-a părut că e ciudat de calm, aproape absent.

— Ethan, nu ţi-e bine?

— Ba da. Problema e că mă simt prea bine. Cred c-am exagerat.

— Cu ce-ai exagerat?

— Cu psihotropul pe care-l iau.

Mărturisirea a cufundat-o pe Anny în perplexitate: pe de-o parte o neliniştea pentru că sugera că nu poți niciodată scăpa de substanțe chimice; pe de alta pentru că, demonstrând că vindecarea nu însemna atingerea perfecțiunii, dezvăluia nişte perspective plăcute.

În după-amiaza aceea, după terminarea siestei, Anny a avut dreptul la prima sa plimbare în parc. Evident, a cerut să fie însoțită de Ethan.

Inginerii de sunet le-au dat nişte lavaliere şi le-au agățat emițătoare la brâu. În toate colțurile domeniului au fost aşezate camere de filmat, pentru că se hotărâse privilegierea planurilor generale, care elogiau peisajul.

Anny a început plimbarea la brațul lui Ethan.

Natura i se părea o adevărată revelație. Atât de puternică putea fi lumina? Iar cerul, cum de te îndemna cerul să-l priveşti atât de mult? Nu era decât un ecran albastru pe care nu se petrecea nimic. Da, dar ce albastru! Ce vibrație în miezul seninului…

Uluită de zare, încă nu-şi plecase privirea ca să admire florile şi tufişurile.

Asta e, o va face mâine…

Ethan surâdea, fericit.

Deodată, Anny strigă:

— Vai, mă mănâncă!

Îşi strecură mâna sub pulover şi deconectă microfonul.

— Mi-a sărit o goangă pe burtă, ție nu? continuă ea întorcându-se spre Ethan.

Şi, prefăcându-se că e atacată de un tăune, îşi puse mâna pe coapsa lui Ethan, înşfăcă emițătorul şi-l opri.

— Uite, acum putem fi liniştiți. Ne spunem ce avem chef, nu ne mai ascultă.

— Eşti sigură?

— Doişpe ani de meserie, Ethan. Am tot învățat. La început, asistenții de sunet se stricau de râs când m-auzeau ducându-mă la baie.

Îl privi cu drag. După câtva timp, îi murmură:

— Mulțumesc.

Ethan se îmbujoră. Anny râse.

— Nu te ruşina. Blonzii nu trebuie să roşească, arată arşi de soare.

Înaintă câțiva paşi şi apoi întrebă, suavă:

— De ce faci asta?

— E meseria mea. Primesc bani.

— În săptămânile dinainte, n-ai fost plătit nici să mă cauți, nici să mă îngrijeşti.

— Păi… simțeam că… aveai nevoie de asta…

— Milă?

Se opri în loc şi bălmăji:

— Poate. Oricum, e mila cea mai puternică şi mai obsedantă pe care am încercat-o în viața mea.

Anny pricepu că tocmai îi făcuse o declarație. Îi răspunse, cu delicatețe:

— Şi mie îmi e milă de tine, Ethan. Aş vrea să te ocrotesc.

Tăcură. Îşi comunicaseră secretul. De-acum erau legați.

Se plimbară vreo jumătate de ceas, fără să rostească o vorbă, simțind că plutesc.

Când se întoarseră la clinică, un pluton de tehnicieni năvăli peste ei, explicându-le că nu receptaseră dialogurile; sigur, nu era un capăt de lume, puseseră un fond muzical peste imagini.

— O chestie foarte romantică, de altfel, ba chiar prea romantică. Nici nu ştiți ce aer idilic a dat plimbării voastre. Mă rog, asta e… A fost oricum mai bine decât doar tăcere, cântec de păsări şi autostradă în zare.

Anny şi Ethan se înapoiară în cameră.

Anny se lungi în pat. Ethan o sorbea din ochi, pătimaş.

Mut, se duse la baie să caute nişte prosoape; cu o neaşteptată iuțeală, le aruncă peste cele cinci camere de filmat ca să le acopere obiectivele.

În sala de montaj, tehnicienii se treziră în fața unor ecrane negre.

Anny zâmbi.

Ethan încuie uşa.

Apoi se întinse lângă ea şi, cu grijă, imperceptibil, de parcă răgazul aşteptării era la fel de prețios ca acela al îmbrățişării, îşi apropie buzele de ale ei.

A fost desfătător.

Tăcere şi gingăşie.

Patimă şi delicatețe.

Cele două trupuri se descoperiră fără ca, vreo clipă, privirile să se despartă.

Anny avea impresia că face dragoste pentru întâia oară. Înainte fusese doar sex; acum, îndrepta gesturi de afecțiune spre un bărbat pe care îl respecta şi care îi răspundea, înflăcărat, uimit.

Fiecare îl dezbrăcă pe celălalt cu un respect religios, căutând parcă Graalul. Comoara nu era însă trupul fără veşminte, ci sufletul pur, nerăbdător să se ofere. Anny nu fusese nicicând atât de tulburată de o epidermă, de un pântec, de o subsuoară. Iar Ethan tremura de fiecare dată când atingea o nouă parte din trupul fetei.

Au împins aşteptarea cât mai mult posibil, simțind că orgasmul nu avea să fie doar o culme, ci şi un sfârşit.

După două ore, a venit şi acel moment.

Au rămas înlănțuiți şi după aceea, legănați de o nemaiîntâlnită tihnă.

Tot fără o vorbă, Ethan o ajută pe Anny să se îmbrace, îşi puse hainele la rândul său, aranjă patul şi smulse prosoapele ce ascundeau camerele de luat vederi.

Anny adormise.

Descuie uşa şi ieşi în vârful picioarelor.

De îndată ce Ethan, părăsind camera, a pătruns în lumea curentă, a fost înşfăcat brutal de umeri şi târât în biroul directorului.

În timp ce străbăteau încăperea, regizorul şi producătorul emisiunii erau la fel de furioşi ca şi profesorul Sinead.

— Cine te crezi, nemernicule?

— Ți s-a suit la cap?

— Te-am angajat ca infirmier. Nu ca…

— Nu ca…

Nici unul din cei trei nu izbutea să califice secvența cenzurată.

Ethan replică, liniştit:

— Anny e prietena mea.

Doctorul Sinead, hotărând că explicaţiile erau zadarnice, îl anunţă că a fost demis.

— Anny nu va fi de acord, îngăimă Ethan, palid.

— După câte ştiu, nu domnişoara Anny Lee conduce această clinică.

— În lipsa mea, va refuza să continue.

— A semnat un contract.

— Îl va rezilia.

— Asta dacă va fi în stare. Cu tranchilizante, o aducem pe drumul cel bun.

Ethan se simţi cuprins de indignare:

— Hai, zvârliţi-mă afară dacă aveţi chef. O să vedeţi că plecăm împreună.

Doctorul Sinead, urzicat, se îndreptă în scaun. Mânia îi reda octogenarului vigoarea pierdută.

— Te-am dat afară! Paznicii n-o să te lase să te apropii de ea. Iar dacă insişti, te dau pe mâna poliției. Dă-mi cheile şi insigna. Adio, domnule!

Ethan înțelese că nu era cale de întoarcere. Stăpânindu-şi furia, zvârli mănunchiul de chei pe birou şi ieşi.

Spre sfârşitul zilei, la ora şapte, o îndopară şi mai straşnic pe Anny cu medicamente.

O măsură înțeleaptă: la trezire, îl strigase pe Ethan.

Treizeci de secunde mai târziu, după ce a înghiţit un pahar de apă cu sedativ, s-a cufundat din nou în somn.

La miezul nopţii, când toată clinica moțăia, au răsunat alarmele, sfâşiind bezna cu lătratul lor ascuţit.

Paznicii au dat buzna în locul efracţiei semnalat de computer.

Când au ajuns la farmacie, au găsit uşa spartă, dulapurile deschise, rafturile devastate.

— Acolo! strigă unul dintre ei.

O umbră încerca să scape sărind de la fereastră.

S-au năpustit într-acolo, dar nici unul nu a îndrăznit să se arunce de la primul etaj.

Bărbatul alerga, cu o povară pe umăr.

Sirenele poliției ţiuiră. Apăruseră trei maşini care blocau drumul.

Încolţit, bărbatul se opri, şovăitor.

— Predă-te!

Şi-atunci, Ethan, abandonând bocceaua cu medicamente, ridică mâinile.

31

— Marea Domnişoară ne aşteaptă. Eşti gata, Anne?

Braindor făcea dus-întors în faţa uşii de la intrarea în căsuţă.

Înăuntru, Anne îşi îngrijea verişoara, pe care o luase să stea la ea.

Ida supravieţuise aproape miraculos flăcărilor şi învinsese febra – graţie alifiilor doctorului şi atenţiei permanente pe care i-o acorda Anne. Cu toate astea, n-avea să redevină nicicând tânăra cu trăsături regulate de pe vremuri. Chioară – felcerul se văzuse silit să-i scoată un ochi –, cu pleoapa dreaptă închisă peste o bortă de carne stacojie şi purulentă, avea o faţă în devălmăşie, cu un colorit ciudat – alb, roşu-gălbui, cafeniu – şi în care nici o trăsătură nu era întreagă, neatinsă, la locul ei. Obrajii numai o rană, când scobiţi de arsuri, când umflaţi de băşici, păreau nişte crâmpeie pe care un ţânc stângaci le-ar fi lipit la-ntâmplare pe oase. Un aer de răutate primitivă îi schimonosea mereu chipul, era mai degrabă o mască decât o expresie, muşchii nu-i reacţionau nici la emoţii, nici la gânduri.

În vreme ce Braindor se perpelea, Anne isprăvea de umezit cu oţet rănile, ca să le dezinfecteze. Cu toate că-l aplica delicat, slujindu-se de o cârpă moale şi curată, tamponând cu grijă marginile fiecărei cicatrici, Ida zbiera, se zvârcolea, o ocăra. Stăpână pe sine, Anne îşi făcea datoria.

— Îţi place să mă vezi în halul ăsta, nu-i aşa?

Deşi Ida tuna şi fulgera din zori până-n seară, Anne refuza să creadă că această mânie era semnul fostei firi a Idei. O considera trecătoare.

Ca să-i domolească durerea şi să lupte împotriva uscăciunii, i-a turnat apoi deasupra apă de trandafiri.

— Uite-aşa…

— Uite-aşa ce, idioato? Crezi că mă vindeci cu leacurile tale? Mai bine mă lăsai să mor.

Cu fiecare frază, Ida atingea culmea răutăţii: pe de-o parte, îi ponegrea strădaniile, pe de alta îi reproşa supravieţuirea. Ca să nu mai vorbim de faptul că uita de dârzenia cu care ea însăşi luptase împotriva răului care ar fi trebuit s-o distrugă.

— Mă bucur că te simţi mai bine, murmură Anne.

— Mai bine nu-nseamnă bine, oftă Ida întorcându-şi privirea.

Pe Ida n-o durea doar trupul, ci şi sufletul; n-o preţuise nicicând pe Anne. Iar ea continua să o iubească. Aşa încât Ida o agresa zi de zi mai abitir, depăşind orice limită; horcăia, suduia, insulta, urina în pat sau îl umplea de scârnă, îşi sfâşia bandajele, îşi împiedica verişoara să doarmă – tot atâtea chipuri de a-i pune la încercare tandreţea. Avea să reuşească afecţiunea ei să înfrunte atâta năduf, ingratitudine şi umilinţe? Ida habar n-avea ce răspuns era preferabil. Desigur, ar fi dorit să subscrie acestui ataşament, doar să-l îngăduie, însă în acest caz s-ar fi învinovăţit că nu poate restitui nici măcar o fărâmă din ce primea. Cel mai adesea, citea în Anne o atitudine afectată, forţată, verişoara ei dorind să treacă drept o sfântă. Dacă ar fi izbutit, cândva, să dea în vileag prefăcătoria, cu siguranţă s-ar fi simţit mai împăcată, câtă vreme ar fi încetat să-i mai fie datoare vrăjmaşei sale; în acelaşi timp s-ar fi dezbărat şi de spectrul milosârdiei, virtute în care nu credea, din pricină că nu era în stare s-o atingă.

— Odihneşte-te. Să nu ieşi din casă.

— Şi de ce, mă rog, să nu ies?

— Nu eşti încă în stare să înduri aşa ceva.

Ida ridică din umeri.

— Don’şoara se crede doctor?

— Ai, te rog, încredere în mine..

Anne nu dorea să insiste asupra acestui subiect: ideea că Anne s-ar fi putut îndepărta de incinta beghinajului îi provoca fiori de neliniște, fiindcă, deocamdată, Ida ştia că e desfigurată, dar nu-şi descoperise noul chip decât pe pipăite. Încercase, desigur, să şi-l zărească în câte un pahar de apă sau în vreo baltă; cu toate astea, Anne, care o urmărea, băgase de seamă că verişoara ei, prudentă, nu insista, temându-se de o imagine care ar fi descurajat-o. Încet-încet, urmând un ritm firesc, s-ar fi deprins cu adevărul… Aici, printre beghine, aceste femei blânde încunoştințate de tragedia ei, nici o expresie îngrozită ori prea miloasă nu îi îngăduia să afle efectul cumplit pe care îl trezea. În schimb, dacă ajungea pe străzile din Bruges…

— Anne, nu mai putem întârzia.

Afară, Braindor era exasperat:

— Arhidiaconul va fi mânios dacă-l lăsăm s-aştepte.

— Sosesc îndată!

Anne îşi netezi părul în grabă.

Ida nu s-a abținut să nu rânjească:

— Aha, sfânta are azi audiență la papă.

Fără să dea atenție provocării, Anne îi trimise o bezea din vârful degetelor şi dispăru.

Pe podul arcuit unde se afla ieşirea din beghinaj, Braindor o descusu pe Anne:

— Eşti pregătită pentru întâlnire?

De fapt, îşi punea lui însuşi această întrebare; era neliniştit în legătură cu înălțimea îndrumărilor sale, cu felul în care va reacționa prelatul la anumite naivități ale lui Anne.

Aceasta îi replică:

— Eu? Sunt ceea ce sunt, nu mă pot schimba. De ce mi-ar fi frică?

Pe dată, teama lui Braindor prinse un contur mai clar: poate că arhidiaconul era cel nepregătit s-o întâlnească pe Anne.

La capătul podului, o aflară pe Marea Domnişoară, care-i aştepta, călare pe catârul cenuşiu care, de obicei, aducea în beghinaj baloții cu lână.

— Ziua bună, Anne! Cum se simte verişoara ta?

Alături de ea, în ritmul domol al animalului de povară, care o scutea pe Marea Domnişoară de un drum pe care picioarele ei hodorogite nu şi-l permiteau, Anne şi Braindor bătură străzile. Fata îşi povesti neliniştile legate de Ida: trupul, deşi parțial distrus, îi părea mai dârz decât sufletul ei.

— Se roagă îndeajuns? Merge des la slujbe?

Anne se îmbujoră: Ida era cea mai nepăsătoare la ritualuri ființă pe care o cunoştea.

Marea Domnişoară insistă:

— Dacă se dovedeşte o bună creştină, am putea să intervenim pe lângă o mânăstire acceptabilă.

Anne se cutremură. Ida călugăriță? Cu neputință, ar fi transformat comunitatea în infern, dacă nu chiar în bordel. Deocamdată, nici nu-i trecea prin cap să se despartă de Ida; trebuia s-o supravegheze, aşa cum ai grijă ca laptele să nu dea-n foc.

— S-o lăsăm să se-ntremeze; când se va fi tămăduit, vom mai vedea, conchise Marea Domnişoară.

Ajunseră la vicariat.

În sala de audiențe, întunecată şi sobră, din care luxuriantele tapiserii de Aubusson, alese de predecesorul său, fuseseră înlăturate, prelatul le privi înaintând, cu un aer binevoitor. La vederea lui

Anne, exclamă:

— Iată, deci, minunăţia despre care mi se tot pomeneşte de câteva luni încoace! Apropiaţi-vă, fiica mea!

Surâzând, îi făcu semn lui Anne să-i stea alături.

Braindor păru uimit, apoi se linişti, graţie bunăvoinţei pe care o desluşise în acest bărbat îndeobşte sever. Arhivicarul a pus nişte întrebări banale, cărora Anne le-a răspuns cu naturaleţe. În mod vădit, prelatul era încântat de întrevedere; sau poate că acest om auster se amăgea cu propria-i amabilitate.

În vreme ce Anne povestea întâlnirea sa cu lupul şi mărinimia sângeroasei jivine, Marea Domnişoară se amuza. „Hotărât lucru, Anne scoate ce-i mai bun din toţi, fie că e vorba de lup ori de arhivicar. În preajma ei, indivizii îşi părăsesc latura mediocră şi îşi scot la iveală doar calităţile.“

Conversaţia a abordat chestiunea poemelor. Prelatul citise vreo zece; a cerut să audă unele noi.

Stânjeniţi, Braindor şi Marea Domnişoară şi-au cerut scuze că nu le aduseseră pe cele mai noi, dar Anne, veselă, a declarat că le ştia pe de rost, pentru că rostul lor era în inima cu care le primise.

— Le-aţi primit, nu le-aţi ticluit? întrebă arhivicarul.

Anne chibzui.

— Sentimentele le-am primit. Cuvintele le-am căutat.

— Nu există cuvinte adevărate?

— Niciodată. Când ating lumina din adâncul meu, nu există cuvinte. De fiecare dată când mă întorc de-acolo, sper că am adus o rază, o flacără. Dar pietricica pe care o ţin între degete nu are legătură cu lumina din care s-a ivit.

Arhivicarul se arătă oarecum mirat.

— Lumina asta despre care vorbiţi e cumva Dumnezeu?

— Da.

— Prin urmare comunicaţi direct cu El? Îl desluşiţi pe Dumnezeu înlăuntrul dumneavoastră?

— Da.

— Sunteţi sigură că-i vorba despre Dumnezeu?

— Dumnezeu nu este decât un cuvânt printre alte cuvinte.

Afirmaţia a fost urmată de o tăcere uluită. Arhivicarul a aruncat o privire întunecată către fată, Braindor a crezut că se crapă pământul înaintea lui, Marea Domnişoară şi-a muşcat buzele.

Doar Anne continua să răspândească lumina ei curată.

Arhivicarul se schimonosi, după care transformă strâmbătura în zâmbet: de-acum, bunăvoinţa îi era făţarnică.

— Poţi să-mi explici mai limpede?

Deşi faptul că acum o tutuia arăta dispreţul care-l năpădise pe prelat, ea îl primi ca pe o dovadă de afecţiune şi se însenină. Pe dată, Marea Domnişoară interveni ca să evite un alt răspuns nepotrivit:

— Dumnezeu e inefabil. Iar Anne nu descrie decât inefabilul. Chiar dacă simte întotdeauna adevărat, uneori formulează fals. Nu-i purtaţi pică, Monseniore. Spre deosebire de dumneavoastră, care sunteţi doctor în teologie, eminent cunoscător al scripturilor, ea nu are ştiinţă de iscusinţa şi posibilităţile retoricii.

Anne îşi plecă privirea, sfioasă.

— Aveţi dreptate. Sunt necioplită. N-am pus mâna pe carte.

Arhivicarul, măgulit de Marea Domnişoară şi mişcat de smerenia lui Anne, se domoli.

— Desigur… desigur…

Calmul revenea. Braindor îşi recăpătă suflul.

Anne adăugă:

— Totuşi, există realităţi pe care le cuprindem mai bine prin absenţa gândirii decât prin gândire.

Cei trei adulţi adunaţi lângă ea nu-şi credeau urechilor: o luase de la capăt cu obrăzniciile. Cu stăpânire de sine, continuă:

— Dumnezeu nu poate fi cuprins, e mai presus de vorbele şi de noţiunile noastre. Când o persoană consideră că limbajul este îndestulător, înseamnă că nu a simţit şi nici nu a descoperit mare lucru. Ce cumplită sărăcie: să poţi să te exprimi perfect! Asta dovedeşte că nu există nimic înlăuntru, că sufletul nu şi-a depăşit limitele înguste. Când cineva e fascinat de propriul discurs, înseamnă că se bucură să repete. Sper din tot sufletul să nu ajung vreodată să fiu mulţumită de frazele sau de ideile mele…

Văzându-i îndărătnicia, arhivicarul porni din nou atacul:

— Consideri normal faptul că Dumnezeu te-a ales?

— Nu ştiu ce e normal.

Preotul se îndârji:

— Consideri legitim ca, dintre noi doi, Dumnezeu să te prefere pe tine?

— Nu.

Anne se încruntă, chibzui şi preciză:

— De fapt, Monseniore, El vă vorbeşte, dar nu-L auziţi.

— Poftim?

Dinspre arhivicarul ofensat porni un strigăt care se izbi de tavanul încăperii. Cu toate astea, Anne stărui:

— Da, bănuiesc că El se adresează tuturor oamenilor.

Marea Domnişoară şi Braindor schimbară o expresie îngrozită. Arhivicarul o ardea cu jarul din privirile sale.

— Mi se pare mie, sau ai uitat că nu sunt un muritor de rând?

— Faţă de ceilalţi oameni?

— Faţă de Dumnezeu, copila mea. Sunt unul dintre păstorii lui. Aminteşte-ţi că sunt arhivicar.

— Asta nu contează.

I se puse un nod în gât. Anne zâmbea.

— Uitaţi-vă la mine, Monseniore, nu sunt nici preot, nici papă, nici arhivicar, însă Dumnezeu mă găseşte.

Arhivicarul sări din jeţ, zbierând:

— Gata, ai întrecut măsura!

Apoi, de parcă l-ar fi izbit o săgeată, faţa i se zgârci de durere, gemu, îşi puse mâna pe vintre, îşi trase suflul, încercă să alunge suferinţa care-l desfigura.

Braindor şi Marea Domnişoară crezură că l-a lăsat inima. Mai atentă la detalii, Anne şopti:

— Sângeraţi, Monseniore.

Şi arătă cu degetul trei picături subţiri de sânge care se întindeau pe dale, sub picioarele prelatului; apoi indică petele întunecate care începeau să i se lăţească în dreptul pântecului, străbătând încet veşmântul.

Arhivicarul se aşează la loc.

— De ce faceţi asta, Monseniore?

Se referea la ciliciul pe care-l purta pe piele, lanțul acela cu ghimpi subțiri pe care şi-l înfăşurase în jurul mijlocului. Când se ridicase brusc, ascuțişurile de metal îi intraseră în carne, spintecându-i abdomenul.

— Îmi port crucea, copila mea, răspunse el ostenit. Fac precum Domnul Nostru, care a murit sfâşiat de cuie.

— Isus nu a suferit de bunăvoie, El a îndurat țintuirea pe cruce. S-ar cuveni ca pilda Lui să fie bunătatea şi iubirea, iar nu acea agonie pe care nu a ales-o, nu-i aşa?

Anne era foarte mândră că, la porunca lui Braindor, citise de curând Evangheliile. Călugărul şi Marea Domnişoară, în schimb, tremurau de îngrijorare.

Deşi era preocupat să-şi stăvilească chinurile sălbatice, arhivicarul zvârli câteva vorbe înăbuşite:

— Taci, neghioabo! Îmi purific credința. Nu există evlavie adevărată fără penitență.

Anne nu luă în seamă cuvântul „neghioabă“.

— De ce să vă mortificați înainte de moarte? De ce să vă năruiți trupul?

— Spiritul nu poate birui decât dacă trupul este înjosit.

— Nu-i adevărat! Nu devii mai bun dacă sângerezi. Remuşcarea că ai păcătuit este îndeajuns. Trebuie oare să te mutilezi de dragul lui Dumnezeu? Să fie El atât de sălbatic, de imoral? Eu, atunci când Îl întâlnesc, mi se pare că e exact invers. Îmi insuflă bucurie, îmi spune…

— Ajunge!

Concluzia a şfichiuit aerul, necruțătoare. Ca o plesnitură de bici.

Marea Domnişoară s-a repezit la Anne, i-a luat mâna, a îngăimat nişte scuze, l-a salutat respectuos pe Monsenior – ca şi Braindor, de altfel – şi s-au îndepărtat de preotul livid care, respirând anevoie, se perpelea de durere în jilț, cu demnitate.

Cu toate astea, în pragul uşii, Anne încetini şi-i trânti prelatului cu un ton amical:

— După părerea mea, Monseniore, recursul domniei voastre la cazne nu vine de la Dumnezeu, ci e o pornire personală.

Marea Domnişoară se stăpâni să nu-i dea o palmă, după care ieşiră din palat aproape fugind.

Ajunsă în stradă, întoarse spre Anne un chip palid de furie.

— De ce-ai fost atât de obraznică?

— Obraznică? I-am vorbit aşa cum vă vorbesc dumneavoastră şi lui Braindor. Voi mă înțelegeți, el nu.

Marea Domnişoară şi Braindor schimbară o privire: Anne avea dreptate, o obişnuiseră să vorbească slobod; prea puțin dogmatici, îi remarcau mai degrabă calitatea sentimentelor decât asprimea şocantă, de nu chiar eretică a formulărilor.

— Am plecat la timp, spuse Braindor.

— Nu fi naiv, Braindor, trupurile noastre au plecat, dar cuvintele au rămas. Arhivicarul are motive îndreptățite să fie furios: Anne l-a jignit.

— Eu? strigă Anne.

— L-ai muştruluit în legătură cu mortificarea, de care e nespus de mândru.

— Sunt încântată că-mi dați dreptate: suferă pentru sine, nu de dragul lui Dumnezeu. Iar asta se cheamă orgoliu, dacă nu chiar trufie.

Braindor şi Marea Domnişoară oftară: nu mai era chip s-o aducă pe Anne pe drumul cel bun, ori măcar s-o facă prudentă. Aşa că au preferat să stingă ciorovăiala.

Ajutată de călugăr, Marea Domnişoară sui pe catârul sur, apoi neobişnuitul trio alcătuit dintr-o doamnă în vârstă, un uriaş costeliv şi o tânără frumoasă coz începu să străbată oraşul, fără să scoată o vorbă.

Odată ajunşi în beghinaj, dispărură la fel de tăcuţi.
Nerăbdătoare să-şi îngrijească verişoara, Anne se duse acasă.
De-abia deschise uşa, că fu izbită de o lumină ciudată care tulbura încăperea.
Ridică privirea, dezorientată.
Deasupra sa atârna Ida, care se spânzurase.

32

Margaret,

Poate că poşta ar fi fost mai inspirată dacă-ţi rătăcea pe veci răspunsul, care oricum întârziase atât de mult.

Un răspuns care m-a scos din minţi.

Nu doar că n-ai priceput o iotă din ce ţi-am povestit, dar ţi-ai şi îngăduit să-mi înfloreşti povestea, strecurând în ea nişte greşeli grosolane.

Nu-mi mai meriţi încrederea. De altfel, ai meritat-o vreodată? Ani la rând, am crezut că mă sprijini cu dragostea ta, în vreme ce acum mă întreb dacă nu cumva îmi sporeai necazurile.

Nu contează. Acesta e ultimul mesaj pe care ţi-l adresez.

Oricum, părăsesc Viena, mă despart de Franz, am isprăvit-o cu Calgari. O să iau viaţa de la capăt altundeva. Ai fi fost singurul element din trecutul meu pe care l-aş fi luat cu mine în această nouă viaţă. Otrava din tine mă determină să renunţ.

Adio, să-ţi meargă bine.

Hanna

33

Maşinile negre pătrunseră pe aleea din Forest Lawn Memorial Park.

Trecură de un portal maiestuos, demn de cel mai falnic castel.

Cine şi-ar fi putut închipui că îndărătul gardului său metalic se află un cimitir? Aici, moartea nu părea nici serioasă, nici dramatică. Nu coborai pe fundul unei gropi, ci, prin jocul pantelor, isprăveai o ascensiune.

Desigur, nu era vorba doar despre o ascensiune spirituală, ci şi de una socială, fiindcă se zvonea că trebuie să plăteşti un milion de dolari ca să te odihneşti pe veci lângă nume celebre precum Douglas Fairbanks, Buster Keaton, Bette Davis, Tex Avery, Michael Jackson, Elizabeth Taylor.

— Ei şi? Merită din plin, exclamă Johanna, lipindu-şi faţa de geamul fumuriu al limuzinei.

Cortegiul înainta printre peluzele imense, de un verde sănătos, punctate din loc în loc cu boscheţi din care se ieşeau nişte arbori. Statuile şi fântânile arătau că nu străbaţi o zonă sălbatică, ci un parc îngrijit. Ici şi colo se ridicau mausolee din marmură, la fel de ambiţioase ca acelea din cimitirele obişnuite; cea mai mare parte a mormintelor erau însă de forma unor plăci tupilate prin gazonul stufos.

— Ce loc de vis! Uite, se văd şi marile studiouri, Universal, Disney, Warner Bros.

— Genială chestie, cadavrele au impresia că încă mai lucrează!

Johanna se întoarse către Anny, ghemuită în fundul maşinii, voi să-i răspundă, dar se mulţumi să ridice din umeri, aruncându-i o privire turbată.

— Pune bani deoparte, Johanna, şi cumpără-ţi un loc de veci. Dacă negociezi cu cap, ar putea să-ţi instaleze şi telefon în cavou.

— Eşti răutăcioasă, Anny.

— Nu mă simt bine.

Dintre toţi invitaţii veniţi să-i aducă un ultim omagiu Genţii Vuitton, Anny era probabil singura conştientă că merge la o înmormântare, şi nu la un eveniment monden.

După ce şirul de maşini s-a oprit, Anny a zărit trupa de muncitori înarmaţi cu lopeţi, cazmale, foarfece de grădinărit, care se agitau pe întinderea domeniului. Îi veni în minte vocea nazală a Genţii Vuitton care îi mărturisise cândva: „Răţuşca mea, sunt atât de snoabă încât mi-am tras loc de veci la Forest Lawn Memorial Park. Mi-a păpat toate economiile, dar n-am ezitat. Înţelege-mă şi pe mine, n-am avut toată viaţa cu ce să-mi angajez un grădinar, aşa că, pentru eternitate, mi-am oferit o echipă întreagă. Isteaţă chestie, nu?“

Anny îi răspunsese că important era să-şi facă toate poftele. Iar Geanta Vuitton o corectase: „Şi să mergi împotriva curentului, piţiguşa mea. «Nu-ţi iei banii pe lumea cealaltă», am tot auzit propoziţia asta descurajantă timp de patruzeci de ani. Ei bine, voi dovedi contrariul: îmi iau toţi banii în mormânt, pentru că după ce mi-l cumpăr n-o să mai rămân cu o leţcaie“.

După care s-au pus pe râs. Ştiind că i s-a dus buhul că e calică – considera că zgârcenia e o virtute –, Geanta Vuitton încurajase, ba chiar alimentase zvonul.

— Dar, căprioara mea, fii liniştită, voi sta la locul meu. Voi rămâne în rol secundar, nu vreau să mă învrăjbesc cu colegii de cimitir, vedetele sunt îngâmfate. Prin urmare, am bătut palma pentru un locşor cuviincios, discret. Apoi am pretins, prin testament, să ajung la înmormântarea mea cu o jumătate de oră mai devreme.

— Poftim?

— Rol secundar, păpuşă, rol secundar! Mi-a fost mereu atât de teamă că voi fi dată afară, încât ajungeam peste tot cu jumătate de ceas mai devreme.

Invitaţii au coborât din limuzine şi s-au strâns în jurul mormântului unde, într-adevăr, sicriul aştepta de jumătate de oră.

Soarele, în crucea zilei, strivea peisajul. Păsărelele, nepăsătoare la tristeţea omenească, zburătăceau printre crengi.

Preotul celebră amintirea Tabatei Kerr. Ce era de spus? Ceea ce ea însăşi pregătise, câtă vreme toată viaţa îşi dăltuise propria statuie.

Lui Anny i se părea că Tabata Kerr nu fusese niciodată altceva decât personajul pe care-l crease. Nimic mai mult. Nimic mai puţin. Eroina recurentă a propriei vieţi. Personajul îi devorase persoana.

„Ce diferite eram, gândi ea. Ea plină, eu găurită. Geanta Vuitton înfrunta universul ca o geantă Vuitton. Eu dau pe dinafară, dispar, fug, nu ştiu nici unde mă aflu, nici ce sunt.“ Iată însă că, pentru întâia oară, Anny nu se condamna; se întreba dacă nu cumva are dreptate în ce face. Instabilitatea ei o neliniştea, desigur, dar îi făcea viaţa bogată, interesantă, surprinzătoare, neaşteptată.

La această ceremonie, toţi erau cu ochii pe ea. Dindărătul ochelarilor şi eşarfelor negre, se străduiau să vadă ce simte. Fiindcă acea cură de dezintoxicare ajunsese o emisiune de mare audienţă, întreruperea ei bruscă fusese comentată şi răscomentată. Unii vorbeau despre un eşec terapeutic pe care clinica încerca să-l ascundă; alţii evocau temperamentul nesuferit al lui Anny, care, fie că se afla într-o cameră de spital, fie pe platourile de filmare, era la fel de năzuroasă; internauţii care urmăriseră permanent retransmisia ghiciseră un flirt între ea şi infirmier, o relaţie pe care Anny voia s-o protejeze.

Adevărul se situa la distanţă egală de aceste ipoteze. Ethan fusese prins furând din farmacia spitalului şi arestat; o anchetă rapidă stabilise că sustrăgea de multă vreme diverse produse în folos personal; tribunalul îl condamnase la cinci luni de închisoare cu executare. De îndată ce Anny, îndopată cu medicamente, a fost îndeajuns de conştientă ca să afle adevărul despre cele întâmplate, a cerut să părăsească spitalul. La prima sa înfăţişare, regia a transmis pe ecrane imaginile filmate în zilele precedente. Discuţiile s-au dovedit tumultuoase. Johanna a descoperit o Anny cu totul nouă, bătăioasă, hotărâtă să nu se mai lase manipulată. Când Anny a ameninţat că va denunţa contractul pe care Johanna îl semnase cu clinica şi cu canalul de televiziune, coţofana, speriată, a negociat pe dată plecarea clientei sale.

Revenită în rândul oamenilor, Anny s-a înapoiat acasă. Deşi a acceptat ca asistenţa medicală s-o ajute să se dezintoxice, a refuzat orice alt contract. A fost scoasă din bârlog de moartea Genţii Vuitton. Punând la cale această ieşire în lume, Johanna încerca să-şi recapete influenţa asupra actriţei. Nu doar că oficia în calitate de ataşat de presă, dar se ştia şi că, în ciuda faptului că vedeta era reprezentată de o prestigioasă agenţie de impresariat, ea îi impunea de fapt proiectele.

Preotul îşi încheie necrologul. Un bărbat în costum negru se desprinse din mulţime şi începu să citească un text. Anny nu-şi credea ochilor: David, şi mai drăgălaş decât de obicei, tremura de emoţie. Sub pretextul că jucase rolul nepotului în filmul *Fata cu ochelari roşii*, i se adresa Genţii Vuitton de parcă ar fi fost bunica lui adevărată. Însă aceasta şi David – Anny era martoră – nu se împrieteniseră deloc în timpul filmărilor.

— Ticălosul! bâigui ea.

Johanna îi replică şoptit:

— Partea asta din ceremonie era treaba ta, dragă, însă, după bunul tău obicei, ai refuzat-o.

— David n-o cunoştea. Iar ea îl găsea lipsit de sare şi piper, ba chiar dulceag. Mi-a şi spus-o: „Diabetică cum sunt, nu pot să-l înghit pe băieţaşul ăsta“.

— Textul i l-a scris Peter Murphy, unul dintre cele mai bune condeie de la Hollywood.

Anny deveni atentă. Într-adevăr, discursul era plin de spirit, de haz, de patos. O capodoperă de mici dimensiuni.

Până la urmă, lui Anny i s-a făcut silă.

Lăsând discreţia deoparte, a făcut stânga-mprejur şi a plecat cu paşi mari spre maşină. Toată lumea bună a Hollywoodului a ridicat capul, surprinsă. David, simţind că nu se mai bucură de atenţia publicului, şi-a ridicat ochii de pe foaie, a vrut să vadă ce se-ntâmplă şi a zărit-o pe Anny trântind furioasă portiera limuzinei.

Prefăcându-se că nu înţelege scena, s-a încruntat precum James Dean în *La răsărit de Eden* şi, apoi, umflându-şi gurița de îngeraş, şi-a continuat lectura.

Maşina gonea de patruzeci şi cinci de minute, iar Johanna şi Anny nu-şi spuseseră o vorbă. Anny îi dăduse şoferului un nume de stradă de care Johanna nu auzise.

Aceasta din urmă se întreba cum să restabilească legătura cu tânăra rătăcită printre gânduri. Ştiind ce dragoste sinceră îi purta defunctei, a încercat în această direcţie:

— Ce carieră ciudată a avut şi Tabata asta. Îţi dai seama? Toată presa a fost de faţă la înmormântare. Devenise o instituţie a Hollywoodului.

Deşi nu a reacţionat, Johanna a simţit că Anny o ascultă.

Aşa încât a mers mai departe:

— În meseria asta contează să rezişti. N-aş fi crezut acum douăzeci de ani că Tabata Kerr va primi atâtea omagii la moarte.

Anny rupse tăcerea:

— Nu contează totuşi aşa de mult.

— Ce anume?

— Notorietatea. Lumea de azi crede că gloria este cel mai bun salariu.

— Când eşti celebru, obţii alte contracte decât atunci când stai în anonimat.

— Cu ce preţ, Johanna? Cu ce preţ? Costă prea mult. Apari în presă, dar nu-ţi mai aparţii. Geanta Vuitton a sacrificat-o pe Tabata Kerr de dragul renumelui. În ea, totul era spectacol: faţa cu urme de liftinguri, replicile studiate, cinismul de cowboy sleit, viaţa personală distrusă de carieră. Nu-i mai rămăsese nimic. Până şi moartea şi-a oferit-o posterităţii. De tot râsul.

Johanna păru sincer mirată:

— Credeam c-o iubeşti.

Anny oftă:

— Şi eu credeam. O admiram. O invidiam. Credeam că găsise antidotul pentru suferinţă.

— Chiar îl găsise!

— Iubeam în ea fetişcana care nu dădea multe parale pe propria persoană şi care-şi construise un personaj nostim. Din când în când, puteai s-o zăreşti sub mască pe această puştoaică, făcând mişto de propriul rol. Ar fi renunţat fericită la gratiile acestei închisori. Ah, că veni vorba de închisoare…

Limuzina se oprise la Lancaster, în faţa penitenciarului unde Ethan îşi ispăşea pedeapsa. În capătul parcării soseau două autobuze, pline cu copii veniţi să-şi viziteze taţii.

Anny coborî din limuzină. În clipa când a pus piciorul pe asfalt, adolescenţii au recunoscut-o şi au aplaudat-o, încântaţi: se simţeau mai puţin anormali împărtăşindu-şi condiţia cu o vedetă de la Hollywood.

Le adresă un semn prietenesc şi apoi se plecă spre Johanna.

— Ţine maşina şi mergi până acasă. O să chem un taxi.

— Mulţumesc… trebuie să-ţi analizăm proiectele, scenariile pe care ţi le-am adus…

— M-aşteaptă Ethan…

Anny se îndepărtă cu paşi mari, îşi smulse vălul de doliu şi ajunse la poarta albastră, metalică.

Chiar înainte să intre, îşi goli geanta în coşul de gunoi. Cutiile cu pastile se amestecară printre hârtiile unsuroase. Ea şi Ethan îşi juraseră că vor profita de acest „sejur“ ca să scape de toate substanţele, de droguri şi de medicamente.

„Hai, puşcăria treacă-meargă, dar chimicale în nici un caz“, decretase Anny.

După un sfert de oră, când îl zări pe Ethan târându-se îndărătul geamului de la vorbitor, palid, tremurând, cu pleoapele roşii, privirea rătăcită, îmbătrânit cu zece ani, Anny îşi dădu seama că ei îi fusese mai uşor să se lase.

34

Anne aşează în grabă un scaun peste cufăr şi încercă s-o elibereze pe Ida din funie.

Zadarnic.

Frânghia nu se lăsa, cu atât mai mult cu cât greutatea corpului stânjenea manevra. În timp ce striga după ajutor, Anne o ţinea pe sinucigaşă în braţe, ca să slăbească presiunea asupra gâtului.

Auzindu-i strigătele, Braindor veni în grabă. Ajutat de statura uriaşă, o scoase pe Ida din laţ.

Femeia se sufoca, dar mai respira încă.

O lungiră pe pardoseală, ţinându-i capul drept.

O tânără beghină ţâşni în căutarea unui doctor; înainte să iasă din încăpere, Anne îl recomandă pe Sébastien Meus, cel de la azilul Saint-Côme, mai priceput decât felcerii trândavi de la spitalul Saint-Jean.

În stare gravă, aproape inconştientă, Ida îi privea amuţită şi tristă, cu singurul ei ochi, pe salvatori. „De ce-aţi făcut asta? părea să spună globul ieşit din orbită. Sunt aşa de nenorocită că preferam să mor.“

În faţa unei asemenea disperări, atât de îndepărtată de obişnuitele insulte, bruftuluieli şi măscări, Anne, sfâşiată, copleşită de o dragoste neputincioasă, nu-şi putea stăpâni lacrimile.

— De ce, Ida, de ce?

Pe seară, medicul de la azil consideră că Ida e în afara oricărui pericol; va scăpa doar cu vânătăi, cu nişte zgârieturi de pe urma sforii de cânepă, cu dureri în trahee; va înghiţi anevoie şi va avea o voce răguşită. Cu iscusinţă, folosind o bucată de piele de vacă, pe care a umezit-o ca să ia forma umerilor şi a gâtului, a fabricat un soi de colier rigid pe care ulterior l-a pus la uscat, întărindu-l cu nuiele de răchită. Ida urma să-l poarte timp de două săptămâni.

Când s-a lăsat noaptea, Anne şi-a luat verişoara şi a dus-o în căsuţa lor. La lumina unei lumânări, Ida, abătută, suferindă, calmă ca niciodată, lipsită de obişnuitul ei venin, îi povesti verişoarei sale ce s-a-ntâmplat:

— Azi-dimineaţă, după ce-ai plecat cu Braindor şi cu Marea Domnişoară, nu ţi-am ascultat sfatul şi am hotărât să merg în Bruges. Înţelege-mă, nu mai mersesem de prea multă vreme prin oraş, respirându-i aerul. Eram atât de fericită! Mi s-a părut că, trecând podul, lăsam totul în urmă, anulam incendiul, îmi vindecam rănile, eram ca pe vremuri. Vai, de îndată ce am ajuns pe chei, am observat rictusurile trecătorilor; unii mă priveau năuciţi, alţii îşi fereau ochii. La început, am întors capul să văd ce spectacol, ce figuri de bâlci le stârneau aceste reacţii; din păcate eram doar eu acolo, singură. Şi-atunci l-am zărit pe Wilfried, unul dintre ibovnicii mei. Am alergat spre el, strigându-i numele, fericită că-l văd. Nu doar că nu m-a recunoscut, dar şi-a şi luat picioarele la spinare. Iar eu, tâmpita de mine, am stăruit, i-am luat urma pe străzi: „Wilfried! Wilfried?“ În piaţa Saint-Christophe şi-a întâlnit prietenii. Erau acolo Rubben, Mathys, Faber, Pieter, Baptiste şi Aalbrecht. Ca s-o zic pe-aia dreaptă, mă culcasem cu jumătate din ei, iar cu cealaltă mă giugiulisem. Când l-au văzut năvălind pe tovarăşul lor urmărit de o smintită care zbiera, au izbucnit în hohote de râs; când m-am proţăpit în faţa lor şi i-am strigat pe nume, au cârmit-o. În ochii lor nu era doar silă, Anne, ci şi ură. Priviri nemiloase. Priviri care strigau că sunt hâdă, respingătoare. „Hai, valea, cotoroanţă, nu ştim cine eşti.“ Le-am spus din nou: „Ida“. Mi-au răspuns că nu şi-o trag nici cu strigoaice, nici cu iezme şi m-au sfătuit să iau calea-ndărăt spre infern. M-am pus pe bocit.

Probabil că eram şi mai înspăimântătoare cu ochiul închis din care se scurgeau lacrimi. S-au dat la o parte, strigând: „Şterge-o, cotoroanţă!“ Apoi au reluat cuvântul. „Cotoroanţă!“ Eram prea şocată ca să mă mişc, aşa încât cei şase flăcăi au dispărut, dar s-au strâns zeci de ţânga˘i care scandau „Cotoroanţă, cotoroanţă, cotoroanţă!“. Se adunaseră într-o horă. Nişte năpârstoci afurisiţi. Când mi-am recăpătat forţele ca s-o iau din loc, au prins să mă urmărească. Am mărit pasul. Ei, scai după mine. Am început să fug, cu mucoşii din Bruges pe urme, care se făleau că alungă vrăjitoarea. M-am adăpostit la beghine, năpustindu-mă spre locuinţa Marii Domnişoare.

— Păi…

— Da, ştiam că nu-i acasă. M-am dus însă la ea pentru că ştiam că are aşa ceva.

— Ce anume?

— O oglindă.

Ida amuţi şi Anne odată cu ea: continuarea părea evidentă, n-avea rost s-o istorisească.

În tăcere, cu buze tremurătoare, Ida îşi amintea cum îşi descoperise faţa sluţită. Cel mai tare o tulburaseră „stigmatele diavolului“ – o labă de broscoi desenată pe albul ochiului, pete pe piele, zone ale trupului devenite nesimţitoare, faptul că ajunsese scheletică –, pe scurt, toate acele semne care autentifică o vrăjitoare şi care îndreptăţeau reacţiile puştimii.

— Asta e. Am furat apoi frânghia din magazia de unelte şi…

— Ce-ai de gând, Ida? O s-o iei de la capăt?

Ida oftă.

— Nu-s făcută să mor. Supravieţuiesc de fiecare dată. Flăcările, funia, nimic nu-mi vine de hac.

— Prin urmare, o să trăieşti?

— Cum?…

— O să te ajut, îţi promit.

Buimacă, năucită atât de consecinţele sinuciderii sale, cât şi pentru că descoperise cât era de slută, Ida a primit cu bunăvoinţă devotamentul verişoarei sale. S-au îmbrăţişat cum nu o mai făcuseră din vremea copilăriei.

În seara aceea, cele două tinere au plâns împreună fără oprire. Lacrimile le-au împăcat şi le-au apropiat una de alta. Anne simţea pentru întâia oară că ar putea duce un trai fericit alături de Ida. La cincizeci de stânjeni distanţă de-acolo, Marii Domnişoare îi păsa prea puţin de soarta Idei, preocupată fiind de cea a lui Anne. După întrevederea cu arhivicarul, a priceput primejdia: urechile celor din Bruges nu puteau s-o audă. Epoca în care trăiau nu era îndeajuns de luminată; mai mult, prejudecăţile cereau un discurs diferit de cel pe care-l rostea Anne. „Nu ea se află departe de noi. Noi suntem departe de ea.“ Marea Domnişoară avea o conştiinţă clară a acestei distanţe, datorită numeroaselor epoci pe care le străbătuse citind şi studiind. Prin trup, aparţinea veacului ei; prin spirit, ţinea de multe alte veacuri. Disputele acestui agitat secol XVI nu reprezentau unicul său reper. Grecii Platon, Aristotel, Plotin – mai ales Plotin –, Origene sau latinii – cu precădere Sfântul Augustin – îi hrăneau cugetările, dar şi misticii renani, Matilda de Magdeburg, Meister Eckhart sau chiar iluminaţii flamanzi, Jan van Ruysbroeck, Jan van Leeuwen. Tratatelor savante ea le prefera însă inima curată a lui Anne. Pentru că-şi petrecuse viaţa printre cărţi, nu-şi mai făcea iluzii legate de ele; ştia că mint, ţipă, se contrazic; cărţile sunt murdare la gură, au mâncat prea mult, au vomitat prea mult, au mestecat prea mult, au regurgitat prea mult, au copulat prea mult, au îmbrăţişat peste măsură. De-acum, când deschidea un volum, îi simţea mirosul scârbos. Cu douăzeci sau treizeci de ani înainte, n-ar fi fost în stare să descopere în Anne un suflet nepereche, fiindcă nu aştepta minuni decât din partea prozopopeilor, raţionamentelor, eşafodajelor retorice, silogismelor

labirintice. Astăzi, o întâmpina pe această fată candidă cu o uimire plină de respect, împărtăşindu-i neîncrederea în limbaj: „Cuvintele au fost născocite ca să descrie lucrurile obişnuite ale vieţii; când e vorba de cele extraordinare, cuvintele se opintesc“.

O iubea pe fata aceasta care îmbina ignoranţa unui copil cu înţelepciunea unui bătrân întors din mari călătorii. Vremurile se arătau mai degrabă conflictuale decât mistice: reformele dirijate de Luther şi Calvin nu se putuseră înfăptui în sânul Bisericii, ci duseseră la crearea unei alte Biserici, Templul. Confruntările privind problemele de credinţă sau de teologie nu se mărgineau la o *disputatio* teoretică, ele implicau arme, asedii, sânge şi împingeau oamenii spre moarte. Anne risca să fie luată ostatică în această furtună.

În noaptea aceea, pe când cele două verişoare plângeau ţinându-se de mâini, Marea Domnişoară îşi petrecu ceasuri bune înălţând rugi şi închinându-se Sfintei Elisabeta, patroana beghinajului.

În zori, temându-se că oblăduirea unei sfinte nu-i va rezolva problemele pământeşti, i-a trimis arhivicarului un cufăr plin cu galbeni, alături de următoarea misivă:

„Monseniore, primiţi, vă rog, acest dar împreună cu scuzele mele pentru că v-am răpit timpul. Milostenia voastră va şti de bună seamă să găsească îngăduinţă pentru această fată săracă cu duhul şi s-o lase acolo unde îi e locul, adică în umbră. În ceea ce mă priveşte, mă jur că nu veţi mai auzi de ea. Credeţi, vă rog, Monseniore, în adânca mea preţuire şi în admiraţia mea faţă de înalta dumneavoastră cucernicie“.

Semnând, şi-a spus, cu cinismul surâzător al aristocratei: „Complimente, galbeni… astea sunt, îndeobşte, moneda curentă“.

După ce a expediat coletul, şi-a dat seama că în pântecul său umflat îi ardeau măruntaiele. Fără să dea cuiva de veste, s-a băgat în pat.

Au trecut câteva săptămâni. Prelatul lăsase fără urmări vizita lui Anne, spre uşurarea lui Braindor, care n-avusese prilejul să discute cu Marea Domnişoară, câtă vreme aceasta era ţintuită în cameră.

Anne trecea zilnic să-i recite poemele. Pe măsură ce i se umfla burta, bătrâna doamnă se năruia. Spre deosebire de ea, Idei îi mergea mai bine. Pe măsură ce se învârtoşa, îşi recăpăta răutatea. Îngereasca gingăşie de care dăduse dovadă în seara când se spânzurase nu fusese decât trecătoare, datorată şocului, supărării, leacurilor; pe măsură ce se vindeca, Ida redevenea pizmaşă, răzvrătită, duşmănoasă.

Spre deosebire de ea, Anne nu uitase acea noapte tandră, sau n-o uitase cum se cuvine, pentru că îi proiectase binefacerile dincolo de termenul lor de expirare: refuza să vadă că Ida era din nou ursuză şi reîncepea s-o urască.

De fapt, ura Idei fusese reaprinsă de un mărunţiş. În zilele acelea în care se bucurase de grija lui Anne, a găsit-o într-o seară plângând.

— Ce-i cu tine, Anne?

— Nimic.

— De ce plângi?

— Nu-ţi face griji.

Anevoie, călcându-şi mândria în picioare, Ida a izbutit s-o întrebe:

— Cu ce te-am supărat?

— Nu e vina ta. Sunt neliniştită pentru că Marea Domnişoară se stinge.

Fraza a avut efectul unei scântei într-o şură, flăcările s-au lăţit peste paie şi într-o clipită au răvăşit tot locul. Ida nu putea accepta iubirea verişoarei sale decât dacă îi era exclusiv dedicată. Câtă vreme Anne

aprecia pe oricine, asta însemna că o prețuia ca şi pe ceilalți, nici mai mult, nici mai puțin, că nu vedea în ea decât unul dintre numeroşii oameni nevoiaşi care trebuiau ajutați. „Aha, deci o iubeşti pe Marea Domnişoară? Află că va trebui să alegi între ea şi mine“, a hotărât Ida. Din acea clipă şi-a lăsat din nou inima să fie năpădită de fiere, pizmă şi mânie, ca pe vremuri.

Anne nu doar că se ferea să observe aceste lucruri, dar, atunci când erau prea evidente, suspina gândindu-se: „Ce tare trebuie că suferă!“ Nici o bruftuluială nu-i ştirbea afecțiunea; ba chiar, de fiece dată când Ida se purta ca o nemernică, se ataşa şi mai mult de ea.

Anne îşi adâncea meditațiile. Se apropia de esență, de acea inimă vie care palpită înlăuntrul lumii, ale cărei flux şi reflux ne fac să înflorim, se topea în acest puls ascuns grație căruia existăm şi către care tânjim. Acestei vetre fundamentale i-a spus, într-un poem, *Iubire curată*:

În tine, mă despart de imagini şi chipuri,
Plutesc printre valuri. Tu, iubire curată,
Iubire fără pricini, iubire fără de pată,
Prin tine, eu însămi încetez să mai fiu.

Între aceste clipe de beatitudine, Anne o îngrijea pe Marea Domnişoară.

Deşi dormea buştean, Ida bănuia că Anne pleca de-acasă în timpul nopții. Prima dată, a crezut că se-nşală. A doua oară a văzut-o limpede cum dispare în mijlocul întunericului şi cum se întoarce de-abia în zori, cu hainele ude.

Ida ajunse la concluzia că verişoara ei avea un iubit.

Gândul a umplut-o de bucurie. Triumfa. Era încântată nu pentru că Anne cunoscuse fericirea trupească, ci pentru că pusese mâna pe un secret care ar fi putut să distrugă reputația verişoarei sale, sclifosita asta pe care oamenii din popor continuau să o numească „fecioara din Bruges“.

— Auzi tu, fecioară! E la fel de fecioară ca mine, rânji Ida, răsucindu-se în aşternut. Mironosița asta păcăleşte pe toată lumea, dar o s-o dau în vileag.

Din păcate pentru ea, fiind încă prea slăbită ca s-o urmărească, riscând să-şi rupă gâtul la orice mişcare stângace, s-a văzut nevoită să aştepte douăsprezece săptămâni ca să-şi împlinească planul. În tot acest răgaz, s-a gândit că iubitul la care se ducea Anne noaptea, traversând râul, era Braindor. Asta pentru că hainele ei ude leoarcă dimineața dovedeau că trecea prin apă; prin urmare, ieşea din beghinaj. De altfel, noaptea nu era picior de bărbat în acel spațiu protejat.

Ca să fie sigură că avea dreptate, a iscodit-o pe Anne, într-un mod pe care-l credea subtil:

— Cum ți se pare Braindor?

— Poftim?

— Îl găseşti chipeş?

Uluită, Anne făcu o pauză. Se gândi, apoi spuse cu voce molatecă:

— Cred că e chipeş. Ba chiar foarte chipeş.

Deşi în mintea ei asta era o mărturisire, Ida nu s-a lăsat:

— Nu-l stânjeneşte condiția de călugăr?

— Nu cred.

— Nu, nu mă-nțelegi. Bărbații renunță cu greu la ispitele trupeşti.

— Serios?

— Da, mai greu decât femeile.

Ida începuse să zică vrute şi nevrute, oricum pe dos de cum gândea: de când era pocită şi beteagă, castitatea o scotea din minţi.

Anne dădu din cap.

— Ar trebui să-l întrebăm.

— Păi, cu tine, aşa… niciodată? Mă rog, înțelegi ce vreau să spun…

Anne izbucni în râs.

— Nu, Ida. Îl iubesc, mă iubeşte, dar nu în felul acela.

Ida se posomorî. Era o mărturisire, ori ba? Cu muceniţa asta nu ştiai niciodată cum stă treaba.

Câteva după-amiezi la rând i-a spionat când discutau la umbra teiului. Greu de tras o concluzie. Pe cât era de limpede că sunt topiți unul după celălalt, pe atât de mult lipseau gesturile sau privirile care să vădească o legătură trupească. În cele din urmă, Ida a considerat că e suficient de întremată ca s-o urmărească pe Anne cu prima ocazie. Ca să prevadă acest prilej, avea la-ndemână două indicii: Anne dispărea în nopțile cu lună plină, la capătul unor zile de mare trudă – trebuia să fi muncit pe rupte, să le fi ajutat pe beghine, să-i fi făcut şedinţă de lectură Marii Domnişoare, care zăcea la pat. Iată că, în perioada potrivită, chiar s-a ivit o zi cu un astfel de program. Cum Marea Domnişoară manifestase semne de sfârşeală, Anne se dăduse peste cap. Pentru că medicii beghinelor şi cei de la spitalul Saint-Jean se declaraseră neputincioşi, Anne s-a hotărât să-i ceară sprijinul lui Sébastien Meus, de la azilul Saint-Côme, care se dovedise mereu mai iscusit decât ceilalți.

Fiindcă nu se punea problema să vină s-o consulte pe bolnavă – doctorii curanți s-ar fi simțit ofensați –, Sébastien Meus a cerut să i se descrie simptomele, a chibzuit, apoi i-a cerut fetei să revină. La ora vecerniei, i-a dat lui Anne o fiolă verde, prescriindu-i să toarne zece picături din ea într-un vas cu apă călâie.

Anne făcu întocmai.

Noaptea, istovită, cât şi fizic, i-a spus Idei că se va culca devreme.

Ida şi-a frecat mâinile.

Într-adevăr, după vecernie, când beghinajul adormise, Anne, cu paşi prudenți, lipită de ziduri, având grijă să nu calce prea apăsat pe lemnul scărilor sau al duşumelei, a părăsit casa.

Ida, deja îmbrăcată, s-a sculat din pat şi i-a luat urma.

Anne înainta grijulie, asigurându-se că nu e văzută şi că nu va răsturna vreun obiect al cărui zgomot s-o dea de gol. A coborât în râul Reie, înşfăcând una din scândurile care zăceau pe mal. Acolo, sprijinindu-se pe bucata de lemn ca să înoate mai repede, a dat din picioare, a despicat apele şi a ieşit din oraş.

Fără să tărăgăneze, Ida, care, în copilărie, se lua la întrecere pe iazuri cu Anne, i-a urmat exemplul; pe jumătate întinsă pe o altă scândură, imită cu picioarele mişcările unei broaşte.

Ferindu-se să fie surprinsă de pândari, Anne încetini în câteva rânduri, se piti sub scândură, se opri de-a binelea.

Era atât de întuneric, încât, dacă un paznic şi-ar fi plecat fruntea spre apă, n-ar fi perceput decât o scoarță de brad în derivă.

Ida o imită, deşi începuse s-o roadă neliniştea pentru că nu ştia dacă va putea să reziste în cazul în care expediția s-ar fi prelungit.

„De ce oare iese din oraş? Unde se-ntâlneşte cu Braindor?“

După ce s-a îndepărtat de ultimele case, Anne s-a dus spre mal, a urcat pe țărm şi a luat-o înainte.

Uşurată că scapă de răceala apei, Ida, la rându-i, ieşi spre liman.

Anne merse multă vreme, mai întâi pe drum, apoi pe cărări şi în cele din urmă tăind-o de-a dreptul prin pădure. Văzându-i siguranţa, Ida a tras concluzia că ştia bine drumul.

În mai multe rânduri, Ida a călcat pe vreascuri, făcându-le să trosnească. În mod firesc, Anne ar fi trebuit să le audă, dar şi-a văzut de drum, nepăsătoare.

A dat într-un luminiş unde râul cotea, încetinindu-şi cursul. Păstrând distanţa, Ida s-a cocoţat cum a putut pe o cracă şi a început să pândească.

Anne se dezbrăcase.

Goală sub lumina blândă a lunii, înainta înfiorată spre Reie.

De când cugeta mai adânc, simţea nevoia să fugă de lumea oamenilor, de zarva, îngrădirile şi veşmintele ei. Voia să se dăruiască naturii, să se alăture elementelor, aerului, pământului, văzduhului, apei. A coborât domol în undele întunecate şi s-a lungit. De-acum, urechile sale năpădite de lichid auzeau neliniştea păstrăvilor, zbaterea mormolocilor, respiraţia mâlului. Pletele, răspândite ca o aură în jurul ei, i se încurcau printre trestii. Deasupra, stelele i se păreau lesne de cules, nişte cireşe argintii aflate la-ndemână; nu, nu le va smulge de pe boltă, nu va răpi nimic acestei lumi, restul oamenilor făceau asta cu asupra de măsură.

De departe, Ida nu bănuia ce se-ntâmplă.

N-a priceput chiar nimic atunci când s-a ivit lupul, un lup impunător, cu muşchi puternici, care s-a apropiat ţopăind, ca o pisică ce aşteaptă să fie hrănită. S-a aşezat pe ţărm şi a privit-o pe Anne.

Fata a venit lângă el. Au privit noaptea împreună. Idei nu-i venea să creadă. În mai multe rânduri, s-a ciupit, verificând dacă nu e un coşmar. Cum adică? Anne părăsea mânăstirea ca să se scalde împreună cu un lup, faimosul lup care-i întemeiase legenda.

Şi-apoi, unde era Braindor?

Drumul de-ntoarcere se arăta complicat, câtă vreme Ida ştia că locul e bântuit de o fiară. Aşa că şi-a urmărit de-aproape verişoara, cu riscul să fie descoperită.

Pentru o clipă, a zărit o umbră enormă scotocind prin tufişuri; doi ochi galbeni luminară în noapte.

S-a apropiat de beghinaj la o oră după Anne, pentru că al doilea tur de înot în Reie o sleise. Chiar înainte ca soarele să-i dezvăluie silueta, a ajuns în preajma casei. Aici, a hotărât să întârzie afară, pentru că Anne se trezea să aducă pâinea şi laptele pentru cea dintâi masă a zilei. Ida a profitat de această scurtă absenţă şi a urcat în camera ei, şi-a ascuns veşmintele ude pe pervazul ferestrei şi s-a trântit în pat. Apoi a căzut într-un somn adânc.

În dimineaţa aceea, Marea Domnişoară s-a simţit mai bine. Cu speranţă în suflet, Anne i-a mai dat din conţinutul fiolei verzi.

În zilele următoare, treptat, Marea Domnişoară s-a întors din morţi.

De îndată ce ajungea în căsuţa lor, Anne nu-şi ascundea bucuria. Râdea, dansa, îi arăta Idei flaconul cu poţiunea miraculoasă. E de prisos să spunem că, în faţa unei asemenea fericiri, Ida îşi rumega fierea.

Aşa încât, atunci când Anne a vestit-o că doctorul îi va pregăti un nou leac spre sfârşitul dimineţii, Ida îşi croise deja planul.

Pe furiş, şi-a urmărit verişoara până la mânăstirea cordelierilor. Acolo, a aşteptat ca Anne să iasă din azil, cu flaconul verde în mână, şi ca îngrijitorii să plece la ronţăit de gogoşi în Piaţa Mare; atunci a dat fuga la doctor.

Sébastien Meus, care tocmai se pusese în faţa unui blid cu tocană, s-a întrerupt şi a întâmpinat-o pe tânăra pe care o tratase în două rânduri, după incendiu şi după spânzurare. Chiar dacă Ida i-a dat de ştire

că nu venise pentru aşa ceva, l-a lăsat să cerceteze rezultatele străduniilor sale şi l-a linguşit, diminuându-şi problemele şi durerile. Încântat de evoluţie – cu excepţia pielii picioarelor, care era iască –, medicul s-a interesat:

— De ce-ai venit?

— Avem şobolani în beghinaj. Nişte guzgani uriaşi. Iar eu sunt însărcinată să veghez la curăţenia pivniţelor şi cămărilor cu merinde. Nu ştiu ce să mai fac. Am astupat găurile, i-am urmărit cu coada măturii, dar totul a fost în zadar. De altfel, m-am mai şi rănit de câteva ori, fiindcă, chioară cum sunt, de câte ori mă grăbesc, mă izbesc de obiecte.

— N-aveţi pisici?

— Pisici pentru şoareci, nu pentru şobolani. La cât sunt de mari, dacă-ncepe vânătoarea, şobolanii o să alerge pisicile.

A dat din cap, a şovăit câteva clipe, apoi, aruncând o privire spre amărâta infirmă, s-a hotărât:

— O să te ajut. O să picuri nişte otravă pe o coajă de brânză sau pe vreun măr stricat. Şobolanii o să crape degrabă. Bagă de seamă, Ida: ceea ce poate ucide nişte ghiorţani poate ucide şi oameni. Nu atinge niciodată otrava cu degetele, spală-te pe mâini după ce o foloseşti, n-o mirosi. Îmi juri?

— Vai, mulţumesc, jur!

Dispăru şi se întoarse cu un borcan, pe care i-l încredinţă. Apoi, amintindu-şi de pulpele ei arse, o rugă să mai aştepte puţin, cât să amestece două substanţe pe care va trebui să şi le aplice din două în două zile.

Plecă din nou spre laborator.

În timp ce-l auzea strivind nişte grăunţe cu pisălogul, deschise borcanul şi turnă nişte otravă în farfuria doctorului. Amintindu-şi că nu trebuie s-o atingă, rupse un vreasc din provizia de lemne de lângă sobă, amestecă în mâncare şi aruncă vreascul printre tăciunii aprinşi.

Doctorul se întoarse cu un vas de lut acoperit cu pânză de bumbac.

— Leagă-l bine la gură.

Ida mulţumi cât se poate de amabil.

Înainte să iasă, se întoarse şi întrebă pe şleau:

— Mă găsiţi frumoasă?

— Poftim?

— Mă întreb dacă sunteţi mulţumit de felul cum m-aţi îngrijit.

Doctorul clătină aprobator din cap:

— Da, sunt mândru de ce-am izbutit.

Ida se gândi: „Eşti deci fericit că m-ai transformat într-o pocitanie căreia copiii îi spun vrăjitoare. Drept mulţumire, crapă!“ Îl salută cu o scurtă genuflexiune şi dispăru iute. Se temea de strigătele de agonie pe care medicul avea să le scoată curând.

Plecându-şi chipul ca să nu fie recunoscută, cu pas viu, ascunzând sub şal leacurile date de doctor, se întoarse la beghinaj.

Când o zări pe Anne meditând sub tei, se cutremură de plăcere. Hotărât lucru, soarta era de partea ei.

Ajunsă acasă, forţă încuietoarea de la biroul verişoarei sale, înhăţă fiola verde, îi goli jumătate din conţinut pe o cârpă, puse în loc otravă, îi înfundă dopul de plută, agită sticluţa ca să amestece lichidele.

Cu fereală, se descotorosi de cârpă zvârlind-o în canal şi îşi văzu de treabă.

Toată ziua a pândit cel mai mic zvon, năzuind să afle că a izbândit.

La ceas de angelus, beghinajul şi-a închis porţile. Ida nu-şi găsea locul de nerăbdare.

A mâncat pe fugă cu Anne, care se întorsese din vizita la bătrâna aristocrată.

La miez de noapte, s-au auzit nişte ţipete. Anne şi Ida s-au trezit şi au dat fuga în direcţia de unde se auziseră: Marea Domnişoară murise în suferinţe cumplite.

Ştiind că nu le va sosi nici un sprijin din afară, beghinele, strânse în jurul cadavrului, s-au rugat până dimineaţa pentru mântuirea şi odihna sufletului său.

În zori, când s-au desferecat porţile, s-au putut duce la culcare. Ida a adormit, însă Anne a rămas în genunchi, gândindu-se la acea preacinstită doamnă căreia îi datora statutul de beghină.

Când s-a trezit, Ida a găsit-o pe Anne aşa cum o lăsase. Singura diferenţă: Anne vărsase multe lacrimi.

Această iubire neruşinată pentru altcineva a declanşat în Ida un nou val de ură. Scoasă din sărite, a considerat că Anne merita o pedeapsă radicală.

Ida a luat o pelerină – cerul de plumb acoperea soarele cu desăvârşire – s-a ascuns sub glugă şi a pornit grăbită pe străzile din Bruges.

Când a întâlnit doi paznici comunali, i-a interpelat şi le-a povestit ce avea pe inimă.

Îngroziţi, aceştia au călăuzit-o până la autorităţile competente.

Ceva mai târziu, când clopotele din Bruges au vestit miezul zilei, câţiva bărbaţi au bătut la uşa lui Anne.

După ce a apărut, au înşfăcat-o cu brutalitate. Locotenentul însărcinat cu acest caz i-a anunţat motivele reţinerii. Mandatul conţine trei capete de acuzare: vrăjitorie, sacrilegiu, crime prin otrăvire.

35

7 aprilie 1912

Gretchen,

Au trecut nişte ani buni.

O, prietena copilăriei mele, mă gândesc adesea la tine, revizitez trecutul nostru cu desfătare şi te strâng în braţe printre amintiri. O să lăsăm viaţa să ni se irosească fără să ne mai vedem? Uneori, visez să primesc veşti de la tine, să aflu unde mai lucrează Werner al tău şi ce-ţi mai fac odraslele.

Ce s-a-ntâmplat cu noi?

Îmi amintesc că, oficial, suntem certate.

Dar nu-mi mai amintesc de ce.

Memoria mea păstrează o imagine confuză despre acea epocă; dar aşa era şi epoca: tocmai îmi terminam cura de psihanaliză, mă despărţeam de Franz, părăseam Viena. Poate că, pe-atunci, am simţit nevoia să iau lucrurile de la capăt, iar tu ai fost doar o victimă a acestei decizii? M-am dovedit oare prea drastică? Privind înapoi, mă întreb dacă n-am fost nedreaptă…

Fiindcă am uitat ce anume îţi reproşam. Asta mă neliniştеşte şi îmi picură-n suflet o amarnică vinovăţie.

Vai, Gretchen, aş vrea să-ţi scriu ca pe vremuri, mi-e dor să-ţi citesc răspunsurile înţelepte, am nevoie ca nepreţuita noastră prietenie să nu se ofilească. Dar tu, tu vrei asta?

După absurda noastră despărţire, viaţa mea s-a schimbat mult. Deşi au rămas destule zone întunecate, îmi place. Ba chiar mă încântă.

Cum să-mi încep povestea?

La Viena trăiam ca o pasăre în colivie, ca o pasăre exotică arătoasă, cu penaj strălucitor, pe care proprietarul ei se fălea s-o exhibe. Nu ştiam ce-i fericirea, deşi credeam c-o trăiesc; aşa încât mă plângeam fără încetare că nu ştiu s-o apreciez.

Cura psihanalitică a început să mă elibereze. Calgari – căruia i-am fost una dintre primele paciente, lucru pe care l-am aflat ulterior – a articulat un tratament care m-a făcut conştientă de nevroza de care sufeream.

Căsătoria mea cu Franz nu avea decât aparenţa unei reuşite. Deşi era tânăr, îl priveam pe soţul meu ca pe un tată, ca pe un patriarh care mă-nvăţa cum să mă port, care sunt rânduielile mondene şi datoriile unei soţii. Nu îl iubeam, îl respectam. În pat sau în societate, îi dădeam ascultare.

Docilitatea nu-mi dădea însă prilejul să mă împlinesc.

Datorită lui Calgari, am devenit conştientă de imensa mea frustrare sexuală. Într-o zi, am făcut prostia să încerc s-o rezolv cu el, fără să-mi dau seama că era vorba despre un transfer, despre o etapă firească a unui tratament care se apropie de sfârşit.

În acelaşi timp, am trăit un moment de excepţie, miraculos şi tragic.

Cred că nu ţi l-am istorisit, pentru că eram foarte pudică. Astăzi, cum nu îmi e teamă de nici un subiect, ţi-l explic în câteva fraze.

Printr-o suită de potriviri, m-am trezit în braţele unui individ care m-a dus la el acasă. Spre marea mea uimire, acest băiat despre care nu ştiam nimic şi care nu ştia nimic despre mine mi-a oferit extazul în timp

ce făceam dragoste.

Îți vine să crezi? Până atunci, nu mă apropiasem de această stare şi nici măcar nu o bănuisem. Plimbările mele voluptuoase cu Franz se mărginiseră la grădina casei, un parc cât se poate de îngrijit, nu am ajuns niciodată până în pădure, nu i-am trecut fruntariile, treceam cu vederea puterea pe care natura sălbatică ne-o insuflase.

Deşi am fost răvăşită de această revelație senzuală, nu am încercat să mă mai întâlnesc cu acel necunoscut. Am căutat altul.

Şi pe urmă altul.

Şi nu mai ştiu câți după aceea.

De fiecare dată ajungeam pe culmile plăcerii.

Te şochez?

Pentru că eu am fost şocată.

Ciudata descoperire îşi limpezea profilul: dacă amantul mi-ar fi aflat numele, povestea, grijile, preocupările, nu m-aş mai fi abandonat, nu m-aş mai fi lăsat dusă de val. Prea multe vorbe, prea multe gânduri, prea multe idei ar fi ridicat între noi un zid de netrecut.

Mi-am înțeles puterea şi limitele: pot ajunge la orgasm, însă doar în anonimat.

Ca să verific – pentru că nu eram în stare să accept situația –, am încercat să obțin această exaltare senzuală cu Franz. Mă aruncam pe el şi încercam să mă excit repetând înflăcărarea, impudoarea, energia de care dădeam dovadă cu amanții mei de-o zi. De pomană. Fie că voința îmi rămânea prea trează, împiedicându-mă să uit de mine, fie că Franz continua să se poarte ca Franz von Waldberg, nu reuşeam să-mi iau zborul. Curând, îmi şi venea să râd de acrobațiile noastre ridicole.

I-am împărtăşit aceste lucruri lui Calgari. Fără să se arate intrigat de mărturisirea mea, a încercat să-i găsească o explicație; ca de obicei, a cercetat ce anume în trecutul meu ar fi putut să-mi cauzeze insatisfacția față de un bărbat pe care-l apreciam. Zadarnic. În loc să pună în discuție eficiența propriei metode, a considerat că tăinuiam anumite secrete din copilărie.

Pe-atunci, nu ştiam ce să cred.

Nu-i mărturisisem nimic mătuşii Vivi. Fiind atât de apropiate, ba chiar complice, îmi făceam griji că ar fi putut să remarce ciudățenia apucăturilor mele. Spre deosebire de mine, Vivi se oferea bărbaților pe care-i cunoştea, care o curtaseră vreme îndelungată, cărora le impusese nesfârşite plimbări şi nenumărate dejunuri. În mod evident, atunci când atingea „clipa magică“, Vivi rămânea ea însăşi, în companii alese pe sprânceană. Aşa încât mă temeam că mă va dezaproba.

Câteva luni am dus această viață dublă.

Dublă? Cu cât trecea timpul, cu atât se adâncea disproporția dintre ele. Una ținea de un ritual ipocrit – existența doamnei von Waldberg –, cealaltă îmi oferea prilejul să explorez inepuizabila generozitate a naturii. Două vieți, într-adevăr, una falsă şi una adevărată. Reflectarea şi originalul.

Într-o seară, m-am dus la Franz, care citea în bibliotecă.

— Franz, să nu-mi porți pică, o să te părăsesc.

A izbucnit în râs, crezând că fac o glumă. Fără să clipesc, am aşteptat să i se stingă ultimul hohot şi am continuat.

— Îmi pare rău că-ți pricinuiesc acest necaz, fiindcă eşti un om bun, tandru, inteligent.

Dintr-odată, şi-a dat seama că vorbesc serios.

— Hanna, ce te-a apucat?

— Nu pot să-ți explic. E vina mea. N-ar fi trebuit să accept să te iau de soț. Simțeam că nu sunt făcută să mă căsătoresc, dar mi-am dat scrupulele la o parte. Acum sunt sigură. Plecarea mea n-are nici o legătură cu tine, nu te simți vinovat, ai fost perfect. Tocmai pentru că eşti atât de minunat, mi-am dat seama că locul meu nu se află în acest tip de viață.

Te scutesc de descrierea scenei care a urmat. Franz a plâns, mi-a adus argumente, a ridicat tonul, a urlat şi a gemut din nou. Eu nu mi-am pierdut sângele rece, fiindcă, deşi nu mințeam, excludeam posibilitatea să ofer frânturi de adevăr. Hotărârea, calmul şi tăcerea mea au ajuns până la urmă să-l scoată din minți. A părăsit casa, trântind uşa.

A revenit după un ceas, împreună cu Teitelman şi cu Nikisch, medicul de familie şi colegul său. Îi convinsese că treceam printr-o criză de demență. Lor le-am expus fără probleme dorința mea de a pleca, fiindcă, spre deosebire de Franz, mă ascultau fără să sufere.

Când l-au înştiințat că nu sunt o femeie bolnavă, ci doar o femeie care doreşte să divorțeze, Franz a scos un strigăt înspăimântător. Era în el, deopotrivă, durerea unui animal rănit şi suferința unui copil. Urletul lui m-a umplut de remuşcări. Chiar atât de mult să mă fi iubit Franz?

În clipa aceea, tremurând, am hotărât, fiindcă nu puteam să-l consolez, să-i ofer tot ce aveam.

A doua zi m-am dus la negustorii de artă cu care îmi alcătuisem colecția de sulfide; le-am sugerat să vină să-mi expertizeze piesele ca să le răscumpere.

N-o să-ți vină să crezi! Mitocanii ăia care mă făcuseră să risipesc o avere nici măcar n-au catadixit să se deplaseze, în ciuda insistențelor mele. După multe stăruințe, unul dintre ei a binevoit să se înfățişeze şi mi-a propus o sumă derizorie, cam a mia parte din ce cheltuisem pe millefiori.

La porunca mea, servitorii l-au dat afară.

Acest episod m-a umplut de silă. Silă față de escrocii ăia, silă față de mine care mă dovedisem atât de naivă, silă față de acele obiecte a căror strălucire se feştelise.

Ce-am făcut?

Dacă vei coborî sub podul Radetzky, în Dunăre, înarmată cu un echipament potrivit, şi dacă vei izbuti să te scufunzi până la fundul apei, vei descoperi, printre păstrăvi şi ştiuci, cea mai barocă floră imaginabilă: au crescut acolo flori de sticlă, câmpii de cristal, o vegetație minerală şi policromă pe care parcă s-ar fi amuzat s-o sădească un dumnezeu bijutier cu gust italienesc.

Acolo, într-adevăr, în mai multe seri la rând, după miezul nopții, am aruncat ceea ce pe vremuri numeam „comorile mele“.

Adio, Viena! I-am lăsat bunurile mele lui Franz, mărunțişul care îmi rămăsese din puşculița personală, milioanele pe care le pusesem la comun în timpul căsătoriei. Fără să-i cer părerea. Şi împotriva opiniei lui Schönderfer.

În vremea aceea, Franz a refuzat divorțul.

Şi s-a tot încăpățânat ani la rând. Îndărătnicia lui m-a mâhnit şi m-a tulburat, pentru că ştiam ce ascunde: Franz nega despărțirea noastră, voia să rămânem împreună, aştepta să mă întorc, fiind gata să-mi dea iertarea.

De-abia luna trecută am primit hârtiile la semnat. Toată pro-cedura fusese asumată de un notar. Dar, de fapt, ce era în spatele acestei afaceri? Consimțise oare Franz – ceea ce îmi doresc sincer –, sau îl silise familia, prin tot soiul de maşinațiuni? Nu voi afla nicicând.

Am plecat de la Viena săracă. Iar asta mi-a prins bine. Avuția care-mi fusese transmisă de către părinții adoptivi mi-a creat un destin pe care nu-l doream, cel de moştenitoare. Lipsită de bani, aveam să mă întorc la adevărata mea viață. Sau aveam s-o reinventez.

Mai întâi m-am stabilit la Zürich. Acolo, în schimbul unor cursuri de limbă, am închiriat o mansardă şi m-am apucat să citesc operele lui Freud. Ulterior, am început o a doua cură, teoretică, nu terapeutică, lucru care mi-a permis să devin la rândul meu psihanalistă.

Da, ai auzit bine, Gretchen! Am devenit doctor de suflete. Îi îngrijesc pe cei aflaţi în suferinţă. Sigur, deocamdată mă chinui să-mi adun o clientelă; dar nu-mi pierd speranţa că voi izbuti.

Simultan, ca să-mi umplu timpul, scriu o carte despre misticismul flamand, un eseu pe care, atunci când îl voi încheia, am de gând să i-l trimit profesorului Freud.

Cum am ajuns aici?

Datorită unui arbore.

De data asta nu e vorba despre un arbore de sticlă fabricat la Murano sau la Baccarat, ci de un tei, către care m-au purtat întâmplător paşii.

Vizitam Belgia împreună cu Ulla, o prietenă din Zürich care predă istoria la şcoala secundară de fete. Străbătusem împreună îmbelşugata Valonie şi, prin contrast, Flandra ni se părea sărăcăcioasă. Asta până când oraşul Anvers şi-a dezvăluit splendorile şi, după aceea, când bijuteria numită Bruges ne-a întâmpinat cu lungile sale canale.

Deşi nu mai aveam timp la dispoziţie, Ulla a ţinut să trecem pe la beghinaj. Ca să înţelegi această insistenţă, se cuvine să-ţi precizez că Ulla militează pentru eliberarea femeilor, contestând rolul secundar pe care, de secole, societatea ni-l atribuie. Ea reclamă dreptul nostru la vot, susţinând că, atâta vreme cât respectăm legile, ar trebui să şi participăm la elaborarea lor. Nu acceptă ideea că suntem inferioare în materie de inteligenţă sau în ceea ce priveşte capacitatea de a alege. E oare nevoie să aşteptăm războaiele şi penuria de bărbaţi ca să redescoperim, de fiecare dată, că femeile pot exercita responsabilităţi sau chiar meserii tradiţional masculine? Deşi nu sunt la fel de înfocată ca Ulla, îi aprob efortul; în acelaşi timp, sper că nu faci parte din tabăra gâsculiţelor care se simt ofensate de această luptă.

După Ulla, beghinele au fost cele dintâi femei emancipate ale Evului Mediu, pentru că au imaginat un model de viaţă autonomă, fără să simtă nevoia de cuplu sau de familie. Evadau din modelele obişnuite – căsătorie, maternitate, văduvie, curtoazie – şi îşi înălţau gândul dincolo de scutece şi de aşternuturi murdare. Organizate într-o comunitate nonreligioasă, ofereau, în acele timpuri de dominaţie masculină, un model alternativ. De altfel, foarte curând, bărbaţii s-au luat de ele; nu o dată le-au atacat modul de viaţă sau chiar l-au suprimat.

Ulla dorea să aducă un omagiu acestor deschizătoare de drumuri şi spera să redacteze un articol pentru o revistă a sufragetelor din Elveţia.

Mărturisesc că eu, în ziua aceea, eram mai degrabă preocupată de băşicile pe care le aveam în tălpi – merg foarte puţin pe jos – decât de elucubraţiile, fără îndoială pasionante, ale prietenei mele.

După ce am trecut podul arcuit de pe Reie, în timp ce Ulla alerga de la o casă la alta şi vizita capela, am zărit un arbore de trunchiul căruia m-am sprijinit.

M-am descălţat, mi-am frecat degetele de la picioare şi apoi am început să visez.

Acolo, sub tei, m-a învăluit o domoală pace. Ca prin miracol, locul mi s-a părut familiar. Poate că liniştea, întreruptă de chemările lebedelor şi gâştelor, îmi amintea de copilărie; poate că atingerea pământului mă trimitea la lungile mele popasuri, când încercam să cuprind întreg globul pământesc cu braţele deschise şi faţa lipită de iarbă. Urcau în mine senzaţii străvechi, care mă tulburau şi mă întremau.

Am avut dintr-odată impresia că viaţa poate fi simplă. Că era îndeajuns s-o inspiri în plămâni, să priveşti cerul, să admiri lumina.

Un fluture s-a aşezat pe o aglică.

Aceste două făpturi arborau aceleaşi culori: verde crud şi galben strălucitor; aidoma în frumuseţe, dar şi în gingăşie, insecta şi floarea nu se deosebeau decât prin modul de viaţă: una îşi cobora rădăcinile în pământ, cealaltă îşi înălţa corpul în aer. Sub ramurile parfumate, sedentara şi nomadul aveau o consfătuire. Ce-şi spuneau oare?

Brusc, mi s-a părut că întreg universul se concentrase acolo. Bătaia uşoară de aripi părea respiraţia plantei. Lumea se rânduia într-un decor panoramic care prindea ca într-o ramă această nepreţuită întâlnire dintre vegetal şi animal, dezvăluindu-mi esenţialul, continuitatea vieţii inocente, tenace.

Trupul mi se elibera de o povară; sute de kilograme îmi dispăreau din spate; deveneam aeriană.

— Hei, Hanna, ai surzit?

Ulla mă striga dintr-o clădire unde se întâlnise cu o colegă istoric. Voia să-mi comunice entuziasmul ce o cuprinsese.

Am părăsit fizic arborele, însă o parte din mine rămăsese acolo. Înăuntrul meu se întronase pacea. Mi se comunicase un secret major. Deşi sentimentul persista, era imposibil de transpus în cuvinte.

Ulla discuta cu acea erudită flamandă, care-i împărtăşea convingerile.

Le ascultam neatent discuţia, care avea ca subiect beghinele de pe vremuri. Specialista în istorie i-a încredinţat până la urmă prietenei mele un manuscris medieval.

Întoarse la hotel, m-am aşezat în faţa ferestrei ca să-mi iau zborul, prin visare, lângă tei, în vreme ce Ulla, lungită pe unul din paturi, răsfoia preţioasele pagini pe care le luase cu nemăsurat entuziasm.

Când să coborâm la masă, avântul i se stinsese.

— Versurile astea nu-s decât flecăreală nevrotică. Divagaţii de gospodină frustrată. Jenant! Nu slujesc deloc cauza femeilor, nici vorbă de aşa ceva. Când mă gândesc cât de indignată era colega mea că *Oglinda nevăzutului* nu fusese niciodată publicată! Eu cred că, dimpotrivă, ar merita dată uitării.

Şi a zvârlit manuscrisul pe fotoliu.

După cină, din lipsă de preocupare, am deschis dosarul şi l-am răsfoit.

Doar după câteva pagini eram întoarsă pe dos. Arborele! Mă scăldam din nou în aerul lui! Teiul scrisese acele poeme…

Iată cum am ajuns să fiu pasionată de Anne de Bruges, autoarea volumului, o femeie despre care nu se ştie nimic şi despre care am hotărât să aflu cât mai multe. Surprinsă, dar înţelegătoare, Ulla a promis să mă sprijine în cercetările mele prin Arhive.

Dacă-mi îngădui, o să-ţi vorbesc despre ele într-o viitoare scrisoare. Nu-i aşa că *Oglinda nevăzutului* e un titlu splendid?

Pe dosul plicului ai adresa mea din Zürich, o adresă din ce în ce mai improbabilă, fiindcă, de când nişte cunoştinţe din domeniul psihanalizei mi-au promis de lucru în Belgia, am luat în calcul să părăsesc Elveţia. Mă rog, rămâne de văzut…

Răspunde-mi, dragă Gretchen. Te rog. Orice-aş fi făcut, iartă-mă. Şi iartă-mă şi pentru ce n-am făcut. Îţi pândesc mesajul cu nerăbdare.

Devotata şi iubitoarea ta
Hanna

— Ce aţi învăţat din lecţia succesului?

— Nimic. L-am primit ca pe un dar şi-atât.

— Ce-aţi învăţat din eşecuri?

— Că meseria mea îmi place mai mult decât reuşitele.

— Ce v-a învăţat cinematograful?

Ziarista, cu pixul între buze şi reportofonul în mână, încântată că a pus o întrebare atât de categorică, aştepta un răspuns.

— Că am fese bombate.

Anne se ridică, o salută pe jurnalistă şi părăsi încăperea.

Johanna i-a mulţumit colegei sale; apoi s-au felicitat reciproc pentru acest interviu exclusiv, şi-au promis că vor lua masa în oraş, s-au îmbrăţişat zgomotos şi s-au despărţit.

Johanna s-a dus la Anny, care contempla oceanul. Îşi vânduse reşedinţa din Beverly Hills şi se stabilise aici, pe coastă, într-un pavilion lung şi alb pe malul apei, o casă potrivită mai degrabă pentru un inginer, pentru un medic sau pentru un cuplu din clasa de mijloc decât pentru o vedetă multimilionară. Johannei nu i-a convenit; însă când a priceput avantajele pe care decorul le putea atrage pentru fotografi, dar şi interesul redacţional de a o descrie pe Anny în acest refugiu provizoriu, i-a ţinut partea.

— Bravo! I-ai oferit material pentru un articol savuros.

Anny a aprobat din cap, fără să-şi ia privirea de la apa care-şi ondula valurile.

— Ethan iese în seara asta.

— Nu te duci să-l iei de la închisoare?

— Nu, i-am trimis o maşină. N-aveam chef să-mi trimiţi în faţa penitenciarului un regiment de paparazzi care să mă imortalizeze în braţele lui.

Johanna nici măcar n-a încercat să se apere, lucru pe care Anny l-a apreciat. Întorcându-se spre agentă, i-a spus:

— Acum mă simt bine.

Cum afirmaţia i s-a părut nesuferită, Johanna s-a lăsat dusă de furie:

— Nu. De când îţi e „bine“, îţi e foarte rău. Anny, ai una dintre cele mai interesante, mai profitabile meserii din lume şi tu te ascunzi aici, nepăsătoare. Îţi cerusem să studiezi scenariul pentru *Femeile tatălui meu*. Întreg Hollywoodul dă din coate să obţină textul, va fi evenimentul anului următor. Iar tu stai şi te topeşti de dorul lui Ethan!

— L-am citit.

Johanna a aplaudat. În sfârşit! *Femeile tatălui meu* se anunţa o comedie de primă mână. Agenţii, înfrigurați, se înghesuiau ca să-şi plaseze clienţii şi clientele în afacere. Cu toate astea, Anny Lee, prima actriță contactată, nu-şi făcuse timp să răspundă vreme de două luni.

— Patronii studioului nu te vor decât pe tine, îţi dai seama? Doar pe tine. Au refuzat orice contact cu alte mărimi.

— Păcat, pentru că nu mă bag.

Johanna păli. Anny continuă să contemple Pacificul.

— Draga mea, eşti insuportabilă. Ăsta e Filmul.

— Ai dreptate: e FILMUL, MARELE FILM DE RAHAT al anului şi, normal, concurenţa e mare. Ai râs măcar o singură dată citind scenariul? Eu nu. Ai văzut personaje? Am întrezărit doar nişte umbre care enunţă grosolănii…

— Asta se gustă azi.

— E prost gust.

— Piesa a triumfat pe Broadway.

— N-o să-mi schimb părerea pentru că mii de oameni ridică în slăvi nişte prostii.

— Anny, trezeşte-te! Suntem la Hollywood, draga mea. Există proiecte din care nu poţi să lipseşti. Cred că nu-ţi cunoşti privilegiile. Faci parte din clubul restrâns al primelor persoane la care ajung scenariile. Poţi alege.

— Asta şi fac, aleg să refuz.

— E sinucidere curată!

Anny se îndreptă spre masa joasă acoperită cu dosare.

— Johanna, ai presupus că mă las de muncă. Fals. Vreau un rol cât se poate de repede. O poveste frumoasă, de care să fiu mândră.

Arătă spre vraful de hârtii.

— Uite… îţi promit că le citesc pe toate săptămâna asta. Trebuie să fie şi unul bun printre ele, nu?

Johanna ridică din umeri, agasată: ar fi trebuit să rămână la întreprinderea tatălui ei, din Seattle, în loc să se chinuie să reuşească la Hollywood. Să construieşti pe toate planurile cariera unei vedete şi să ajungi, până la urmă, să auzi aşa ceva!

— Gata, am isprăvit. Întâlnire fericită cu puşcăriaşul tău! Mi-am irosit prea mult timp pe-aici.

Johanna a trântit uşa. În drum spre maşină s-a aşteptat în fiecare clipă ca Anny s-o strige. Trăise scena asta de o sută de ori; de o sută de ori plecase supralicitându-şi supărarea; de o sută de ori, Anny, cu inima ei largă, nu putuse suporta conflictul şi alergase după ea.

Când a ajuns la portieră, Johanna a aruncat pe furiş o privire către casă. Anny nu se arăta.

Încurcată, s-a aşezat la volan şi a lăsat să se scurgă câteva minute, aranjându-şi machiajul.

Zadarnic.

Anny plecase să se plimbe pe malul oceanului.

Seara, Ethan a sunat la uşă. Anny a deschis, s-au îmbrăţişat şi, fără o vorbă, s-au dus în camera unde cuviincios, aproape timid, s-au redescoperit.

În timpul mesei, Ethan a povestit experienţa puşcăriei, umilinţa statului în celulă, relaţiile cu deţinuţii, cultul bodybuildingului care se instaurase acolo. Îţi puteai da seama dacă un deţinut avea o pedeapsă lungă sau scurtă după masa lui musculară.

— Eu sunt croit din iască. N-aveam cum să devin atlet în cinci luni.

Totul a decurs firesc între ei. Şi-au petrecut prima noapte împreună de parcă înaintea ei ar mai fi fost alte câteva mii.

Ritmurile şi umorile lor erau în perfectă armonie. Preţuiau fiecare clipă a vieţii.

Ethan se simţea renăscut în acest decor oceanic.

Anny citea scenariile. În loc să se înfurie din pricina neghiobiilor care îi fuseseră trimise, râdea. Pe lângă filmele cu efecte speciale ale căror personaje aveau subţirimea unui băţ de chibrit, a parcurs vreo douăzeci de poveşti „de legănat curul“ – prin asta înţelegea nişte texte care pretindeau ca o gagicuţă să traverseze din când în când ecranul. Nici în scenariile mai elaborate n-a găsit însă mare lucru.

— Ştii, Ethan, când ai un fizic de „fată drăguță“ eşti condamnată să joci fie prostuțe, fie curviştine. Cele semifrumoase au baftă, pentru că primesc roluri psihologice. Iar cele nasoale sunt de-a dreptul răsfățate: distribuite în roluri negative, au parte de țoale extravagante şi de cele mai bune replici.

A observat un detaliu îngrijorător în comportarea lui Ethan. Dacă discuția aborda viitorul, Ethan devenea neliniştit, iar pe frunte îi răsăreau stropi de sudoare. Atunci când se afla la mai mult de doi metri de ea şi televizorul îşi deşerta sacul de veşti proaste, constata că Ethan, gâtuindu-şi emoțiile, făcea eforturi să nu se prăbuşească.

„Ce sensibilitate poate să aibă, se gândi Anny. E mai rău ca mine.“

Ar fi trebuit, vai, să-şi ducă raționamentul până la capăt.

Într-o dimineață, pe când aranja nişte loțiuni, a răsturnat trusa de toaletă a lui Ethan. Pe podea s-au rostogolit nişte medicamente: analgezice, calmante, somnifere, stimulatoare, energizante. Iată de ce se ducea Ethan atât de des să se spele pe mâini.

Ce era de făcut?

În cursul dimineții şi-a ascuns descoperirea, apoi a încercat un dialog în timpul plimbării de după-amiază:

— Ethan, ce suntem noi, în opinia ta?

— Nişte animale. În noi, viața este doar organică. Nu cred în existența sufletului. Nu suntem decât materie organizată. Asta înțeleg eu prin „animal“.

— Ştii animale care să aibă vicii? Animale care beau, care se droghează? Sau pur şi simplu animale nevrozate?

— Nu.

— Deci nu suntem animale…

— Ba da, suntem nişte animale neliniştite.

— De ce? Pentru că avem suflet?

— Nu, pentru că, din punct de vedere chimic, suntem prost dozați.

— După tine, totul e chimie?

— Asta suntem. Când ți-e frică, e chimie. Când nu-ți mai e frică, tot chimie.

— Dar când te privesc şi mă simt fericită?

— Chimie. Suntem două formule chimice compatibile.

— Ce romantic!

— Romantismul decurge dintr-un echilibru molecular.

Anny n-a mai insistat. Simțea că, atâta vreme cât dorea să grăbească dezintoxicarea lui Ethan, trebuia mai întâi să-i detoxifice creierul. Bărbatul gândea, aidoma secolului său, strict materialist. Viața spirituală se reducea la nişte componente fizico-chimice. De îndată ce se confrunta cu un fenomen ciudat – o angoasă, o întrebare fără răspuns, o emoție neaşteptată –, reacționa înghițind o pilulă. Până şi faptul că se angajase într-o unitate psihiatrică se datora doar nevoii de a-şi medicaliza existența.

Fără să intre în panică, răbdătoare, Anny şi-a jurat că-l va ajuta. Devenind responsabilă pentru altcineva, devenea responsabilă pentru sine însăşi. Compasiunea îi dădea tărie. De altfel, pe vremuri, cuvântul „milă“ este cel care le pecetluise relația. Iar Anny şi Ethan se amuzau pe tema asta, preferând să-şi şoptească „Mi-e milă de tine“, decât „Te iubesc“. Aveau senzația că formularea exprimă un sentiment urgent, puternic, profund.

Ca în fiecare zi, şi-au încheiat plimbarea ținându-se pe după mijloc. În jurul lor zburau pescăruşii, ca nişte domnişoare de onoare în rochii dalbe.

Acasă, Anny a pregătit un ceai, apoi s-a apucat de al treizecilea scenariu. Pentru ca agentul să permită accesul scenariului la vedetă, producătorii care-i trimiteau un script lui Anny Lee trebuiau să depună într-un cont o sumă apreciabilă. Acest dosar nu urmase însă calea obişnuită. Autorul, un european, îl încredințase unui prieten, care îl înmânase altui prieten, un tehnician pe care Anny îl prețuia.

În ciuda acestei prejudecăți potrivnice, Anny l-a deschis.

Un ceas mai târziu, îl închidea, tulburată.

Fără să mai tergiverseze, Anny a format numărul de telefon mâzgălit pe copertă.

I-a răspuns o voce somnoroasă:

— Da?

— Sunt Anny Lee, v-am citit scenariul şi…

— E ora trei dimineața…

— Scuze, sun de la Los Angeles.

— Cine sunteți?

— Anny Lee! Mi-a plăcut foarte mult scenariul dumneavoastră.

— E-o farsă?

— Nu, chiar Anny Lee vă sună. Vreau să fiu Anne din Bruges.

37

Anne zăcea într-o temniță întunecată, cu ziduri umede, înecată de miros de urină. Din pietre ieşeau nişte pufi alburii; când îşi trecea mâinile peste pereți, lui Anne i se prindeau sub unghii resturi de silitră, care apoi îi iritau ochii şi îi întorceau stomacul pe dos, până la vomă.

În trei zile, fusese năpădită de viermi; totuşi, după ce s-a scărpinat, s-a dus cu gândul la vacile care îndurau muştele şi la jivinele cu blana plină de goange, şi s-a hotărât să nu-i ia în seamă. Prinsă în această furtună care-i răvăşea viața, în mijlocul cloacei căreia i se spunea închisoare, se străduia să rămână senină. Dacă-şi pierdea controlul, ar fi apărut la proces cu o față vinovată.

Urma să fie judecată chiar în cursul zilei. Ancheta fusese încheiată în grabă, ceea ce nu le dădea motive de optimism susținătorilor ei – Braindor, mătuşa Godelième, oameni din popor.

Probele se dovedeau zdrobitoare. Din pricina văditelor semne de otrăvire – contracții, spasme, sufocare –, moartea Marii Domnişoare fusese pusă pe seama unei crime. La ceasul utreniei, când s-a aflat că medicul cordelierilor sucombase în condiții identice, s-a stabilit o legătură între cele două cazuri. Din acel moment, totul o acuza pe Anne: în masa ei de scris s-a descoperit o fiolă verde conținând otravă, adică acea licoare pe care beghinele văzuseră că Anne i-o administra bolnavei; ucenicii de la Saint-Côme au depus mărturie că Anne discutase în mai multe rânduri cu magistrul lor şi că luase cu ea diverse substanțe. Cum trecuse în ziua aceea pe la azil cu un sfert de oră înainte de strigătele de agonie, a apărut ipoteza că Anne îl ucisese pe Sébastien Meus ca să-i închidă gura.

Aceste două omoruri nu erau însă singurele sale crime: Ida confirmase că verişoara ei organiza, în nopțile cu lună plină, ritualuri satanice în cârdăşie cu fiarele pădurii. Povestind ciudata călătorie nocturnă şi înflorind cu o groază de detalii scalda din poiană, a susținut că Anne practica un cult al astrului argintiu, ridica spre stele incantanții tainice şi sfârşea, invariabil, prin a se lăsa posedată de lup. Îmbrățişările lor sălbatice o umpluseră de silă, strigătele de desfătare ale verişoarei sale depăşind în intensitate mârâitul fiarei. Acest cap de acuzare s-a răspândit iute în tot oraşul; a încins într-atât spiritele, încât i-a convins pe toți, încetând să mai plutească în incertitudine. Preferând lămuririle vulgare argumentelor sublime, bărbați şi femei laolaltă au găsit că e mai plauzibil ca o vrăjitoare să se împreuneze cu un lup decât ca o tânără fecioară să-şi impună vrerea unor fiare primejdioase.

Mai încolo, Idei nu i-a venit deloc greu să descrie meditațiile lui Anne ca pe nişte căderi în transă, prin care îl lăsa pe Necuratul să-i pătrundă în corp. Mai mult, a pretins că e victima unui blestem proferat de verişoara sa: cum altfel putea fi interpretată cumplita degradare fizică pe care o suferise? Arătându-şi chipul înspăimântător, cicatricile, arsurile, o acuza pe Anne de nenorocirile ce se abătuseră asupra sa.

Imaginația slutei n-avea limite; în fiecare nouă zi, adăuga alte mârşăvii infamante. Din fericire, locotenentul a închis repede investigația, pentru că, altfel, Ida ar fi ajuns să-i impute lui Anne până şi incendiul iscat de mâna ei.

Cum nu pricepea o iotă din poemele sale – „nişte fleacuri cu pretenții“ –, Ida n-a ştiut să se slujească de ele. Arhivicarul, în schimb, aflând în aceeaşi zi de arestarea iluminatei şi de moartea ocrotitoarei ei, a trimis instanței propriile cópii, cărora le-a adăugat o notă în care afirma că descoperise în texte expresia ateismului sau a unei credințe opuse pildelor Bisericii. Prin urmare, acuzelor de drept comun li s-a alăturat aceea de impietate, cu suspiciuni de erezie. Ca să-l liniştească pe procuror, care se temea că în

această situație audierea ar fi durat prea mult, arhivicarul i-a făcut o vizită şi i-a explicat că n-avea rost să ceară un magistrat al Inchiziției, câtă vreme el însuşi se oferea în calitate de consultant teologic.

Atunci când lui Braindor i-au ajuns la urechi aceste lucruri, a încercat să-şi mobilizeze relațiile. Toți însă tremurau; din pricina anabaptiştilor, müntzerismului, numeroşilor disidenți care atacau religia romano-catolică, incendiind Flandra şi Germania cu revoltele lor, nu a obținut decât răspunsuri politicoase, indignări vagi şi promisiuni mălăiețe. Nici un învățat, nici o față bisericească n-avea să vină să se opună explicațiilor arțăgoase ale arhivicarului care se poftise singur la proces.

Răsună un zornăit.

Țâțânile ruginite gemură.

Străjerul deschise ferestruica temniței, îi ceru lui Anne să-l urmeze, deschise şi apoi închise nenumăratele grilaje cu cheile uriaşe dintr-un mănunchi, o conduse în sala de grefă şi apoi la tribunal.

La vederea ei, oamenii oftară uluiți. Frumoasă, incredibil de curată, cu trăsăturile neîntinate şi senine, n-avea nici o legătură cu vrăjitoarea despre care se tot trăncănea de trei zile încoace.

Ascuns după un stâlp, Braindor zâmbi: prin grația, lumina şi agerimea ei, Anne îşi susținea cauza mai bine decât orice avocat. Uimit, călugărul îşi recăpătă speranța.

În cursul interogatoriilor precedente, Anne înțelesese de unde i se trăgeau atacurile – de la arhivicar şi de la verişoara ei. Avea, prin urmare, două soluții: să le accepte sau să le respingă.

Cum ar fi putut s-o schimbe pe Ida? Nu-şi închipuia că verişoara ei putea fi capabilă să ucidă cu sânge-rece două persoane şi apoi să-şi acuze binefăcătoarea de crimă. Nu proiectezi asupra altora decât gesturile de care eşti tu însuți în stare. Atunci când e vorba să descâlcească motive, imaginația e lipsită de imaginație: se aventurează într-o țară străină şi o străbate rămânând neschimbată. Inaptă s-o bănuiască pe Ida de răutate, Anne voia doar să-i corecteze povestea despre lup. În privința arhivicarului, avea să-i demonstreze atât de limpede eroarea, încât se va bucura de înțelegerea judecătorilor.

Îi lipsea însă explicația pentru otrava din fiolă… Trăgea totuşi nădejde că, după trei zile de cercetări, ofițerul însărcinat cu ancheta avea să descopere nişte indicii, de nu chiar nişte răspunsuri.

I se citiră capetele de acuzare.

Pe măsură ce era înfățişată ca o vrăjitoare, ca o smintită, ca o asasină, Anne îşi lua zborul din încăpere, gândindu-se la lebedele de pe canale, la florile dindărătul casei, la salcia maiestuoasă care-şi trăia liniştită doliul pe malul râului. Pe scurt, senzația că interpelau pe altcineva îi era atât de puternică, încât încetă să mai asculte.

Procurorul se văzu nevoit să-i repete de câteva ori prima întrebare:

— Recunoaşteți îndreptățirea acuzațiilor?

— Există un temei în fiecare, însă nici una nu este adevărată.

— Detaliați.

— M-am dus într-o poiană să mă scald printre peşti şi broaşte, dar nu am îndeplinit nici un ritual satanic. Am scris poeme, dar ele îl proslăvesc pe Dumnezeu şi mare îngăduința Lui. Am turnat fiola verde în paharul Marii Domnişoare, însă conținea un leac care de două săptămâni îi aducea vindecare, oricine poate depune mărturie. În privința lui Sébastien Meus, el este cel care îmi încredințase acest leac, născocit de dânsul. Îl admiram; o salvase, în două rânduri, pe verişoara mea, Ida. Iar pe Marea Domnişoară o veneram. Acuzațiile aduse aici sunt nişte închipuiri.

— Negați?

— Neg atât actele, cât şi intențiile. În adâncul sufletului, nu am vrut decât binele semenilor mei.

— Doar o vrăjitoare vorbeşte cu animalele.

— Nu, toți cei care stau în preajma lor le desluşesc limbajul şi reuşesc să comunice cu ele.

— Chiar şi cu un lup?

— Lupul este o făptură a lui Dumnezeu, ca şi noi.

— Prin urmare, poți face dragoste cu un lup?

Anne îşi muşcă buzele. De ce oare vorbele ei nu îi convingeau pe acuzatori? Le treceau pe lângă urechi fără să fie auzite, ca un păstrăv care-ți scapă printre degete.

— N-am făcut dragoste cu un lup. Şi nici cu altcineva.

În audiență se auzi un murmur: unii încuviințau, alții se îndoiau.

Atunci arhivicarul îndreptă atenția asupra lui, ciocănind în scaun.

— Cu toate astea, declară el calm, când vă citim poemele, nu rămânem cu impresia că ascultăm o inocentă. Îngăduiți-mi să citez:

Tu, iubitul meu, cavaler fără armă,
Mă mângâi cu palme de rouă,
De ce legătura noastră se sfarmă?
O ființă eram, iată că suntem iar două.

Zâmbea, crezând că dilema s-a lămurit.

— Evocați tot soiul de îmbrățişări, de trupuri care se întrepătrund, iubiții şi iubitele sunt din ce în ce mai mulți. Acesta să fie vocabularul unei fecioare?

— I-am precizat deja Monseniorului că vorbele mele arareori traduc ceea ce exprim. În acest poem mă adresam lui Dumnezeu.

— Desigur, cuvintele nu se pun în slujba unei poete modeste, de teapa dumitale, cu asta sunt de acord. Totuşi, țin să scot în evidență registrul în care vă urmăriți cuvintele atunci când nu le găsiți: cel al desfrâului.

— Nu sunt decât nişte imagini.

— Şi ce imagini! Trupuri, dezmierdări, penetrări, sudoare, extaz. Câtă destrăbălare! Ai zice că eşti în ograda lui Satan.

— Monseniorul n-a citit *Cântarea Cântărilor*?

Împunsătura îl stingheri pe arhivicar. Dindărătul stâlpului, Braindor era în culmea fericirii: chiar dacă această replică tăioasă nu i se datora direct, nu era străin de ea, câtă vreme el o îndemnase pe Anne să citească Biblia.

Magistrații îşi continuară lucrările:

— Ce căutați în poiană?

— Tihna necesară ca să meditez.

— Ce înțelegeți prin meditație?

— Să uit de mine. Să ating esențialul.

— Esențialul?

— Iubirea care leagă elementele acestei lumi. Dumnezeu, într-un anume sens.

Arhivicarul se ridică, violent.

— „Dumnezeu, într-un anume sens“! Cum să îndurăm asemenea expresii? De parcă Dumnezeu ar fi relativ.

— Monseniorul are dreptate. Dumnezeu este totul. Totuşi, „Dumnezeu“ nu e decât un fel de-a spune.

— Mă ia de sus, ea, ignoranta, pe mine, eruditul! Câtă obrăznicie!

— Nu asta contează, Monseniore, nu obrăznicia îmi e judecată aici.

Publicul rămase fără glas. Gingăşia şi drăgălăşenia fetei nu o împiedicau să-şi arate hotărârea. Era surprinzătoare şi impresiona din ce în ce mai puternic.

— De ce ieşiți noaptea?

— În timpul zilei, lucrez în beghinaj.

— De ce în nopțile cu lună plină?

— Ca să nu mă rătăcesc prin câmpuri şi păduri. Ca să văd obstacolele.

— De ce părăsiți oraşul?

— Am nevoie de natură.

— De ce?

— Pentru că… în oraşe nu văd decât urmele oamenilor. În pădure îl simt pe Dumnezeu.

— Dar în biserici, construcții ridicate totuşi de oameni, îl vedeți pe Dumnezeu?

— Da, dacă privesc lumina.

Răspunsul ei a fost urmat de o tăcere adâncă. Anne nu şi-a dat seama că ultima replică îi era potrivnică. Toți cei de față considerau că biserica este un locaş unde împlineşti cele de cuviință, unde îngenunchezi, îți faci cruce, reciți, asculți, te rogi, cânți, te spovedeşti. Dacă priveşti fix într-un punct, acesta se cade să fie imaginea lui Cristos de deasupra altarului, iar nu lumina. Anne nu glăsuia precum o creştină obişnuită, ci mai degrabă ca o sălbatică. Se contura tot mai mult asemănarea ei cu femeia vrăjitoare, liberă, trufaşă, apropiată de natură şi de sex.

— Verişoara dumneavoastră Ida vă acuză că ați blestemat-o.

— De ce-aş fi făcut asta? De luni de zile o îngrijesc. Îmi iubesc verişoara.

— Iubiți pe toată lumea?

Întrebarea zeflemitoare ieşise din gura prelatului.

Anne îi răspunse cu calm:

— Încerc.

Se întoarse spre arhivicar şi adăugă:

— Chiar şi atunci când mi-e greu s-o fac. Nu ne-a sfătuit oare Isus să ne iubim duşmanii ca pe noi înşine?

Prelatul ridică din umeri, vrând să pară că se află deasupra muritorilor de rând.

Procurorul continuă, meticulos, de parcă minuția ar fi ținut loc de inteligență:

— Noianul de năpaste venite pe capul verişoarei dumneavoastră pare suspect: a fost prinsă într-un incendiu inexplicabil, apoi a fost găsită atârnând de-o frânghie.

— Biata Ida, cât i-a fost dat să îndure!

— Ea spune că i-ați făcut farmece.

— Câteva dintre necazurile prin care a trecut i-au pus la încercare sufletul. Ida suferă atât de mult, încât, adesea, durerea i se preschimbă în ură, în furie, în delir. În acele clipe, simte nevoia să găsească un vinovat pentru pacostele ei, altul decât ea însăşi. În loc să-şi scruteze conştiința, preferă să desemneze un vrăjmaş.

— Negați că i-ați făcut farmece?

— Aşa ceva nu există.

— Poftim?

Publicul împărtăşea stupoarea judecătorilor.

— Nu credeți în blesteme?

— Nu. Scornelile cu farmece, vorbe de deochi, descântece care-i împing pe oameni în genune sunt poveşti de adormit copiii. Cuvintele n-au această putere.

— În consecinţă, nu credeţi nici în binecuvântare?

Anne simţi că o lasă puterile. Nu văzuse capcana întinsă de arhivicar.

Încremenită, îngăimă ceva nedesluşit.

Arhivicarul nu-i lăsă timp să se-adune:

— Credeţi, deci, că slujbele noastre sunt nişte cântecele copilăreşti. Cuvintele rostite la botez, la căsătorie, la hirotonisire sunt doar un zumzet de viespe. Nu vă gândiţi că aceste formule atrag bunăvoinţa divină asupra unei persoane?

Anne se ferecă în tăcere.

— De fapt, este logic. Dacă nu credeţi că blestemul îl trezeşte pe Satan, nu credeţi nici că binecuvântarea îl cheamă pe Dumnezeu. Trăiţi în afara Bisericii.

Ridică o carte, pe care o arătă curţii şi publicului.

— Dacă facem apel la *Malleus Maleficarum*, acest tratat scris de doi dominicani care, de cinci decenii încoace, reprezintă un reper, acuzata întruneşte criteriile care definesc o vrăjitoare: glosolalie – vrăjitoarea foloseşte un idiom necunoscut nouă, aşa cum a adeverit verişoara ei şi după cum o demonstrează obiecţiile ei constante la adresa limbajului nostru –, mişmaşuri cu buruieni de leac – în mod limpede, nu îşi îngrijea verişoara decât ca să experimenteze noi reţete –, prepararea de otrăvuri – destinate Marii Domnişoare şi medicului de la Saint-Côme, care era pe cale s-o denunţe –, folosirea de farmece împotriva verişoarei ei, pe care a schilodit-o. Priviţi-o pe aceasta din urmă şi veţi observa de câtă înspăimântătoare eficacitate a dat dovadă! Toate astea îi dovedesc îndeletnicirile vrăjitoreşti şi, de bună seamă, erezia, aşa cum a fost ea definită în bula *Super illius specula* de către papa Ioan al XXII-lea!

Braindor a vrut să intervină. Arhivicarul continua, cu tonul lui sforăitor şi vocea categorică, vânătoarea de vrăjitoare declanşată de Inocenţiu al VIII-lea în 1484, însă ascundea ambiguitatea din *Malleus Maleficarum – Ciocanul împotriva vrăjitoarelor*, cartea lui Heinrich Kramer şi Jakob Sprenger, un tratat care sprijinea urmărirea, identificarea şi apoi executarea vrăjitoarelor. În ciuda succesului şi reeditărilor sale permanente, Roma îl interzisese în 1490, denunţându-i contradicţiile în raport cu demonologia catolică.

Prevăzând aceste obiecţii, arhivicarul se întoarse teatral către judecători.

— Cred, de asemenea, că îndărătul acestei erezii se ascunde şi alta. La fel de gravă, dacă nu mai gravă. Aş putea, domnilor judecători, ca, în calitate de consultant teologic, să pun o întrebare?

Anticipând să nu şi-l pună în cap pe noul arhivicar, care semăna din ce în ce mai mult cu un inchizitor, judecătorii îşi dădură acordul.

Îndeobşte cât se poate de sobru şi de puţin concupiscent, de data asta prelatul se întoarse către tânără şi o privi pofticios, ca pe o ciosvârtă de pui pe care s-ar fi pregătit s-o înfulece.

— Ce părere aveţi, Anne, despre indulgenţe?

Fusese dăscălită de Braindor, aşa că a înţeles unde bătea prelatul. Chibzui rapid şi răspunse:

— Aţi ghicit, Monseniore.

— Nu mai spune…

— Ştiţi prea bine că le dezaprob.

— Aidoma luteranilor?

— Ce mai contează! Nu-ţi cumperi mântuirea cu bani. Cu Dumnezeu nu se negociază. Indulgenţele nu-i folosesc nici lui Dumnezeu, nici păcătosului.

— Şi-atunci cui?

— Celor care intermediază.

Sala fu străbătută de un freamăt.

Braindor se sprijini de stâlp. Tocmai pricepuse că Anne nu va ceda. Incapabilă de compromis, va continua să rostească, fără înconjur, fatal, tot ce-i dicta credința.

— Deşi ne-am format o opinie, conchise prelatul, vă oferim un ultim prilej să vă îndreptați. Această credință cu care vă făliți ați putea-o nutri fără sfintele taine?

— Da.

Publicul se arătă cuprins de indignare, judecătorii se priviră clătinând din cap.

Arhivicarul era în culmea fericirii. Cu un gest amplu al mâinii larg deschise, părea că spune adunării: „Iată, cea de-a doua erezie a fost confirmată!“

38

Namur, 10 septembrie 1913

Draga mea Gretchen,

Când ţi-am recunoscut scrisul pe plic, inima a fost cât pe ce să-mi sară din piept. Cât de fericită m-ai făcut! Îți recunosc vocea sub acele vorbe, îți aud timbrul blajin, uşor tremurător, care estompează frazele cu o pudică prudenţă. Mirosind hârtia, ți-am recunoscut parfumul, aroma de lăcrămioare şi trandafir, o mireasmă care mi-a amintit de urzeala pielii tale. Ce călătorie! Ai ajuns la mine aproape întreagă, în acest plic pecetluit.

Sigur, scrisoarea ta a rătăcit mult înainte să-mi parvină în Rue des Fossés, pentru că am schimbat numeroase adrese. N-are importanţă! Nu s-a pierdut. Cum nu ne-am pierdut nici noi. Îți merge bine, lui Werner al tău de asemenea. Îmi povesteşti bucuriile şi grijile tale, corespondăm din nou. Când am aflat că băieții tăi sunt militari, mai să nu-mi vină a crede: în mintea mea rămăseseră ca pe vremuri, nişte spiriduşi în pantaloni scurți, care-mi veneau până la brâu, cu voci subțiratice, alergând prin viroage gata să-şi rupă gâtul. De altfel, chiar şi după ce am aflat amănunte legate de izbânzile lor de adulți, mi-i închipui tot ca pe nişte puşti, doar un pic mai înalți, mai puțin ciufuliți şi gătiți în uniforme de ofițer.

Acum locuiesc la Namur. Cu ajutorul congregației Surorilor de Caritate, mi-am găsit primii clienți. Am ajuns, în sfârşit, să practic! Tratez bărbați şi femei fără speranţă! Uneori, mă simt atât de plină de recunoştinţă, încât îmi vine să îmbrățişez trecătorii pe stradă, de la lăptar la lampagiu. Exercitându-mi vocația, onorez energia care zace în mine, o fac utilă, generoasă, îmi călăuzesc forțele vitale către ceilalți. Nu speram vreodată să ajung la o asemenea împlinire!

Cum clientela mea nu e numeroasă, am destul timp la dispoziție. În afara câtorva cursuri de limbă pe care le dau unor copii din Namur, scriu o carte despre Anne din Bruges; îți aminteşti, mistica flamandă despre ți-am pomenit.

Cât de ciudată e condiția noastră… Cu cât o studiez mai mult pe Anne, cu atât mă apropii de ea. La început spuneam „prietena mea“, apoi „verişoara mea“ şi „sora mea“; acum am impresia că suntem totuna. Într-adevăr, dacă m-aş fi născut în alte vremuri, puteam fi ea. Anne se simțea diferită; eu, de asemenea. Anne nu voia ca viața ei să însemne doar slujirea unui bărbat, căruia să-i facă copii; eu, aşijderea. Presimțea că înlăuntrul ei se află ceva mai mult decât putea discerne cu ochiul liber; şi eu cred acelaşi lucru. Acest infinit pe care-l descoperea în sine, dar care o depăşea îl numea Dumnezeu; eu l-aş numi mai degrabă inconştient.

E doar o problemă de vocabular?

Nu sunt aşa de sigură.

Cuvintele nu se reduc la cuvinte, căci fiecare are un sens doar prin raportare la celelalte. Concluzia? Cuvintele nu ne aparțin, decurg din concepția pe care o exprimă, rămân solidare precum soldatul şi armata. Nu există franctirori printre cuvinte. Contează doar oastea.

Statul-major al epocii respective era teologia monoteistă. Anne folosea termenii veacului său ca să descrie nesfârşita bogăție pe care o explora înlăuntrul propriei ființe. În vremea acestei Renaşteri exclusiv creştine – protestanții şi catolicii îşi disputau fidelitatea față de Evanghelii, dar fără vreun rezultat –, ea şi-a interpretat căutările interioare folosind lexicul ideologiei dominante.

Când Iubirea prinde să grăiască,
Doar Iubirea simte şi aude,
Sub straiele menite s-o ferească,
Rămâne curată, nouă, fugind fără s-asude,
Nimic nu-i rezistă, regină a iluziei de taină,
Veşnic prezentă, ascunsă mereu,
Dosindu-şi până şi nesfârşita faimă,
Rămâne singurul, adevăratul dumnezeu.

În ochii contemporanilor, Anne vorbeşte despre Iubirea nesfârşită de Dumnezeu. După mine, ea se referă la *libido* – numele grecesc al iubirii –, acea energie ascunsă în străfundurile fiinţei, care se află la originea acţiunilor şi gândurilor noastre.

Ca şi Dumnezeul ascuns pe care-l descrie Anne, pulsiunea sexuală se insinuează fără s-o putem recunoaşte. Iată, de pildă, activitatea mea: când tratez nişte pacienţi, deviez o pulsiune sexuală egoistă, o fac benefică îndrumând-o către ceilalţi, pe scurt, o sublimez, potrivit expresiei lui Freud. Despre asta vorbeşte şi Anne din Bruges cu a sa „iubire curată“, peste tot prezentă, ascunsă pretutindeni.

Am început să redactez nişte pagini despre elanurile ei mistice. Detaşându-se de sine, abandonând noţiunile şi reperele comune, Anne din Bruges se cufundă în necunoscut, atinge o mare necunoscută, zbuciumată, violentă, profundă, ceea ce îi provoacă disconfort şi, deopotrivă, mângâiere. Nu este oare această vastă indeterminare pe care ea o numeşte Dumnezeu chiar inconştientul freudian?

Nemaipomenita originalitate a lui Anne ar fi, prin urmare, capacitatea de a intra în contact cu inconştientul, de a cerceta acele tainiţe ale sufletului în mod normal inaccesibile. În epocă, extazele ei erau privite ca nişte experienţe mistice; eu desluşesc în ele nişte experienţe psihice.

Vai, biata mea Gretchen, îţi împui capul cu studiile mele; pe vremuri, îndurai consideraţiile mele despre sulfide, acum, iată, ţi-o bag pe gât pe Anne din Bruges.

Mă întrebi, în misiva ta, dacă sunt îndrăgostită. Deşi întrebarea pare simplă, răspunsul nu e pe măsură.

Apelez în continuare la amanţi întâmplători; chiar dacă mă satisfac, modul acesta de viaţă a încetat să mă mulţumească. Pe vremea când descoperisem voluptatea, îmi închipuiam că mi se vor deschide în faţă drumuri noi, care mă vor duce departe, oferindu-mi surpriză după surpriză.

Acum, nimic nu mă mai miră. Iar orgasmul e doar orgasm. Mi-aş dori să am o sexualitate faţă de care să nu mă simt străină.

De ce oare nu sunt în stare să fiu fericită decât atunci când port mască – deşi, de fapt, atunci sunt goală –, ferită de un dublu anonimat, al meu şi al partenerului? La Viena, explicaţia era foarte simplă, fiindcă, purtând numele von Waldberg, nu duceam viaţa pe care mi-o doream; acum, însă, nevoia de escapade nu se mai justifică. Îmi preţuiesc existenţa, mă recunosc cu plăcere în oglindă, ba chiar am dezvoltat o oarecare stimă faţă de propria-mi persoană. Şi-atunci, de ce mă văd osândită să evadez din pielea mea socială ca să ating fericirea?

Mă gândesc adesea la mătuşa Vivi, o ţii minte, formidabila cochetă cu ochi de levănţică. Am nutrit faţă de această femeie toate sentimentele posibile, de la mefienţă la încredere, trecând prin nuanţele admiraţiei şi disprețului; mi-a apărut, mereu, ca un reper; mă obsedează până şi în clipa de faţă. Duminica trecută, citind un roman franţuzesc deocheat, mă gândeam că mătuşa Vivi o întruchipa pe Eva, femeia-matrice, femeia-femeie, femeia mai femeie decât toate femeile. Ea este cea care a născocit acest rol.

Nu pot să mă pun cu ea. Îmi lipsesc şiretenia, ingeniozitatea, oportunismul biruitor, egoismul elastic ce se ascunde sub şarm. O narcisă se pleacă mereu fără să se frângă; eu sunt doar o ramură care trosneşte. În comparaţie cu ea, mă simt o ţărăncuţă. Butucănoasă, precară. Am mai multă nevoie de adevăr decât de succes, caut o limpezime care mă pustieşte. Mătuşa Vivi reuşea să se împlinească fără să se lepede de nimic. O invidiez. Oricât de departe s-ar găsi, rămâne un far ce-mi luminează noaptea. Îi pizmuiesc consistenţa.

Pe ultimul meu amant am încercat să-l păstrez. Acolo, la Charleroi, Klaus atât aştepta. Înverşunată să nu dau greş, m-am dovedit perfectă: gospodină exemplară, bucătăreasă pricepută, bună ascultătoare, amantă fără egal. Aşa că a dat buzna în viaţa pe care i-o ofeream. Mai rău, a fost încântat. După trei săptămâni, locuiam cu un sultan care se aştepta la o sclavie constantă. Căzusem în capcana propriei mele perfecţiuni. Şi, pentru că trebuia să mă străduiesc, n-am mai atins extazul în braţele lui.

Îţi dai seama? Pe vremea când Klaus şi Hanna nu ştiau nimic unul despre celălalt, nici măcar vârsta sau prenumele, Klaus şi Hanna îşi ofereau plăcere. Când Klaus a aflat la ce să se aştepte de la Hanna şi viceversa, Klaus şi Hanna au început să ostenească, lehămetit. Generozitatea, hrănită din mister, aţipise ghiftuită.

Cum Klaus, uriaşul, avea un temperament violent – însuşire agreabilă în pat, nu însă şi în afara lui –, am profitat de absenţa lui, într-o sâmbătă, mi-am luat catrafusele şi m-am mutat nu doar într-un alt apartament, ci şi în alt oraş.

La Namur, am început din nou să mă dăruiesc unor trupuri provizorii. Ştiu însă că nu voi rezista mult în ritmul ăsta.

Ulla, o prietenă elveţiană din Zürich – cred că ţi-am pomenit-o în scrisoarea mea precedentă – susţine că trebuie să continui, că actuala mea reţinere ar putea fi asimilată codului burghez tradiţional, pe scurt, că dau înapoi.

— Te judeci prea sever, Hanna, foloseşti categoriile deprinse în copilărie. Deşi eşti o femeie liberă, o femeie dezinvoltă, o femeie sălbatică – cum erau în trecut aşa-zisele vrăjitoare –, te condamni cu ochii unei femei alienate, ai unei neveste. De ce-ar fi un singur bărbat mai bun decât mai mulţi? Cine a spus că iubirea e monogamă? Mă rog, în cazul tău „monoandră“… Cine a stabilit că sexualitatea trebuie să rămână o repetiţie posacă? E oare posibil să considerăm că singurul scop al împreunării este plictiseala?

Când mă zgâlţâie în felul ăsta, mă înzdrăvenesc.

Cu toate astea, ultima oară mi-am permis să-i atrag atenţia că ea însăşi nu-şi urma principiile, câtă vreme de douăzeci de ani încoace se mulţumea doar cu prietena ei, Octavia. Ulla s-a îmbujorat – ca întotdeauna când venea vorba despre Octavia – şi a încetat să mă mai pună la şmotru cu tonul ei de căprar.

Nu-mi înţelege stânjeneala. N-am nimic împotriva pasiunilor multiple; vreau doar ca aceea care îmbrăţişează şi juisează să fiu eu, iar nu lupoaica feroce care ţâşneşte din mine, lăsându-mă deoparte. Mă întreb dacă Anne din Bruges a trăit aceste stări. Potrivit puţinelor documente pe care am reuşit să le cercetez, i se spunea „fecioara din Bruges“, semn limpede că nu se dăruise nici unui bărbat. O fi făcut totuşi dragoste? Uită-te la mine: dacă mi-ai lua vecinii la întrebări, m-ar descrie ca pe o fată bătrână; nu bănuiesc nici că duc o viaţă dublă, nici cât de perfectă mi-e duplicitatea. Când citesc *Oglinda nevăzutului*, am uneori impresia că Anne relatează ce trăiesc eu în timpul orgasmului, acea smulgere din propria fiinţă, acea anulare a reperelor, dilatarea trupului la dimensiuni universale, sentimentul că particip la un zvâcnet cosmic.

Cât de mult semănăm, aşa, peste secole… Părăsită la naştere, crescută de nişte părinţi adoptivi, s-a simţit lipsită de rădăcini; şi eu am fost văduvită de aceste modele proteguitoare, a trebuit la rândul meu să caut lucrurile de care n-avusesem parte, un comportament, o concepţie despre viaţă. Poate că, pentru amândouă, a fost mai bine aşa?

În poemele sale, o văd căutându-şi un soţ şi un iubit. Ca şi mine. Religia a ajutat-o perfect să-şi asume această căutare: când era vorba despre tată, îl invoca pe Dumnezeu, când era vorba despre iubit, se-ntorcea spre Isus. Cel dintâi porunceşte, cel de-al doilea iubeşte. Urmăm legea unuia, apoi ne bucurăm slăvindu-l pe celălalt. Creştinii, în mod surprinzător, au ştiut să deschidă un evantai care permite divinităţii să capete toate nuanţele dorite de oameni, inclusiv tenta feminină a Fecioarei Maria sau aceea, străvezie, a Sfântului Duh…

Când eram tânără, am făcut din Franz, otova, soţ şi tată. Astăzi, mă întreb dacă psihanaliza, prin figura tutelară a lui Freud şi prin aceea seducătoare a lui Calgari, nu mi-a oferit aceeaşi posibilitate.

Cine ştie…

Anne, consoarta mea de labirint, sper să închei curând cartea care te va dezvălui întregii lumi.

Iar pe tine, Gretchen, te vestesc că îţi va fi dedicată. Accepţi?

A ta, Hanna,
care te iubeşte din ce în ce mai mult

39

Părăsind aeroportul Charles de Gaulle, taxiul îi ducea pe Anny şi pe Ethan la Paris.

După ore întregi petrecute în văzduh, revenirea la sol – oriunde, la Calcutta, la Tokio sau la Dubrovnik – dă întotdeauna naştere unui sentiment de familiaritate. Fie şi într-o ţară necunoscută, nu debarcăm pe un pământ străin, atingem pământul, glia noastră, maica tuturor.

Anny şi Ethan trăiseră această emoţie. Sub imperiul ei, au adoptat pe dată Europa.

Taxiul străbătea zona periferică de nord. Deocamdată nimic nu semăna cu ceea ce-şi închipuiseră despre Paris. Clădiri turtite, clădiri înalte, simple, fără rafinament arhitectural, ca în toate suburbiile megalopolisurilor, aceste ciorne industriale ale oraşelor.

Au apărut apoi primele imobile haussmaniene. Gurile de metrou au ţâşnit precum ciupercile. Circulaţia s-a zăpăcit. Nepăsători la forfotă, castanii înfloreau. Tinere încântătoare circulau cu bicicleta. Funcţionari în costume cenuşii goneau pe scutere. Ethan şi Anny se distrau remarcând o ierarhie automobilistică inversă faţă de cea din Los Angeles: la volanul celor mai mici maşini se aflau adesea oamenii cei mai stilaţi.

Taxiul se înfunda pe străzi înguste cu clădiri înalte. Lăsând în urmă aeroportul, trecuse de la şosele generoase la drumuri înghesuite, ceea ce vorbea de la sine despre distanţa dintre Lumea Nouă şi cea Veche. Spre deosebire de oraşele nord-americane, orizontul dispăruse din capitală.

Sună telefonul. Anne oftă.

— Da, Johanna…

— Nu mi-ai răspuns la mesaje.

— Fireşte, eram în avion. Tocmai am aterizat la Paris.

— Aha… Deci o să joci în povestea aia cu muceniţa?

— După cum ţi-am spus.

— Hai, Anny, doar n-o să faci filme în Europa, n-ai decăzut chiar în halul ăsta! Recurgi la aşa ceva spre final de carieră, nu înainte. Un film european sau nişte spoturi publicitare pentru creme antirid nu sunt decât un semn de scăpătare. Ca să nu mai vorbim de onorariu, draga mea…

— Scenariul e pasionant.

— Desigur. Însă dup-aia trebuie să treci rapid la un blockbuster. Altfel, adio festivaluri şi roluri de vedetă.

— Johanna, nu sunt sclava nimănui. Nici a Hollywoodului, nici a succesului.

— Scuipi pe ceva de mare preţ, Anny. Ai căpătat un statut la care toţi visează.

— Dar eu crezi că visez la el? Ai dreptate, am ajuns într-o poziţie foarte înaltă, la care mulţi râvnesc. Nu ştiu dacă mi-am dorit-o. Vreau să-mi inventez viaţa, nu s-o îndur.

— Dacă înţeleg bine, nu-ţi place rolul?

— Ba da.

— O să-ţi ruinezi cariera. O să stai la coadă pentru proiectele ca lumea.

— Depinde ce înţelegi prin „proiecte ca lumea“.

Anny închise.

Ethan o îmbrăţişă.

— I-ai retezat-o.

— Are dreptate să-mi spună că mi se complică viitorul. Şi totuşi, ce-i mai greu: să suferi făcând ce nu-ţi place, sau să suferi ca să faci ce-ţi place?

Ethan o îmbrăţişă din nou, prelung, până când Anny se îndepărtă.

Maşina opri în faţa hotelului Ritz.

Acolo au năvălit nişte bărbaţi în uniformă, au deschis portierele, au înşfăcat bagajele, au verificat dacă avuseseră parte de o călătorie plăcută.

Anny şi Ethan şi-au luat în primire apartamentul, care dădea spre piaţa Vendôme. Au contemplat acest giuvaier desenat de Mansart în care îşi aşezaseră firmele bijutierii de lux. Echilibrul armonios al faţadelor, suprafaţa lină a pavajului contrastau cu coloana semeaţă din bronz ridicată în centru. Secolele se încălecau sub ochii lor, de la Roma antică evocată de statuia monumentală la iluminaţia rafinată de azi, trecând prin clădirile de secol XVII şi stilul Empire al vitrinelor.

În timpul filmărilor, Ethan avea să urmeze nişte cursuri de gătit. Observând că e ispitit de orice formă de dependenţă, Anny îi propusese să-şi pună pulsiunile obsesive în slujba gastronomiei, de care era pasionat. „Mai bine gras decât drogat.“ Ethan urma deci să înceapă a doua zi un stagiu la un eminent bucătar.

De la recepţie, Anny a fost anunţată că o aştepta Gregor Pitz, regizorul.

Anny se grăbi spre salon.

Gregor Pitz o întâmpină emoţionat. Tip zdravăn, cu trăsături blânde, considera prezenţa lui Anny în film un uriaş cadou.

S-au aşezat şi au intrat direct în subiect.

— De ce m-aţi ales? întrebă Anny.

— Pentru că Anne este ca dumneavoastră: rătăcită şi limpede. Merge printr-o lume tenebroasă căreia îi aduce propria lumină. Trezeşte atenţia tuturor pentru că vibrează, pentru că simte mai intens. Pare deopotrivă deschisă şi retrasă. Deşi fragilă, rezistă, nu se predă.

Ochii tinerei se umeziră. Gregor Pitz continuă:

— Când o priveşti, eşti uluit, dar nu o poţi pătrunde. Misterul rămâne intact. De fapt, în faţa ei eşti ca în faţa soarelui: nu vezi nicicând ceea ce îţi îngăduie să vezi.

Tăcură.

În preajma lor, oaspeţii hotelului, cu gâturi ţepene, îşi jucau nepăsarea, dar se urmăreau pe furiş. Totul era un spectacol: harpista care interpreta muzică modernă la un instrument străvechi, cărucioarele cu dulciuri care etalau prăjituri extravagante, chipurile reconstruite prin chirurgie estetică şi apoi văcsuite de cosmeticiene. Era oare potrivit s-o evoce aici pe Anne din Bruges?

Când Anny îşi punea această întrebare, solista a început melodia din *Fata cu ochelari roşii*. De îndată, privirile s-au îndreptat spre ea: clienţii, care de câteva minute se întrebau cine e tânăra aceea, aveau în sfârşit o pistă. Unul dintre ei pusese mâna pe telefon, părând că-i anunţă interlocutorului prezenţa actriţei.

— Am putea merge în altă parte?

— Cu plăcere!

Gregor Pitz, încântat să schimbe decorul, o duse la bistroul din colţ, care mirosea a cafea, a tarte reîncălzite şi a camembert şi unde patroana întindea unt pe nişte baghete tăiate în două.

Luară loc la o masă din marmură, destul de slinoasă. Se simţeau mai în largul lor. Anny îşi pironi privirea în ochii lui Gregor.

— Cum aţi descoperit-o pe Anne?

Regizorul zâmbi.

— În rafturile din biblioteca familiei se afla o carte care îi prezenta viața şi poemele. Tatăl meu o primise de la bunica lui. La începutul veacului trecut, aceasta o cunoscuse bine pe autoare, Hanna von Waldberg, o aristocrată vieneză extravagantă, una dintre primele discipole ale lui Freud.

Îşi mângâie ceaşca, abătut.

— Din păcate, n-am avut prilejul să discut cu bunica Gretchen despre carte, pentru că s-a stins pe când aveam trei ani.

40

La ce bun să mai doarmă, dacă tot avea să moară?

Anne, socotită vinovată pentru toate capetele de acuzare, fusese osândită la ardere pe rug. Autorităţile hotărâseră să nu întârzie, pentru că se încheiau Păresimile. Cum nu se putea să execute o deţinută în timpul Paştelui şi nici să aştepte încheierea perioadei pascale, trebuiau să se grăbească: dacă, din principiu, era exclusă Duminica Floriilor, trebuia de asemenea scoasă din discuţie Sâmbăta lui Lazăr – uciderea într-o zi a învierii ar fi iscat critici. Procesul se ţinuse într-o joi, prin urmare nu mai rămânea decât vinerea.

Pedeapsa urma să fie împlinită la o zi după sentinţă.

Noaptea se încheiase. Un moment îndelungat. O suspendare mai mult decât o formă de durată, pe care Anne, neclintită, senină, o locuise meditând. Se iveau zorii.

Încă două sau trei ore de viaţă.

Nu-i păsa de supliciu. Se bucura de clipa de-acum.

I se părea că ucigaşa care în curând se va îndrepta spre locul pedepsei huiduită de gloată, apostata căreia flăcările îi vor linge fluierele picioarelor şi coapsele înainte să-i mistuie întregul trup nu e ea, ci o sosie.

Altminteri ar fi tremurat, ar fi fost înspăimântată…

Aşa, însă, simţea doar o pace adâncă, densă.

Nu avusese niciodată atât de puternic senzaţia că se dedublează.

Existau prin urmare două Anne. Ea şi cealaltă.

Peste cealaltă năvăleau necazurile; scandaliza prin cel mai mic gest, stârnea vrajbă prin discursuri eretice. Pe cealaltă hotărâseră puternicii zilei s-o răpună. Anne nu o cunoştea mai deloc pe această străină; abia de-i trezea un strop de compasiune.

Adevărata Anne, deşi împărţea în ea acelaşi înveliş de piele, se depărta de ea.

Când cealaltă Anne lovea cu bună ştiinţă în credinţa romano-catolică a vremii, adevărata Anne, în adoraţie, dădea glas iubirii sale de Dumnezeu. Cealaltă Anne provoca pizma răzbunătoare a Idei, în vreme ce adevărata Anne şi-ar fi vărsat sângele pentru verişoara ei.

De fapt, cealaltă Anne era Anne din ochii celorlalţi. Puţinul pe care-l puteau înţelege din ea. Imaginea strâmbă pe care şi-o formau despre ea. Ceea ce oglinda ochilor lor înguşti izbutea să răsfrângă din ea.

Cum o oglindire naşte o imagine răsturnată, reflectarea ei era o Anne pe dos. Unui Braindor care întrezărea în ea o sfântă i se opuneau sute de oameni care vedeau în ea o vrăjitoare.

Descoperise toate astea în răgazul ultimei sale nopţi pământeşti. Iar desluşirea problemei îi îngăduise să se elibereze.

În această dimineaţă, cealaltă Anne avea să fie ucisă. Ea, în schimb, ea va fi altunde.

Temnicerul îi deschise uşa unui preot.

În privirea îngrozită a acestui uns al lui Dumnezeu, Anne citi că era înspăimântat de apropierea morţii.

Îl lăsă cu blândeţe să-şi săvârşească îndatoririle, simţind că are nevoie de asta; îi răspunse la toate întrebările cu o tristeţe binevoitoare, apoi repetă, după el, toate formulele cuvenite.

Paznicul îi lăsă o cămaşă lungă, unicul veşmânt pe care avea să-l poarte în timpul caznelor. Mirosul care-i gâdilă nările o vesti că pânza fusese unsă cu sulf. Zâmbi. Cineva intervenise pentru ea ca să obţină

acest privilegiu: mureai mult mai repede dacă erai îmbrăcat în straie care ard uşor; aveai parte de o agonie scurtă. Cine să fi fost? Braindor? Mătuşa Godelième? Nici nu ştia cât se zbătuseră în ajun, şi unul, şi altul, ca să-i facă plecarea mai lină. Ideea cămăşii muiate în sulf venise de la Hadewijch, care aflase acest amănunt de la duhovnicul ei. Mătuşa Godelième îi dăduse veşmântul călăului şi-i strecurase o pungă cu bani ca s-o sugrume pe Anne în clipa când avea s-o lege de stâlp. Când flăcările vor prinde să se ridice, ea va fi moartă. Călăul, temându-se că mulţimea va vedea şiretlicul, a promis că va încerca, fără să garanteze rezultatul.

Acelaşi călău primise dimineaţa vizita lui Braindor, care-i adusese nişte maldăre de fân şi câteva legături de vreascuri verzi.

— Păstraţi-vă buturugile alea sănătoase, costă prea scump, i-a strecurat călugărul.

Călăul a dat din cap: ştia prea bine ce însemna acel dar. Dacă lemnele erau uscate, Anne ar fi fost ucisă de flăcări, ar fi îndurat o ardere lentă, o agonie cumplită, care putea să ţină chiar şi două ceasuri, dacă inima nu se oprea înainte. Cu vreascuri verzi şi cu fân, în schimb, Anne ar fi fost înconjurată de fum înainte s-o cuprindă flăcările; ar fi murit asfixiată – o soluţie rapidă, care o scutea de durere.

Fericit să-şi adoarmă reţinerile, călăul a încuviinţat, ştiind că, astfel, va mulţumi pe toată lumea: de-o parte justiţia care cerea o execuţie, de cealaltă mulţimea care dorea un spectacol.

Anne îşi puse cămaşa în faţa preotului şi a temnicerului. Un paznic îi luă vechile straie: tradiţia voia ca, dacă erau lipsite de valoare, să fie puse pe foc ca să înteţească arderea, alături de stârvuri de pisici sau de porci de care oamenii voiau să scape.

Când a ieşit din temniţă, duhnea a salpetru. Anne trase adânc aer în piept. Vremea era cea obişnuită din Flandra. Cerul lăptos cernea o lumină învăluitoare, fără umbre. Păsările ciripeau cu bucurie aproape furioasă. Ciocârliile se înălţau spre văzduh. Pe-un petic de iarbă, se iţeau nişte aglice. De câteva săptămâni, natura redevenise superbă, puternică, generoasă.

Nepăsarea elementelor faţă de soarta ei o îmbărbătă pe Anne. Mersul lumii nu se împiedica nici de ea, nici de povestea ei; o entitate uriaşă, maiestuoasă, înainta fără oprelişti. În plină abundenţă, era doar o floare strivită de copita unei vaci; dacă dispărea, altă Anne avea să-i ia locul; se bizuia pe dărnicia pământului.

Înaintă spre locul osândei.

Tot soiul de gură-cască începuseră să se strângă.

Trecând pe sub un copac, se gândi la teiul ei şi şopti:

— Pe curând.

Amintindu-şi silueta lui bondoacă, frunzişul masiv apăsând pe trunchiul pitic, se bucură că avea să-l întâlnească curând. O va mâna spre el vântul. Cu siguranţă, cenuşa ei se va aşeza pe mugurii fragezi, se va răspândi pe scoarţă, se va strecura prin muşchiul de pe ţărână ca să-i atingă rădăcinile. Da, în curând îşi va hrăni prietenul.

Dintr-odată, ridică din umeri. Într-o zi, şi arborele avea să moară. Asta-i menirea noastră. Poate că o să sfârşească tot ca ea, doborât? Nu, cu siguranţă nu. E prea de soi, oamenii îl vor respecta.

Iată că e-ngrijorată de soarta copacului; şi pentru că tot a deschis porţile neliniştii, îşi face griji pentru cei care vor rămâne după plecarea ei, Braindor, Hadewijch, Benedicta, mătuşa Godelième, Ida…

— V-am luat-o înainte, o să vă aştept.

Rostindu-şi aceste vorbe, le găseşte ridicole. Da, le-o va lua înainte, dar nu-i va aştepta în înţelesul obişnuit al cuvântului. Pentru că, până atunci, conştiinţa i se va fi fărâmiţat. Pentru că se va fi topit în univers, preafericită, împăcată. Va trăi, dar nu va mai fi o persoană. Nici fecioara din Bruges, nici

nepoata lui Godeliève, nici prietena lupului sau a lui Braindor, nici cea care a cunoscut-o pe Marea Domnişoară, nici cea care şi-a îngrijit verişoara schilodită… Însuşirile ei se vor şterge, nu-i va rămâne decât duhul, esenţial, care călătoreşte prin univers şi se bucură de el.

Ar dori totuşi să-şi ia adio de la ei.

Se vor afla oare acolo, în piaţă, printre amatorii de execuţii? Nu se ştie. Poate Ida, pitită sub vreo streaşină. Braindor departe, ferindu-şi privirile. Godeliève, însă, nu. Nici Hadewijch ori Benedicta. Probabil că se ascund la bunica Franciska, la Saint-André, până când li se va aduce vestea că totul s-a isprăvit.

Să le spună adio?

A făcut-o deja în mai multe rânduri. Strecurăm în gesturile zilnice numeroase semne de adio, pentru că ne încearcă adesea sentimentul că dispare câte-un lucru care nu se va mai întoarce. Fiecare zi de la Dumnezeu ascunde un „bun venit“ şi un „la revedere“. Fulgerul dezvăluie un început şi un sfârşit. În această scânteiere putem întrezări veşnicia.

Spre ea se-ndreaptă acum Anne. Înaintând pe caldarâm, se întreabă dacă extazele ei nu erau nişte premoniţii. Nişte prevestiri a ceea ce se va-ntâmpla dincolo.

„De-ar fi s-aleg o clipă în care să-mi petrec veşnicia, ar fi chiar asta. Vreau să rămân în această cadră: cerul neguros, aerul rece, păsările îmbătate de începutul primăverii.“

Închide ochii şi se concentrează pe această senzaţie, sporind-o, lăsând-o s-o umple cu totul.

Preotul o sprijină.

Îi aude pe cei din Bruges, dar nu-i vede. Dacă totuşi i-ar privi, ar constata că mulţi nu se bucură. Sunt mânioşi, consideră că justiţia nu-i dreaptă: o nevinovată va fi sacrificată pe altarul năzăririlor unei târfe care nu-şi mai suportă sluţenia, al îngâmfării unui prelat, al puterii secrete a Inchiziţiei, al spaimelor unei epoci în care se războiesc sângeros diferitele credinţe. Condamnă interesele superioare care comandă uciderea unei fete, pornind de la nişte bănuieli atât de subţiri. Unii presupun că, fiind târâtă în judecată, sunt judecaţi ei înşişi. O vor răzbuna. Da, într-o bună zi o să-i arunce în stradă pe preotul ăla asasin şi pe procurorul ăla vândut. Poate nu vor reuşi, dar în străfundul inimii îşi promit să încerce.

Văzând-o pe Anne cum s-a poticnit, fetele tremură. Vezi unde ajungi dacă eşti frumoasă?

Flăcăii scuipă. Cui îi e hărăzită splendoarea asta de femeie? Flăcărilor…

Bătrânii îşi percep vârsta ca pe o povară indecentă. Ah, desigur, au reuşit să-şi salveze pielea până acum, însă, văzând-o pe condamnată, au impresia nelămurită că e o binefacere să mori atât de tânăr. Ştirbi, ridaţi, atinşi de reumatism, cu maţele vraişte, au prelungit răgazul firesc. La ce bun? Anne trăieşte cât o scânteie, dar luminează. Unei vieţi excepţionale i se cuvine o moarte excepţională.

Într-un colţ al pieţei, Braindor se ascunde sub gluga lui cea neagră. Zărind-o pe Anne, îşi aminteşte de copilăria lui la ţară, când, în luna mai, părinţii săi tăiau mieii. Anne e parcă unul dintre ei, cel la care n-a încetat nicicând să se gândească, chiar şi în timpul slujbelor de la biserică. Mielul acela alb, curat, nu ştia ce măcel îi va fi dat să îndure; se zbânţuia, drăgălaş, nevinovat, cu lâna imaculată, cu picioarele viguroase deşi încă elastice, cu privire veselă. Îi zâmbea casapului cu ochii lui negri, adânci şi rotunzi; până să-i taie beregata, credea că mâinile care îl înhăţaseră voiau să-l mângâie. Când a căzut, nedumerit, sub tăiş, Braindor a fost de partea mielului şi şi-a considerat părintele un ucigaş. „Pe oricine-ai omorî, loveşti însăşi viaţa. Nimeni nu are dreptul să facă asta.“

Anne nu-l vede pe Braindor. Ajunge în faţa rugului.

Calul unui sergent se ridică pe picioarele dinapoi.

Anne contemplă păsările care se hârjonesc.

Ce dar minunat e această condamnare! Înainte iubea lumea din obişnuinţă. Astăzi o iubeşte cu nerăbdare, cu intensitate. A atins adevărata iubire. Iubirea în sine.

— Incredibil. Poţi culege iubire până la ultimul pas.

Călăul o leagă.

— Nu mă sugrumaţi, îl imploră. Vreau să trăiesc totul.

Bărbatul şovăie, apoi ridică din umeri. Ce-l deranjează în rugămintea fetei e că va pierde punga cu bani.

Anne închide ochii. Numai de n-ar răpune-o suferinţa! Îşi asumă execuţia, nu face nimic ca s-o împiedice. Înlăuntrul ei, acceptă moartea. Ba chiar o cheamă.

— Am încredere. Natura a prevăzut totul. Am văzut la animale. Când un câine a îndurat prea mult, moare. Doar moartea pune capăt unei suferinţe prea mari. Moartea e bună. Moartea te eliberează. Moartea face parte din miracolul fiinţei.

Îşi promite să nu cedeze. Dar nici să se agaţe de viaţă. Nu va lupta.

Anne ridică privirea spre cer.

Are sentimentul că a început să năvălească eternitatea. Lumea împietreşte pe veci. Aceasta e imaginea pe care o va lua cu ea. Cerul e alb precum sideful de stridie. Vântul e domol, e-o răsuflare, e respiraţia aerului cald.

Îşi pleacă pleoapele: de-acum va locui în amintirea acestei clipe.

— De fapt, n-o să dispar. Nu mă vor ucide; mă vor face să trăiesc veşnic.

Fumul o-nlănţuie, o străpunge, îi umflă pieptul, apoi i se lasă în plămâni. Refuză să-l alunge, încearcă să nu tuşească.

Deodată, simte o izbitură dinspre picioare. O muşcătură. Primele flăcări îşi vâră colţii în ea.

Şi-atunci Anne îmbrăţişează moartea aşa cum îmbrăţişase până atunci viaţa. I se dăruieşte. Deschide gura şi-şi dă ultima suflare.

Când tânăra condamnată a fost cuprinsă de flăcări, mulţimea s-a înfiorat. Ani la rând, martorii au povestit că strigătul fecioarei semănase cu un strigăt de bucurie şi, deopotrivă, cu unul de suferinţă.

41

Innsbruck, 20 septembrie 1914

În atenția contelui Franz von Waldberg,

Domnule,

Nu cred că vă mai amintiți de mine, pentru că nu m-ați zărit decât de două ori, la logodna şi apoi la fastuoasa dumneavoastră căsătorie. Cu toate astea, Hanna v-a vorbit despre mine, când v-a istorisit despre anii tinereții ei. Probabil nu mă cunoaşteți sub numele meu întreg, Margaret Pitz, devenit apoi Margaret Bernstein, ci mai degrabă sub cel de alint, Gretchen, câtă vreme Hanna, atât de afectuoasă, nu mi-a spus niciodată altfel. Mai în vârstă ca ea cu zece ani, o consider sora mea mai mică, deşi între noi nu există nici o legătură de sânge. Întâmplarea a făcut să ne-ntâlnim în copilărie, iar afecțiunea a lărgit curând această legătură la dimensiunile unei vieți.

Hanna s-a purtat atât de ciudat cu dumneavoastră, încât nu ştiu cum veți primi aceste cuvinte. În apărarea ei, trebuie să spun că a făcut mereu totul cu intensitate; aşa a iubit, a detestat, a îmbrățişat, a alungat, a învățat, a uitat; nu cunoştea cumpătarea, modul ei de a fi era entuziasmul. Aşa încât trecea prin stări adesea contradictorii, ca de pildă atitudinea față de dumneavoastră, pe care v-a adorat pentru ca apoi să vă facă de râs.

Cum e bărbatul la care va ajunge scrisoarea mea? O veți citi până la capăt? O veți distruge înainte să ating problemele esențiale? Nu ştiu… În spiritul misivelor pe care mi le-a trimis după nunta voastră, îmi imaginez că sunteți un individ atent, milostiv. Poate că astăzi o urâți sincer – şi pe bună dreptate –, dar sunt conştientă că pe vremuri ați iubit-o din tot sufletul.

Hanna a continuat să-mi scrie, cu excepția perioadei când a vrut să-şi separe noua viață de cea veche; căsătoria dumneavoastră a suferit, tot aşa cum a suferit şi relația noastră.

Ca să se despartă, un cuplu recurge la divorț; prietenia nu apelează însă decât la trădare. Într-o bună zi, Hanna mi-a dat papucii.

Deşi, atunci când s-a reîntors spre mine, am pretins că nu-mi aminteam motivele sfadei noastre, îi ştiam toate amănuntele.

O acuzasem că minte în privința originii sale. La Viena, în timpul tratamentului cu doctorul Calgari, îşi descoperise pasămite sub hipnoză secretul naşterii. Ce-a debitat însă în după-amiaza aceea nu era decât o scorneală, o poveste care-i convenea.

Ca s-o ajut să se vindece, era necesar să-i reamintesc realitatea. Când mi-a citit însă mesajul, a fost cuprinsă de o asemenea furie, încât a rupt înțelegerea noastră şi mi-a interzis să-i mai scriu, lucru pe care l-a obținut cu atât mai uşor cu cât mi-a tăinuit adresele ei ulterioare.

Ce i-a îndrugat doctorului Calgari?

Că fusese părăsită la naştere. Că nu-şi întâlnise niciodată părinții biologici. Că aceia care o crescuseră până la vârsta de opt ani nu îi erau rude de sânge.

O întreagă urzeală de minciuni.

Hanna chiar a fost crescută de părinții ei adevărați, Maximilian şi Alma. Ştia asta, iar eu stau martoră, câtă vreme, fiind mai în vârstă decât ea cu zece ani, o cunoşteam încă din leagăn.

A născocit tot acest basm după accidentul în care i s-au prăpădit părinții.

După ce Maximilian şi Alma au murit, s-a străduit să-i facă uitați. Nu doar că îi pomenea arareori, dar le-a şi şters urmele, fotografiile, portretele, obiectele la care țineau. N-a acordat atenție nici măcar averii pe care-o moştenise de la ei – milioanele pe care tatăl meu, contabil cu state vechi, i le-a administrat până la majorat. Provenind de la ei, tot acest aur îi ardea degetele. Ştiți mai bine decât mine cât de dezastruos l-a folosit pentru ruinătoarea ei colecție de sulfide; mă rog, când a părăsit Viena, a ținut să vă lase tot ce-i rămăsese. Prin prisma scrisorilor ei recente, am înțeles că atribuia tot soiul de virtuți sărăciei, nu din motive creştineşti, ci pentru că, rămânând fără nimic, vedea ştergându-se ultimele urme ale celor ce-i dăduseră viață.

Ce anume i-a provocat această atitudine?

M-am străduit ani la rând să pricep, dar acum cred că am aflat. În scrisoarea pe care i-am trimis-o la Viena, i-am expus, în afară de fapte, şi teoria mea. Reacția ei disproporționată şi amnezia care a urmat-o îmi arată că aveam cu siguranță dreptate.

În acea zi de mai, de pe vremea când avea opt ani, citise o carte despre Maria Antoaneta, regina Franței. De ce s-a entuziasmat atât de tare față de un destin până la urmă dramatic? Habar n-am. Înlănțuirea regatelor – din Austria până-n Franța –, Versailles, Paris, Trianon, lipsa de griji, luxul, atracția pentru frumos şi divertisment, ascensiunea neobişnuită a unei fete obişnuite, toate astea o impresionaseră mai mult decât decapitarea. Vrăjită de această fermecătoare figură feminină, Hanna s-a dus la părinți şi i-a anunțat că va fi regină. Înduioşați, aceştia au ocolit subiectul, însă, văzându-i încăpățânarea năucitoare, i-au atras atenția că nu putea deveni regină dacă nu era prințesă prin naştere.

— Poftim? Şi nu sunt prințesă? De ce?

— Pentru că nu ne tragem dintr-o familie regală.

— De ce?

— N-avem sânge albastru. Prin urmare, nici tu nu ai.

În loc să accepte situația, Hanna s-a dezlănțuit. Visul i se năruia. Eu, care-l însoțeam în acea zi pe tatăl meu – era intendentul domeniului –, mărturisesc că, fără să socotesc consecințele nefaste ale acestei supărări copilăreşti, am zâmbit auzind-o cum bate din picior şi cum refuză evidența.

Ca s-o liniştească, Alma şi Maximilian au încercat să-i explice logica monarhiilor ereditare.

Zadarnic. Hanna tuna şi fulgera.

— Hanna, a conchis Maximilian, ai noroc că nu faci parte dintr-o familie regală. Aşa, vei fi liberă. Dacă erai prințesă, ai fi avut datorii şi privilegii, dar nici un drept şi nici un strop de autonomie.

— Nu vreau să fiu liberă. Vreau să fiu regină.

Părinții au început să-şi dojenească serios odrasla, care se îmbăta cu propriu-i năduf.

Au apucat-o năbădăile ceva de speriat. Cu nervii la pământ, fruntea încruntată, spume la gură, ridicând un deget acuzator, a pretins că oricum ştia că nu e fiica lor, că la naştere se produsese o încurcătură, că fusese schimbată, ea, care era o prințesă adevărată, cu idioata lor de față, şi că în curând familia ei îşi va da seama şi va pune capăt martiriului. După care a adăugat că îi detestă, că nu putuse niciodată să-i sufere şi că era cu adevărat nefericită.

O scenă insuportabilă, desigur. Şi banală. Hanna merita doar o pereche de palme. Cu toate astea, Alma şi Maximilian, care înduraseră atâtea ca să aducă acest copil pe lume, au primit foarte rău acest delir infantil. Cel mai mult i-a durut când le-a spus că e nefericită. Invitați la o petrecere, au plecat de-acasă fără să spună o vorbă.

Se ştie ce a urmat. Când treceau pe un drum povârnit şi stâncos, li s-a prăbuşit pe maşină un bolovan enorm căzut din zone înalte. I-a strivit. Au murit pe loc.

Seara, când tatăl meu, cel dintâi înştiinţat de producerea catastrofei, a trebuit s-o anunţe pe Hanna, aceasta era încă furioasă.

— Aşa le-a trebuit, a mormăit ea în loc de orice comentariu.

De-abia a doua zi, văzând că nu apar la micul dejun, a înţeles că mama sa şi tatăl său nu se vor mai întoarce.

În ziua înmormântării, s-a aruncat în groapă şi s-a agăţat de sicriu. N-o să uit în veci clipa aceea sfâşietoare.

A plâns întruna trei săptămâni la rând.

Hanna, mereu excesivă… Exagerată în toate privinţele…

După atâta timp, mă gândesc că, plângând de disperare, era frământată şi de un sentiment de culpabilitate. Faptul că, ultima oară când îi văzuse, îi mâhnise şi-i insultase o acoperea probabil de ruşine. Ori poate chiar credea că ar fi supravieţuit dacă s-ar fi arătat mai binevoitoare, dacă nu şi-ar fi dorit să-i vadă dispărând…

În anii următori şi-a schimbat comportamentul, încetând să mai cultive amintirea dispăruţilor. A devenit mai rece. Aproape insensibilă. În cele din urmă, a ajuns să se simtă agasată când i se vorbea despre ei.

În adolescenţă a fost prima oară când şi-a debitat, în faţa unei prietene, teoria despre adopţia ei la naştere.

N-am intervenit atunci şi-mi pare rău. Optimistă, am descifrat un element pozitiv în această minciună: Hanna îi plângea mai puţin pe ai săi şi îi aşeza pe acelaşi plan cu adevărata ei familie adoptivă – eu şi tatăl meu. Chiar dacă ulterior am mai auzit această plăsmuire, mărturisesc că, din laşitate, n-am mustrat-o niciodată pe Hanna, de teamă să nu-i răscolesc amărăciunea.

Am plecat apoi de-acasă şi m-am căsătorit cu Werner Bernstein. Câţiva ani mai târziu, Hanna se mărita cu dumneavoastră.

Minimalizasem forţa minciunii ei. Devenise constitutivă şi se substituise realităţii. De-abia acum îmi pot explica de ce Hanna nu se înţelegea nici cu sine, nici cu ceilalţi. Se considera mereu într-o situaţie de impostură. Se vedea pe sine de la distanţă, se dojenea, se condamna.

Mi-a mărturisit, în scrisori, că, spre a fi fericită în dragoste, avea nevoie să se estompeze, să intre în anonimat, să se despartă complet de persoana care era. Însă persoana de care fugea nu era ea, chiar dacă aşa avea impresia. Când suferea din pricina identităţii sale, suferinţa era rodul unei identităţi false. În nevoia sa de evadare exista o neînţelegere provocată chiar de ea, lucru pe care îl ignora.

Biata Hanna… Fireşte că întreaga-i viaţă devenise o rătăcire.

Iertaţi-mi această lungă paranteză. Scopul meu nu era să vă povestesc toate astea, ci mai degrabă să vă aduc la cunoştinţă ceea ce probabil nu ştiaţi: ultimele zile ale Hannei.

După şapte ani petrecuţi în Zürich, se stabilise în Valonia, o regiune bogată, prosperă, burgheză, unde avea trei pacienţi pe care-i trata cu metoda Freud şi unde preda limbi străine ca să supravieţuiască.

Vai, de ce nu s-a întors în Austria? Sau chiar în Germania? După atentatul de la Sarajevo, care l-a costat viaţa pe blândul nostru arhiduce Franz Ferdinand, ar fi trebuit să se întoarcă pe pământurile noastre de baştină. Dacă s-ar fi întâmplat aşa, n-aş mai fi fost obligată să vă scriu.

Hanna se instalase la Namur.

În vara asta, când împăratul a pornit războiul împotriva Serbiei ca să-şi răzbune fiul – nu cred în alte explicaţii, pentru că sunt eu însămi mamă –, Europa a luat foc. Jocul alianţelor a împins naţiunile în luptă. Desigur, aceste înfruntări nu vor dura – evidenta noastră superioritate va zdrobi duşmanul –, dar, în trei luni, turbulenţele au pricinuit o groază de morţi.

După cum vă amintiţi, armatele noastre au vrut să traverseze rapid Belgia, un teritoriu neutru, ca să ajungă în Franţa. Belgienii, însă, au opus rezistenţă într-un mod imprevizibil. Pe linia căii ferate care duce de la Bruxelles la Paris, oraşul Liège s-a opus înaintării şi a provocat răni grave aliaţilor noştri. Chiar dacă deznodământul a fost fericit, graţie artileriei şi tunului Krupp numit Dicke Bertha, am pierdut, în cincisprezece zile, cinci mii de oameni. Forţele germane, surprinse, jignite, umilite, au socotit în mod legitim că belgienii au încălcat tratatele.

Soldaţii noştri, considerând nelegală această rezistenţă belgiană care curma pactul de neutralitate slujind interesele Franţei, au început nişte operaţiuni de asanare. Unii le numesc masacre, alţii represalii. Mie îmi e greu să mă pronunţ. Patrioată fiind şi mamă a trei copii plecaţi în luptă, consider operaţiunea întemeiată; ca femeie, deplâng aceste violenţe.

Hanna a fost ucisă de batalioanele noastre. În satul Gerpinnes, unde se dusese să-şi viziteze o prietenă, a nimerit sub gloanţele unei operaţiuni de represalii.

Mi s-a relatat că nici măcar n-a încercat să spună că e austriacă, că nu a rostit o vorbă în germană şi că s-a mulţumit să se alăture grupului vizat, strigând în franceză.

Ce-o fi fost în mintea ei? Îmbrăţişase vreo cauză? Nu-i stătea în fire să se amestece într-o comunitate…

Vă trimit manuscrisul cărţii la care lucra. Veţi descoperi acolo ultima ei pasiune, Anne din Bruges, o beghină din secolul al XVI-lea care a murit şi ea în condiţii înfiorătoare, răpusă de violenţa epocii sale.

Hanna îşi întâlnise în această personalitate uitată, cunoscută de ea şi numai de ea, sufletul geamăn. Când citesc aceste poeme – sau mai degrabă traducerea lor, făcută de Hanna –, îmi regăsesc prietena, ageră, violentă, generoasă, pătimaşă, însufleţită de o iubire uriaşă cu care nu ştia ce să facă. De altfel, pe filele în care o închipuie pe această femeie, Hanna şi-a desenat propriul portret. Lucru care, cred, n-o să vă mire: oricine ştie că o biografie este o autobiografie sinceră. Crezând că vorbeşti despre altcineva, vorbeşti de fapt fără înconjur despre tine.

Cu ajutorul unor unelte psihanalitice, Hanna a încercat să explice *Oglinda nevăzutului*. A descoperit acolo sexul, transgresarea sexului în extazele mistice, nostalgia unităţii, dar mai ales o prevestire a teoriilor moderne ale conştiinţei. Nu mă simt în stare să vă explic toate astea, fiindcă, chiar dacă mi s-a părut că le înţeleg în timpul lecturii, de îndată ce am închis manuscrisul, mintea mi s-a înceţoşat, argumentele s-au voalat şi m-am trezit incapabilă să le repet. În mare, Hanna arată că Anne din Bruges a fost o precursoare a lui Freud şi că aspiraţiile ei ţinteau dincolo de gânduri, dincolo de cuvinte, spre o logică inconştientă.

Deşi nu e treaba mea să judec, nu pot să nu mă amuz. Elucubraţiile Hannei îmi amintesc de „jocul asemănărilor“ cu care ne distram acasă la bunica Pitz. În salonul cu tablouri, noi, cei vii, ne căutam trăsăturile în efigiile strămoşilor. Era îndeajuns ca unul din nasurile noastre să o cârmească spre stânga şi, gata, regăseam acest aspect pe chipul unui ascendent din veacul al XVII-lea; dacă nasul era pe sus, se ţea o altă strămătuşă să ne scoată din încurcătură. Pe scurt, orice nou-născut îşi influenţa străbunii, orice bebeluş îşi făurea un precursor.

În opinia mea, Hanna apela la aceeaşi iluzie retrospectivă, descoperind în Anne din Bruges premisele lui Sigmund Freud.

N-are importanță!

Vă încredințez acest manuscris aproape încheiat. Cum Hanna mi-a lăudat mereu cultura şi interesul dumneavoastră pentru artă, sunt convinsă că-l veți folosi cum se cuvine.

Eu, în aceste câteva luni tulburi, nu mai sunt decât mamă şi iubitoare de țară. Cum fiii mei luptă pe front, pândesc în ziare vestea victoriei noastre. Care nu va întârzia. Specialiştii au căzut de acord că războiul va fi scurt.

Cu cele mai respectuoase sentimente,

Margaret Bernstein, născută Pitz

42

Înainta spre piața din mijlocul oraşului Bruges, unde avea să fie executată.

Precedată de călău, însoțită de străjeri, se poticnea în pietrele caldarâmului.

Frigul verde, înțepător al primăverii îi dădea fiori. În cămaşa subțire de in avea senzația că merge goală.

Când a ajuns în colțul străzii, mulțimea a prins s-o ocărască.

Îşi plecă fruntea. La o adică, putea să-i audă, dar nu şi să-i vadă! Ei, cu prejudecățile lor, cu certitudinile lor obtuze, cu ideile lor mărginite, o aduseseră aici.

Ajunsă în fața rugului, îşi ridică privirea.

Aşa o să sfârşească? Un tăciune în jăratic… Nişte tremurături îi zgâlțâiră mădularele. Se scăpă pe ea.

Călăul o ținu să nu cadă, apoi o târî, aproape inertă, până la stâlpul de care trebuia s-o lege.

Voia să se împotrivească, dar trupul, dintr-odată amorțit, nu mai asculta nici de vrerea, nici de spaima ei. Era deja un cadavru.

Călăul o priponi.

Deschise ochii şi primi în față, ca pe un scuipat, batjocura gloatei.

Deodată, la picioare, simți un trosnet. Se înălțase o dâră de fum, repede urmată de o limbă de foc.

Urlă. Spaima de moarte îi sfâşia pieptul. Se zbătu, plânse cu sughițuri, căută un sprijin dincolo de norul din ce în ce mai des, încercă să scape de focul care înainta.

Zadarnic!

Şi-atunci privi cerul şi slobozi un ultim strigăt sfâşietor.

— Tăiați!

Un cascador o luă pe Anny în brațe ca s-o scoată din flăcări. Apărură pompierii şi stinseră focul.

După scena asta insuportabilă, echipa de filmare şi-a tras răsuflarea. Părăsindu-şi masca de persecutori, toți figuranții au aplaudat prestația actriței. Ridicându-şi nasul din aparatele de filmat, li s-au alăturat operatorii şi asistenții de imagine.

Anny, în lacrimi, îşi trase pe ea halatul întins de cameristă, îşi puse nişte papuci matlasați şi îşi luă o cafea fierbinte. Apoi se duse să se aşeze în cort, acolo unde, printre ecranele de control, se adăposteau regizorii, asistenții, producătorii şi secretarii de platou.

Şi aici fu întâmpinată cu urale.

— Răscolitor!

— Delir total.

— Angoasa vieții mele, Anny. Aveam impresia că-mi sfârâie carnea.

— Cel mai tare film de groază nu m-ar fi înspăimântat atât, Anny.

— E un moment antologic! Sunt mândru că mă aflu aici.

Anny le mulțumi cu un surâs şi se aşeză lângă Gregor Pitz.

— Nu-s prea convinsă, şopti ea.

— Ba da, ai fost senzațională.

— Nu-s convinsă că Anne a reacționat aşa. În timpul scenei, mi se părea că sunt altă persoană, o fată oarecare, cu reacții obişnuite. Am trădat-o. Ştii, aveam mai degrabă sentimentul că sunt eu cea de acum şase luni.

— Poftim?

— Meschină. Egoistă. Angoasa se hrăneşte cu mult narcisism. Am murit ca o persoană care se idolatrizează. Anne din Bruges era altfel.

Gregor se scărpină în cap, consultând scenariul.

— Ne lipsesc documentele care să-i descrie sfârşitul. Nici un cronicar nu i-a descris atitudinea de pe rug. Avem doar ipoteze. Nu ştim nimic sigur.

— Ba da, ştim.

— Poftim?

— Ştim, prin puterea imaginației.

Gregor Pitz o privi gânditor. De câteva săptămâni, între ei se petrecuse o permutare: deşi el i-o adusese pe Anne din Bruges, acum ea i-o dezvăluia. Nimeni nu cunoştea mai bine personajul. Remarcile ei pertinente schimbaseră dacă nu scenariul, măcar tonul anumitor secvențe. Atunci când lipseau informațiile, Anny afirma că istoriografiei îi puteau ține locul empatia şi imaginația, care constituiau un mod de cunoaştere. Reprezentându-şi prin visare amănuntele necunoscute, Anny ducea mai departe explorarea unei realități dispărute.

Când i-a pomenit întâia oară această teorie, Gregor a nesocotit-o. Acum însă i se părea îndreptățită.

— Vrei să…

Ghicise că îşi dorea cu ardoare să reia scena. Anny îi sări de gât, bucuroasă.

— Da, te rog! De dragul lui Anne. Nu pentru mine. Pentru ea.

Îşi şterse fruntea, încurcat.

— O să ne ia ceva timp.

— Nu mă grăbesc.

Producătorul delegat se băgă în vorbă:

— Gregor voia să lase să se înțeleagă că o să coste bani.

Altădată, Anny i-ar fi închis pliscul cu impertinență. S-a mulțumit să-l roage cu voce stinsă:

— Vă rog…

Bărbații schimbară o privire.

— Prea bine, spuse Gregor. Refacem decorul, rugul, tot… Filmăm întreaga scenă cu şase camere. Schimbăm două-trei detalii la lumini. O să ne ia vreun ceas.

Anny îi salută şi o porni spre podul arcuit.

Imaculatul beghinaj din Bruges fusese rechiziționat de regie nu doar pentru filmări, ci şi pentru infrastructură: vestiar, sală de machiaj, depozit de costume, cafenea, cantină, birou de contabilitate…

În preajma cabinei, Anny schimbă direcția şi se îndreptă spre un arbore care o nedumerea. Un tei uriaş se înălța în mijlocul peluzei, un tei despre care legenda spunea că datează dinainte de construirea beghinajului.

Potrivit estimărilor, acest uncheş viguros cu frunze de un verde palid şi cu parfum îmbătător ar fi avut nouă secole.

Anny se sprijini cu spatele de trunchi.

— Ați cunoscut-o pe Anne? întrebă ea ramurile care se îndreptau spre văzduh.

Rămase aşa, aşezată, întrebându-se care era cel mai potrivit mod de a interpreta ultima scenă. Ca să se inspire, scoase din buzunarul halatului cartea Hannei von Waldberg.

Ciudat, dar Anny o adora pe această scriitoare – autoare a unei singure lucrări –, pentru că şi cea mai măruntă frază îi era străbătută de un suflu aparte. Cu siguranță, aristocrata Hanna se rătăcea adesea în

extravaganțe depășite – datorate cu precădere convertirii ei la proaspăta psihanaliză –, dar în fond căuta adevărul experienței trăite.

Ca și Anne, ca și Hanna, lui Anny îi plăcea să se piardă, să se desprindă de sine, de identitatea sa socială și familială, ca să întâlnească o realitate mai importantă. Atât doar că Anny obținea acest „deasupra a tot“ prin joc. Actriță fiind, se îndepărta de ea însăși ca să devină altcineva; totuși, înainte să ajungă la un anume personaj, trecea printr-un loc nedesluşit, la răscruce de drumuri, un loc aflat dincolo de diferențe, locul pe care îl frecventaseră atât Anne, cât și Hanna.

Dacă Anne îl afla în natură și îl numea „Dumnezeu“, Hanna îl descoperea în sexualitate şi-i zicea „inconștient“. Anny, în schimb, renunțase să-l definească şi să-i dea un nume.

Cu ceva timp în urmă, ar fi distins în acest extaz o reacție chimică, aceeași pe care diferite substanțe – droguri sau medicamente – o provoacă într-un organism; totuși, de când îl îngrijea pe Ethan, pricepuse, o dată în plus, că nu e vorba decât despre un discurs contemporan. Al unei contemporaneități care nu credea decât în molecule.

Divinul, psihicul, chimicul, iată cheile pe care diferitele epoci le propuseseră ca să desferece porțile misterului. Anne, Hanna, Anny.

Or, chiar dacă aceste chei funcționau, misterul rămânea mister.

Anny nu mai încerca să priceapă. Voia doar să experimenteze. Cum nu avea să fie vreodată îndeajuns de inițiată ca să evalueze cauzele şi scopurile unei vieți, se vedea condamnată la ignoranță; avea însă să poarte bucuroasă acest doliu întru adevăr. Se hotărâse să locuiască în ignoranță, mai degrabă cu aplomb decât cu teamă. Fără să înțeleagă mai mult de-atât, rătăcea în mod diferit prin necunoscutul condiției umane. Trebuia să trăiască în acest întuneric. Se va găsi vreo făclie care s-o lumineze? N-o aflase încă. Avea, în schimb, un talisman pe care-l ținea în căuşul palmei: încrederea.

Pipăind trunchiul care ieşea din pământ, zâmbi.

— Ah, de-ar putea plantele să vorbească… Dacă ne-ar putea povesti ce-au văzut şi ce-au auzit… Hai, dați-mi amintirile voastre!

Ridicând din umeri în fața acestei speranțe nerealizabile, cercetă copacii dimprejur.

Erau cumva dubli, tereştri şi aerieni. La fel de bogați sub pământ şi în cer, se întindeau simultan în țărână şi în văzduh; rădăcinile şi crengile acopereau un spațiu asemănător, în două imagini răsturnate. Care era reflectarea? Unde se afla realitatea? Trunchiul îşi trăgea puterea atât din picioarele sale răsfirate, cât şi din brațele deschise. O odraslă a aerului, sau un rod al humei? Superiori oamenilor, arborii păstrau echilibrul fără să ceară nimic în schimb; ațipeau fără să se prăbuşească. Acesta să fie secretul longevității lor?

Anny îmbrățişă scoarța teiului.

Descoperise cum să întrupeze ultimele clipe ale eroinei. Anne din Bruges era sora arborelui. Când stătea în picioare, se bucura de fiecare element: de ploaie ca să se răcorească, de vânt ca să se polenizeze, de putreziciuni şi alte stricăciuni ca să se hrănească.

Întocmai arborelui, Anne nu se prăbuşeşte de la sine; cade doar dacă e doborâtă.

Anny se întoarse la filmări.

De îndată ce s-a reluat scena, actorii şi figuranții au jucat ca prima oară.

Doar Anny s-a schimbat. Mergând spre rug, părea să fi uitat de cruzimea lumii. Fața ei frumoasă şi înfloritoare se dăruia luminii, bucurându-se de fiece clipă.

După ce au legat-o de stâlp, radia. Corpul său împăcat răspândea gânduri uimitoare: spunea că-i place viața, că iubeşte în egală măsură suferința şi plăcerea, că nu-i era frică de frică şi că iubea până şi

moartea.